

CVRIA

SODIŠČE EVROPSKE UNIJE

Letno poročilo
2012

SODIŠČE EVROPSKE UNIJE

LETNO POROČILO 2012

Pregled dela Sodišča, Splošnega sodišča
in Sodišča za uslužbence Evropske unije

Luxembourg, 2013

www.curia.europa.eu

Sodišče
2925 Luxembourg
Tel. (+352) 43 03-1

Splošno sodišče
2925 Luxembourg
Tel. (+352) 43 03-1

Sodišče za uslužbence
2925 Luxembourg
Tel. (+352) 43 03-1

Spletno mesto Sodišča: <http://www.curia.europa.eu>

Konec redakcije: 1. januar 2012

Reprodukcija je dovoljena le ob navedbi vira. Fotografije je dovoljeno reproducirati le kot del te publikacije. Za vsako drugo uporabo je treba za dovoljenje zaprositi Urad za publikacije Evropske unije.

Veliko dodatnih informacij o Evropski uniji je na voljo na internetu. Dostop je mogoč na strežniku Europa (<http://europa.eu>).

Kataloški podatki so navedeni na koncu te publikacije.

Luxembourg: Urad za publikacije Evropske unije, 2013

ISBN 978-92-829-1281-2

doi:10.2862/88808

© Evropska unija, 2013

Printed in Luxembourg

TISKANO NA BELEM PAPIRJU, KI NE VSEBUJE ELEMENTARNEGA KLORA (ECF)

Kazalo

Stran

Predgovor predsednika Sodišča, Vassiliosa Skourisa	5
---	---

Poglavje I

Sodišče

A – Razvoj in dejavnost Sodišča leta 2012	9
B – Sodna praksa Sodišča v letu 2012	13
C – Sestava Sodišča	57
1. Člani Sodišča	59
2. Spremembe v sestavi Sodišča leta 2012	73
3. Protokolarni vrstni red	75
4. Nekdanji člani Sodišča	77
D – Sodna statistika Sodišča	81

Poglavje II

Splošno sodišče

A – Dejavnost Splošnega sodišča leta 2012	113
B – Sestava Splošnega sodišča	149
1. Člani Splošnega sodišča	151
2. Spremembe v sestavi Splošnega sodišča leta 2012	161
3. Protokolarni vrstni red	163
4. Nekdanji člani Splošnega sodišča	167
C – Sodna statistika Splošnega sodišča	169

Poglavje III

Sodišče za uslužbence

A – Dejavnost Sodišča za uslužbence leta 2012	193
B – Sestava Sodišča za uslužbence	203
1. Člani Sodišča za uslužbence	205
2. Spremembe v sestavi Sodišča za uslužbence leta 2012	209
3. Protokolarni vrstni red	211
4. Nekdanji člani Sodišča za uslužbence	213
C – Sodna statistika Sodišča za uslužbence	215

Poglavje IV

Srečanja in obiski

A – Uradni obiski in prireditve na Sodišču Evropske unije, Splošnem sodišču Evropske unije in Sodišču za uslužbence Evropske unije leta 2012	229
B – Študijski obiski	233
C – Slavnostne seje	237
D – Obiski ali udeležba na uradnih prireditvah	239

<i>Strnjeni organigram</i>	244
----------------------------------	-----

Predgovor

1952–2012: Sodišče je v preteklem letu dopolnilo šestdeset let obstoja in sodelovanja v evropskem projektu. Pri praznovanju te ne posebej simbolične obletnice se je osredotočilo bolj na vsebino kot na slovesnosti. Glede na to je med drugim izdalo zbornik razprav o vlogi institucije in njene sodne prakse v evropski zgradbi, ki je bil predstavljen na simpoziju, na katerega so bili povabljeni predsedniki ustavnih in vrhovnih sodišč držav članic Evropske unije.

Leta 2012 so bili po dolgem, toda produktivnem zakonodajnem postopku sprejeti tudi novi Poslovnik Sodišča in nekatere spremembe Statuta Sodišča. S temi reformami smo želeli doseči, da se postopki pred Sodiščem posodobijo in da se omogoči nadaljnje večanje učinkovitosti Sodišča.

Večanje učinkovitosti je bilo v zadnjih letih stalnica in mogoče ga je bilo opaziti tudi v letu 2012. Trajanje postopkov predhodnega odločanja je bilo najkrajše od 80. let in Splošno sodišče je po posebej uspešnem letu zmanjšalo tako „zalogo“ nerešenih zadev kot trajanje postopkov, ki so se to leto skrajšali za dva meseca.

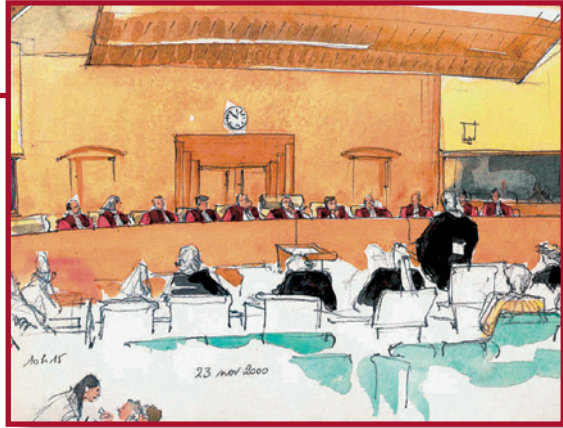
Leto 2012 sta zaznamovala tudi delna zamenjava članov Sodišča in odhod štirih članov Sodišča. Pri imenovanjih v okviru te delne zamenjave so vlade držav članic znova upoštevale potrebo po pravočasnosti teh zamenjav in ohranjanju čim večje stabilnosti institucije, ki ji zagotavlja neovirano opravljanje svoje naloge. Sodišče je glede tega lahko samo zadovoljno.

To poročilo vsebuje celotno predstavitev razvoja in dejavnosti institucije leta 2012. Velik del poročila je posvečen jedrnatemu, vendar izčrpnemu pregledu sodne dejavnosti Sodišča, Splošnega sodišča in Sodišča za uslužbenke. Analiza sodne dejavnosti je dopolnjena in pojasnjena s statističnimi podatki za posamezno sodišče.

Na koncu se želim ob tej priložnosti iskreno zahvaliti sodelavcem treh sodišč in celotnemu osebju Sodišča za izjemno delo, ki so ga opravili v tem izjemnem in zahtevnem letu.

V. Skouris
Predsednik Sodišča

Poglavje I

Sodišče

A – Razvoj in dejavnost Sodišča leta 2012

Vassilios Skouris, predsednik

V prvem delu letnega poročila so strnjeno opisane dejavnosti Sodišča Evropske unije leta 2012. Najprej je na kratko opisan razvoj institucije v preteklem letu s poudarkom na institucionalnih spremembah, ki so vplivale na Sodišče, in na spremembah njegove notranje organizacije in delovnih metod. Sledi analiza statistike, ki se nanaša na razvoj obsega dela Sodišča in povprečno trajanje postopkov. Nato je tako kot vsako leto opisan poglobljen razvoj sodne prakse, razvrščene po področjih.

1. Razvoj institucije leta 2012 so zaznamovale predvsem pomembne reforme njenega poslovnika in praznovanje šestdesete obletnice Sodišča.

Sodišče Evropske unije je namreč 4. decembra 2012 praznovalo šestdeseto obletnico. Čeprav šestdeset let ni niti polovica niti tri četrtine stoletja, se je Sodišče vseeno odločilo zaznamovati to obletnico. Sodni sistem Evropske unije je bil namreč zadnjih deset let predmet pomembnih reform, ki skupaj pomenijo pravo preoblikovanje. V zvezi s tem lahko omenimo začetek veljavnosti Pogodbe iz Nice, dve širitvi, zaradi katerih se je število uslužbencev institucije skoraj podvojilo, jeziki postopka in delovni jeziki pa so se pomnožili, ustanovitev Sodišča za uslužbence, precejšnjo posodobitev notranjih metod dela, začetek veljavnosti Lizbonske pogodbe z razširitvijo pristojnosti Sodišča, uvedbo nujnega postopka predhodnega odločanja in informatizacijo postopka z uvedbo sistema e-Curia. Zdelo se je, da bi se to preoblikovanje lahko primerno proslavilo na dva načina: z organiziranjem simpozija, na katerega so bili povabljeni predsedniki ustavnih in vrhovnih sodišč držav članic Evropske unije, in z izdajo zbornika razprav o vlogi Sodišča in njegove sodne prakse v evropski zgradbi. V tem zborniku, ki ga je pod predsedstvom sodnika Allana Rosasa uredil odbor, ki ga sestavljata še sodnik Egils Levits in generalni pravobranilec Yves Bot, so zbrani prispevki skupine avtorjev, ki je reprezentativna tako zemljepisno kot z vidika poklicnega in akademskega profila njenih članov.

Na povsem sodni ravni sta bila ob delni zamenjavi članov Sodišča z dne 7. oktobra 2012 ustanovljena nova senata petih in treh sodnikov. Sočasno delovanje desetih senatov bo Sodišču omogočalo ohranjanje in izboljšanje učinkovitosti.

Glede postopkovnih pravil si posebno pozornost zaslužijo spremembe preteklega leta. Najprej je treba opozoriti na sprejetje Uredbe (EU, Euratom) št. 741/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. avgusta 2012 o spremembi Protokola o statutu Sodišča Evropske unije in Priloge I k Protokolu (UL L 228, str. 1), ki je začela veljati 1. septembra 2012. Spremembe Statuta, uvedene s to uredbo, zajemajo med drugim uvedbo funkcije podpredsednika Sodišča, povečanje števila sodnikov, ki sestavljajo veliki senat, na petnajst, omejitev udeležbe predsednikov senatov petih sodnikov v velikem senatu¹ in odpravo obveznosti sodnika poročevalca v postopku, da pripravi poročilo za obravnavo.

Nato je treba omeniti, da je 1. novembra 2012 začel veljati novi Poslovnik Sodišča z dne 25. septembra 2012 (UL L 265, str. 1). Ta pomeni popolno revizijo prejšnjega poslovnika. Njeni

¹ Veliki senat odslej sestavljajo predsednik, podpredsednik, trije predsedniki senatov petih sodnikov, ki se imenujejo na podlagi rotacije, in deset sodnikov, ki se imenujejo izmed preostalih sodnikov, prav tako na podlagi rotacije.

glavni cilji so taka preureditev pravil iz prejšnjega poslovnika, da bi se v prihodnje dala prednost predhodnemu odločanju, skrajšanje postopkov in poenostavitev nekaterih določb prejšnjega poslovnika. V novem poslovniku so poleg tega preštevilčene določbe v primerjavi s prejšnjim.

Po tej reviziji se je novim pravilom prilagodilo pojasnilo o tem, kako nacionalna sodišča uvedejo postopek predhodnega odločanja, ki se je preimenovalo v „Priporočila [Sodišča] nacionalnim sodiščem v zvezi z začetkom postopka predhodnega odločanja (UL C 338, str. 1). Nazadnje je treba omeniti tudi Sklep Sodišča z dne 23. oktobra 2012 o sodni funkciji podpredsednika Sodišča (UL L 300, str. 47), s katerim so nekatere sodne pristojnosti, ki jih je prej imel predsednik zlasti glede izdaje začasnih odredb, v prihodnje prenesene na podpredsednika.

2. Iz sodne statistike Sodišča za leto 2012 sta na splošno razvidni povečana storilnost in precejšnje izboljšanje učinkovitosti glede trajanja postopkov. Opazno je tudi rahlo zmanjšanje števila vloženih zadev, kar je glede na trend sodnih sporov v zadnjih petih letih morda ciklično.

Sodišče je leta 2012 končalo 527 zadev (neto številka, upoštevajoč združitve zaradi povezanosti), kar pomeni rahlo zmanjšanje glede na prejšnje leto (550 končanih zadev leta 2011). V 357 od teh zadev je bila izdana sodba, v 168 pa sklep.

Pri Sodišču je bilo leta 2012 vloženih 632 novih zadev (ne glede na združitve zaradi povezanosti), kar je približno 8 % manj v primerjavi z letom 2011 (688 vloženih zadev), vendar je v zgodovini Sodišča to vseeno drugo največje število zadev, vloženih v enem letu. To zmanjšanje skupnega števila vloženih zadev je treba povezovati predvsem z rahlim zmanjšanjem števila vloženih pritožb v primerjavi s prejšnjim letom. Število postopkov predhodnega odločanja, začeti leta 2012, je drugo največje v celotni zgodovini Sodišča.

Glede trajanja postopkov so statistični podatki zelo dobri. Povprečno je postopek predhodnega odločanja trajal 15,7 meseca. Povprečno trajanje postopkov predhodnega odločanja je bilo 2012 najkrajše, odkar ima Sodišče na voljo zanesljive statistične podatke. Direktne tožbe in pritožbe so se v povprečju obravnavale 19,7 oziroma 15,3 meseca.

Učinkovitost Sodišča pri obravnavanju zadev se je izboljšala zaradi reform delovnih metod, uvedenih v zadnjih letih, in zaradi pogostejše uporabe različnih procesnih instrumentov, ki jih ima na voljo za pospešitev postopka v nekaterih zadevah (nujni postopek predhodnega odločanja, prednostno obravnavanje zadeve, hitri postopek, poenostavljeni postopek in možnost odločanja brez sklepnih predlogov generalnega pravobranilca).

Nujni postopek predhodnega odločanja je bil predlagan v petih zadevah, pristojni senat pa je ugotovil, da so bili pogoji iz člena 104b Poslovnika (člen 107 in naslednji novega Poslovnika) izpolnjeni v štirih. Te zadeve so se v povprečju končale v 1,9 meseca.

Predlog za obravnavanje po hitrem postopku je bil v tem letu vložen v petih zadevah, vendar so bili pogoji iz Poslovnika izpolnjeni le v dveh. V skladu s prakso, uvedeno leta 2004, predsednik Sodišča predlogom za obravnavanje po hitrem postopku ugotovi ali jih zavrne z obrazloženim sklepom. Prednostno pa sta bili obravnavani dve zadevi.

Poleg tega je Sodišče odločalo po poenostavljenem postopku iz člena 104(3) Poslovnika, ki je postal člen 99 novega poslovnika, da bi odgovorilo na nekatera vprašanja, predložena v predhodno odločanje. Na podlagi te določbe je bilo namreč s sklepom končanih 26 zadev.

Nazadnje, Sodišče je precej pogosto uporabljalo možnost, ki jo ima na podlagi člena 20 Statuta, da odloči brez sklepnih predlogov generalnega pravobranilca, če zadeva ne načenja novega pravnega vprašanja. Leta 2012 je bilo tako brez sklepnih predlogov razglašanih približno 53 % sodb.

V zvezi z razdelitvijo zadev različnim sestavam Sodišča je treba navesti, da je veliki senat odločil v okoli 9 % zadev, senati petih sodnikov v 54 % zadev in senati treh sodnikov v približno 34 % zadev, ki so bile leta 2012 končane s sodbo ali sklepom, ki ima naravo sodne odločbe. V primerjavi s prejšnjim letom je mogoče ugotoviti zmanjšanje deleža zadev, ki jih je obravnaval veliki senat (11 % leta 2011), in povečanje deleža zadev, ki so jih obravnavali senati treh sodnikov (32 % leta 2011).

Podrobnejši statistični podatki za sodno leto 2012 so zbrani v temu namenjenemu delu poročila.

B – Sodna praksa Sodišča v letu 2012

Ustavna ali institucionalna vprašanja

V zvezi s sodnimi postopki pred Sodiščem, natančneje postopkom zaradi neizpolnitve obveznosti, je treba omeniti zadevo *Komisija proti Španiji* (sodba z dne 11. decembra 2012, zadeva C-610/10), ki se je nanašala na to, da Kraljevina Španija ni izvršila sodbe Sodišča, ki je ugotovilo, da ta država članica s tem, da ni sprejela ukrepov, potrebnih za uskladitev z odločbo Komisije, s katero so bile pomoči razglašene za nezakonite in nezdružljive s skupnim trgov, ni izpolnila svojih obveznosti.

Prvič, Sodišče je odločilo o pravilih, ki se uporabljajo za predhodni postopek, ki ga je treba izvesti, preden država članica vloži tožbo zaradi neizvršitve sodbe Sodišča o ugotovitvi neizpolnitve obveznosti. Z Lizbonsko pogodbo je bil namreč spremenjen potek tega postopka tako, da je bila odpravljena faza, povezana z izdajo obrazloženega mnenja. Sodišče je v sodbi presodilo, da je postopek, ki se je začel pred začetkom veljavnosti spremembe, vendar poteka še po tem dnevu, urejen z novimi pravili, določenimi v členu 260(2) PDEU. Sodišče je glede referenčnega datuma za presojo obstoja take neizpolnitve obveznosti, ob neobstoju obrazloženega mnenja, razsodilo, da je treba uporabiti dan izteka roka, ki je določen v uradnem opominu, izdanem na podlagi člena 260(2) PDEU.

Drugič, Sodišče se je izreklo o določitvi denarne kazni, katere namen je sankcioniranje neizvršitve sodbe glede neizpolnitve obveznosti. Razsodilo je, da mora biti taka kazen določena glede na stopnjo potrebne prisile, da bi se državo članico kršiteljico spodbudilo k izvršitvi sodbe glede neizpolnitve obveznosti in spremembi svojega ravnanja, zato da se odpravi očitana kršitev, pri čemer se načeloma upošteva trajanje kršitve, stopnja njene resnosti in plačilna sposobnost zadevne države članice. Za uporabo teh meril poskuša Sodišče upoštevati zlasti posledice neizvršitve za javne in zasebne interese ter nujnost, s katero je treba zadevno državo članico spodbuditi k izpolnitvi obveznosti.

Glede hierarhije norm v pravnem redu Unije in razmejitve pristojnosti med institucijami, ki je s tem povezana, je zadeva *Parlament proti Svetu* (sodba z dne 5. septembra 2012, zadeva C-355/10) Sodišču omogočila, da je odločilo o obsegu izvedbenih pooblastil Komisije v okviru regulativnega postopka s pregledom. V zvezi s tem je Sodišče poudarilo, da morajo biti bistvena pravila področja evropskega prava, ker jih mora sprejeti zakonodajalec Unije, sprejeta v temeljni ureditvi in ne morejo biti predmet prenosa pooblastila. Zato določbe, katerih sprejetje zahteva politično odločitev, ki je v pristojnosti zakonodajalca Unije, ne morejo biti predmet takega prenosa pooblastila. Iz tega sledi, da izvedbeni ukrepi ne morejo niti spremeniti bistvenih določb temeljne ureditve niti je dopolniti z novimi bistvenimi določbami.

V zvezi z izvedbenim ukrepom, kot je Sklep 2010/252¹ o dopolnitvi Zakonika o schengenskih mejah² glede varovanja zunanjih meja na morju, je Sodišče navedlo, da čeprav je v Zakoniku o schengenskih mejah, ki je temeljna ureditev na zadevnem področju, v členu 12(4) navedeno, da je cilj varovanja prijetje oseb, ki nezakonito prehajajo mejo, pa ta ne vsebuje pravil glede

¹ Sklep Sveta z dne 26. aprila 2010 o dopolnitvi Zakonika o schengenskih mejah glede varovanja zunanjih meja na morju v okviru operativnega sodelovanja, ki ga usklajuje Evropska agencija za upravljanje in operativno sodelovanje na zunanjih mejah držav članic Evropske unije (2010/252/EU) (UL L 111, str. 20).

² Uredba (ES) št. 562/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2006 o Zakoniku Skupnosti o pravilih, ki urejajo gibanje oseb prek meja (Zakonik o schengenskih mejah) (UL L 105, str. 1).

ukrepov, ki jih mejna policija lahko izvaja proti osebam ali ladjam ob prijetju in po njem, kot so uporaba prisilnih ukrepov in oborožene sile, napotitev prijetih oseb na določen kraj ali ukrepi glede oseb, vpletenih v trgovino z ljudmi. Sodišče je zato presodilo, da Sklep 2010/252/EU, ker je izvedbeni ukrep, sprejet na podlagi člena 12(5) Uredbe št. 562/2006³, ne sme vsebovati pravil za dodelitev prisilnih pooblastil mejni policiji, za sprejetje katerih je potrebna politična odločitev, ki je v pristojnosti zakonodajalca Unije, saj vključuje tehtanje različnih zadevnih interesov na podlagi več presoj. Poleg tega te določbe, ki se nanašajo na podelitev pooblastil javne oblasti mejni policiji, omogočajo tako obsežno poseganje v temeljne pravice zadevnih oseb, da je potrebno zakonodajno posredovanje Unije. Sodišče je zato Sklep 2010/252 v celoti razglasilo za ničen.

Na področju pravice dostopa javnosti do dokumentov institucij Unije, ki je redno predmet spora, zaslužita prav posebno pozornost sodbi z istega dne.

V zadevah *Komisija proti Éditions Odile Jacob* (sodba z dne 28. junija 2012, zadeva C-404/10 P) in *Komisija proti Agrofert Holding* (sodba z dne 28. junija 2012, zadeva C-477/10 P) je Sodišče imelo priložnost, da prvič preuči razmerja med Uredbo št. 1049/2001 o dostopu javnosti do dokumentov Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije⁴ ter Uredbo št. 139/2004 o nadzoru koncentracij podjetij⁵.

Sodišče je v obeh zadevah odločalo o pritožbi, ki jo je Komisija vložila proti dvema sodbama Splošnega sodišča⁶, s katerima je to razglasilo ničnost odločb Komisije o zavrnitvi dostopa do dokumentov v zvezi s postopkoma nadzora koncentracij.

Sodišče je presodilo, da za zavrnitev dostopa do dokumenta načeloma ne zadošča, da ta dokument spada v okvir dejanja ali interesa – kot je varstvo namena preiskave – kot sta navedena v členu 4(2) Uredbe št. 1049/2001⁷, saj mora zadevna institucija pojasniti, kako bi dostop do tega dokumenta lahko konkretno in dejansko škodoval interesu, ki je varovan z eno od izjem, določenih v tem členu. Vendar se lahko ta institucija v zvezi s tem opre na splošne domneve, ki veljajo za določeno vrsto dokumentov, saj lahko podobne splošne ugotovitve veljajo za zahteve za razkritje, ki se nanašajo na istovrstne dokumente. Take splošne domneve veljajo na področju postopka nadzora nad koncentracijami podjetij, ker ureditev, ki ureja ta postopek, zlasti Uredba št. 139/2004⁸, določa tudi natančna pravila v zvezi z obravnavo informacij, ki so bile pridobljene ali ugotovljene v okviru takega postopka.

Zato bi splošen dostop – na podlagi Uredbe št. 1049/2001 – do dokumentov, ki so bili izmenjani v okviru takega postopka med Komisijo in strankami, ki so opravile priglasitev, ali tretjimi osebami, ogrozil ravnovesje, ki ga je želel zakonodajalec Unije zagotoviti v uredbi o koncentracijah med obveznostjo, da zadevna podjetja posredujejo Komisiji morebiti občutljive poslovne informacije,

³ Glej opombo 2.

⁴ Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1049/2001 z dne 30. maja 2001 o dostopu javnosti do dokumentov Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 1, zvezek 3, str. 331).

⁵ Uredba Sveta (ES) št. 139/2004 z dne 20. januarja 2004 o nadzoru koncentracij podjetij (Uredba ES o združitvah) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 3, str. 40). S to uredbo je bila razveljavljena Uredba Sveta (EGS) št. 4064/89 z dne 21. decembra 1989 o nadzoru koncentracij podjetij (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 1, str. 31). Vendar se zadnjenavedena uredba še naprej uporablja za koncentracije pred 1. majem 2004, kar je primer v zadevi C-404/10 P.

⁶ Sodbi Splošnega sodišča z dne 9. junija 2010 v zadevi *Éditions Jacob proti Komisiji* (T-237/05) in z dne 7. julija 2010 v zadevi *Agrofert Holding proti Komisiji* (T-111/07).

⁷ Glej opombo 4.

⁸ Glej opombo 5.

zato da bi Komisija lahko odločila o združljivosti načrtovane koncentracije s skupnim trgom, in zagotovilom okrepljenega varstva informaciji, ki so tako posredovane Komisiji, z vidika poklicne skrivnosti in poslovnih skrivnosti. Taka splošna domneva, ki utemeljuje zavrnitev dostopa do teh dokumentov, ni odvisna od vprašanja, ali se prošnja za dostop nanaša na že končan postopek nadzora ali postopek, ki še poteka. Vendar ta splošna domneva ne izključuje možnosti, da se dokaže, da za dokument, katerega razkritje je zaprošeno, ta domneva ne velja ali da prevlada javni interes za razkritje tega dokumenta v skladu s členom 4(2) Uredbe št. 1049/2001.

Problematika varstva temeljnih pravic, ki je zaradi raznolikosti virov na tem področju nedvomno zapletena, je bila predmet zadeve *Kamberaj* (sodba z dne 24. aprila 2012, zadeva C-571/10) v zvezi z razlago Direktive 2003/109⁹. Sodišče se je v sodbi izreklo o obsegu člena 6(3) PEU, pri čemer je navedlo, da v primeru nasprotja med nacionalnim pravnim pravilom in Evropsko konvencijo o varstvu človekovih pravic sklicevanje na to konvencijo v tem členu ne nalaga nacionalnemu sodišču, da neposredno uporabi določbe te konvencije in da ne uporabi nacionalnega pravnega pravila, ki ni v skladu z njo.

V tej določbi Pogodbe EU se namreč odraža načelo, v skladu s katerim so temeljne pravice del splošnih pravnih načel, katerih spoštovanje zagotavlja Sodišče. Vendar ta člen ne ureja razmerja med Evropsko konvencijo o varstvu človekovih pravic in pravnimi redi držav članic niti ne določa posledic, ki jih mora ugotoviti nacionalno sodišče pri nasprotju med pravicami, ki jih zagotavlja ta konvencija, in nacionalnim pravnim pravilom.

Glede na mesto, ki ga državljanstvo Unije odslej zavzema v sporih, vprašanje njegovega obsega in zapletenosti njegove uvedbe še zdaleč ne razkriva vseh svojih vidikov. O tem priča več zadev, ki jih je treba omeniti.

Sodišče je v sodbi *P.I.* (sodba z dne 22. maja 2012, zadeva C-348/09) presodilo, da lahko kazniva dejanja, ki spadajo med posebno hude oblike kriminala, kot je spolna zloraba otrok, upravičijo izgon državljana Unije, ki je v državi članici gostiteljici prebival več kot deset let.

Na podlagi člena 28(3) Direktive 2004/38¹⁰ lahko država članica gostiteljica sprejme odločbo o izgonu proti državljanu Unije, ki je na njenem ozemlju neprekinjeno prebival deset let, le iz „nujnih razlogov javne varnosti“¹¹. Sodišče je v okviru obravnave zadeve, v kateri je bila sporna odločba o izgonu, ki je bila izrečena državljanu Unije, ki je prestajal zaporno kazen zaradi posilstva mladoletne osebe, presodilo, da lahko države članice štejejo, da kazniva dejanja, kot so ta iz člena 83 PDEU, pomenijo zelo resen poseg v osnovne interese družbe, ki bi lahko neposredno ogrozil mir in fizično varnost prebivalstva ter bi lahko zato spadal pod pojem „nujni razlogi javne varnosti“. Vendar lahko ta dejanja upravičijo ukrep izгона le, če so bila storjena na posebno hud način. Poleg tega pravo Unije za vsak ukrep izгона določa pogoj, da mora osebno obnašanje zadevnega posameznika predstavljati resnično in sedanjo grožnjo, ki prizadene osnovne interese družbe ali države članice gostiteljice, kar na splošno pomeni, da je pri zadevnem posamezniku

⁹ Direktiva Sveta 2003/109/ES z dne 25. novembra 2003 o statusu državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 272).

¹⁰ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2004/38/ES z dne 29. aprila 2004 o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, ki spreminja Uredbo št. 1612/68 (EGS) in razveljavlja Direktive 64/221/EGS, 68/360/EGS, 72/194/EGS, 73/148/EGS, 75/34/EGS, 75/35/EGS, 90/364/EGS, 90/365/EGS in 93/96/EEC (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 5, str. 46, in popravka v UL 2004, L 229, str. 35, in UL 2005, L 197, str. 34).

¹¹ Člen 28(3) Direktive 2004/38.

podana težnja k takemu obnašanju tudi v prihodnje. Nazadnje, država članica gostiteljica mora pred sprejetjem odločbe o izgonu upoštevati še zlasti, koliko časa je zadevna oseba bivala na njenem ozemlju, njeno starost, zdravstveno stanje, družinske in ekonomske razmere, socialno in kulturno vključenost v to državo članico ter obseg njenih vezi z izvirno državo.

Sodišče je v sodbi *Rahman in drugi*¹² podalo pomembna pojasnila glede pravice do združitve družine v smislu zgoraj navedene direktive 2004/38. Sporen je bil predvsem člen 3(2) te direktive, na podlagi katerega država članica gostiteljica državljana Unije v skladu s svojo nacionalno zakonodajo olajša vstop in prebivanje „širšim družinskim“ članom zadevne osebe¹³. Sodišče, ki se je oprlo na besedilo in sistematiko same direktive, je najprej poudarilo, da ta direktiva držav članic ne zavezuje, da morajo ugoditi vsaki prošnji za vstop ali prebivanje „širše družine“ migranta. Vendar navedena direktiva državam nalaga obveznost, da širši družini dajo neko prednost pred prošnjami drugih državljanov tretjih držav, ki nikakor niso povezani z državljanom Unije. Ta prednost je v tem, da lahko od države gostiteljice zahtevajo, da na njihovo zahtevo sprejme odločbo, ki temelji na temeljiti preučitvi njihovega osebnega položaja in mora biti v primeru zavrnitve ustrezno obrazložena. Preučiti je na primer treba stopnjo finančne ali fizične odvisnosti in stopnjo sorodstva med prosilcem in državljanom Unije. Vsaka država članica ima široko polje proste presoje glede izbire upoštevanih okoliščin, ki pa vseeno morajo spoštovati zamisel o ugodnejši obravnavi prosilcev in ne smejo odvzeti polnega učinka členu 3 te direktive. Poleg tega ima prosilec pravico, da pred sodiščem preveri, ali sta nacionalna zakonodaja in njena uporaba v mejah polja proste presoje, začrtane z navedeno direktivo. Sodišče je še preučilo, ali polje proste presoje, ki ga državam članicam priznava ista direktiva, omogoča, da postavijo zahteve glede narave in trajanja vzdrževanja širšega družinskega člana s strani državljana Unije. Sodišče je pojasnilo, da mora vzdrževanje s strani državljana Unije v državi, iz katere zadevni družinski član prihaja, obstajati takrat, ko ta zaprosi za pridružitve državljanu Unije, ki ga vzdržuje. Sodišče pa je ugotovilo, da vprašanje, ali se lahko upravičencem iz člena 3(2) te direktive izdaja dovoljenja za prebivanje v državi gostiteljici zavrne zato, ker jih po vstopu v državo članico gostiteljico navedeni državljan ni več vzdrževal, „ne spada na področje uporabe navedene direktive“.

V sodbi *Byankov* (sodba z dne 4. oktobra 2012, zadeva C-249/11) je Sodišče odgovorilo na vprašanje, ali določbe PDEU o državljanstvu in zgoraj navedena direktiva 2004/38 nasprotujejo bolgarski ureditvi, ki nalaga ukrep prepovedi zapustitve ozemlja v primeru neplačila zasebnega dolga, plačilo katerega ni bilo zavarovano. Sodišče je presodilo, da tudi če bi bilo mogoče upravičeno šteti, da cilj varstva upnikov, ki mu sledi taka ureditev, temelji na nekakšni zamisli ohranjanja javnega reda, ni mogoče izključiti, da ima prepoved zapustitve ozemlja, sprejeta na podlagi te ureditve, izključno ekonomski cilj. Člen 27(1) Direktive 2004/38 pa izrecno izključuje možnost, da bi se država članica na razloge javnega reda sklicevala zaradi ekonomskih ciljev. Sodišče je glede sorazmernosti take ureditve še poudarilo, da v pravu Unije obstajajo pravna pravila za varstvo upnikov, ki ne omejujejo pravice dolžnika do svobodnega gibanja. Sodišče je tudi menilo, da pravo Unije nasprotuje nacionalni ureditvi, na podlagi katere je mogoče upravni postopek, v katerem je bila sprejeta prepoved zapustitve ozemlja, ki je postala pravnomočna in zoper katero ni bila vložena tožba, v primeru, da je ta akt v očitnem nasprotju s pravom Unije, obnoviti le v roku enega

¹² Sodba z dne 5. septembra 2012 v zadevi *Rahman in drugi* (C-83/11).

¹³ Člen 2, točka 2, Direktive 2004/38/ES daje več pravic prvemu krogu upravičencev, ki vključuje zakonca migranta ali njegovega registriranega partnerja, njune skupne potomce ali potomce zakonca oziroma partnerja v ravni črti, ki so mlajši od 21 let ali so vzdrževane osebe, ter njune vzdrževane prednike v ravni črti. Člen 3(2)(a) navedene direktive drugi krog upravičencev, imenovanih „širša družina“, določa tako: „kateri koli družinski član, ne glede na državljanstvo, ki ne spadajo pod opredelitev v točki 2 člena 2, ki so v državi, iz katere so prišli, vzdrževane osebe ali člani gospodinjstva državljana Unije, ki ima temeljno pravico do prebivanja, ali kadar resni zdravstveni razlogi dosledno zahtevajo, da državljan Unije nudi osebno nego družinskemu članu“.

meseca od dneva sprejetja prepovedi in le na predlog nekaterih organov, čeprav ima ta prepoved še vedno pravne učinke zoper naslovnika. Taka prepoved namreč pomeni zanikanje pravice do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, ki jo imajo vse osebe s statusom državljana Unije.

V zadevi *Madžarska proti Slovaški* (sodba z dne 16. oktobra 2012, zadeva C-364/10) je Sodišče obravnavalo tožbo zaradi neizpolnitve obveznosti, ki jo je država članica vložila proti drugi državi članici¹⁴, kar je redko uporabljeno pravno sredstvo¹⁵. Sodišče se je izreklo o občutljivem vprašanju, ali je bil ukrep, s katerim je bil voditelju druge države članice prepovedan vstop na državno ozemlje, v nasprotju z določbami PDEU o državljanstvu Unije.

Sodišče je ugotovilo, da ima voditelj države, ki je državljan države članice, nedvomno status državljana Unije, ki mu v skladu s členom 21 PDEU podeljuje temeljno in individualno pravico do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic ob upoštevanju omejitev in pogojev, določenih v Pogodbah, in ukrepov, sprejetih za njeno izvajanje. Take omejitve lahko temeljijo tudi na upoštevnih pravilih mednarodnega prava, saj je to pravo del pravnega reda Unije. V zvezi s tem je Sodišče navedlo, da na podlagi pravil mednarodnega občega običajnega prava in pravil večstranskih konvencij voditelj države v mednarodnih odnosih uživa poseben status, ki zajema zlasti privilegije in imuniteto. Status voditelja države je torej posebnost, ki izhaja iz dejstva, da je urejen z mednarodnim pravom, zaradi česar njegovo ravnanje na mednarodni ravni, kot je njegova prisotnost v tujini, spada na področje uporabe tega prava in zlasti prava diplomatskih odnosov. Takšna posebnost osebo, ki uživa tak status, razlikuje od vseh drugih državljanov Unije, tako da za vstop te osebe na ozemlje druge države članice ne veljajo enaki pogoji kot za druge državljane. Zato lahko okoliščina, da državljan Unije opravlja funkcije voditelja države, upraviči omejitev izvrševanja pravice do gibanja, ki jo tej osebi daje člen 21 PDEU, na podlagi mednarodnega prava. Sodišče je na podlagi tega sklenilo, da pravo Unije Slovaški republiki ni nalagalo, da predsedniku Madžarske zagotovi vstop na njeno ozemlje, in je tožbo v celoti zavrnilo.

V zadevi *Iida* (sodba z dne 8. novembra 2012, zadeva C-40/11) je Sodišče obravnavalo vprašanje, ali lahko državljan tretje države, ki zakonito prebiva v državi članici izvora njegovega otroka in zakonca, medtem ko sta se ta preselila v drugo državo članico, pridobi pravico do prebivanja na podlagi (zgoraj navedene) direktive 2004/38 ali določb PDEU o državljanstvu Unije.

Sodišče je najprej opozorilo, da ta direktiva podeljuje pravico do prebivanja le prednikom, ki vzdržujejo svojega otroka, ki je državljan Unije. Sodišče pa je poudarilo, da je treba zakonca, ki z državljanom Unije živita ločeno, vendar nista razvezana, šteti za družinskega člana v smislu člena 2, točka 2, navedene direktive. Vendar ista direktiva priznava izpeljano pravico do prebivanja edino družinskim članom državljana Unije, ki to osebo spremljajo ali se ji pridružijo. Nazadnje je Sodišče spomnilo, da lahko državljan tretje države zahteva pravico do prebivanja na podlagi določb PDEU o državljanstvu Unije¹⁶ le, če bi zavrnitev izdaje dovoljenja za prebivanje lahko preprečila državljanu Unije dejansko uživanje bistva pravic, ki so povezane z njegovim statusom državljana Unije, ali bi mu otežila uresničevanje pravice do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav

¹⁴ Člen 259 PDEU.

¹⁵ V zgodovini evropske integracije je le šest primerov, v katerih je država članica vložila direktno tožbo zaradi neizpolnitve obveznosti proti drugi državi. Le tri od teh petih zadev so se končale z izdajo sodbe (sodbi z dne 4. oktobra 1979 v zadevi Francija proti Združenemu kraljestvu, C-141/78; z dne 16. maja 2000 v zadevi Belgija proti Španiji, C-388/95, glej tudi sporočilo za medije št. 36/00, in sodbo z dne 12. septembra 2006 v zadevi Španija proti Združenemu kraljestvu, C-145/04, glej tudi sporočilo za medije št. 70/06).

¹⁶ Člena 20 in 21 PDEU.

članic. Čisto hipotetični vidik oviranja pravice do prostega gibanja državljanov Unije ne pomeni zadostne povezave s pravom Unije, da bi bila upravičena uporaba teh določb.

Kmetijstvo

Na področju shem kmetijskih pomoči je zadeva *Bonda* (sodba z dne 5. junija 2012, zadeva C-489/10) Sodišču omogočila, da odloči o pravni naravi ukrepov, ki so določeni v členu 138(1), drugi in tretji pododstavek, Uredbe št. 1973/2004¹⁷. Ti ukrepi so v tem, da se kmetu v letu, v katerem je navedel neresnične podatke o površini, ki je upravičena do te pomoči, ne izplača pomoč in se pomoč, ki bi jo lahko uveljavljal v obdobju naslednjih treh koledarskih let, zmanjša za znesek, ki ustreza razliki med prijavljeno in ugotovljeno površino. Sodišče je najprej opozorilo, da sankcije, določene v predpisih skupne kmetijske politike, kot je začasna izključitev gospodarskega subjekta iz sistema pomoči, niso kazenske. Dodalo je, da ker se pomoč v okviru sheme pomoči Unije lahko dodeli le, če upravičenec jamči za poštenost in zanesljivost, je sankcija, ki se naloži za neupoštevanje teh zahtev, poseben upravni instrument, ki je sestavni del sheme pomoči in je namenjen zagotavljanju dobrega finančnega upravljanja javnih sredstev Unije. Sodišče je zato presodilo, da izključitev kmeta iz kmetijske pomoči zaradi neresnične izjave o obdelovalni površini ni kazenska sankcija. Zato taka izključitev ne izključuje izreka kazenske sankcije za ista dejanja.

Prosti pretok oseb, storitev in kapitala

Na področju prostega gibanja oseb, svobode opravljanja storitev in prostega pretoka kapitala terja pozornost več sodb. Te sodbe bodo zaradi preglednosti predstavljene po skupinah glede na svoboščino, na katero se nanašajo, in v nekaterih primerih še glede na zadevna področja dejavnosti.

Na področju prostega gibanja delavcev velja omeniti dve zadevi. Najprej je treba omeniti sodbo *Hudzinski in Wawrzyniak* (sodba z dne 12. junija 2012, združeni zadevi C-611/10 in C-612/10), ki se nanaša na razlago Uredbe št. 1408/71, kakor je bila spremenjena z Uredbo št. 647/2005¹⁸, ter členov 45 PDEU in 48 PDEU. V obravnavanem primeru so nemški organi poljskima državljanoma s stalnim prebivališčem na Poljskem, ki sta bila vključena v sistem socialne varnosti te države in sta v Nemčiji delala kot sezonski delavec oziroma kot napoteni delavec, zavrnila dodelitev družinskih dodatkov, ker bi lahko na Poljskem pridobila primerljive otroške dodatke. V zvezi s tem je Sodišče presodilo, da člena 14(1)(a) in 14a(1)(a) zgoraj navedene uredbe št. 1408/71 ne nasprotujeta temu, da lahko država članica, ki v skladu s tema določbama ni pristojna država, na podlagi nacionalnega prava otroške dodatke dodeli delavcu migrantu, ki začasno opravlja delo na ozemlju te države članice, v kateri je v celoti zavezan za plačilo dohodnine, vendar je vključen v sistem socialne varnosti pristojne države, tudi če se ugotovi, prvič, da se temu delavcu zaradi izvrševanja pravice do prostega gibanja pravni položaj ni poslabšal, ker je ohranil pravico do enakovrstnih družinskih dajatev v državi članici, ki je pristojna država, in drugič, da niti ta delavec niti otrok, za katerega se zahteva ta dodatek, nimata običajnega prebivališča na ozemlju države članice, v kateri se je opravljal začasno delo. Sodišče je vseeno pojasnilo, da pravila PDEU na področju prostega gibanja delavcev v položaju, v katerem je delavec začasno napoten v državo članico, ki ni pristojna država članica, nasprotujejo uporabi

¹⁷ Uredba Komisije (ES) št. 1973/2004 z dne 29. oktobra 2004 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 1782/2003 v zvezi s shemami podpor, iz naslova IV in IVa navedene uredbe, glede uporabe zemljišč v prahi za proizvodnjo surovin (UL L 345, str. 1).

¹⁸ Uredba Sveta (EGS) št. 1408/71 z dne 14. junija 1971 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe, samozaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo v Skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 1, str. 35) v različici, ki izhaja iz Uredbe Sveta (ES) št. 118/97 z dne 2. decembra 1996 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 3, str. 3), kakor je bila spremenjena z Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 647/2005 z dne 13. aprila 2005 (UL L 117, str. 1).

pravila nacionalnega prava, ki določa preprečevanje kumuliranja otroških dodatkov, če to povzroči ne le zmanjšanje zneska dajatve na višino zneska primerljive dajatve, dodeljene v drugi državi, ampak tudi izključitev te dajatve.

Dalje velja opozoriti na sodbo *Prete* (sodba z dne 25. oktobra 2012, zadeva C-367/11) v zvezi z dodelitvijo denarne pomoči mladim za čakanje na prvo zaposlitev. Sodišče je v tej zadevi presodilo, da člen 39 ES nasprotuje nacionalni določbi, ki pravico do te pomoči pogojuje s tem, da se je zainteresirana oseba vsaj šest let šolala v izobraževalni ustanovi države članice gostiteljice, saj ta pogoj preprečuje upoštevanje drugih reprezentativnih elementov, ki bi lahko izkazovali obstoj dejanske povezave med prosilcem za denarno pomoč in zadevnim geografskim trgom dela, in zato presega to, kar je potrebno za doseganje cilja te določbe, in sicer zagotovitev obstoja take povezave. Po mnenju Sodišča bi lahko bil tak pogoj, ki lahko postavi v slabši položaj v glavnem državljane iz drugih držav članic, upravičen le, če bi nacionalni zakonodajalec s tem želel zagotoviti obstoj dejanske povezave med prosilcem za navedeno denarno pomoč in zadevnim geografskim trgom dela. To pa ne velja za ureditev, na podlagi katere ni mogoče za preveritev obstoja take povezave upoštevati to, da se je prosilec s tem, da je izvrševal svobodo gibanja, ki jo državljanom Unije zagotavlja člen 18 ES, preselil v državo članico gostiteljico, zato da bi si tam po sklenitvi zakonske zveze z državljanom te države ustvaril z zakoncem skupno prebivališče, in da je tam določen čas prebival, in to, da je že nekaj časa prijavljen kot iskalec zaposlitve na uradu za zaposlovanje te države članice, pri čemer si aktivno prizadeva, da bi tam našel zaposlitev. S temi različnimi okoliščinami se namreč lahko izkazuje obstoj take povezave.

Sodišče je na področju svobode ustanavljanja podrobneje opredelilo svojo sodno prakso o omejitvah, določenih za prenos sedeža družbe znotraj Unije.

Prvič, v zadevi *VALE Építési* (sodba z dne 12. julija 2012, zadeva C-378/10) je Sodišče moralo odločiti o zavrnitvi madžarskih organov, da se v nacionalni register družb vpiše družba, ki je bila prvotno ustanovljena v Italiji in potem izbrisana iz registra te države, in o zavrnitvi njenega predloga, da se preoblikuje v družbo madžarskega prava. V zvezi s tem je Sodišče presodilo, da člena 49 PDEU in 54 PDEU nasprotujeta nacionalni zakonodaji, ki za družbe notranjega prava določa možnost preoblikovanja, na splošno pa ne omogoča preoblikovanja družbe, za katero velja pravo druge države članice, v družbo nacionalnega prava z ustanovitvijo zadnjenavedene družbe. Po mnenju Sodišča nujni razlogi v splošnem interesu, kot sta varstvo interesov upnikov, manjšinskih družbenikov in zaposlenih ter ohranitev učinkovitosti davčnih nadzorov in poštenosti trgovinskih poslov, ne morejo upravičiti take zakonodaje, ker ta na splošno zavrača čezmejna preoblikovanja in torej ovira take operacije, tudi če zgoraj navedeni interesi ne bi bili ogroženi. Tako pravilo vsekakor presega to, kar je potrebno za doseganje ciljev varstva navedenih interesov. Sodišče je poleg tega opozorilo, da je država članica gostiteljica za tako operacijo upravičena določiti pravila nacionalnega prava in tako uporabiti določbe svojega notranjega prava o preoblikovanjih znotraj države, ki urejajo ustanovitev in delovanje družbe. Vendar načeli enakovrednosti in učinkovitosti nasprotujeta temu, da ta država zavrne navedbo družbe, ki je zahtevala preoblikovanje, kot „pravne prednice“, če je taka navedba družbe prednice v registru družb predvidena za preoblikovanja znotraj države, oziroma pri postopku vpisa družbe v register ne upošteva ustrezno dokumentov organov države članice izvora.

Drugič, Sodišče je v zadevi *DI VI Finanziaria di Diego della Valle* (sodba z dne 6. septembra 2012, zadeva C-380/11) presodilo, da kadar družba prenese svoj sedež v drugo državo članico, člen 49 PDEU nasprotuje nacionalni ureditvi, v skladu s katero je za odobritev znižanja davka na premoženje določen pogoj, da subjekt ostane zavezan temu davku v naslednjih petih davčnih letih. Sodišče je menilo, da take omejitve ni mogoče upravičiti z zahtevo po uravnoteženi razdelitvi davčne pristojnosti med državami članicami. Odvzem znižanja davka na premoženje družbi, ki je

bila do njega upravičena, in zahteva po takojšnjem plačilu ob prenosu sedeža te družbe v drugo državo članico, namreč ne zagotavljata davčne pristojnosti zadnjenavedene države članice niti ne uravnotežene razdelitve davčne pristojnosti med zadevnimi državami članicami, ker bistvo mehanizma odvzema ugodnosti predpostavlja, da je država članica pred tem sprejela odobritev te ugodnosti in posledično znižanje davka na premoženje davčnih zavezancev rezidentov, če so bili pogoji, določeni v nacionalni ureditvi, izpolnjeni. Te omejitve tudi ni mogoče upravičiti z nujnostjo zagotavljanja usklajenosti nacionalnega davčnega sistema.

V zvezi s pravili Pogodbe o svobodi ustanavljanja in svobodi opravljanja storitev velja navesti sodbo *Costa in Cifone* (sodba z dne 16. februarja 2012, združeni zadevi C-72/10 in C-77/10), ki nadgrajuje zadevo *Placanica* (sodba z dne 6. marca 2007, združene zadeve C-338/04, C-359/04 in C-360/04). Po obravnavi več vprašanj v zvezi z ukrepi, ki jih je Italijanska republika sprejela za odpravo izključitve nekaterih ponudnikov iger na srečo, ki jo je Sodišče leta 2007 razglasilo za nezakonito, je Sodišče najprej presodilo, da člena 43 ES in 49 ES ter načeli enakega obravnavanja in učinkovitosti nasprotujejo temu, da država članica, ki poskuša to kršitev prava Unije odpraviti z javnim razpisom za znatno število novih koncesij, zaščiti tržne položaje, ki so jih pridobili obstoječi gospodarski subjekti, tako da med drugim določi minimalne razdalje med kraji delovanja novih koncesionarjev in obstoječih gospodarskih subjektov. Po mnenju Sodišča je lahko sistem minimalnih razdalj med prodajnimi mesti upravičen le, če namen takih pravil v resnici ne bi bil zaščita tržnih položajev obstoječih gospodarskih subjektov, temveč usmeritev povpraševanja po igrah na srečo v nadzorovane sisteme. Sodišče je dalje pojasnilo, da člena 43 ES in 49 ES nasprotujeta temu, da se sankcije uporabijo za izvajanje organizirane dejavnosti pobiranja stav, ki poteka brez koncesije ali dovoljenja policije, za osebe, povezane z gospodarskim subjektom, ki je bil v nasprotju s pravom Unije izključen iz javnega razpisa in iz novega javnega razpisa, katerega namen je bil odpraviti to kršitev prava Unije, saj ta javni razpis in podelitev novih koncesij, ki je sledila, nista učinkovito odpravila izključitve navedenega gospodarskega subjekta iz prejšnjega javnega razpisa. Nazadnje je Sodišče menilo, da iz členov 43 ES in 49 ES ter načela enakega obravnavanja, načela obveznosti preglednosti ter načela pravne varnosti izhaja, da morajo biti pogoji in podrobna pravila javnega razpisa v zvezi z igrami na srečo, ki niso konjske dirke, in zlasti določbe, ki urejajo odvzem koncesij, podeljenih na podlagi takega javnega razpisa, določeni jasno, natančno in enopomensko.

Na področju svobode ustanavljanja in prostega pretoka kapitala je treba omeniti zadevo *Test Claimants in the FII Group Litigation* (sodba z dne 13. novembra 2012, zadeva C-35/11), ki je sledila prvi sodbi, ki je bila izdana leta 2006 (sodba z dne 12. decembra 2006, zadeva C-446/04). Sodišče je po ponovni obravnavi več vprašanj za predhodno odločanje v zvezi z britanskim davčnim sistemom, v katerem se uporablja metoda oprostitev za domače dividende in metoda odbitkov za tuje dividende, pojasnilo obseg svoje sodbe iz leta 2006. Tako je zlasti presodilo, da člena 49 PDEU in 63 PDEU nasprotujeta zadevnemu sistemu, če je dokazano, da je dobropis davka, do katerega je upravičena družba prejemnica dividend v okviru metode odbitkov, enak znesku davka, ki se dejansko plača od dobička, iz katerega se razdelijo dividende, in da je dejanska stopnja obdavčitve dobička družb v zadevni državi članici na splošno nižja od predpisane nominalne davčne stopnje v tej državi. Poleg tega je Sodišče podrobneje opredelilo področje uporabe člena 63 PDEU. V zvezi s tem je presodilo, da se družba rezidentka države članice, ki ima v družbi rezidentki tretje države delež, ki ji omogoča odločilno vplivati na odločitve zadnjenavedene družbe in odločanje o njenih dejavnostih, lahko sklicuje na člen 63 PDEU, zato da bi izpodbijala skladnost zakonodaje navedene države članice o davčnem obravnavanju dividend tretjih držav, ki se ne uporablja izključno za primere, v katerih obvladujoča družba izvršuje odločujoč vpliv na družbo, ki razdeljuje dividende, s to določbo.

Nazadnje, določbe Pogodbe o prostem pretoku kapitala so bile predmet razlage v okviru neodplačne posodbe motornega vozila za čezmejno rabo. V sodbi *van Putten in drugi* (sodba

z dne 26. aprila 2012, združene zadeve od C-578/10 do C-580/10) je Sodišče po ugotovitvi, da taka posodba pomeni pretok kapitala v smislu člena 56 ES (postal člen 63 PDEU), presodilo, da ta člen nasprotuje ureditvi države članice, v skladu s katero se rezidentom te države, ki so si izposodili vozilo, registrirano v drugi državi članici, ob začetku uporabe tega vozila v nacionalnem cestnem omrežju naloži plačilo celotnega davka, ki ga je običajno treba plačati ob registraciji vozila v prvonavedeni državi članici, pri čemer se ne upošteva trajanje uporabe navedenega vozila v tem cestnem omrežju in ta oseba nima možnosti uveljavljati pravice do oprostitve ali povračila, kadar to vozilo ni namenjeno predvsem za trajno uporabo v prvonavedeni državi članici niti se dejansko ne uporablja tako. Po mnenju Sodišča naj namreč v teh okoliščinah povezanost navedenih vozil z ozemljem države članice ne bi bila zadostna, da bi upravičevala naložitev davka, ki ga je običajno treba plačati ob registraciji vozila v tej državi.

Vizumi, azil in priseljevanje

Več sodb v zvezi s temi različnimi področji zasluži pozornost. V zadevi *Kastrati* (sodba z dne 3. maja 2012, zadeva C-620/10) je bilo Sodišče vprašano o posledicah umika prošnje za azil v smislu Uredbe št. 343/2003¹⁹. Sodišče je menilo, da je treba navedeno uredbo razlagati tako, da umik prošnje za azil v smislu člena 2(c) te uredbe, preden država članica, ki je odgovorna za obravnavanje te prošnje, privoli v sprejem prosilca, učinkuje tako, da te uredbe ni več mogoče uporabiti. V takem primeru mora država članica, na ozemlju katere je bila prošnja vložena, sprejeti odločbe v zvezi s tem umikom in zlasti končati obravnavanje prošnje tako, da v prosilčev spis vnese zaznamek glede s tem povezane informacije.

Če namreč prosilec umakne edino prošnjo za azil, preden pozvana država članica privoli v njegov sprejem, glavnega cilja Uredbe št. 343/2003, in sicer iskanja države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za azil, zato da se zagotovi učinkovit dostop do presoje statusa begunca, ni mogoče doseči.

V zadevi *Y in Z* (sodba z dne 5. septembra 2012, združene zadeve od C-71/11 do C-99/11) je Sodišče moralo odločiti o pogojih priznanja statusa begunca, natančneje o pojmu dejanja preganjanja zaradi veroizpovedi v smislu členov 2(c) in 9(1)(a) Direktive 2004/83²⁰. *Y in Z*, ki prihajata iz Pakistana, sta živela v Nemčiji, kjer sta zaprosila za azil in zaščito na podlagi statusa begunca. Zatrjevala sta, da sta bila zaradi svoje pripadnosti ahmadijski verski skupnosti prisiljena zapustiti Pakistan.

Sodišče je najprej ugotovilo, da so lahko le nekatere oblike resnega posega v pravico do verske svobode – in ne vsak poseg v to pravico – dejanje preganjanja, zaradi katerega morajo pristojni organi priznati status begunca. Zato po eni strani omejitev uresničevanja te pravice, ki so določene z zakonom, ni mogoče šteti za preganjanje, dokler spoštujejo njeno bistveno vsebino. Po drugi strani je sama kršitev te pravice preganjanje le, če je dovolj resna in odločilno vpliva na zadevno osebo.

¹⁹ Uredba Sveta (ES) št. 343/2003 z dne 18. februarja 2003 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za azil, ki jo v eni od držav članic vloži državljani tretje države (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 109).

²⁰ Direktiva Sveta 2004/83/ES z dne 29. aprila 2004 o minimalnih standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da se jim prizna status begunca ali osebe, ki iz drugih razlogov potrebuje mednarodno zaščito, in o vsebini te zaščite (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 7, str. 96).

Dalje je Sodišče navedlo, da dejanja, ki lahko pomenijo hudo kršitev, zajemajo resna dejanja, ki ne posegajo samo v svobodo zadevne osebe do izražanja vere v zasebnosti, temveč tudi do javnega izpovedovanja.

Sodišče je še presodilo, da je treba zadevni osebi, če se ugotovi, da bo po vrnitvi v izvorno državo izpovedovala vero, zaradi česar bo izpostavljena resni nevarnosti preganjanja, priznati status begunca. V zvezi s tem je Sodišče menilo, da nacionalni organi pri posamični obravnavi prošnje za priznanje statusa begunca od prosilca ne morejo utemeljeno pričakovati, da se bo izpovedovanju vere ali izjavjanju nekaterih verskih obredov odpovedal.

Nazadnje je Sodišče pri presoji nevarnosti, ki bi ji bil prosilec zaradi vere izpostavljen v izvorni državi, pojasnilo, da je subjektivna okoliščina, da je javno izpovedovanje vere, ki je predmet spornih omejitev, za posameznika posebno pomembno za ohranjanje verske identitete, upošteven dejavnik.

V zadevi *K* (sodba z dne 6. novembra 2012, zadeva C-245/11) je Sodišče presodilo, da je treba člen 15(2) Uredbe št. 343/2003²¹ razlagati tako, da v okoliščinah, v katerih je oseba, ki ji je odobren azil v državi članici, zlasti zaradi hude bolezni odvisna od družinskega člana, ki je prosilec za azil, vendar pa njegovo prošnjo v skladu z merili iz poglavja III te uredbe obravnava druga država članica, postane odgovorna za obravnavo prošnje za azil država članica, v kateri te osebe stalno prebivajo.

Sodišče je menilo, da ta država članica prevzame obveznosti, povezane s to odgovornostjo, in o tem obvesti prej odgovorno državo članico, čeprav ta ni vložila zahteve v skladu z odstavkom 1, drugi stavek, istega člena.

Člen 15(2) Uredbe št. 343/2003 se namreč uporabi v primeru nepreskrbljenega družinskega člana, kadar ni prosilec za azil tisti, ki je odvisen od pomoči družinskega člana, ki je v državi članici, ki ni odgovorna glede na merila iz poglavja III Uredbe št. 343/2003, ampak je družinski član, ki je v tej drugi državi članici in ki je odvisen od pomoči prosilca za azil.

Ta določba se uporabi tudi, kadar v zvezi z odvisno osebo v smislu te določbe, ki je sorodnik prosilca za azil, vendar ni družinski član v smislu člena 2(i) te uredbe, obstajajo humanitarni razlogi in mu je prosilec za azil dejansko zmožen nuditi potrebno pomoč v skladu s členom 11(4) Uredbe Komisije št. 1560/2003²² o podrobnih pravilih za uporabo Uredbe št. 343/2003.

Na področju pravice do azila je Sodišče v zadevi *Abed El Kareem El Kott in drugi* (sodba z dne 19. decembra 2012, zadeva C-364/11) podalo razlago člena 12(1)(a), drugi stavek, Direktive 2004/83²³ v skladu z Ženevsko konvencijo²⁴, ki je temelj mednarodne pravne ureditve za zaščito beguncev. Sodišče je presodilo, da prenehanje zaščite ali pomoči organa ali agencije Združenih narodov, ki ni visoki komisar Združenih narodov za begunce, „iz katerega koli razloga“ velja tudi za položaj osebe, ki po tem, ko je dejansko prejela to zaščito ali pomoč, to preneha prejemati iz razloga, nad katerim nima nadzora in ki ni odvisen od njene volje. Pristojni nacionalni organi države članice,

²¹ Glej opombo 19.

²² Uredba Komisije (ES) št. 1560/2003 z dne 2. septembra 2003 o podrobnih pravilih za uporabo Uredbe št. 343/2003 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 200).

²³ Glej opombo 20.

²⁴ Ženevska konvencija z dne 28. julija 1951 o statusu beguncev (Recueil des traités des Nations unies, zvezek 189, str. 150, št. 2545 (1954)).

ki je odgovorna za obravnavo prošnje, ki jo vloži taka oseba, morajo na podlagi posamezne preučitve prošnje preveriti, ali je bila ta oseba prisiljena zapustiti območje delovanja tega organa ali te agencije, kar je podano, če je osebna varnost te osebe zelo ogrožena in če ji zadevni organ ali agencija na tem območju ne moreta zagotoviti življenjskih razmer v skladu z nalogo, ki jima je zaupana.

Sodišče je tudi navedlo, da je treba člen 12(1)(a), drugi stavek, Direktive 2004/83 razlagati tako, da kadar pristojni organi države članice, ki je odgovorna za obravnavo prošnje za azil, ugotovijo, da je glede prosilca izpolnjen pogoj v zvezi s prenehanjem zaščite ali pomoči Agencije Združenih narodov za pomoč in zaposlovanje palestinskih beguncev na Bližnjem vzhodu (UNRWA), dejstvo, da je samodejno „upravičen do ugodnosti iz te direktive“, pomeni, da država članica takemu prosilcu prizna status begunca v smislu člena 2(c) te direktive in da se temu prosilcu po samem zakonu prizna status begunca, vendar le, če ne spada med primere iz odstavkov 1(b) ali 2 in 3 tega člena 12.

Na področju priseljavanja je v zadevi *Kamberaj* (sodba z dne 24. aprila 2012, zadeva C-571/10) Tribunale di Bolzano vprašalo Sodišče o skladnosti mehanizma razdelitve sredstev, namenjenih subvencijam za stanovanje, ki državljanke tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas, manj ugodno obravnava v primerjavi z državljani Unije glede na Direktivo 2003/109²⁵.

Sodišče je najprej navedlo, da je državljan tretje države, ki je pridobil status rezidenta za daljši čas v državi članici, glede subvencij za stanovanje v primerljivem položaju kot državljan Unije, ki ima enake ekonomske potrebe.

Dalje je po mnenju Sodišča nacionalno sodišče pristojno, da ob upoštevanju cilja vključevanja, ki ga uresničujejo ta direktiva in določbe Listine o temeljnih pravicah, presodi, ali subvencija za stanovanje ustreza kateri od kategorij iz navedene direktive. V skladu s to direktivo lahko države članice omejijo enako obravnavanje v zvezi s socialno pomočjo in socialnim varstvom na osnovne prejemke. Sodišče je pojasnilo, da je treba pomen in obseg pojma osnovni prejemek poiskati ob upoštevanju cilja, ki ga uresničuje navedena direktiva, in sicer integracije državljanov tretjih držav, ki so zakonito in daljši čas prebivali v državah članicah. Ta pojem je treba razlagati ob upoštevanju načel Listine o temeljnih pravicah²⁶, ki priznavajo in spoštujejo pravico do socialne pomoči in pomoči pri pridobitvi stanovanj, ki naj zagotovita dostojno življenje vsem, ki nimajo zadostnih sredstev.

Sodišče je še spomnilo, da je pravica državljanov tretjih držav do enakega obravnavanja na področjih, naštetih v sami direktivi, splošno pravilo in da je vsako odstopanje v zvezi s tem treba razlagati ozko ter se je nanj mogoče sklicevati le, če so organi zadevne države članice, ki so pristojni za prenos navedene direktive, jasno navedli, da so se nameravali sklicevati na to odstopanje.

Zato je Sodišče presodilo, da člen 11(1)(d) Direktive 2003/109 nasprotuje nacionalni ali regionalni zakonodaji, ki pri razdelitvi sredstev, namenjenih subvencijam za stanovanje, določa različno obravnavanje državljanov tretjih držav in državljanov države članice, katere rezidenti so, če subvencija za stanovanje ustreza kateri od kategorij, ki jih zajema načelo enakega obravnavanja, ki je z navedeno direktivo določeno za državljanke tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas, in pomeni osnovni prejemek v smislu te direktive, kar pa mora preveriti nacionalno sodišče.

²⁵ Direktiva Sveta 2003/109/ES z dne 25. novembra 2003 o statusu državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 272).

²⁶ Člen 34 Listine o temeljnih pravicah.

V zvezi z mejno kontrolo je Sodišče več kot dve leti po zadevah *Melki in Abdel*²⁷ v zadevi *Adil* (sodba z dne 19. julija 2012, zadeva C-278/12 PPU) razložilo člena 20 in 21 Uredbe št. 562/2006 o Zakoniku Skupnosti o pravilih, ki urejajo gibanje oseb prek meja (Zakonik o schengenskih mejah)²⁸, tokrat na podlagi predloga za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je državni svet Kraljevine Nizozemske vložil v okviru spora med državljanom tretje države, ki je bil po tem, ko so ga na Nizozemskem na območju ob meji z Nemčijo ustavili in pri njem opravili kontrolo, pridržan, ker je bil nezakonito na nizozemskem ozemlju, in Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel (ministrom za priseljevanje, integracijo in azil) glede zakonitosti te kontrole in zato njegovega pridržanja.

Sodišče je presodilo, da člena 20 in 21 navedene uredbe ne nasprotujeta nacionalni zakonodaji, ki uradnikom, odgovornim za varovanje mej in kontrolo tujcev, dovoljuje izvedbo kontrol na območju 20 km od kopenske meje med državo članico in državami pogodbenicami Konvencije o izvajanju schengenskega sporazuma, zato da se preveri, ali ustavljene osebe izpolnjujejo pogoje za zakonito prebivanje, ki veljajo v tej državi članici, če se te kontrole izvajajo na podlagi splošnih informacij in izkušenj o nezakonitem prebivanju oseb na kraju kontrol, če se lahko izvajajo tudi v omejenem obsegu, da bi se pridobile take splošne informacije in izkušnje na tem področju, in če za te kontrole veljajo nekatere omejitve, zlasti glede obsega in pogostosti izvajanja. Te kontrole po eni strani niso mejne kontrole, ki jih prepoveduje člen 20 Uredbe št. 562/2006, po drugi strani pa člen 21(a) te uredbe prepoveduje take kontrole le, če bi imele dejansko enakovreden učinek kot mejne kontrole.

Nazadnje, Sodišče je v zadevi *Vo* (sodba z dne 10. aprila 2012, zadeva C-83/12 PPU) podrobneje pojasnilo sodno prakso v zvezi z vizumsko politiko na podlagi predloga za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je Bundesgerichtshof vložilo v okviru kazenskega postopka zoper vietnamskega državljana, ker je na nemško ozemlje pripeljal državljane tretjih držav, ki so imeli goljufigo pridobljene vizume. Sodišče je presodilo, da člena 21 in 34 Uredbe št. 810/2009 o vizumskem zakoniku Skupnosti (Vizumski zakonik)²⁹ ne nasprotujeta temu, da je v skladu z nacionalnimi določbami tihotapljenje tujcev kaznivo v primerih, v katerih imajo tihotapljene osebe, ki so državljani tretjih držav, vizum, ki so ga goljufigo pridobile tako, da so organe države članice, pristojne za izdajo, zapeljale v zmoto glede resničnega namena svojega potovanja, ne da bi bil ta vizum predhodno razveljavljen.

Pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah in mednarodno zasebno pravo

V letu 2012 je Sodišče izdalo več odločb o pravosodnem sodelovanju v civilnih zadevah.

V odločbi *Health Service Executive* (sodba z dne 26. aprila 2012, zadeva C-92/12 PPU), ki je bila izdana po nujnem postopku predhodnega odločanja, se je Sodišče izreklo o različnih vidikih Uredbe št. 2201/2003³⁰ o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo. Sodišče je najprej presodilo, da odločba sodišča države članice, ki določa namestitvev otroka v oskrbo terapevtsko-vzgojnega zavoda zaprtega tipa v drugi državi članici in ki vključuje odvzem prostosti za določeno obdobje iz varnostnih razlogov, spada

²⁷ Sodba Sodišča z dne 22. junija 2010 (združeni zadevi C-188/10 in C-189/10).

²⁸ Uredba (ES) št. 562/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2006 o Zakoniku Skupnosti o pravilih, ki urejajo gibanje oseb prek meja (Zakonik o schengenskih mejah) (UL L 105, str. 1).

²⁹ Uredba (ES) št. 810/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o vizumskem zakoniku Skupnosti (Vizumski zakonik) (UL L 243, str. 1).

³⁰ Uredba Sveta (ES) št. 2201/2003 z dne 27. novembra 2003 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1347/2000 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 243).

na področje stvarne uporabe Uredbe št. 2201/2003. Dalje je Sodišče odločilo, da mora soglasje iz člena 56(2) te uredbe pred sprejetjem sodne odločbe o namestitvi otroka podati pristojni organ javnega prava. Pojasnilo je, da je v primeru dvoma, ali je bilo soglasje veljavno podano v zaproseni državi članici, saj ni bilo mogoče z gotovostjo ugotoviti, kdo je bil pristojni organ v tej zaproseni državi, mogoče popraviti nepravilnost, da bi se zagotovilo, da je bila zahteva soglasja iz člena 56 te uredbe v celoti izpolnjena.

V zvezi z razglasitvijo izvršljivosti odločbe sodišča države članice, s katero je odrejena prisilna namestitev otroka v oskrbo zavoda zaprtega tipa v drugi državi članici, je Sodišče presodilo, da je tako odločbo treba razglasiti za izvršljivo v tej državi članici, preden se izvrši v zaproseni državi članici. Da se navedeni uredbi ne bi odvzel njen polni učinek, je treba zahtevo za razglasitev izvršljivosti obravnavati posebej hitro, pravna sredstva, vložena proti taki sodni odločbi sodišča zaprosene države članice, pa ne smejo imeti odločilnega učinka. Na koncu je Sodišče odločilo, da velja soglasje glede namestitve v zaproseni državi članici le za obdobje, ki je določeno v odločbi sodišča zaprosene države članice, in da je treba v primeru podaljšanja odločbe pri zaproseni državi članici zahtevati novo soglasje. Enako je mogoče odločbo o namestitvi za nedoločen čas, ki je bila razglašena za izvršljivo, izvršiti v zaproseni državi članici le za obdobje, ki je določeno v odločbi o namestitvi.

V zadevi *ERSTE Bank Hungary* (sodba z dne 5. julija 2012, zadeva C-527/10) je Sodišče moralo ugotoviti, ali se člen 5(1) Uredbe št. 1346/2000³¹ o postopkih v primeru insolventnosti, ki zadeva stvarne pravice tretjih oseb na dolžnikovem premoženju, ki se nahaja na ozemlju države članice, ki ni država, v kateri je bil uveden postopek v primeru insolventnosti, uporablja tudi v primeru, ko je zadevno premoženje na ozemlju države, ki je postala članica Unije šele po uvedbi postopka proti dolžniku. Najprej je Sodišče spomnilo, da člen 4 te uredbe ureja splošno načelo, da se za postopek v primeru insolventnosti in njegove učinke uporablja pravo države članice, v kateri je bil uveden ta postopek. Da pa bi se ohranila legitimno pričakovanje in pravna varnost transakcij v drugih državah članicah kot tisti, v kateri je bil uveden postopek zaradi insolventnosti, ta uredba določa izjeme od tega pravila. Med temi izjemami je člen 5(1), ki določa, da uvedba postopka zaradi insolventnosti ne vpliva na stvarne pravice upnikov na dolžnikovem premoženju, ki je ob uvedbi postopkov zaradi insolventnosti na ozemlju druge države članice. Po mnenju Sodišča je treba člen 5(1) razumeti kot določbo, ki z odstopanjem od pravila o pravu države, v kateri so bili uvedeni postopki zaradi insolventnosti, omogoča, da se za stvarno pravico upnika ali tretje osebe na premoženju dolžnika uporabi pravo države članice, na ozemlju katere je zadevno premoženje. Sodišče je presodilo, da se ta določba uporablja tudi za postopke zaradi insolventnosti, uvedene pred pristopom nove države članice k Uniji, če je bilo na dan pristopa premoženje dolžnika – družbe v stečaju, katere sedež je v stari državi članici – na katero se navezuje zadevna stvarna pravica, na ozemlju te nove države članice.

Sodišče je v več drugih odločbah moralo podati razlago Uredbe št. 44/2001³², zlasti v zadevi *G* (sodba z dne 15. marca 2012, zadeva C-292/10), v kateri je Sodišče presodilo, da je treba njen člen 4(1) razlagati tako, da ne izključuje uporabe člena 5, točka 3, iste uredbe za tožbo za ugotovitev civilne odgovornosti zaradi upravljanja spletne strani, vloženo zoper toženo stranko, ki je domnevno državljan Unije, vendar ni znano, kje je, če sodišče, ki mu je zadeva predložena v odločanje, nima dokazov, ki bi mu omogočili, da ugotovi, da ima navedena tožena stranka

³¹ Uredba Sveta (ES) št. 1346/2000 z dne 29. maja 2000 o postopkih v primeru insolventnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 1, str. 191).

³² Uredba Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 4, str. 42).

dejansko stalno prebivališče zunaj ozemlja Evropske unije. Sodišče je tudi odločilo, da je treba pravo Unije razlagati tako, da ne nasprotuje temu, da se izda zamudna sodba zoper toženo stranko, v zvezi s katero je bila v skladu z nacionalnim pravom vloga, s katero se postopek začne, vročena z javno objavo, ker ni bilo mogoče ugotoviti, kje je ta tožena stranka, če se sodišče, ki mu je zadeva predložena v odločanje, pred tem prepriča, da so bile opravljene vse poizvedbe, ki jih zahtevata načeli skrbnosti in dobre vere, da bi našli to toženo stranko. Poleg tega je Sodišče v isti odločbi in tokrat v zvezi z Uredbo št. 805/2004³³ pojasnilo, da je treba pravo Unije razlagati tako, da nasprotuje temu, da se zamudna sodba, izdana zoper toženo stranko, katere naslov ni znan, potrdi kot evropski nalog za izvršbo v smislu Uredbe št. 805/2004.

Sodišče je v drugi odločbi *Folien Fischer in Fofitec* (sodba z dne 25. oktobra 2012, zadeva C-133/11) natančneje opredelilo obseg člena 5, točka 3, Uredbe št. 44/2001, pri čemer je razsodilo, da negativna ugotovitvena tožba, s katero se hoče dokazati neobstoj odgovornosti iz delikta ali kvazidelikta, spada na področje uporabe te določbe.

V zadevi *Trade Agency* (sodba z dne 6. septembra 2012, zadeva C-619/10) je Sodišče imelo priložnost pojasniti razloge za zavrnitev priznanja in izvršitev zamudne sodne odločbe, ki so določeni v členu 34, točki 1 in 2, Uredbe št. 44/2001.

Člen 34, točka 2, omogoča sodišču zaprosene države članice, da zavrne priznanje in izvršitev zamudne sodne odločbe, izdane zoper toženo stranko, ki ji začetni procesni akt ni bil vročen pravočasno in na tak način, da bi lahko pripravila obrambo. V skladu s členom 54 navedene uredbe država članica, ki zahteva izvršitev sodne odločbe, izda potrdilo zaproseni državi, v katerem je omenjen datum vročitve začetnega procesnega akta. Sodišče je opozorilo, da je naloga potrdila prav to, da v prvi fazi postopka, uvedenega s to uredbo, omogoča razglasitev izvršljivosti odločbe, sprejete v državi članici izvora. Vendar cilja, ki se s tem uresničuje, ni mogoče doseči tako, da se kakorkoli poseže v pravico do obrambe. Spoštovanje te pravice predpostavlja, da mora imeti tožena stranka možnost, da zoper razglasitev izvršljivosti vloži pravno sredstvo, ki se obravnava v kontradiktornem postopku, če meni, da obstaja eden od razlogov za neizvršljivost. Če tožena stranka vloži tako pravno sredstvo in navaja, da ji ni bil vročen začetni procesni akt, je sodišče zaprosene države članice pristojno, da opravi samostojno presojo vseh dokazov in tako preveri skladnost med temi dokazi in informacijami, navedenimi v potrdilu, zato da bi presodilo, ali je bil toženi stranki res vročen začetni procesni akt in ali je bila ta vročitev opravljena pravočasno in tako, da se ta lahko brani.

Sodišče se je tudi izreklo o tem, ali se sodišče lahko sklicuje na določbo o javnem redu, določeno v členu 34, točka 1, navedene uredbe, ker naj bi odločba, ki jo je treba izvršiti, kršila pravico tožene stranke do poštenega sojenja. Sodišče je menilo, da sodišče zaprosene države članice na podlagi te določbe ne more zavrniti izvršitve zamudne sodne odločbe, s katero je bilo vsebinsko odločeno o sporu, s katero se nista preučila predmet pravnega sredstva in njegova podlaga in ki ne vsebuje nobene obrazložitve glede utemeljenosti, razen če glede na celotno presojo postopka in vseh upoštevnihih okoliščin meni, da je s to odločbo očitno in nesorazmerno kršena pravica tožene stranke do poštenega sojenja.

Nazadnje, Sodišče je z odločbo v zadevi *Mühlleitner* (sodba z dne 6. septembra 2012, zadeva C-190/11) presodilo, da možnost potrošnika, da na podlagi člena 15(1)(c) Uredbe št. 44/2001 pred nacionalnimi sodišči sproži sodni postopek zoper tujega podjetnika, ne predpostavlja, da je bila

³³ Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 805/2004 z dne 21. aprila 2004 o uvedbi evropskega naloga za izvršbo nespornih zahtevkov (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 7, str. 38).

sporna pogodba sklenjena na daljavo. Tak je zlasti primer, kadar potrošnik odpotuje v državo članico podjetnika, da podpiše pogodbo. Sodišče je poudarilo, da je bistveni pogoj za uporabo tega pravila povezan z gospodarsko ali poklicno dejavnostjo, ki je usmerjena v kraj stalnega prebivališča potrošnika. V zvezi s tem so navezava stika na daljavo, rezervacija blaga ali storitve na daljavo ali, *a fortiori*, sklenitev potrošniške pogodbe na daljavo kazalci povezanosti pogodbe s takšno dejavnostjo.

Policijsko in pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah

Na tem področju je treba opozoriti na zadevi v zvezi z Okvirnim sklepom 2002/584³⁴, ki se nanašata na evropski nalog za prijetje.

Sodišče je v prvi odločbi, to je sodbi v zadevi *West* (sodba z dne 28. junija 2012, zadeva C-192/12 PPU), moralo opredeliti pojem „izvršitvena država članica“ v smislu člena 28(2) Okvirnega sklepa. Ta člen določa, da se oseba, ki je bila predana odreditveni državi članici na podlagi evropskega naloga za prijetje, lahko preda drugi državi članici, ki ni „izvršitvena država članica“, na podlagi evropskega naloga za prijetje, izdanega za kaznivo dejanje, storjeno pred predajo tej odreditveni državi članici, samo s soglasjem navedene „izvršitvene države članice“. Težava v zadevi *West* je bila v določitvi te „izvršitvene države članice“, ki mora podati soglasje k nadaljnji predaji drugi državi članici, če je bila zahtevana oseba predmet zaporednih zahtev za predajo. Sodišče, ki se je oprlo na cilj vzpostavitve območja svobode, varnosti in pravice, ki mu sledi Okvirni sklep, in v skladu z nujnim medsebojnim zaupanjem med državami članicami, je presodilo, da je treba člen 28(2) Okvirnega sklepa razlagati tako, da kadar je bila oseba na podlagi zaporednih evropskih nalogov za prijetje več kot enkrat predana med državami članicami, se za nadaljnjo predajo te osebe državi članici, ki ni država članica, ki jo je zadnja predala, zahteva samo soglasje države članice, ki je izvedla zadnjo predajo.

V drugi zadevi *Lopes Da Silva Jorge* (sodba z dne 5. septembra 2012, zadeva C-42/11) je Sodišče podalo razlago člena 4, točka 6, Okvirnega sklepa, ki določa, da se lahko izvršitev evropskega naloga za prijetje zavrne, kadar je oseba, ki se išče zaradi izvršitve kazni, v izvršitveni državi članici ali državljani ali prebivalec te države, in se ta država zaveže, da bo izvršila kazen ali ukrep v skladu s svojim notranjim pravom. Sodišče se je moralo izreči o skladnosti francoske ureditve o prenosu, ki je absolutno in samodejno izključevala možnost, da državljani drugih držav članic, ki se nahajajo ali prebivajo v Franciji, prestajajo kazen v tej državi članici. Sodišče je na podlagi načela prepovedi diskriminacije glede na državljanstvo, ki je določeno v členu 18 PDEU, presodilo, da država članica ne more le svojim državljanom pridržati ugodnosti neizvršitve evropskega naloga za prijetje, da se na njenem ozemlju izvrši zaporna kazen, ki je bila izrečena v drugi državi članici.

Konkurenca

Na področju konkurence je Sodišče tudi to leto izdalo več sodb, na katere je treba opozoriti.

V zvezi z omejevalnimi sporazumi in usklajenimi ravnanji najprej opozarjamo na zadevo *Toshiba Corporation in drugi* (sodba z dne 14. februarja 2012, zadeva C-17/10) v zvezi z uporabo pravil konkurence Unije za kartel, ki ima učinke v državi članici pred njenim pristopom k Evropski uniji. Sodišče je tako presodilo, da se določbe člena 81 ES in člena 3(1) Uredbe št. 1/2003 v okviru postopka, začetega po 1. maju 2004, ne uporabljajo za kartel, ki ima učinke na ozemlju države, ki je k Evropski uniji pristopila 1. maja 2004, v obdobju pred tem datumom. Poleg tega postopek,

³⁴ Okvirni sklep Sveta z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami (2002/584/PNZ) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 34).

ki ga v zvezi s kartelom na podlagi poglavja III Uredbe št. 1/2003 začne Evropska komisija, ne povzroči, da organ, pristojen za konkurenco v zadevni državi članici, v skladu s členom 11(6) Uredbe št. 1/2003 v povezavi s členom 3(1) iste uredbe izgubi pristojnost, da na podlagi nacionalnega konkurenčnega prava sankcionira protikonkurenčne učinke tega kartela na ozemlju navedene države članice v obdobju pred njenim pristopom k Evropski uniji. V zvezi z uporabo načela *ne bis in idem* je Sodišče tudi pojasnilo, da to načelo ne nasprotuje sankcijam, ki jih podjetjem, udeleženi v kartelu, naloži nacionalni organ, pristojen za konkurenco v zadevni državi članici, zaradi sankcioniranja učinkov kartela na ozemlju te države članice pred njenim pristopom k Evropski uniji, če globe, ki jih je udeležencem tega kartela naložila Evropska komisija z odločbo, ki je bila sprejeta pred odločbo navedenega nacionalnega organa, pristojnega za konkurenco, niso bile naložene zaradi sankcioniranja navedenih učinkov.

Dalje je Sodišče v združenih zadevah *Alliance One International in Standard Commercial Tobacco proti Komisiji* in *Komisija proti Alliance One International in drugim* (sodba z dne 19. julija 2012, združeni zadevi C-628/10 P in C-14/11 P) natančneje pojasnilo svojo sodno prakso glede domneve o odločilnem vplivu matične družbe na hčerinsko družbo, ki je v njeni popolni lasti. V zvezi s tem je presodilo, da čeprav Komisiji nič ne preprečuje, da na podlagi drugih dokazov ali kombinacije teh dokazov in navedene domneve ugotovi, da matična družba dejansko odločilno vpliva na hčerinsko družbo, načelo enakega obravnavanja kljub temu zahteva, da se mora Komisija, če sprejme posebno metodo za ugotavljanje, ali je treba pripisati odgovornost matičnim družbam, katerih hčerinske družbe so sodelovale pri istem kartelu, razen v posebnih okoliščinah opreti na enaka merila glede vseh teh matičnih družb. Poleg tega v primeru trditev o diskriminaciji pravica Komisije do obrambe ne vključuje možnosti, da bi Komisija zagovarjala zakonitost svoje odločbe s tem, da bi med postopkom predložila dokaze o odgovornosti matične družbe, ki pa niso navedeni v tej odločbi. Sodišče je še pojasnilo, da je mogoče šteti, da sta matična družba in njena hčerinska družba, ki je sama matična družba družbe kršiteljice, skupaj enoten gospodarski subjekt s to družbo kršiteljico. Zgolj dejstvo, da ta matična družba in njena hčerinska družba v določenem obdobju izvršujeta le skupen nadzor nad hčerinsko družbo kršiteljico, ne nasprotuje ugotovitvi obstoja gospodarskega subjekta med temi družbami, če je dokazano, da sta ti matični družbi dejansko odločilno vplivali na poslovno politiko hčerinske družbe kršiteljice.

Nazadnje opozarjamo na sodbo *Otis in drugi* (sodba z dne 6. novembra 2012, zadeva C-199/11), ki se umešča v okvir civilne tožbe, ki jo je Evropska komisija vložila pri belgijskem sodišču za povrnitev škode, ki je bila Uniji povzročena z omejevalnim sporazumom v sektorju dvigal, ki bi lahko vplival na nekatera javna naročila, ki so jih oddale različne institucije in organi Unije. Sodišče je pri preučitvi vprašanj za predhodno odločanje o pristojnosti Komisije in spoštovanju pravice do učinkovitega sodnega varstva najprej presodilo, da pravo Unije ne nasprotuje temu, da Evropska komisija zastopa Evropsko unijo pred nacionalnim sodiščem, pri katerem je bila vložena taka tožba, pri čemer Komisija za to ne potrebuje pooblastila teh institucij ali organov. Dalje je Sodišče menilo, da člen 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah ne nasprotuje temu, da Evropska komisija v imenu Evropske unije pri nacionalnem sodišču vloži tožbo za povrnitev škode, ki jo je Unija utrpela zaradi omejevalnega sporazuma ali ravnanja, za katera je bilo z odločbo te institucije ugotovljeno, da sta v nasprotju s členom 81 ES ali členom 101 PDEU. Sodišče je namreč potem, ko je opozorilo, da je pravica do učinkovitega sodnega varstva sestavljena predvsem iz pravice do dostopa do sodišč in načela enakosti orožij, najprej navedlo, da pravilo, v skladu s katerim so nacionalna sodišča vezana na ugotovitev o nezakonitem ravnanju v odločbi Komisije, ne pomeni, da stranke nimajo dostopa do sodišča, ker pravo Unije določa sistem sodnega nadzora odločb Komisije na področju konkurence, ki zagotavlja vsa jamstva, zahtevana v Listini o temeljnih pravicah. Dalje je Sodišče menilo, da čeprav so nacionalna sodišča res vezana na ugotovitve Komisije o obstoju protikonkurenčnega ravnanja, pa so edina pristojna za presojo obstoja škode in neposredne vzročne zveze med tem ravnanjem in utrpjeno škodo. Celo kadar Komisija v svoji

odločbi navede natančne učinke kršitve, je vselej naloga nacionalnega sodišča, da posamično določi škodo, ki je bila povzročena vsaki osebi, ki je vložila odškodninsko tožbo. Zato Komisija ni sodnik in stranka v lastni zadevi. Nazadnje je v zvezi z načelom enakosti orožij Sodišče opozorilo, da je cilj tega načela zagotoviti ravnotežje med strankami postopka in tako zajamčiti, da lahko katera koli stranka v postopku vsak dokument, predložen sodišču, preveri in izpodbija. Sodišče pa je ugotovilo, da informacij, ki jih je Komisija zbrala med postopkom v zvezi s kršitvijo, nacionalnemu sodišču ni posredovala Komisija. Po mnenju Sodišča pravo Unije vsekakor prepoveduje Komisiji, da informacije, pridobljene v okviru preiskave na področju konkurence, uporabi za namene zunaj te preiskave.

Dalje, glede zlorabe prevladujočega položaja je bilo Sodišče v zadevi *Post Danmark* (sodba z dne 27. marca 2012, zadeva C-209/10) vprašano o okoliščinah, v katerih je treba politiko nizkih cen, ki jih za nekatere nekdanje stranke konkurenta uporablja podjetje s prevladujočim položajem – v tem primeru uveljavljeni poštni operater – šteti za prakso zlorabe v obliki izrinjenja, ki je v nasprotju s členom 82 ES. Sodišče je v sodbi presodilo, da člen 82 ES podjetju s prevladujočim položajem prepoveduje zlasti izvajanje praks, ki imajo učinek izrinjenja njegovih konkurentov, za katere se šteje, da so prav tako učinkoviti kot to podjetje, in okrepitev svojega prevladujočega položaja z uporabo drugih sredstev, in ne sredstev, ki temeljijo na konkurenci na podlagi sposobnosti. Sodišče je zato v zvezi s podrobnostmi zadevnih praks odločilo, da je treba člen 82 ES razlagati tako, da politike nizkih cen, ki jih uporablja podjetje s prevladujočim položajem za nekatere nekdanje stranke konkurenta, ni mogoče šteti za prakso zlorabe v obliki izrinjenja zgolj zato, ker to podjetje za eno od teh strank uporablja ceno, ki je nižja od povprečnih celotnih stroškov, pripisanih zadevni dejavnosti, vendar višja od povprečnih dodatnih stroškov, ki se nanašajo na to dejavnost in ki naj jih na krajši ali srednji rok ne bi bilo več, če bi podjetje moralo prenehati opravljati zadevno dejavnost. Za presojo, ali v takih okoliščinah obstajajo protikonkurenčni učinki, je treba preučiti, ali je rezultat te cenovne politike, če ni objektivno utemeljena, dejansko ali verjetno izrinjenje tega konkurenta v škodo konkurence in tako interesov potrošnikov. Sodišče je tudi razsodilo, da dejstvo, da je lahko praksa cen podjetja s prevladujočim položajem opredeljena kot cenovna diskriminacija, ne more samo po sebi kazati na obstoj prakse zlorabe v obliki izrinjenja. Poleg tega je Sodišče presodilo, da lahko podjetje s prevladujočim položajem utemelji ravnanje, ki bi lahko bilo zajeto s prepovedjo iz člena 82 ES. Natančneje, tako podjetje lahko tako zlasti dokaže, bodisi da je njegovo ravnanje objektivno potrebno bodisi da je mogoče učinek izrinjenja izničiti ali celo preseči z ugodnostmi glede učinkovitosti, ki prav tako koristijo potrošnikom.

Druga zadeva, ki jo je treba omeniti na področju zlorabe prevladujočega položaja, je zadeva *AstraZeneca proti Komisiji* (sodba z dne 6. decembra 2012, zadeva C-457/10 P), v kateri je bila obravnavana pritožba zoper sodbo Splošnega sodišča, ki je v pretežnem delu potrdilo odločbo Komisije o ugotovitvi zlorab, ki jih je mogoče pripisati farmacevtskemu podjetju AstraZeneca. Komisija je v svoji odločbi podjetju očitala prvo zlorabo v obliki namerno zavajajočih navedb pri patentnih uradih v nekaterih državah članicah, da bi pridobilo ali ohranilo dodatni varstveni certifikat, ki dodeljuje podaljšano patentno varstvo in s tem proizvajalcem generičnih izdelkov preprečilo vstop na trg. Druga očitana zloraba je zajemala umik dovoljenj za dajanje v promet za zdravilo v nekaterih državah članicah, da bi odložilo ali otežilo trženje generičnih zdravil in s tem oviralo vzporedni uvoz.

Zlasti glede prve zlorabe v zvezi z dodatnimi varstvenimi certifikati je Sodišče opozorilo, da pravo Unije prepoveduje podjetju s prevladujočim položajem, da izključi konkurenta in tako okrepi svoj položaj z uporabo drugih sredstev kot tistih, ki temeljijo na konkurenci na podlagi sposobnosti. Sodišče je v zvezi s tem sklenilo, da je Splošno sodišče pravilno presodilo, da je bilo dosledno in linearno ravnanje farmacevtskega podjetja, za katero sta bila značilna sporočitev zavajajočih navedb patentnim uradom in pomanjkanje preglednosti, s katerim je podjetje namerno poskušalo

zavesti patentne urade in sodišča, da bi čim dlje ohranilo monopol na trgu zdravil, praksa, ki je v nasprotju s konkurenco na podlagi sposobnosti, torej zloraba prevladujočega položaja. Glede druge zlorabe prevladujočega položaja je Sodišče ugotovilo, da taka konkurenca tudi ne zajema umika – brez objektivne utemeljitve in po poteku izključne pravice, ki jo priznava pravo Unije – dovoljenj za dajanje v promet z namenom ovirati uvedbo generičnih izdelkov in vzporedni uvoz. Nazadnje je Sodišče glede globe, naložene družbama, menilo, da Splošno sodišče s tem, da je sklenilo, da je treba zlorabe, ker ni olajševalnih ali posebnih okoliščin, opredeliti kot resne kršitve, ni napačno uporabilo prava. Zato ni bilo treba zmanjšati zneska globe.

Na področju koncentracij je Sodišče obravnavalo pritožbi zoper sodbi Splošnega sodišča, izdani glede transakcije, s katero je Vivendi Universal svoja založniška sredstva prodala družbi Lagardère prek začasnega nakupa, v katerega je bila vključena banka Natexis Banques Populaires. Del sredstev je bil nato po pridobitvi dovoljenja Komisije prodan družbi Wendel v okviru izpolnitve zavez, ki jih je družba Lagardère prevzela za odobritev koncentracije.

V prvi zadevi *Éditions Odile Jacob proti Komisiji* (sodba z dne 6. novembra 2012, zadeva C-551/10 P) je Sodišče potrdilo odločitev Splošnega sodišča, s katero je to zavrnilo tožbo zoper odločbo Komisije, s katero je bila koncentracija razglašena za združljivo s skupnim trgom. Natančneje, Sodišče je presodilo, da okoliščina, da je bila operacija izvedena, preden je bila priglašena Komisiji, ni vplivala na zakonitost navedene odločbe. Čeprav taka okoliščina lahko pripelje do sankcije, predpisane s pravom Unije, zlasti do naložitve globe, pa ne more povzročiti ničnosti odločbe Komisije, ker nima nobenega vpliva na združljivost zadevne koncentracije s skupnim trgom.

V drugi zadevi *Komisija proti Odile Jacob* (sodba z dne 6. novembra 2012, združeni zadevi C-553/10 P in C-554/10 P) je Sodišče potrdilo sodbo Splošnega sodišča, s katero je to razglasilo ničnost odločbe Komisije, ki je potrdila nakup dela sredstev družbe Lagardère s strani družbe Wendel v okviru koncentracije. Sodišče je presodilo, da kadar Komisija razglasi koncentracijo za združljivo s skupnim trgom pod pogojem, da kupec izpolni določene zaveze, med njimi je zaveza glede nadaljnje prodaje sredstev in imenovanja pooblaščenca, ki mora skrbeti za izpolnjevanje te nadaljnje prodaje, mora biti tak pooblaščenec najprej neodvisen od strank in delovati neodvisno od njih, tako da neobstoja neodvisnosti zadošča za razglasitev ničnosti odločbe Komisije. Vprašanje, ali je ta pooblaščenec deloval neodvisno, se postavlja le, če se predhodno ugotovi, da je bil dejansko neodvisen od strank. Ker je tako sodišče Unije pravilno ugotovilo, da pooblaščenec ni bil neodvisen od strank, ni bilo dolžno preveriti, ali je dejansko deloval tako, da bi bil ta neobstoja neodvisnosti izražen.

Nazadnje, v zvezi s protikonkurenčnimi ukrepi, ki se naložijo državam članicam, natančneje s pomočmi, se je zadeva *Komisija proti EDF* (sodba z dne 5. junija 2012, zadeva C-124/10 P) nanašala na to, da je Komisija odpoved davčne terjatve, ki jo je Francoska republika imela do družbe Électricité de France, javnega podjetja, ki je bilo včasih v njeni popolni lasti, opredelila kot državno pomoč. Sodišče je moralo preučiti vprašanje, ali se lahko država članica, ki je hkrati davčna upnica javnega podjetja in njegova edina delničarka, veljavno sklicuje na uporabo merila „zasebnega vlagatelja v tržnem gospodarstvu“, s čimer bi preprečila, da bi se odpoved opredelila kot državna pomoč, kadar kapital tega podjetja povečuje z odpisom te davčne terjatve, in ali je treba to merilo zavrnilo – kot je Komisija storila v tem primeru – glede na davčno naravo te terjatve in dejstvo, da je država uporabila svoje prerogative javne oblasti ob odpisu te terjatve.

Sodišče je v sodbi spomnilo, da ukrepa ni mogoče opredeliti kot državno pomoč, če lahko upravičeno javno podjetje isto ugodnost, kot je ta, ki mu je bila dodeljena z državnimi sredstvi, prejme v okoliščinah, ki ustrezajo običajnim tržnim pogojem. Za presojo, ali bi zasebni vlagatelj dodelil isto ugodnost v takih pogojih, je Sodišče presodilo, da je treba upoštevati samo koristi

in obveznosti, povezane s položajem države kot delničarke, in ne tistih, ki so povezane z njeno javno oblastjo. Zato je uporaba merila zasebnega vlagatelja na koncu odvisna od tega, ali država kot delničarka in ne kot javna oblast dodeli gospodarsko prednost podjetju, katerega lastnica je. Sodišče je še poudarilo, da finančni položaj upravičenega javnega podjetja ni odvisen od oblike dodelitve te ugodnosti, ne glede na njeno naravo, ampak od zneska, ki ga prejme na koncu. Sodišče je zato presodilo, da je mogoče merilo zasebnega vlagatelja uporabiti tudi v primeru, ko se uporabijo davčna sredstva.

Vendar je Sodišče pojasnilo, da mora država članica, če se sklicuje na merilo zasebnega vlagatelja, nedvoumno in na podlagi objektivnih in preverljivih elementov dokazati, da je izvedeni ukrep sprejela kot delničarka. Natančneje, na podlagi teh dokazov mora biti jasno razvidno, da je zadevna država članica predhodno ali istočasno z dodelitvijo gospodarske prednosti z dejansko izvedenim ukrepom sprejela odločbo o naložbi v podjetje pod javnim nadzorom. Če zadevna država članica predloži take dokaze, mora Komisija opraviti globalno presojo, pri čemer mora upoštevati vse dokaze, na podlagi katerih bo lahko odločila, ali je navedena država članica zadevni ukrep sprejela kot delničarka ali kot javna oblast. Zato je Sodišče presodilo, da se je za ugotovitev, ali je Francoska republika delovala kot delničarka, lahko upošteval cilj, ki mu sledi ta država.

Prav tako na področju državnih pomoči se je zadeva *Komisija proti Španiji* (sodba z dne 11. decembra 2012, zadeva C-610/10) nanašala na to, da Kraljevina Španija ni izvršila sodbe Sodišča, s katero je to ugotovilo, da ta država članica s tem, da ni sprejela vseh ukrepov, potrebnih za usklajitev z odločbo Komisije o razglasitvi pomoči za nezakonite in nezdružljive s skupnim trgom, ni izpolnila svojih obveznosti.

Sodišče, ki je odločalo o vprašanju zagotovitve vračila pomoči, ki so bile razglašene za nezakonite in nezdružljive s skupnim trgom, je opozorilo, da če je bil za podjetje prejemnika pomoči, ki so razglašene za nezakonite in nezdružljive s skupnim trgom, začet stečajni postopek, je načeloma mogoče vzpostavitev prejšnjega stanja in odpravo izkrivljanja konkurence, ki izhaja iz nezakonitega izplačila pomoči, doseči z vpisom terjatve v zvezi z vračilom teh pomoči na seznam terjatev. Vendar tak vpis omogoča izpolnitev obveznosti zagotovitve vračila le, če bi takrat, kadar državni organi ne morejo zagotoviti vračila celotnega zneska pomoči, stečajni postopek povzročil prenehanje podjetja, ki je prejelo nezakonite pomoči, to je popolno prenehanje njegove dejavnosti. Zato je Sodišče presodilo, da kadar je podjetje, ki je prejelo pomoč, v stečaju in je bila ustanovljena družba za nadaljevanje dela dejavnosti tega podjetja v stečaju, lahko nadaljevanje te dejavnosti, če ni zagotovljeno vračilo zadevnih pomoči v celoti, ohranja izkrivljanje konkurence, ki ga povzroča konkurenčna prednost te družbe na trgu v primerjavi z njenimi konkurenti. Taka novoustanovljena družba je lahko tako, če se v njeno korist ta prednost ohrani, zavezana vrniti zadevne pomoči. V takem primeru vpis terjatve v zvezi s takimi pomočmi na seznam terjatev ne zadostuje za odpravo izkrivljanja konkurence, ki je tako nastalo.

Davčne določbe

Na področju davka na dodano vrednost zasluži pozornost sodba *Belvedere Costruzioni* (sodba z dne 29. marca 2012, zadeva C-500/10). Vprašanje v zadevi je bilo, ali se na področju davka na dodano vrednost uporablja izjemna italijanska določba, ki določa samodejno ustavitve postopkov pred davčnim sodiščem tretje stopnje, če so se začeli z vložitvijo tožbe na prvi stopnji več kot deset let pred začetkom veljavnosti te določbe, in davčna uprava v postopkih pred prvostopenjskim in pritožbenim sodiščem ni uspela, pri čemer je zaradi samodejne ustavitve odločba drugostopenjskega sodišča postala pravnomočna, terjatev, ki jo je uveljavljala davčna uprava, pa je ugasnila. Sodišče je presodilo, da člen 4(3) PEU ter člena 2 in 22 Šeste direktive 77/388 o usklajevanju zakonodaje držav članic o prometnih davkih – Skupni sistem davka na dodano

vrednost³⁵ ne nasprotujejo taki ureditvi. Po mnenju Sodišča namreč obveznost zagotovitve učinkovitega pobiranja sredstev Unije ne sme biti v nasprotju s spoštovanjem načela sojenja v razumnem roku, ki je na podlagi člena 47, drugi odstavek, Listine Evropske unije o temeljnih pravicah naloženo državam članicam, ko izvajajo pravo Unije, in katerega varstvo se zahteva tudi na podlagi člena 6(1) Evropske konvencije o človekovih pravicah.

Promet

Na področju letalskega prevoza je Sodišče v treh sodbah imelo priložnost podati razlago več določb Uredbe št. 261/2004 o določitvi skupnih pravil glede odškodnine in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov³⁶.

Po sodbi *Sturgeon in drugi*³⁷ sta združeni zadevi *Nelson in drugi* ter *TUI Travel in drugi* (sodba z dne 23. oktobra 2012, združeni zadevi C-581/10 in C-629/10) omogočili Sodišču, da je potrdilo svojo sodno prakso, v skladu s katero so potniki, katerih let ima veliko zamudo, upravičeni do odškodnine. Tako je Sodišče odločilo, da je treba člene 5, 6 in 7 Uredbe št. 261/2004³⁸ razlagati tako, da so potniki, katerih let je imel zamudo, na podlagi te uredbe upravičeni do odškodnine, če zaradi takega leta izgubijo tri ure ali več, kar pomeni, da prispejo v končni namembni kraj tri ure ali več po prvotno načrtovanem času prihoda letalskega prevoznika. Zaradi take zamude pa potniki nimajo pravice do odškodnine, če lahko letalski prevoznik dokaže, da so za odpoved ali veliko zamudo leta krive izredne razmere, ki se jim ne bi bilo mogoče izogniti, tudi če bi bili sprejeti vsi ustrezni ukrepi, torej okoliščine, nad katerimi letalski prevoznik nima dejanskega nadzora. Poleg tega je Sodišče navedlo, da je odškodninski zahtevek potnikov, katerih let je imel zamudo, skladen z Montrealsko konvencijo³⁹. Sodišče je prav tako menilo, da navedena obveznost ni v nasprotju niti z načelom pravne varnosti niti z načelom sorazmernosti.

Sodišče je v dveh zadevah, o katerih je bilo razsojeno isti dan, pojasnilo obseg pojma „zavrnitev vkrcanja“.

Sodišče je tako v zadevi *Finnair* (sodba z dne 4. oktobra 2012, zadeva C-22/11) presodilo, da je treba pojem „zavrnitev vkrcanja“ v smislu členov 2(j) in 4 Uredbe št. 261/2004⁴⁰ razlagati tako, da se ne nanaša le na zavrnitev vkrcanja zaradi prevelikega števila rezervacij, ampak tudi na zavrnitev vkrcanja iz drugih razlogov, na primer zaradi operativnih težav. Po mnenju Sodišča bi omejevanje obsega pojma „zavrnitev vkrcanja“ samo na primere, v katerih je število rezervacij preveliko, v praksi povzročilo občutno zmanjšanje varstva, ki je potnikom priznано z Uredbo št. 261/2004, in bi bilo torej v nasprotju z njenim ciljem iz uvodne izjave 1, to je zagotavljati visoko raven varstva

³⁵ Šesta direktiva Sveta z dne 17. maja 1977 o usklajevanju zakonodaje držav članic o prometnih davkih – Skupni sistem davka na dodano vrednost: enotna osnova za odmero (77/388/EGS) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 9, zvezek 1, str. 23).

³⁶ Uredba (ES) št. 261/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. februarja 2004 o določitvi skupnih pravil glede odškodnine in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov ter o razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 295/91 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 7, zvezek 8, str. 10).

³⁷ Sodba z dne 19. novembra 2009 v združenih zadevah C-402/07 in C-432/07. Glej Letno poročilo za leto 2009, str. 26.

³⁸ Glej prejšnjo opombo.

³⁹ Konvencija o poenotenju nekaterih pravil za mednarodni letalski prevoz, ki je bila 9. decembra 1999 podpisana v Montrealu, v imenu Evropske skupnosti pa je bila odobrena s Sklepom Sveta 2001/539/ES z dne 5. aprila 2001 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 7, zvezek 5, str. 491).

⁴⁰ Glej opombo 37.

potnikov, kar upravičuje široko razlago pravic, ki se jim priznavajo. Poleg tega je Sodišče razsodilo, da je treba člena 2(j) in 4(3) Uredbe št. 261/2004 razlagati tako, da nastanek „izrednih razmer“, zaradi katerih letalski prevoznik prerazporedi lete po tem, ko so te izredne razmere nastale, ne more upravičiti „zavrnitve vkrcanja“ na navedenih poznejših letih in tega prevoznika ne more oprostiti obveznosti plačila odškodnine iz člena 4(3) te uredbe potniku, ki mu je zavrnil vkrcanje na enega od teh letov, organiziranih po nastanku navedenih razmer.

V zadevi *Rodríguez Cachafeiro in Martínez-Reboredo Varela-Villamor* (sodba z dne 4. oktobra 2012, zadeva C-321/11) je Sodišče presodilo, da je treba člen 2(j) Uredbe št. 261/2004⁴¹ v povezavi z njenim členom 3(2) razlagati tako, da pojem „zavrnitev vkrcanja“ vključuje položaj, v katerem letalski prevoznik v okviru ene pogodbe o prevozu, ki zajema več rezervacij za letalske lete, ki si neposredno sledijo in za katere je prijava opravljena sočasno, nekaterim potnikom zavrne vkrcanje, ker ima prvi let, zajet v njihovi rezervaciji, zamudo, ki se pripiše temu prevozniku, in je ta prevoznik napačno predvidel, da ti potniki ne bodo prispeli pravočasno, da bi se vkrcali na drugi let.

Približevanje zakonodaj

Ker se približevanje zakonodaj izvaja na zelo različnih področjih, ne preseneča, da je v zvezi s tem izdana sodna praksa zelo heterogena. Sodišče se je dvakrat izreklo o pravnem varstvu računalniških programov z razlago dveh direktiv iz leta 1991⁴² in 2009⁴³ o tem varstvu, najprej o predmetu varstva in nato o obsegu izčrpanja izključne pravice distribuiranja kopije računalniškega programa. Dejansko stanje v prvi zadevi, o kateri je bilo odločeno (sodba z dne 2. maja 2012, *SAS Institute*, zadeva C-406/10), je britansko sodišče spodbudilo, da je Sodišču v predhodno odločanje postavilo več vprašanj. Šlo je namreč za natančno določitev predmeta avtorskopravnega varstva računalniških programov, natančneje za ugotovitev, ali to varstvo velja tudi za funkcionalnost in programski jezik. Sodišče je najprej presodilo, da se niti funkcionalnost računalniškega programa niti programski jezik in format podatkovnih datotek, uporabljenih v računalniškem programu, da bi se izkoristile nekatere njegove funkcije, ne štejejo za izraz. Zato niso varovani z avtorsko pravico. Vendar je Sodišče pojasnilo, da če tretja oseba pridobi del izvirne ali strojne kode programskega jezika ali formata podatkovnih datotek, uporabljenih v računalniškem programu, in če z uporabo te kode v svojem računalniškem programu ustvari podobne elemente, lahko avtor programa to ravnanje prepove. Sodišče je dalje navedlo, da ima pridobitelj licence za programsko opremo v skladu z Direktivo 91/250 pravico, da opazuje, proučuje ali testira njeno delovanje zato, da dožene ideje in načela, ki so osnova kateremu koli elementu programa, in da bodo vse pogodbene določbe, ki so v nasprotju s to pravico, nične. Sodišče je tudi presodilo, da je te ideje in načela mogoče dognati v okviru dejanj, ki jih licenca dovoljuje. Zato po mnenju Sodišča imetnik avtorske pravice na računalniškem programu na podlagi licenčne pogodbe ne more preprečiti, da pridobitelj te licence opazuje, proučuje ali testira delovanje tega programa zato, da dožene ideje in načela, ki so osnova kateremu koli elementu tega programa, če ta izvaja dejanja, ki jih navedena licenca dovoljuje, in dejanja nalaganja in izvajanja, ki so potrebna za uporabo računalniškega programa, in če ne krši izključnih pravic imetnika avtorske pravice na tem programu. Sodišče je tudi menilo, da avtorska pravica ni kršena, če tako kot v zadevi, v kateri je bila izdana sodba z dne 2. maja 2012, zakoniti pridobitelj licence ni imel dostopa do izvirne kode računalniškega programa, na katerega se nanaša ta licenca, ampak je ta program zgolj proučeval, opazoval in testiral, da bi v drugem

⁴¹ Glej prejšnjo opombo.

⁴² Direktiva Sveta z dne 14. maja 1991 o pravnem varstvu računalniških programov (91/250/EGS) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 114).

⁴³ Direktiva 2009/24/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o pravnem varstvu računalniških programov (UL L 111, str. 16).

programu reproduciral njegovo delovanje. Sodišče je dalje ugotovilo, da se reproduciranje – v računalniškem programu ali uporabniškem priročniku za ta program – nekaterih elementov, opisanih v uporabniškem priročniku drugega računalniškega programa, ki je varovan z avtorsko pravico, lahko šteje za kršitev avtorske pravice na zadnjem priročniku, če to reproduciranje pomeni izraz lastne intelektualne stvaritve avtorja uporabniškega priročnika. V zvezi s tem je Sodišče odločilo, da so v obravnavanem primeru ključne besede, sintaksa, ukazi, kombinacije ukazov, možnosti, privzete nastavitve ter število ponovitev sestavljeni iz besed, števil ali matematičnih konceptov, ki obravnavani posamično niso intelektualna stvaritev avtorja tega programa, ker niso izraz intelektualne stvaritve avtorja. Zato mora po mnenju Sodišča predložitveno sodišče preveriti, ali je reproduciranje, ki se zatrjuje v postopku v glavni stvari, izraz lastne intelektualne stvaritve avtorja uporabniškega priročnika računalniškega programa, ki je varovan z avtorsko pravico.

V drugi zadevi (sodba z dne 3. julija 2012, *UsedSoft*, zadeva C-128/11) je Sodišče na podlagi predloga za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Bundesgerichtshof, pojasnilo, da se načelo izčrpanja pravice distribuiranja ne uporablja le, kadar imetnik avtorske pravice trži kopije programske opreme na materialnem nosilcu (CD-ROM ali DVD), temveč tudi kadar jih distribuira z nalaganjem z njegovega spletnega mesta. Kadar namreč imetnik avtorske pravice svoji stranki da na voljo kopijo – materialno ali nematerialno – in hkrati sklene, proti plačilu cene, licenčno pogodbo, s katero stranki dovoljuje časovno neomejeno uporabo te kopije, ta imetnik to kopijo proda stranki in s tem izčrpa svojo izključno pravico distribuiranja. Taka transakcija namreč vključuje prenos lastninske pravice na tej kopiji. Zato imetnik pravice, čeprav licenčna pogodba prepoveduje nadaljnjo prodajo, ne more več nasprotovati nadaljnji prodaji te kopije.

Sodišče je med drugim navedlo, da bi omejitev uporabe načela izčrpanja pravice distribuiranja zgolj na kopije računalniških programov, ki se prodajajo na materialnem nosilcu, imetniku avtorske pravice omogočila nadzorovati vsako nadaljnjo prodajo kopij, ki so bile naložene iz spleta, in ob vsaki nadaljnji prodaji zahtevati novo plačilo, čeprav mu je že prva prodaja zadevne kopije omogočila dobiti ustrezno plačilo. Taka omejitev nadaljnje prodaje kopij računalniških programov, naloženih iz spleta, bi presegla tisto, kar je nujno za ohranitev posebnega cilja zadevne intelektualne lastnine. Poleg tega izčrpanje pravice distribuiranja zajema prodano kopijo računalniškega programa, kakor je bila popravljena in posodobljena s strani imetnika avtorske pravice. Tudi če je pogodba o vzdrževanju sklenjena za določen čas, pomenijo popravki, spremembe ali dodatki, opravljeni na podlagi take pogodbe, sestavni del prvotno naložene kopije in jih lahko pridobitelj te kopije uporablja časovno neomejeno.

Sodišče pa je poudarilo, da če se licenca, ki jo je pridobil prvi pridobitelj, nanaša na tako število uporabnikov, ki presega njegove potrebe, učinek izčrpanja pravice distribuiranja temu pridobitelju ne dovoljuje, da to licenco razdeli in jo nadalje prodaja po delih. Še več, pojasnilo je, da mora prvotni pridobitelj materialne ali nematerialne kopije računalniškega programa – za katero je pravica distribuiranja imetnika avtorske pravice izčrpana – kopijo, ki jo je naložil v svoj računalnik, narediti neuporabno takoj, ko jo nadalje proda. Če bi jo namreč še naprej uporabljal, bi kršil izključno pravico imetnika avtorske pravice reproduciranja njegovega računalniškega programa. Drugače kot izključna pravica distribuiranja, se izključna pravica reproduciranja ne izčrpa s prvo prodajo. Direktiva 2009/24 vseeno dovoljuje vse potrebno reproduciranje, ki zakonitemu pridobitelju omogoča uporabo računalniškega programa v skladu z njegovim namenom. Takih reproduciranj ni mogoče prepovedati s pogodbo.

V tem okviru je Sodišče na vprašanje za predhodno odločanje odgovorilo, da je vsak nadaljnji pridobitelj kopije, za katero je pravica distribuiranja imetnika avtorske pravice izčrpana, zakoniti pridobitelj v tem smislu. Zato lahko v svoj računalnik naloži kopijo, ki mu jo je prodal prvi pridobitelj. Tako naložitev je treba šteti za potrebno reproduciranje računalniškega programa, ki temu novemu

pridobitelju omogoča uporabo tega programa v skladu z njegovim namenom. S tem lahko novi pridobitelj licence za uporabo kot zakoniti pridobitelj popravljene in posodobljene kopije zadevnega računalniškega programa to kopijo naloži s spletnega mesta imetnika avtorske pravice.

Sodišče se je prav tako v okviru avtorske pravice, ko je obravnavalo spor med glavnim režiserjem dokumentarnega filma in producentom tega filma glede izpolnjevanja pogodbe, s katero naj bi prvi na drugega prenesel svoje avtorske pravice in nekatere pravice izkoriščanja na tem filmu, izreklo o pojmu imetnika avtorskih pravic in pravic, ki zanj izhajajo iz teh pravic. Ta predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo avstrijsko sodišče, se je nanašal na več predpisov prava Unije, natančneje na direktive 92/100⁴⁴, 93/83⁴⁵, 93/98⁴⁶ in 2001/29⁴⁷.

Sodišče je tako presodilo (sodba z dne 9. februarja 2012, zadeva *Luksan*, C-277/10), da je treba določbe členov 1 in 2 Direktive 93/83 ter člena 2 in 3 Direktive 2001/29 v povezavi s členoma 2 in 3 Direktive 2006/115 in s členom 2 Direktive 2006/116⁴⁸ razlagati tako, da pravice izkoriščanja kinematografskega dela (pravica reproduciranja, pravica radiodifuznega oddajanja po satelitu in druge pravice priobčitve javnosti v obliki dajanja na voljo javnosti), po samem zakonu, neposredno in originarno, pripadajo glavnemu režiserju. Zato je treba te določbe razlagati tako, da nasprotujejo nacionalni zakonodaji, v kateri so zadevne pravice izkoriščanja po samem zakonu in izključno podeljene producentu zadevnega dela. V zvezi s tem je Sodišče navedlo, da člena 2 Direktive 93/83 ter členov 2 in 3 Direktive 2001/29 ni mogoče – glede na člen 1(4) Pogodbe Svetovne organizacije za intelektualno lastnino o avtorski pravici – razlagati tako, da lahko država članica v svoji nacionalni zakonodaji na podlagi člena 14bis Bernske konvencije za varstvo književnih in umetniških del ob sklicevanju na možnost, ki ji jo podeljuje ta člen konvencije, glavnemu režiserju kinematografskega dela ne prizna pravic izkoriščanja tega dela, ker taka razlaga, najprej, ne bi spoštovala pristojnosti Unije na tem področju, dalje, ne bi bila v skladu s ciljem, ki mu sledi Direktiva 2001/29 in nazadnje, ne bi bila skladna z zahtevami, ki izhajajo iz člena 17(2) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, ki zagotavlja varstvo intelektualne lastnine.

Sodišče je dalje menilo, da pravo Unije državam članicam daje možnost, da določijo domnevo o prenosu pravic izkoriščanja kinematografskega dela (pravica radiodifuznega oddajanja po satelitu, pravica reproduciranja in druge pravice priobčitve javnosti v obliki dajanja na voljo javnosti) na producenta kinematografskega dela, če taka domneva ni neizpodbojna, tako da zaradi nje glavni režiser zadevnega dela glede tega ne bi mogel skleniti drugečnega dogovora.

Nasprotno je presodilo, da ima glavni režiser kot avtor kinematografskega dela po samem zakonu, neposredno in originarno, pravico do pravičnega nadomestila, ki je določena v členu 5(2)(b) Direktive 2001/29.

⁴⁴ Direktiva Sveta 92/100/EGS z dne 19. novembra 1992 o pravici dajanja v najem in pravici posojanja ter o določenih pravicah, sorodnih avtorski, na področju intelektualne lastnine (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 120).

⁴⁵ Direktiva Sveta 93/83/EGS z dne 27. septembra 1993 o uskladitvi določenih pravil o avtorski in sorodnih pravicah v zvezi s satelitskim radiodifuznim oddajanjem in kabelsko retransmisijo (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 134).

⁴⁶ Direktiva Sveta 93/98/EGS z dne 29. oktobra 1993 o uskladitvi trajanja varstva avtorske pravice in določenih sorodnih pravic (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 141).

⁴⁷ Direktiva 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 230).

⁴⁸ Direktiva 2006/116/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o trajanju varstva avtorske pravice in določenih sorodnih pravic (UL L 372, str. 12).

Tako po mnenju Sodišča pravo Unije državam članicam ne daje možnosti, da določijo domnevo prenosa pravice do pravičnega nadomestila, ki pripada glavnemu režiserju kinematografskega dela, na producenta zadevnega dela, ne glede na to, ali je ta domneva neizpodbojna ali je od nje mogoče odstopiti. Določbe člena 5(2)(b) Direktive 2001/29 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi, če naj bi ohranile polni učinek, namreč državi članici, ki je v nacionalnem pravu uvedla izjemo privatnega razmnoževanja, nalagajo obveznost rezultata, tako da mora ta država v okviru svojih pristojnosti zagotoviti učinkovito pobiranje pravičnega nadomestila, katerega namen je imetnikom pravic nadomestiti škodo, ki so jo utrpeli. To, da se državam članicam naloži taka obveznost rezultata, da se pobere pravično nadomestilo v korist imetnikov pravic, pa je nemogoče konceptualno uskladiti z možnostjo takega imetnika, da se temu pravičnemu nadomestilu odpove, in še toliko bolj z možnostjo držav članic, da določijo tako domnevo prenosa.

V drugi zadevi (sodba z dne 21. junija 2012, *Donner*, zadeva C-5/11) se je Sodišče moralo izreči o možnosti omejitve prostega pretoka blaga zaradi avtorskoprnega varstva. Deželno sodišče München II je nemškega državljana obsodilo zaradi pomoči pri prepovedanem gospodarskem izkoriščanju avtorskopravno varovanih del. Po navedbah deželnega sodišča je zadevni državljan med letoma 2005 in 2008 sodeloval pri distribuciji reprodukcij notranje opreme, ki so bile v Nemčiji avtorskopravno varovane, v Nemčiji. Ti primerki del, ki so prihajali iz Italije, kjer med letoma 2002 in 2007 niso bili varovani z avtorsko pravico oziroma v času dejanskega stanja niso bili polno varovani, ker tega varstva na podlagi italijanske sodne prakse ni bilo mogoče uveljavljati proti proizvajalcem, ki so jih že določen čas reproducirali in/ali tržili. Reprodukije so bile ponujane v nakup strankam, ki so prebivale v Nemčiji, po oglasih in prilogah v revijah, neposrednih reklamnih dopisih in nemških spletnih straneh.

Prodajalec s sedežem v Italiji je svojim kupcem predlagal storitve italijanskega prevoznega podjetja, katerega direktor je bil zadevni nemški državljan. Ob izročitvi blaga strankam v Nemčiji so vozniki prevozne družbe od njih zahtevali kupnino za primerke del in prevozne stroške. S pravnega vidika se je prenos lastninske pravice na prodanih predmetih na nemške stranke zgodil v Italiji. Pravica do dejanskega razpolaganja s temi predmeti pa je bila s pomočjo prevoznika na stranke prenesena šele v Nemčiji z njihovo izročitvijo. Zato po mnenju deželnega sodišča do distribucije v smislu avtorskega prava ni prišlo v Italiji, temveč v Nemčiji, kjer je bila ta prepovedana brez dovoljenja imetnikov avtorske pravice.

Bundesgerichtshof, ki je obravnavalo pritožbo, je želelo izvedeti, ali uporaba nemškega kazenskega prava v obravnavani zadevi pomeni neutemeljeno omejitev prostega pretoka blaga, ki ga zagotavlja pravo Unije.

Sodišče je, prvič, navedlo, da uporaba kazenskega prava v obravnavani zadevi predpostavlja, da je na nacionalnem ozemlju prišlo do „javnega distribuiranja“ v smislu prava Unije⁴⁹. V zvezi s tem je ugotovilo, da trgovec, ki oglaševanje usmeri k članom javnosti, ki prebivajo v določeni državi članici, in vzpostavi ali jim omogoči poseben sistem dobave in način plačila ali dovoljuje tretjim, da to naredijo, tako da tem članom javnosti omogoči, da pridobijo primerke del, ki so avtorskopravno varovana v tej državi članici, izvede tako distribuiranje v državi članici, v kateri pride do dobave. Sodišče je torej nacionalnemu sodišču zaupalo nalogo, da presodi, ali obstajajo indici, na podlagi katerih je mogoče sklepati, da je navedeni trgovec izvedel tako javno distribuiranje.

⁴⁹ Glej opombo 47.

Sodišče je, drugič, ugotovilo, da kazensko sankcionirana prepoved distribuiranja v Nemčiji ovira prosti pretok blaga. Vendar je tako omejitev mogoče upravičiti z varstvom industrijske in poslovne lastnine. Zadevna omejitev namreč temelji na različnosti praktičnih pogojev za varstvo posameznih avtorskih pravic v različnih državah članicah. Ta različnost je neločljivo povezana s samim obstojem izključnih pravic. V obravnavani zadevi ni mogoče šteti, da bi varstvo pravice distribuiranja povzročilo nesorazmerno ali umetno razdelitev trgov. Uporabo kazenskega prava je namreč mogoče šteti kot nujno za varstvo posebnega predmeta avtorske pravice, ki zlasti podeljuje izključno pravico izkoriščanja. Zadevna omejitev je zato sorazmerna glede na zasledovani cilj.

Sodišče je tako odgovorilo, da pravo Unije ne nasprotuje, da država članica na podlagi nacionalnega kazenskega prava kaznuje prevoznika za pomoč pri nedovoljeni distribuciji primerkov avtorskopravno varovanih del, kadar se ti javno distribuirajo na ozemlju te države članice v okviru prodaje, ki je posebej usmerjena k javnosti te države članice in ki je sklenjena v drugi državi članici, v kateri to delo ni avtorskopravno varovano oziroma njegovega varstva ni mogoče uveljavljati proti tretjim osebam.

Sodišče je imelo dvakrat priložnost, da se izreče o pojmu priobčitev javnosti v okviru Direktive 2006/115⁵⁰, ki v nasprotju z zasebno uporabo določa plačilo nadomestila imetniku pravic izkoriščanja oddajanega dela. V obeh zadevah je šlo za razširjanje fonogramov s strani gospodarskih subjektov – upravitelj hotela v prvi in zobozdravnik v drugi zadevi – v njihovih poslovnih prostorih. Sodišče je v obeh sodbah, izdanih istega dne (sodbi z dne 15. marca 2012, *SCF*, zadeva C-135/10, in *Phonographic Performance (Ireland)*, zadeva C-162/10) odločalo o merilih, ki jih je treba uporabiti pri ugotavljanju, ali je bilo delo priobčeno javnosti.

Sodišče je najprej opozorilo, da je že presodilo, da je treba pojem „priobčitev javnosti“ presojati posamično in da je treba pri tej presoji upoštevati več dodatnih meril, ki niso samostojna in so odvisna drugo od drugega. Med temi merili je na prvem mestu vloga uporabnika. Ta uporabnik namreč priobči delo javnosti, če posreduje in svojim strankam omogoča dostop do radiodifuznega oddajanja, ki vsebuje avtorskopravno varovano delo, in se popolnoma zaveda posledic svojega ravnanja. Sodišče je pojasnilo nekatere lastnosti pojma javnosti. V zvezi s tem mora „javnost“ sestavljati nedoločeno število morebitnih naslovnikov, pri tem pa mora biti število oseb dovolj veliko. Sodišče je dodalo, da je pridobitnost „priobčitve javnosti“ prav tako upoštevna. Tako se razume, da je javnost, ki ji je namenjena priobčitev, prvič, ciljna javnost uporabnika in, drugič, nekako dovzetna za to priobčitev in je ne „sprejme“ po naključju.

Glede zadostnega števila morebitnih naslovnikov je Sodišče že presodilo, da gostje hotela pomenijo zadostno število oseb, tako da jih je treba šteti za javnost, in da je radiodifuzno oddajanje fonogramov, ki ga izvaja upravitelj hotela, pridobitno. Dejanje upravitelja hotela, ki se nanaša na omogočanje dostopa do oddajanega dela svojim gostom, namreč pomeni dodatno storitev, ki vpliva na raven tega hotela in tako na ceno sob. Poleg tega je mogoče pritegniti druge osebe, zainteresirane za to dodatno storitev.

Zato je tak upravitelj „uporabnik“, ki izvaja „priobčitev javnosti“ fonograma, ki se radiodifuzno oddaja, v smislu prava Unije.

⁵⁰ Direktiva 2006/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o pravici dajanja v najem in pravici posojanja ter o določenih pravicah, sorodnih avtorski pravici, na področju intelektualne lastnine (UL L 376, str. 28). S to direktivo, ki je začela veljati 16. januarja 2007, je bila kodificirana in razveljavljena Direktiva Sveta 92/100/EGS z dne 19. novembra 1992 o pravici dajanja v najem in pravici posojanja ter o določenih pravicah, sorodnih avtorski, na področju intelektualne lastnine (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 120).

Na podlagi tega je ta upravitelj dolžan plačati pravično nadomestilo za razširjanje fonograma, ki se radiodifuzno oddaja, poleg nadomestila, ki ga plača RTV-organizacija. Kadar upravitelj hotela razširja fonogram, ki se radiodifuzno oddaja, v sobah svojih gostov, ta fonogram uporablja samostojno in ga v nasprotju z javnostjo, ki ji je bila namenjena prvotna priobčitev, pošilja ločeni in dodatni javnosti. Poleg tega ima od tega prenosa gospodarske koristi, ki so neodvisne od koristi, ki jih prejme RTV-organizacija ali proizvajalec fonogramov.

Sodišče je tudi presodilo, da upravitelj hotela, ki v sobah svojih gostov namesto televizijskih in/ali radijskih sprejemnikov, ki jim posreduje radiodifuzni signal, namesti drugo napravo in fonograme v fizični ali digitalni obliki, ki jih je s tako napravo mogoče predvajati ali poslušati, je „uporabnik“, ki izvaja „priobčitev javnosti“ fonograma v smislu prava Unije. Zato je za posredovanje teh fonogramov dolžan plačati pravično nadomestilo.

Poleg tega je Sodišče menilo, da čeprav pravo Unije omejuje pravico do pravičnega nadomestila v primeru „zasebne uporabe“, državam članicam ne dovoljuje, da upravitelja hotela, ki izvaja „priobčitev javnosti“ fonograma, oprostito obveznosti plačila takega nadomestila.

V teh okoliščinah je Sodišče pojasnilo, da za ugotovitev, ali se upravitelj hotela lahko sklicuje na omejitve, ki izhajajo iz „zasebne uporabe“, ni upoštevno, ali gostje takega hotela zasebno uporabljajo delo ali ne, ampak ali sam upravitelj delo uporablja zasebno. Vendar je izraz „zasebna uporaba“ varovanega dela, ki ga je javnosti priobčil njen uporabnik, protisloven, ker je „javnost“ v skladu z definicijo „nezasebna“.

Sodišče je na podlagi istih meril in z enako obrazložitvijo presodilo, da v nasprotju z upraviteljem hotela zobozdravnik, ki v svoji ordinaciji brezplačno predvaja fonograme strankam, ki te fonograme poslušajo neodvisno od svoje volje, ni „priobčitev javnosti“ v smislu prava Unije.

Tudi če zobozdravnik namerno predvaja fonograme, njegove stranke običajno sestavljajo skupino oseb, katere sestava se večinoma ne spreminja, in torej sestavljajo določeno skupino morebitnih naslovnikov in ne gre za „osebe na splošno“. Glede dovolj velikega števila oseb, ki jim je zobozdravnik omogočil poslušanje istega predvajanega fonograma, je Sodišče ugotovilo, da v zvezi s strankami zobozdravnika to število nima velikega pomena oziroma ni pomembno, ker je število oseb, ki so hkrati navzoče v njegovi ordinaciji, običajno zelo majhno. Poleg tega, čeprav stranke prihajajo zaporedoma, po navadi ne poslušajo istih fonogramov, kar velja zlasti za tiste, ki se oddajajo z radiodifuzijo. Nazadnje, tako predvajanje ni pridobitno. Zobozdravnikove stranke namreč običajejo njegovo zobozdravstveno ordinacijo le z namenom, da bi prejele zdravstvene storitve, saj predvajanje fonogramov ni sestavni del opravljanja zobozdravstvenih storitev. Te stranke naključno in neodvisno od svojih želja pridobijo dostop do nekaterih fonogramov, ki je odvisen od časa, ko pridejo v ordinacijo, od dolžine čakanja in od vrste storitve, ki so je deležne. V teh okoliščinah je Sodišče sklenilo, da ni mogoče domnevati, da bi bile običajne stranke zobozdravnika dovzetne za zadevno predvajanje in da tako predvajanje proizvajalcem fonogramov ne daje pravice do nadomestila.

Sodišče je tudi večkrat odločalo o vprašanju nepoštenih pogojev v potrošniških pogodbah, zlasti na podlagi vprašanj za predhodno odločanje v treh zadevah (sodba z dne 15. marca 2012 v zadevi *Pereničová in Perenič* (C-453/10); z dne 26. aprila 2012 v zadevi *Invitel* (C-472/10), in z dne 14. junija 2012 v zadevi *Banco Español de Crédito* (C-618/10)); v dveh zadevah je bila obravnavana skladnost nacionalne zakonodaje s pravom Unije, v tretji pa pristojnost nacionalnega sodišča.

V prvi zadevi je slovaško sodišče zaprosilo Sodišče, naj glede na določbe Direktive 93/13⁵¹ preuči pogoje potrošniške pogodbe, ki je bila sklenjena s posameznikom, da bi izvedelo, ali lahko na podlagi določb te direktive ugotovi ničnost potrošniške pogodbe, ki vsebuje nepošteno pogoje, kadar bi bila ta rešitev ugodnejša za potrošnika. Predložitveno sodišče je tako navedlo, da bi bila razglasitev ničnosti celotne kreditne pogodbe, ker vsebuje nekaj nepoštenih pogojev, za tožeči stranki ugodnejša, kot da se ohranijo v veljavi pogoji navedene pogodbe, ki niso nepošteni. V prvem primeru bi namreč zadevna potrošnika morala plačati zgolj zamudne obresti po obrestni meri 9 %, ne pa vseh stroškov odobrenega kredita, ki bi bili bistveno višji od teh obresti.

Sodišče je v sodbi najprej spomnilo, da je cilj navedene direktive odprava nepoštenih pogojev, vključenih v potrošniške pogodbe, pri čemer naj se, če je mogoče, ohrani veljavnost celotne pogodbe in naj se ne razglasi ničnost vseh pogodb, ki vsebujejo take pogoje. Glede meril, ki omogočajo presojo, ali pogodba lahko naprej dejansko obstaja brez nepoštenih pogojev, je Sodišče navedlo, da je treba uporabiti objektivni pristop, v skladu s katerim položaj ene pogodbeno stranke, v tem primeru potrošnika, ne sme biti odločilno merilo pri presoji o nadaljnji usodi pogodbe. Zato navedena direktiva nasprotuje temu, da se pri presoji vprašanja, ali pogodba, ki vsebuje enega ali več nepoštenih pogojev, lahko naprej obstaja brez navedenih pogojev, upoštevajo le koristni učinki, ki bi nastali za potrošnika ob razglasitvi ničnosti pogodbe.

Vendar je Sodišče ugotovilo, da so bile s to direktivo nacionalne zakonodaje le delno in minimalno usklajene v zvezi z nepoštenimi pogoji, pri čemer je državam članicam priznana možnost, da potrošniku zagotovijo višjo raven varstva, kot jo določa ta direktiva. Tako ta direktiva ne nasprotuje temu, da država članica določi, ob spoštovanju prava Unije, nacionalno ureditev, v skladu s katero se lahko pogodba, sklenjena med prodajalcem ali ponudnikom in potrošnikom, ki vsebuje enega ali več nepoštenih pogojev, razglasi za nično, če se izkaže, da je s tem zagotovljeno boljše varstvo potrošnika.

Nazadnje, Sodišče je odgovorilo, da poslovna praksa, v skladu s katero se v kreditni pogodbi navede nižja letna efektivna obrestna mera, kot ta dejansko znaša, pomeni napačno informacijo o celotnem strošku kredita, ki jo je treba tako opredeliti kot zavajajočo poslovno prakso na podlagi Direktive o nepoštenih poslovnih praksah⁵², če povzroči ali bi lahko povzročila, da povprečni potrošnik sprejme odločitev o poslu, ki je drugače ne bi sprejel. Po mnenju Sodišča ta okoliščina, medtem ko jo je mogoče poleg drugih elementov upoštevati pri ugotavljanju nepoštenosti pogodbenih pogojev na podlagi Direktive o nepoštenih pogojih, vendarle ne more samodejno in sama po sebi povzročiti, da ti pogoji veljajo za nepošteno. Pred opredelitvijo zadevnih pogojev je treba preučiti vse okoliščine primera v obravnavani zadevi. Enako ugotovitev, da gre za nepošteno poslovno prakso, ne vpliva neposredno na vprašanje, ali je pogodba v celoti veljavna.

V drugi zadevi, ki jo je tokrat Sodišču predložilo madžarsko sodišče v okviru predloga za sprejetje predhodne odločbe, je bila izdana sodba (sodba z dne 26. aprila 2012, *Invitel*, zadeva C-472/10), v kateri je bilo odločeno o skladnosti nacionalne zakonodaje na področju nepoštenih pogojev v potrošniških pogodbah s pravom Unije.

⁵¹ Direktiva Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nedovoljenih pogojih v potrošniških pogodbah (v nadaljevanju: Direktiva o nepoštenih pogojih) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 2, str. 288).

⁵² Direktiva 2005/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2005 o nepoštenih poslovnih praksah podjetij v razmerju do potrošnikov na notranjem trgu ter o spremembi Direktive Sveta 84/450/EGS, direktiv Evropskega parlamenta in Sveta 97/7/ES, 98/27/ES in 2002/65/ES ter Uredbe (ES) št. 2006/2004 Evropskega parlamenta in Sveta (Direktiva o nepoštenih poslovnih praksah) (UL L 149, str. 22).

Madžarski organ za varstvo potrošnikov lahko sodišču predlaga, naj razglasi ničnost nepoštenega pogoja iz potrošniške pogodbe, če uporaba takega pogoja s strani prodajalca ali ponudnika zadeva širok krog potrošnikov ali povzroči večjo škodo. V skladu z madžarsko zakonodajo ugotovitev ničnosti nepoštenega pogoja s strani sodišča na podlagi take tožbe v javnem interesu (*actio popularis*) velja za vse potrošnike, ki so s prodajalcem ali ponudnikom sklenili pogodbo, ki vsebuje ta pogoj.

Ta madžarski organ je prejel številne pritožbe potrošnikov proti telekomunikacijskemu podjetju, ki je v splošnih pogojih pogodb o naročnini enostransko dodalo pogoj, ki mu daje pravico, da strankam naknadno zaračuna izdatke, ki se zaračunajo, če se računi plačujejo s pošto nakaznico. Poleg tega v teh pogodbah ni bila določena metoda izračuna teh stroškov nakazila.

Organ je menil, da je zadevni pogoj nepošten pogodbeni pogoj, in je madžarskemu sodišču predlagal, naj ugotovi njegovo ničnost in telekomunikacijskemu operaterju odredi, naj strankam vrne neupravičeno zaračunane zneske iz naslova teh stroškov.

Madžarsko regionalno sodišče, ki je obravnavalo spor, je Sodišče vprašalo, ali je nacionalna določba, ki vsem zadevnim potrošnikom omogoča, da izkoristijo pravne učinke ugotovitve ničnosti nepoštenega pogoja, izrečene na podlagi tožbe v javnem interesu, v skladu z Direktivo o nepoštenih pogojih⁵³.

Sodišče je v sodbi najprej opozorilo, da navedena direktiva zavezuje države članice, da omogočijo osebam ali organizacijam, ki imajo pravni interes za varovanje potrošnikov, da se z opustitveno tožbo obrnejo na sodišča, da ta odločijo, ali so pogodbeni pogoji, sestavljeni za splošno rabo, nepošteni in da, če je treba, prepovejo njihovo uporabo. V zvezi s tem je Sodišče vseeno pojasnilo, da namen te direktive ni uskladitev sankcij, ki se uporabijo ob priznanju nepoštenosti pogoja v okviru postopkov, ki so jih sprožile te osebe ali organizacije.

Dalje, Sodišče je navedlo, da dejansko izvajanje odvratilnega cilja tožb v javnem interesu zahteva, da pogoji, ki so bili v okviru take tožbe, vložene zoper zadevnega prodajalca ali ponudnika, razglašeni za nepoštene, ne zavezujejo niti potrošnikov, ki so, po potrebi, stranke v postopku, niti tistih, ki niso stranke v postopku, vendar so s tem prodajalcem ali ponudnikom sklenili pogodbo, za katero veljajo enaki splošni pogoji. V tem kontekstu je Sodišče poudarilo, da je tožbe v javnem interesu, katerih namen je odprava nepoštenih pogojev, mogoče vložiti, tudi preden se ti uporabijo v pogodbah.

V teh okoliščinah je Sodišče ugotovilo, da izpodbijana madžarska zakonodaja natančno sledi usmeritvi navedene direktive, v skladu s katero so države članice dolžne zagotoviti, da obstajajo ustrezna in učinkovita sredstva za preprečevanje nadaljnje uporabe nepoštenih pogojev. Zato je ta zakonodaja v skladu s samo direktivo.

Sodišče je nato dodalo, da so nacionalna sodišča zavezana, da po uradni dolžnosti, tudi v prihodnje, ugotovijo vse posledice, če se v okviru opustitvene tožbe ugotovi ničnost, tako da nepošteni pogoj ni zavezujoč za potrošnike, ki so sklenili pogodbo s takim pogojem in za katero veljajo enaki splošni pogoji.

Nazadnje, Sodišče je glede presoje nepoštenosti pogoja, ki mu je bil predložen v obravnavo, odgovorilo, da je za to pristojno nacionalno sodišče. V okviru te presoje bo madžarsko sodišče

⁵³ Glej opombo 51.

moralo preveriti predvsem, ali so ob upoštevanju vseh pogojev iz pogodb in veljavne nacionalne zakonodaje razlogi oziroma metoda spreminjanja stroškov, povezanih s storitvijo, ki jo je treba zagotoviti, navedeni jasno in razumljivo, in ali imajo potrošniki pravico pogodbo odpovedati.

Tretja zadeva v zvezi z nepoštenimi pogoji v potrošniških pogodbah izvira iz Španije, kjer lahko sodišča obravnavajo predloge za izdajo naloga za plačilo zapadlega in izterljivega denarnega dolga, ki ne presega zneska 30.000 EUR, kadar je znesek tega dolga ustrezno dokazan. Če je tak predlog vložen v skladu s temi zahtevami, mora dolжник svoj dolg plačati, lahko pa navedenemu plačilu ugovarja v roku 20 dni, pri čemer bo o tem odločeno v rednem pravnem postopku. Vendar pa španska zakonodaja sodiščem, ki jim je predložen predlog za izdajo plačilnega naloga, ne daje pravice, da po uradni dolžnosti razglasijo ničnost nepoštenih pogojev iz pogodbe, sklenjene med prodajalcem ali ponudnikom in potrošnikom. Tako je preizkus nepoštenosti pogojev iz take pogodbe dovoljen le, če potrošnik ugovarja plačilu.

Poleg tega nacionalna zakonodaja španskemu sodišču, kadar je upravičeno ugotoviti ničnost nepoštenega pogoja, vključenega v potrošniško pogodbo, dovoljuje, da pogodbo prilagodi tako, da s spremembo vsebine tega pogoja odpravi njegovo nepoštenost.

Posameznik je s špansko banko sklenil posojilno pogodbo v vrednosti 30.000 EUR za nakup vozila. Čeprav je bil iztek pogodbe določen za leto 2014, je banka upnica menila, da se je iztekla pred tem datumom, ker septembra 2008 sedem mesečnih obrokov še ni bilo plačanih. Zato je banka pri sodišču prve stopnje vložila predlog za izdajo plačilnega naloga v vrednosti neplačanih mesečnih obrokov, skupaj s pogodbenimi obrestmi in stroški. Sodišče je po uradni dolžnosti razglasilo, da je pogoj o zamudnih obrestih ničen, ker ni pošten, saj je bila stopnja določena na 29 %, in določilo novo stopnjo teh obresti na 19 %, pri čemer se je oprlo na zakonsko obrestno mero in zamudno obrestno mero. Poleg tega je zahtevalo, naj kreditna institucija še enkrat izračuna znesek obresti.

Špansko sodišče je v okviru pritožbenega postopka zoper to odločbo najprej vprašalo Sodišče, ali Direktiva o nepoštenih pogojih⁵⁴ nasprotuje ureditvi države članice, kot je ureditev v postopku v glavni stvari, ki sodišču, ki prejme predlog za izdajo plačilnega naloga, ne dopušča, da po uradni dolžnosti presodi o nepoštenosti pogoja, vključenega v potrošniško pogodbo; nato pa je želelo izvedeti, ali je španska ureditev, ki sodišču dovoljuje ne le zavrnitev, temveč tudi spremembo vsebine nepoštenih pogojev, v skladu s to direktivo. Sodišče je v sodbi najprej ugotovilo, da mora nacionalno sodišče po uradni dolžnosti preizkusiti nepoštenost pogodbenega pogoja iz potrošniške pogodbe, ker ima na voljo za to potrebne pravne in dejanske elemente. Sodišče pa je navedlo, da španska ureditev sodišču, ki mu je predložen predlog za izdajo plačilnega naloga, ne dovoljuje, da bi po uradni dolžnosti, čeprav ima na voljo vse za to potrebne pravne in dejanske elemente, presodilo nepoštenost pogojev v pogodbi, ki jo je prodajalec ali ponudnik sklenil s potrošnikom. V teh okoliščinah je Sodišče menilo, da lahko taka postopkovna ureditev ogrozi učinkovitost varstva, ki jo je Direktiva o nepoštenih pogojih želela zagotoviti potrošnikom. Sodišče je nazadnje sklenilo, da španska postopkovna zakonodaja ni v skladu z navedeno direktivo, ker v postopkih, ki jih sprožijo prodajalci ali ponudniki proti potrošnikom, onemogoča ali zelo otežuje uporabo zaščite, ki se želi s to direktivo zagotoviti potrošnikom. Dalje je Sodišče vendarle opozorilo, da v skladu s to direktivo nepošten pogoj, vključen v pogodbo, sklenjeno med prodajalcem ali ponudnikom in potrošnikom, zadnjenavedenega ne zavezuje in da pogodba, ki vsebuje tak pogoj, še naprej zavezuje obe stranki na podlagi teh pogojev, če je nadaljnji obstoj mogoč brez tega nepoštenega pogoja. Sodišče je zato ugotovilo, da navedena direktiva nasprotuje španski ureditvi,

⁵⁴ Glej opombo 51.

ker nacionalnemu sodišču, če ugotovi ničnost nepoštenega pogoja, dovoljuje, da spremeni vsebino tega pogoja.

Sodišče je menilo, da bi taka pristojnost, če bi bila priznana nacionalnemu sodišču, lahko pripeljala do tega, da bi se za prodajalce ali ponudnike odpravil odvratilni učinek že s preprosto neuporabo takih nepoštenih pogojev za potrošnike. Zato bi ta pristojnost zagotavljala manj učinkovito varstvo potrošnikov kot je varstvo, ki izhaja iz neuporabe teh pogojev. Če bi namreč nacionalno sodišče smelo spremeniti vsebino nepoštenih pogojev, bi ti prodajalci ali ponudniki še naprej skušali uporabljati te pogoje, saj bi vedeli, da lahko sodišče, če bo ugotovilo njihovo ničnost, pogodbo vseeno dopolni tako, da se zavaruje njihov interes.

Zato morajo nacionalna sodišča, če ugotovijo obstoj nepoštenega pogoja, le zavrniti uporabo takega pogoja, tako da nima zavezujočih učinkov za potrošnika, ne smejo pa spremeniti njegove vsebine. Pogodba, v katero je vključen pogoj, mora namreč načeloma še naprej obstajati brez kakršne koli drugačne spremembe, kot je ta, ki izhaja iz črtanja nepoštenih pogojev, če je v skladu s pravili nacionalnega prava pravno mogoča ohranitev pogodbe.

Na povsem drugem področju je Sodišče obravnavalo zadevo v zvezi gensko spremenjenimi organizmi (sodba z dne 6. septembra 2012, *Pioneer Hi Bred Italia*, zadeva C-36/11), ki izvira iz spora, predloženega italijanskemu sodišču, glede odobritve gojenja gensko spremenjenih organizmov (v nadaljevanju: GSO).

Odločba Komisije o odobritvi dajanja v promet sorodne linije in hibridov, dobljenih iz linije koruze MON 810, je bila na predlog družbe Monsanto Europe sprejeta na podlagi Direktive 90/220⁵⁵. Ta družba je zlasti na podlagi določb Uredbe št. 1829/2003⁵⁶ Komisiji prijavila sorte koruze MON 810 kot „obstoječe proizvode“, Komisija pa je nato odobrila vpis 17 sort, ki izhajajo iz koruze MON 810, v skupni katalog. Družba Monsanto Europe pa v predpisanem roku pristojnemu nacionalnemu organu ni predložila prijave na podlagi določb Direktive 2001/18⁵⁷, temveč je pozneje na podlagi določb Uredbe št. 1829/2003 zaprosila za obnovitev odobritve dajanja na trg sort koruze MON 810.

Družba, katere glavna dejavnost je proizvodnja in distribucija konvencionalnih in gensko spremenjenih semen na svetovni ravni, je nameravala gojiti sorte koruze MON 810, vpisane v skupni katalog. Zato je pristojno italijansko ministrstvo zaprosila za odobritev gojenja teh sort v skladu z upoštevno nacionalno zakonodajo. To ji je z dopisom sporočilo, da njene vloge za odobritev gojenja gensko spremenjenih hibridov koruze, ki so že vpisani v skupni katalog, ne more preučiti, „dokler ne bodo dežele sprejele ustreznih predpisov za zagotavljanje soobstoja gensko spremenjenih, konvencionalnih in ekoloških pridelkov, kot je določeno v okrožnici Mkp^{gp} [ministrstva za kmetijsko, prehransko in gozdarsko politiko] z dne 31. marca 2006“.

Družba je v okviru tožbe za razglasitev ničnosti tega dopisa izpodbijala zahtevo po pridobitvi nacionalne odobritve za gojenje pridelkov, kot so GSO, ki so sprejeti v skupni katalog. Med drugim je izpodbijala razlago člena 26a Direktive 2001/18, v skladu s katero naj gojenje GSO v Italiji ne

⁵⁵ Direktiva Sveta 90/220/EGS z dne 23. aprila 1990 o namernem sproščanju gensko spremenjenih organizmov v okolje (UL L 117, str. 15).

⁵⁶ Uredba (ES) št. 1829/2003 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 22. septembra 2003 o gensko spremenjenih živilih in krmih (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 32, str. 432).

⁵⁷ Direktiva 2001/18/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. marca 2001 o namernem sproščanju gensko spremenjenih organizmov v okolje in razveljavitvi Direktive Sveta 90/220/EGS (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 6, str. 77).

bi bilo dovoljeno do sprejetja deželnih predpisov, namenjenih uvedbi ukrepov za zagotavljanje soobstoja gensko spremenjenih, konvencionalnih in ekoloških pridelkov.

V teh okoliščinah je italijanski državni svet prekinil odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložil vprašanje o ureditvi pridobitve nacionalne odobritve za gojenje GSO.

Sodišče je presodilo, da gojenje GSO, kot so sorte koruze MON 810, ne more biti predmet nacionalnega postopka za pridobitev dovoljenja, kadar sta uporaba in trženje teh sort odobrena v skladu z Uredbo št. 1829/2003 in so bile navedene sorte sprejete v skupni katalog sort poljščin, ki je določen z Direktivo 2002/53⁵⁸ o skupnem katalogu sort poljščin, kakor je bila spremenjena z Uredbo št. 1829/2003. Uredba št. 1829/2003 in Direktiva 2002/53 imata namreč namen omogočiti prosto uporabo in svobodno trženje gensko spremenjenih organizmov na celotnem ozemlju Unije, če so ti odobreni v skladu z navedeno uredbo in sprejeti v skupni katalog na podlagi navedene direktive. Poleg tega je Sodišče menilo, da pogoji, ki jih ta akta določata za odobritev ali vpis v skupni katalog, zajemajo zahteve varovanja zdravja in varstva okolja.

Sodišče je dalje pojasnilo, da člen 26a Direktive 2001/18 državi članici ne omogoča, da na splošno nasprotuje gojenju takih gensko spremenjenih organizmov na svojem ozemlju do sprejetja ukrepov soobstoja za preprečevanje nenamerne prisotnosti gensko spremenjenih organizmov v drugih pridelkih. Razlaga tega člena, v skladu s katero bi države članice lahko predpisale tako prepoved, bi bila namreč v nasprotju s sistemom, ki je bil uveden z Uredbo št. 1829/2003 in katerega namen je zagotovitev takojšnjega prostega pretoka proizvodov, ki so bili odobreni na ravni Skupnosti in so sprejeti v skupni katalog, potem ko so bile zahteve varovanja zdravja in varstva okolja upoštevane v postopku odobritve in sprejetja. Tako lahko po mnenju Sodišča iz člena 26a Direktive 2001/18 izhajajo omejitve – ali celo geografsko določene omejitve – le zaradi ukrepov soobstoja, ki so bili dejansko sprejeti ob upoštevanju namena teh ukrepov.

Na področju, ki ni povezano s prejšnjim, je Audiencia Provincial de Barcelona (Španija) vprašalo Sodišče, ali lahko države članice na podlagi Direktive 2002/20⁵⁹ (Direktiva o odobritvi) naložijo uporabnikom telekomunikacijskega omrežja pristojbine za vgradnjo infrastrukture, potrebne za zagotavljanje telekomunikacijskih storitev, na občinskem javnem dobru. V sodbi (sodba z dne 12. julija 2012, *Vodafone España in France Telecom España*, združene zadeve C-55/11, C-57/11 in C-58/11) je Sodišče najprej ugotovilo, da v okviru Direktive o odobritvi države članice ne smejo naložiti drugih dajatev ali pristojbin za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev kot tistih, določenih v tej direktivi. V tem okviru lahko, po mnenju Sodišča, države članice med drugim naložijo pristojbine za podelitev pravic do vgradnje naprav na javnem ali zasebnem zemljišču, nad ali pod njim. Sodišče je glede tega pojasnilo, da ta direktiva ne opredeljuje niti pojma vgradnje naprav na javnem ali zasebnem zemljišču, nad ali pod njim, niti pojma dolžnika pristojbine v zvezi s pravicami do te vgradnje. Vendar je Sodišče navedlo, da se v skladu z Direktivo 2002/21⁶⁰ pravice do vgradnje naprav – to pomeni fizična infrastruktura – na javnem ali zasebnem zemljišču podelijo podjetju, pooblaščenemu za zagotavljanje javnih komunikacijskih omrežij in s tem pooblaščenemu za vgradnjo potrebnih naprav. Zato se lahko pristojbina za pravice

⁵⁸ Direktiva Sveta 2002/53/ES z dne 13. junija 2002 o skupnem katalogu sort poljščin (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 3, zvezek 36, str. 281).

⁵⁹ Direktiva 2002/20/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o odobritvi elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev (Direktiva o odobritvi) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 29, str. 337).

⁶⁰ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2002/21/ES z dne 7. marca 2002 o skupnem regulativnem okviru za elektronska komunikacijska omrežja in storitve (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 29, str. 3499).

do vgradnje naprav naloži le imetnikom teh pravic, to je lastnikom naprav, ki so nameščene na zadevnem javnem ali zasebnem zemljišču, nad ali pod njim.

V teh okoliščinah je Sodišče presodilo, da pravo Unije ne dovoljuje državam članicam, da to pristojbino naložijo operaterjem, ki niso lastniki infrastrukture, uporabljajo pa jih za opravljanje storitev mobilne telefonije. Dalje je ugotovilo, da se lahko posamezniki na člen 13 Direktive o odobritvi v zvezi z naložitvijo pristojbin, ki je bil oblikovan brezpogojno in natančno, neposredno sklicujejo pred nacionalnim sodiščem za izpodbijanje odločbe javnega organa, ki ni skladna s to določbo.

Nazadnje, Bundesgerichtshof je zaprosilo Sodišče za razjasnitev pojma „informacija, ki je natančna“ iz Direktive 2003/6⁶¹, ki zaradi zagotavljanja integritete finančnih trgov Evropske unije in povečanja zaupanja vlagateljev v te trge prepoveduje trgovanje na podlagi notranjih informacij in izdajateljem finančnih instrumentov nalaga, da notranje informacije, ki jih neposredno zadevajo, čimprej sporočijo javnosti. „Notranja informacija“ je opredeljena kot informacija, ki je natančna, ki ni javna in se posredno ali neposredno nanaša na enega ali več izdajateljev finančnih instrumentov ali na enega ali več finančnih instrumentov, in ki bi, če bi postala javna, verjetno imela pomemben vpliv na cene teh finančnih instrumentov ali na ceno z njimi povezanih izvedenih finančnih instrumentov. V Direktivi 2003/124⁶² je natančneje opredeljen pojem „informacija, ki ima natančno določene lastnosti [ki je natančna]“. Tako mora biti navedena serija okoliščin, ki že obstajajo ali za katere se lahko razumno pričakuje, da bodo nastale v prihodnje, ali dogodek, ki je že nastopil ali za katerega se lahko razumno pričakuje, da bo nastopil v prihodnje.

Predlog za sprejetje predhodne odločbe nemškega sodišča je bil vložen v okviru spora med nemškim državljanom in družbo Daimler AG glede škode, za katero ta državljan trdi, da mu je nastala, ker naj bi ta družba javnosti domnevno prepozno razkrila informacije o predčasni razrešitvi predsednika njene uprave. Po razkritju odločitve nadzornega sveta družbe Daimler, da bo predsednik uprave s koncem leta razrešen s položaja in da bo imenovan novi predsednik uprave, se je cena delnice družbe občutno zvišala, zadevni državljan pa je malo pred tem prodal svoje delnice družbe Daimler.

Nacionalno sodišče se je predvsem spraševalo, ali je lahko natančna informacija o odhodu predsednika uprave obstajala pred odločitvijo nadzornega sveta, ker je ta predsednika nadzornega sveta že seznanil s svojo namero o odhodu in ker so bili nato o tem obveščeni tudi drugi člani nadzornega sveta in uprave.

Sodišče je odgovorilo (sodba z dne 28. junija 2012, *Geltl*, zadeva C-19/11), da lahko pri časovno razpetem dogajanju, pri katerem se uresniči neka okoliščina ali povzroči neki dogodek, pomenijo informacije, ki so natančne, ne samo ta okoliščina ali ta dogodek, temveč tudi vmesne faze tega dogajanja, ki so povezane z njuno uresnitvijo. Vmesna faza v časovno razpetem dogajanju je namreč lahko serija okoliščin ali dogodek v običajnem pomenu teh pojmov. Ta razlaga ne velja le za faze, ki že obstajajo ali so že nastopile, temveč se nanaša tudi na faze, za katere se lahko razumno pričakuje, da bodo nastale ali nastopile v prihodnje.

⁶¹ Direktiva 2003/6/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2003 o trgovanju z notranjimi informacijami in tržni manipulaciji (zloraba trga) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 6, zvezek 4, str. 367).

⁶² Direktiva Komisije 2003/124/ES z dne 22. decembra 2003 o izvajanju Direktive 2003/6/ES Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z opredelitvijo in razkritjem notranjih informacij javnosti ter opredelitvijo tržne manipulacije (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 6, zvezek 6, str. 348).

Vsaka drugačna razlaga bi lahko ogrozila cilja navedene direktive, ki sta zagotavljati integriteto finančnih trgov Unije in povečati zaupanje vlagateljev v te trge. Če bi se namreč izključilo, da se lahko informacija, povezana s tako fazo časovno razpetega dogajanja, šteje za natančno, bi se izničila obveznost, da se ta informacija sporoči javnosti, čeprav bi bila popolnoma specifična in bi obstajali tudi drugi sestavni elementi notranje informacije. V takem položaju bi lahko bili nekateri imetniki te informacije v ugodnejšem položaju v primerjavi z drugimi vlagatelji in bi jo lahko izkoristili v škodo tistih, ki z njo niso seznanjeni.

V zvezi s pojmom serija okoliščin oziroma dogodka, za katere oziroma katerega se lahko razumno pričakuje, da bodo oziroma bo nastal v prihodnje, je Sodišče pojasnilo, da vključuje prihodnje okoliščine oziroma dogodke, glede katerih se na podlagi celovite presoje elementov, ki so že na voljo, zdi, da obstaja dejanska možnost, da bodo v prihodnje nastali oziroma nastopili. Zato ni treba dokazati večje verjetnosti zadevnih okoliščin oziroma dogodkov. Poleg tega obseg njihovega mogočega vpliva na ceno zadevnih finančnih instrumentov za razlago tega pojma ni pomemben.

Znamke

Sodišče je v zadevi na področju prava znamk (sodba z dne 19. junija 2012, *Chartered Institute of Patent Attorneys*, zadeva C-307/10) odločilo o zahtevah za določitev proizvodov oziroma storitev, za katere se zahteva varstvo znamke.

Zahteva za registracijo oznake kot nacionalne znamke je bila vložena v Združenem kraljestvu in prijavitelj je za določitev storitev, na katere se nanaša ta registracija, uporabil splošno besedilo, ki se natančno ujema z besedilom iz naslova zadevnega razreda storitev. Pristojni nacionalni organ za registracijo znamk je to zahtevo zavrnil na podlagi nacionalnih določb, s katerimi je bila prenesena Direktiva 2008/95⁶³. Ugotovil je, da se ne nanaša le na tiste vrste storitev, ki jih je prijavitelj navedel v zahtevi, ampak tudi na vse druge storitve, ki spadajo v zadevni razred. Zato zadevna oznaka ni imela razlikovalnega učinka in naj bi bila opisna. Poleg tega ni bilo nobenega dokaza, da je zadevni besedni znak pred datumom zahteve za registracijo z uporabo v zvezi z zadevnimi storitvami dobil razlikovalni učinek. Prijavitelj tudi ni predlagal, naj se te storitve izključijo iz njegove zahteve za registracijo znamke.

High Court of Justice, ki je prejelo pritožbo prijavitelja za registracijo zoper odločbo o zavrnitvi registracije, je na Sodišče naslovilo vprašanja o zahtevah jasnosti in natančnosti za določitev proizvodov in storitev, za katere se zahteva varstvo znamke, in o možnosti, da se za to uporabijo splošne navedbe naslovov razredov uradne klasifikacije proizvodov in storitev.

Sodišče je v sodbi, prvič, poudarilo, da je treba navedeno direktivo razlagati tako, da ta zahteva, da prijavitelj proizvode oziroma storitve, za katere se zahteva varstvo, ki ga zagotavlja znamka, določi dovolj jasno in natančno, da lahko pristojni organi in gospodarski subjekti le na tej podlagi ugotovijo obseg varstva, ki ga zagotavlja znamka. Po eni strani morajo namreč pristojni organi zaradi izpolnjevanja svoje obveznosti glede predhodnega preizkusa prijav za registracijo in zaradi objave in vzdrževanja ustreznega in natančnega registra znamk jasno in natančno poznati lastnosti znakov, ki sestavljajo znamko. Po drugi strani pa morajo imeti gospodarski subjekti možnost, da se natančno in jasno prepričajo o opravljenih registracijah ali o prijavah za registracijo, ki so jih vložili njihovi sedanji ali potencialni konkurenti, in da tako koristijo upoštevne informacije, ki zadevajo pravice tretjih.

⁶³ Direktiva 2008/95/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2008 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z blagovnimi znamkami (UL L 299, str. 25).

Sodišče je, drugič, presodilo, da direktiva ne nasprotuje uporabi splošnih navedb naslovov razredov iz Nicejske klasifikacije za določitev proizvodov in storitev, za katere se zahteva varstvo znamke. Ta določitev mora biti zato dovolj jasna in natančna, da pristojnim organom in gospodarskim subjektom omogoči ugotoviti obseg zahtevanega varstva. V tem kontekstu je Sodišče navedlo, da so nekatere splošne navedbe naslovov razredov uradne klasifikacije same po sebi dovolj jasne in natančne, medtem ko so druge preveč splošne in pokrivajo preveč različne proizvode ali storitve, da bi bile v skladu s funkcijo znamke kot označbe izvora. Zato morajo pristojni organi opraviti presojo v vsakem posameznem primeru glede na proizvode oziroma storitve, za katere prijavitelj zahteva varstvo, ki ga zagotavlja znamka, da bi ugotovili, ali te navedbe izpolnjujejo zahtevi po jasnosti in natančnosti.

Nazadnje je Sodišče odločilo, da mora prijavitelj nacionalne znamke, ki za določitev proizvodov oziroma storitev, za katere se zahteva varstvo znamke, uporabi vse splošne navedbe iz posameznega naslova razreda, pojasniti, ali se zahteva nanaša na vse proizvode oziroma storitve, našteje v abecednem seznamu tega razreda, ali le na nekatere od teh proizvodov oziroma storitev. Če se zahteva nanaša le na nekatere proizvode ali storitve, mora prijavitelj tako pojasniti, na katere proizvode oziroma storitve iz tega razreda se nanaša.

Predložitveno sodišče mora tako ugotoviti, ali je prijavitelj, kadar je uporabil vse splošne navedbe iz naslova razreda Nicejske klasifikacije, v svoji zahtevi pojasnil, ali se ta nanaša na vse storitve iz tega razreda.

Ekonomska in monetarna politika

Sodišče je na podlagi predloga Supreme Court (Irska) za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je prejelo 3. avgusta 2012, na občni seji in po hitrem postopku v sodbi *Pringle* z dne 27. novembra 2012 (zadeva C-370/12) presodilo, da pravo Unije ne nasprotuje temu, da države članice, katerih valuta je euro, sklenejo in ratificirajo Pogodbo o ustanovitvi Evropskega mehanizma za stabilnost (v nadaljevanju: Pogodba o EMS).

Evropski svet je na podlagi poenostavljenega postopka za spremembo Pogodb, ki je bil uveden z Lizbonsko pogodbo⁶⁴, 25. marca 2011 sprejel Sklep 2011/199⁶⁵, ki določa, da se v Pogodbo o delovanju Evropske unije (PDEU) doda nova določba⁶⁶, v skladu s katero lahko države članice, katerih valuta je euro, vzpostavijo mehanizem za stabilnost, ki se sproži, kadar je to nujno potrebno za zaščito stabilnosti euroobmočja kot celote. Države članice euroobmočja so nato 2. februarja 2012 sklenile Pogodbo o EMS.

Sodišče, ki je bilo vprašano o veljavnosti Sklepa 2011/199, je opozorilo, da se poenostavljeni postopek za spremembo Pogodb lahko uporabi le za notranje politike in ukrepe Unije in ne sme povečati pristojnosti, ki so na Unijo prenesene s Pogodbama.

V zvezi s prvim od teh pogojev je Sodišče najprej menilo, da sporna sprememba ne posega v izključno pristojnost, ki je Uniji priznana na področju monetarne politike držav članic, katerih valuta je euro. Medtem ko je temeljni cilj monetarne politike Unije ohranjanje stabilnosti cen, Pogodba o EMS sledi jasno drugačnemu cilju, to je stabilnosti euroobmočja kot celote. Zgolj na

⁶⁴ Člen 48(6) PEU.

⁶⁵ Sklep Evropskega sveta z dne 25. marca 2011 o spremembi člena 136 Pogodbe o delovanju Evropske unije glede mehanizma za stabilnost za države članice, katerih valuta je euro (2011/199/EU) (UL L 91, str. 1).

⁶⁶ Novi odstavek 3 člena 136 PDEU.

podlagi dejstva, da bi ta ukrep ekonomske politike lahko posredno vplival na stabilnost eura, tega ukrepa ni mogoče enačiti z ukrepom monetarne politike. Poleg tega Pogodba o EMS dopolnjuje novi regulativni okvir za okrepitev gospodarskega upravljanja Unije, ki uvaja tesnejše usklajevanje in nadzor nad ekonomskimi in proračunskimi politikami držav članic. Namen vzpostavitve Pogodbe o EMS je reševanje finančnih kriz, do katerih bi lahko prišlo kljub preventivnim ukrepom, ki bi lahko bili sprejeti v skladu z novim regulativnim okvirom. Pogodba o EMS zato spada na področje ekonomske in ne na področje monetarne politike. Sporna sprememba tudi ne vpliva na pristojnost Unije na področju usklajevanja ekonomske politike držav članic. Ker določbe PEU in PDEU Uniji ne podeljujejo posebne pristojnosti za vzpostavitev mehanizma za stabilnost, kot ga določa Sklep 2011/199, so države članice, katerih valuta je euro, pristojne, da med seboj sklenejo sporazum o vzpostavitvi mehanizma za stabilnost. Poleg tega naj bi se s strogimi pogoji, ki jih sporna sprememba PDEU določa za odobritev finančne pomoči s Pogodbo o EMS, zagotovilo, da bo ta mehanizem pri poslovanju spoštoval pravo Unije, vključno z ukrepi, ki jih Unija sprejme v okviru usklajevanja ekonomske politike držav članic.

V zvezi z drugim pogojem za uporabo poenostavljenega postopka za spremembo Pogodb je Sodišče razsodilo, da sprememba PDEU ne ustvarja nobene pravne podlage, na podlagi katere bi Unija lahko ukrepala, kar pa ni bilo mogoče prej, in tako ne povečuje pristojnosti, ki so na Unijo prenesene s Pogodbama.

Sodišče je še presodilo, da niti različne določbe Pogodb EU in DEU, ki jih je omenilo Supreme Court, niti načelo učinkovitega sodnega varstva ne nasprotujejo sklenitvi sporazuma, kot je Pogodba o EMS.

Sodišče je med drugim ugotovilo, da naj bi klavzula o „nereševanju iz finančnih težav“⁶⁷, v skladu s katero Unija ali država članica ne jamči za obveznosti druge države članice in jih ne prevzema, zagotovila, da države članice spoštujejo učinkovito proračunsko politiko, pri tem pa jamči, da še naprej sledijo tržni logiki, kadar se zadolžijo. Zato klavzula ne prepoveduje, da ena ali več držav članic odobrijo finančno pomoč državi članici, ki je še naprej odgovorna za svoje obveznosti do upnikov, če lahko pogoji za tako pomoč to državo članico spodbudijo k izvajanju učinkovite proračunske politike. Poleg tega je to, da so s Pogodbo o EMS Komisiji, Evropski centralni banki in Sodišču podeljene nove naloge, v skladu z njihovimi pristojnostmi, kot so opredeljene v Pogodbah⁶⁸. Nazadnje, kadar države članice vzpostavijo mehanizem za stabilnost, kot je Pogodba o EMS, za vzpostavitev katerega PEU in PDEU ne podelujeta Uniji nobene nove posebne pristojnosti, ne izvajajo prava Unije, tako da se Listina Evropske unije o temeljnih pravicah⁶⁹, ki vsakomur zagotavlja učinkovito sodno varstvo, ne uporablja.

Socialna politika

V okviru socialne politike je treba omeniti dve sodbi, prvo glede letnega dopusta in drugo glede prepovedi diskriminacije na podlagi starosti.

Na področju plačanega letnega dopusta je Sodišče z zadevo *Dominguez* (sodba z dne 24. januarja 2012, zadeva C-282/10) dobilo priložnost, da razloži člen 7(1) Direktive 2003/88

⁶⁷ Člen 125 PDEU.

⁶⁸ Člen 13 PEU.

⁶⁹ Člen 47 Listine o temeljnih pravicah.

o določenih vidikih organizacije delovnega časa⁷⁰. Prvič, Sodišče je menilo, da člen 7(1) Direktive 2003/88 nasprotuje nacionalnim določbam ali praksi, po katerih je pravica do plačanega letnega dopusta pogojena z obdobjem najmanj desetih dni ali meseca dejanskega dela v referenčnem obdobju. Države članice res lahko v nacionalni zakonodaji opredelijo pogoje za izvrševanje in uveljavljanje pravice do plačanega letnega dopusta, kljub temu pa ne morejo določiti nobenega pogoja za pridobitev te pravice. Drugič, Sodišče je pojasnilo, da mora predložitveno sodišče v primeru spora med posamezniki, kadar je nacionalno pravo, ker za pridobitev pravice do plačanega dopusta odsotnosti delavca z dela zaradi poškodbe na poti na delo ne izenačuje z odsotnostjo zaradi nesreče pri delu, v nasprotju s členom 7 Direktive 2003/88, ob upoštevanju celotnega nacionalnega prava in zlasti upoštevne delovnega prava ter ob uporabi načinov razlage, ki jih to priznava, da bi zagotovilo polni učinek Direktive 2003/88 in doseglo rešitev v skladu z njenim ciljem, preveriti, ali lahko to nacionalno pravo razlaga tako, da je odsotnost z dela zaradi poškodbe na poti na delo izenačena z enim od primerov, ki so omenjeni v upoštevni določbi nacionalnega delovnega prava. Če taka razlaga ni mogoča, mora nacionalno sodišče preveriti, ali se je ob upoštevanju pravne oblike toženih strank v postopku v glavni stvari proti njima mogoče sklicevati na neposredni učinek člena 7(1) Direktive 2003/88. Če nacionalno sodišče ne more doseči cilja, ki je določen z navedenim členom 7, se lahko stranka, ki je oškodovana zaradi neskladnosti nacionalnega prava s pravom Unije, za povrnitev morebitne utrpljene škode kljub temu sklicuje na sodbo *Francovich in Bonifaci proti Italiji*⁷¹. Tretjič, Sodišče je menilo, da člen 7(1) Direktive 2003/88 ne nasprotuje nacionalni določbi, ki glede na vzrok odsotnosti delavca na bolniškem dopustu določa trajanje plačanega letnega dopusta najmanj štirih tednov, ki je zagotovljeno s to direktivo.

V zadevi *Komisija proti Madžarski* (sodba z dne 6. novembra 2012, zadeva C-286/12) je bila sporna nacionalna ureditev, ki nalaga upokožitev sodnikov, državnih tožilcev in notarjev ob dopolnitvi 62. leta starosti. Sodišče je najprej ob upoštevanju člena 2(1) Direktive 2000/78⁷² menilo, da taka ureditev uvaja različno obravnavanje oseb, ki opravljajo te poklicne dejavnosti in so dopolnile 62 let, in mlajših oseb, ki opravljajo iste poklicne dejavnosti, ker se morajo prve zaradi starosti po samem zakonu upokožiti. Po mnenju Sodišča ta diskriminacija ni upravičena, ker taka ureditev ni primerna in nujna za uresničitev njenih legitimnih ciljev. Res je, da lahko na podlagi člena 6(1) Direktive 2000/78 namen poenotenja – v okviru poklicev, ki spadajo v javni sektor – starostne meje za obvezno upokožitev pomeni legitimen cilj. Vendar določbe, s katerimi se je nenadno in bistveno znižala starostna meja za obvezno upokožitev, ne da bi se določili prehodni ukrepi za zaščito legitimnega pričakovanja zadevnih oseb, presegajo tisto, kar je nujno za uresničitev tega cilja. Enako lahko cilj, ki se nanaša na vzpostavitev uravnotežene starostne strukture, ki naj bi mladim pravnikom olajšala dostop do sodniških, tožilskih in notarskih poklicev, pomeni legitimen cilj politike zaposlovanja in politike trga delovne sile. Vendar določbe, ki lahko povzročijo očitno pozitivne kratkoročne učinke, ki pa lahko omajajo možnost vzpostavitve dejansko uravnotežene „starostne strukture“ na srednji in dolgi rok, niso primerne za uresničitev tega cilja. Zato je Sodišče presodilo, da Madžarska ni izpolnila obveznosti iz členov 2 in 6(1) Direktive 2000/78.

Okolje

Sodišče je enako kot v prejšnjih letih večkrat imelo priložnost, da odgovori na vprašanja v zvezi s politiko varstva okolja, ki jo vodi Evropska unija.

⁷⁰ Direktiva 2003/88/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. novembra 2003 o določenih vidikih organizacije delovnega časa (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 4, str. 381).

⁷¹ Sodba z dne 19. novembra 1991 (združeni zadevi C-6/90 in C-9/90).

⁷² Direktiva Sveta 2000/78/ES z dne 27. novembra 2000 o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 4, str. 79).

Prvič, glede ureditve odpadkov je imelo Sodišče v zadevi *Interseeroh Scrap and Metals Trading* (sodba z dne 29. marca 2012, zadeva C-1/11) priložnost, da se izreče o obsegu pravice do varstva poslovnih skrivnosti v zvezi z informacijami, ki spremljajo pošiljke nenevarnih odpadkov. Sodišče je presodilo, da člen 18(4) Uredbe št. 1013/2006⁷³, ki določa, da se informacije, ki spremljajo pošiljke nekaterih odpadkov, obravnavajo zaupno, kadar se to zahteva z zakonodajo Skupnosti in nacionalno zakonodajo, trgovcu posredniku, ki organizira pošiljanje odpadkov, ne omogoča, da prejemniku pošiljke ne razkrije identitete povzročitelja odpadkov, kot je določeno v Uredbi št. 1013/2006, čeprav bi bilo to nerazkritje potrebno zaradi varstva poslovnih skrivnosti tega trgovca posrednika. Poleg tega je Sodišče tudi presodilo, da člen 18(1) Uredbe št. 1013/2006 pri pošiljanju odpadkov, na katere se ta določba nanaša, trgovcu posredniku nalaga izpolnitev polja 6 dokumenta o pošiljki, v katerem je treba navesti ime proizvajalca odpadkov, in njegovo posredovanje prejemniku, ne da bi bilo mogoče obseg te obveznosti omejiti s pravico do varstva poslovnih skrivnosti. Čeprav bi namreč obveznost razkritja identitete povzročitelja odpadkov prejemniku pošiljke odpadkov ogrozila varstvo poslovnih skrivnosti trgovskega posrednika, zaradi tega obseg določbe sekundarnega prava, ki je jasna in nepogojna, ne bi mogel biti omejen.

Dalje, v več zadevah, ki jih je treba omeniti, je bil natančneje pojasnjen obseg pravice do obveščenosti in do udeležbe javnosti v okoljskih zadevah.

V zadevi *Solvay* (sodba z dne 16. februarja 2012, zadeva C-182/10) se je Sodišče izreklo o izvajanju Direktive 85/337⁷⁴ o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje, Direktive 92/43⁷⁵ in Aarhuške konvencije⁷⁶ v zvezi z infrastrukturnimi projekti, ki jih je odobril zakonodajni organ, ter o pravilih, ki se uporabljajo v zvezi s projekti, ki škodujejo celovitosti zaščitene območja, vendar jih utemeljuje nujni razlog prevladujočega javnega interesa.

Sodišče je najprej potrdilo, da so s področja uporabe Direktive 85/337 in Aarhuške konvencije izključeni le projekti, ki izpolnjujejo dvojni pogoj, katerih podrobnosti so bile sprejete s posebnim zakonskim aktom, in sicer tako, da so bili cilji navedenih dokumentov doseženi z zakonodajnim postopkom, nato pa je opozorilo, da mora biti vprašanje, ali ta zakonski akt izpolnjuje ta pogoja, mogoče predložiti sodišču ali neodvisnemu in nepristranskemu organu, določenemu z zakonom. Če to ni mogoče, je katero koli nacionalno sodišče, ki odloča v okviru svoje pristojnosti, pristojno za opravljanje preizkusa in za to, da po potrebi iz tega izpelje posledice tako, da tega zakonskega akta ne uporabi.

Dalje je Sodišče v zvezi z Direktivo 92/43 presodilo, da ne dopušča, da nacionalni organ, pa čeprav zakonodajni, izda soglasje za načrt ali projekt, ne da bi se prepričal, da ta ne bo škodoval celovitosti zadevnega območja. Navedena direktiva namreč ne določa nobenega posebnega pravila glede

⁷³ Uredba (ES) št. 1013/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2006 o pošiljkah odpadkov (UL L 190, str. 1), kakor je bila spremenjena z Uredbo Komisije (ES) št. 308/2009 z dne 15. aprila 2009 o spremembi prilog IIIA in VI k Uredbi (ES) št. 1013/2006 Evropskega parlamenta in Sveta o pošiljkah odpadkov zaradi prilagoditve znanstvenemu in tehničnemu napredku (UL L 97, str. 8).

⁷⁴ Direktiva Sveta z dne 27. junija 1985 o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje (85/337/EGS) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 1, str. 248), kakor je bila spremenjena z Direktivo 2003/35/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. maja 2003 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 7, str. 466).

⁷⁵ Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živčih živalskih in rastlinskih vrst (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 2, str. 102).

⁷⁶ Konvencija o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah, ki je bila v imenu Evropske skupnosti odobrena s Sklepom Sveta 2005/370/ES z dne 17. februarja 2005 (UL L 124, str. 1).

načrtov ali projektov, ki bi jih odobril zakonodajni organ. Zato morajo biti predmet postopka presoje iz člena 6(3) Direktive 92/43.

Nazadnje je Sodišče, prav tako v zvezi z Direktivo 92/43, pojasnilo pogoja, pod katerima lahko nujni razlog prevladujočega javnega interesa upraviči izvedbo projekta, ki škoduje celovitosti zaščitene območja, na podlagi člena 6(4) te direktive. Sodišče je presodilo, da mora biti interes, s katerim se lahko upraviči izvedba projekta, „javen“ in „prevladujoč“, kar pomeni, da je tako pomemben, da ga je mogoče uravnotežiti s ciljem ohranjanja naravnih habitatov ter prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst, ki se uresničuje z isto direktivo. Zato dela zaradi ustanovitve ali razširitve podjetja načeloma ta pogoja izpolnjujejo le v izjemnih okoliščinah. Tega ne bi bilo mogoče izključiti, če projekt, čeprav zasebni, tako zaradi svoje narave kot zaradi gospodarskega in socialnega okvira, v katerega je umeščen, dejansko pomeni prevladujoč javni interes in če je dokazano, da ni drugih ustreznih rešitev. Vendar zgraditev infrastrukture, namenjene za prostore upravnega centra, načeloma ne more pomeniti nujnega razloga prevladujočega javnega interesa, vključno socialnega ali gospodarskega, s katerim je mogoče upravičiti izvedbo načrta ali projekta, ki škoduje celovitosti zadevnega območja.

Zadeva *Flachglas Torgau* (sodba z dne 14. februarja 2012, zadeva C-204/09) se je nanašala na omejitve, ki jih države članice lahko določijo glede pravice javnosti do informacij o okolju, ki jih hrani nacionalni organ, ob upoštevanju Direktive 2003/4⁷⁷. Sodišče je v odločbi najprej presodilo, da lahko države članice določijo, da ministrstva zavrnejo dostop javnosti do informacij o okolju, če sodelujejo v zakonodajnem postopku, zlasti s predstavitvijo osnutkov zakonov ali stališč. Vendar se po koncu zakonodajnega postopka ministrstvo, ki je v njem sodelovalo, ne more sklicevati na to izjemo, saj zagotavljanje informacij o okolju načeloma tudi ne ovira nemotenega poteka tega postopka. Ni pa izključeno, da lahko ministrstvo zavrne posredovanje teh informacij iz drugih razlogov, ki jih priznava pravo Unije. Tako lahko države članice predvidijo, da se zahteva za informacije o okolju zavrne, če bi razkritje informacij negativno vplivalo na zaupnost postopkov organov oblasti, če je ta zaupnost „zakonsko predvidena“. Sodišče je presodilo, da je mogoče ta zadnji pogoj šteti za izpolnjen, ker v nacionalnem pravu zadevne države članice obstaja pravilo, ki na splošno določa, da je zaupnost postopkov organov javne oblasti razlog za zavrnitev dostopa do informacij o okolju, ki jih hranijo ti organi, če nacionalno pravo jasno določa pojem postopkov. Poleg tega je Sodišče opozorilo, da mora javni organ, ki se namerava sklicevati na zaupnost svojih postopkov, da bi zavrnil zahtevo za dostop do informacij o okolju, v vsakem posameznem primeru tehtati zadevne interese.

V zadevi *Inter-Environnement Bruxelles in drugi* (sodba z dne 22. marca 2012, zadeva C-567/10) je Sodišče pojasnilo pojem „načrti in programi“ iz Direktive 2001/42⁷⁸, torej področje uporabe pravil glede presoje vplivov na okolje, ki so določena s to direktivo. Sodišče je najprej navedlo, da se pojem načrtov in programov, „ki so zahtevani z zakonskimi in drugimi predpisi“, nanaša tudi na posebne načrte rabe zemljišč, katerih sprejetje ni obvezno. Dalje je Sodišče presodilo, da nacionalni postopek celotne ali delne razveljavitve načrta rabe zemljišč načeloma spada na področje uporabe Direktive 2001/42. Vendar je Sodišče tudi navedlo, da to načeloma ni tako, če razveljavljeni akt spada v hierarhijo aktov prostorskega načrtovanja, ker ti akti dovolj natančno

⁷⁷ Direktiva 2003/4/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2003 o dostopu javnosti do informacij o okolju in o razveljavitvi Direktive Sveta 90/313/EGS (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 7, str. 375).

⁷⁸ Direktiva 2001/42/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. junija 2001 o presoji vplivov nekaterih načrtov in programov na okolje (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 6, str. 157).

določajo pravila o rabi zemljišč, ker so bili že sami predmet presoje vplivov na okolje in ker se lahko razumno šteje, da so bili interesi, ki jih Direktiva 2001/42 varuje, v tem okviru zadostno upoštevani.

Nazadnje, v zadevi *Inter-Environnement Wallonie in Terre wallonne* (sodba z dne 28. februarja 2012, zadeva C-41/11) je bilo Sodišču postavljeno vprašanje o vlogi nacionalnega sodišča v zvezi s tožbo za razglasitev ničnosti nacionalnega akta, sprejetega brez upoštevanja obveznosti iz Direktive 2001/42⁷⁹, da se izvede predhodna okoljska presoja nekaterih načrtov in programov, kadar se z navedenim nacionalnim aktom prenaša druga okoljska direktiva, v tem primeru Direktiva 91/676⁸⁰ o nitratih. Sodišče je v odločbi najprej spomnilo, da mora nacionalno sodišče, kadar odloča o tožbi za razglasitev ničnosti nacionalnega akta, ki pomeni „načrt“ ali „program“ v smislu Direktive 2001/42 in ki je bil sprejet, ne da bi se upoštevala obveznost opraviti predhodno okoljsko presojo, sprejeti vse ukrepe, določene v nacionalnem pravu, da bi se odpravila opustitev take presoje, vključno z morebitnim zadržanjem ali razglasitvijo ničnosti izpodbijanega načrta oziroma programa. Vendar je Sodišče presodilo, da se lahko predložitvenemu sodišču glede na posebne okoliščine zadeve, ki mu je bila predložena, izjemoma dovoli uporaba nacionalne določbe, ki mu dopušča, da ohrani nekatere učinke nacionalnega akta, ki je bil razglašen za ničnega, če ta nacionalni akt pomeni ukrep pravnega prenosa Direktive 91/676, če sprejetje in začetek veljavnosti novega nacionalnega akta, ki je bil medtem sprejet in izvaja to direktivo, ne omogočata tega, da bi se izognilo škodljivim učinkom na okolje, ki bi jih povzročila razglasitev ničnosti izpodbijanega akta, če bi razglasitev ničnosti tega izpodbijanega akta povzročila, da v zvezi s prenosom Direktive 91/676 nastane pravna praznina, ki bi bila bolj škodljiva za okolje, saj bi ta razglasitev ničnosti pomenila zmanjšanje varstva voda pred onesnaževanjem in bi bila tako v nasprotju z bistvenim ciljem te direktive, in če se izjemna ohranitev učinkov takega akta nanaša samo na obdobje, ki je nujno potrebno za sprejetje ukrepov, s katerimi je mogoče odpraviti ugotovljeno nepravilnost.

Javni uslužbenci Evropske unije

V odločbi *Italija proti Komisiji* (sodba z dne 27. novembra 2012, zadeva C-566/10 P) se je Sodišče izreklo o jezikovni ureditvi objav v Uradnem listu Evropske unije (v nadaljevanju: UL EU) obvestil o natečajih za zaposlitev uradnikov za evropske institucije, ki jih objavlja Evropski urad za izbor osebja (v nadaljevanju: EPSO)⁸¹. Italijanska republika je pri Splošnem sodišču vložila tožbo zoper obvestila o natečajih, ki so bila objavljena le v nemškem, francoskem in angleškem jeziku⁸². Glede pripustitve k pristopnim testom in njihovim potekom je bilo zahtevano temeljito znanje enega od uradnih jezikov Unije kot glavnega jezika in zadovoljivo znanje nemščine, angleščine ali francoščine kot drugega jezika, ki ne sme biti glavni jezik. Poleg tega je bilo predvideno, da bodo povabila, komuniciranje med EPSO in kandidati ter pristopni testi izključno v nemščini, angleščini ali francoščini. Enaki pogoji so bili določeni za pripustitev k pisnemu preverjanju in za njegov potek. Ker je Splošno sodišče to tožbo zavrnilo⁸³, je Italijanska republika pri Sodišču vložila pritožbo.

⁷⁹ Glej prejšnjo opombo.

⁸⁰ Direktiva Sveta z dne 12. decembra 1991 o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov (91/676/EGS) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 2, str. 68).

⁸¹ European Personnel Selection Office (Urad za izbor osebja) je bil ustanovljen s Sklepom Evropskega parlamenta, Sveta, Komisije, Sodišča, Računskega sodišča, Ekonomsko-socialnega odbora, Odbora regij in Evropskega varuha človekovih pravic z dne 25. julija 2002 (2002/620/ES) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 1, zvezek 4, str. 46).

⁸² Natečaji EPSO/AD/94/07, EPSO/AST/37/07 in EPSO/AD/95/07.

⁸³ Sodba z dne 13. septembra 2010 v zadevi *Italija proti Komisiji* (združeni zadevi T-166/07 in T-285/07).

Sodišče je najprej spomnilo, da jezikovna ureditev kot uradne jezike in delovne jezike institucij Unije določa 23 sedanjih jezikov Unije, da mora UL EU izhajati v vseh uradnih jezikih⁸⁴ in da se obvestilo o javnem natečaju v skladu s Kadrovskimi predpisi za uradnike Unije objavi v UL EU⁸⁵. Zato iz vseh teh pravil izhaja, da bi bilo treba sporne natečaje v celoti objaviti v vseh uradnih jezikih.

Dalje je Sodišče preučilo omejitve izbire drugega jezika za sodelovanje v natečaju. Menilo je, da lahko zahteve po posebnem jezikovnem znanju, določene z obvestilom o natečaju, upravičijo interes službe, ki je lahko objektivni cilj. Sodišče je pojasnilo, da je kljub temu pomembno, da je interes službe objektivno utemeljen in da je raven zahtevanega znanja jezikov sorazmerna z dejanskimi potrebami službe. Poleg tega mora v skladu s členom 27, prvi odstavek, Kadrovskih predpisov zaposlovanje uradnikov zagotoviti, da institucija dobi najsposobnejše, najučinkovitejše in neoporečne uradnike. Ker je mogoče ta cilj bolje doseči, kadar lahko kandidati opravljajo izbirna preverjanja v maternem jeziku ali v drugem jeziku, za katerega menijo, da ga najbolje obvladajo, morajo v zvezi s tem institucije uravnotežiti legitimni cilj, ki upravičuje omejitev števila jezikov na natečaju, in cilj poiskati najsposobnejše kandidate. Zato je Sodišče razveljavilo sodbo Splošnega sodišča in sporna obvestila o natečajih razglasilo za nična.

Skupna zunanja in varnostna politika

Na področju skupne zunanje in varnostne politike zaslužijo pozornost štiri odločbe, ki so bile izdane v letu 2012.

Sodišče je v zvezi z omejevalnimi ukrepi, sprejetimi proti Islamski republiki Iran, da bi se preprečilo širjenje jedrskega orožja, obravnavalo pritožbo Melli Bank, britanske banke v celotni lasti Bank Melli Iran, ki je iranska banka pod nadzorom iranske države. S to pritožbo (sodba z dne 13. marca 2012, *Melli Bank proti Svetu*, zadeva C-380/09 P) je bila predlagana razveljavitev sodbe Splošnega sodišča⁸⁶, s katero je to zavrnilo tožbo Melli Bank za razglasitev ničnosti Sklepa 2008/475/ES⁸⁷ v delu, v katerem se nanaša nanjo. Sodišče je nekaj mesecev prej prejelo pritožbo (sodba z dne 16. novembra 2011, *Bank Melli Iran proti Svetu*, zadeva C-548/09 P)⁸⁸, s katero je Bank Melli Iran, matična družba Melli Bank, predlagala razveljavitev sodbe Splošnega sodišča⁸⁹, s katero je to zavrnilo njeno tožbo za razglasitev ničnosti istega sklepa 2008/475/ES v delu, v katerem se nanaša nanjo. Sodišče je pritožbo zavrnilo in tako potrdilo sklep o zamrznitvi sredstev Melli Bank Iran.

V tej zadevi *Melli Bank proti Svetu* je Sodišče razsodilo, da Splošno sodišče ni napačno uporabilo prava s presojo, da je člen 7(2)(d) Uredbe št. 423/2007 o omejevalnih ukrepih proti Islamski republiki Iran⁹⁰ Svetu nalagal zamrznitev sredstev subjekta „v lasti ali pod nadzorom“ subjekta, za katerega je ugotovljeno, da sodeluje pri širjenju jedrskega orožja. Zato zamrznitve sredstev Melli Bank – v 100-odstotni lasti Bank Melli Iran, subjekta, za katerega je ugotovljeno, da sodeluje pri

⁸⁴ Uredba št. 1 z dne 15. aprila 1958 o določitvi jezikov, ki se uporabljajo v Evropski gospodarski skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 1, zvezek 1, str. 3).

⁸⁵ Uredba Sveta (EGS, Euratom, ESPJ) št. 259/68 z dne 29. februarja 1968 o določitvi Kadrovskih predpisov za uradnike Evropskih skupnosti in pogoji za zaposlitev drugih uslužbencev teh skupnosti, ki uvaja posebne ukrepe, ki se začasno uporabijo za uslužbenca Komisije (UL L 56, str. 1).

⁸⁶ Sodba z dne 9. julija 2009 v zadevi *Melli Bank proti Svetu* (združeni zadevi T-246/08 in T-332/08).

⁸⁷ Natančneje, točka 4 preglednice B priloge k Sklepu Sveta 2008/475/ES z dne 23. junija 2008 o izvajanju člena 7(2) Uredbe (ES) št. 423/2007 o omejevalnih ukrepih proti Iranu (UL L 163, str. 29).

⁸⁸ Glej Letno poročilo 2011, str. 59.

⁸⁹ Sodba z dne 14. oktobra 2009 v zadevi *Bank Melli Iran proti Svetu* (T-390/08).

⁹⁰ Uredba Sveta (ES) št. 423/2007 z dne 19. aprila 2007 o omejevalnih ukrepih proti Iranu (UL L 103, str. 1).

širjenju jedrskega orožja – ni moglo utemeljiti dejstvo, da je Melli Bank sama sodelovala pri širjenju jedrskega orožja. Poleg tega zamrznitev sredstev subjekta, ki je v celotni lasti subjekta, za katerega je ugotovljeno, da sodeluje pri širjenju jedrskega orožja, ne sme posegati v domnevo nedolžnosti. Sprejetje ukrepov zamrznitve sredstev na podlagi člena 7(2)(d) Uredbe št. 423/2007 se namreč ne nanaša na samostojno ravnanje subjekta, kot je ta subjekt, in se torej zanj ne zahteva, da mora tak subjekt ravnati v nasprotju z zahtevami navedene uredbe.

Poleg tega je Sodišče menilo, da je Splošno sodišče pravilno presodilo, da je bila zamrznitev sredstev Melli Bank v skladu z načelom sorazmernosti, ker je bila primerna in nujna za uresničitev legitimnih ciljev ohranitve mednarodnega miru in varnosti. Kadar se zamrznitve sredstev subjekta, za katerega je ugotovljeno, da sodeluje pri širjenju jedrskega orožja, obstaja nezanemarljivo tveganje, da bo ta subjekt izvajal pritisk na subjekte, ki jih ima v lasti ali jih nadzoruje, da bi se izognil učinku njemu namenjenih ukrepov. V teh okoliščinah je zamrznitev sredstev subjektov v lasti ali pod nadzorom subjekta, za katerega je ugotovljeno, da sodeluje pri širjenju jedrskega orožja, nujna in primerna za zagotavljanje učinkovitosti ukrepov, sprejetih proti temu subjektu, in za preprečevanje izigravanja teh ukrepov. Sodišče je prav tako potrdilo ugotovitev Splošnega sodišča, da ni alternativnih ukrepov, ki bi bili primerni za doseg istega cilja. Glede na bistven pomen ohranitve mednarodnega miru in varnosti omejitve svobode opravljanja gospodarske dejavnosti in lastninske pravice bančne ustanove, povzročene z zamrznitvijo sredstev, niso nesorazmerne glede na zastavljene cilje.

Nazadnje je Sodišče še opozorilo, da resolucije Varnostnega sveta na eni strani in skupna stališča ter uredbe Sveta na drugi strani spadajo v različna pravna reda. Akte, ki so sprejeti v okviru Združenih narodov na eni strani in v okviru Unije na drugi strani, namreč sprejmejo organi, ki imajo avtonomne pristojnosti, ki so jim podeljene z njihovimi temeljnimi listinami, to je s pogodbami, s katerimi so bili ustanovljeni. Vendar mora Unija pri določanju ukrepov Skupnosti, katerih namen je izvedba resolucije Varnostnega sveta, na katero se nanaša skupno stališče, upoštevati besedilo in cilje zadevne resolucije. Prav tako je treba besedilo in cilj resolucije Varnostnega sveta upoštevati pri razlagi uredbe, s katero se ta resolucija izvaja.

V zadevi *Tay Za proti Svetu* (sodba z dne 13. marca 2012, zadeva C-376/10 P) je bilo Sodišče v okviru pritožbe pozvano, naj se izreče o pogojih, pod katerimi se lahko sistem sankcij, ki ga je Svet uvedel proti tretji državi, nanaša na fizične osebe, in o tem, kako močna mora biti povezava med temi osebami in vladajočim režimom. V zvezi s tem je Sodišče spomnilo, da se morajo ukrepi proti fizičnim osebam nanašati zgolj na voditelje tretjih držav in z njimi povezane osebe, da bi jih bilo na podlagi členov 60 ES in 301 ES mogoče sprejeti kot omejevalne ukrepe proti tem državam. Sodišče je pojasnilo, da je z odločitvijo v sodbi *Kadi*⁹¹, da se omejevalni ukrepi, sprejeti proti tretji državi, ne morejo nanašati na osebe, ki so s to državo v „drugačni zvezi“, želelo omejiti kategorije fizičnih oseb, ki jih usmerjeni omejitveni ukrepi lahko prizadenejo, na tiste, glede katerih je povezava s tretjo državo očitna, in sicer na voditelje tretjih držav in z njimi povezane posameznike. Zato je Sodišče razsodilo, da je uporaba takih ukrepov proti fizičnim osebam zgolj zaradi njihovih družinskih vezi z osebami, povezanimi z voditelji zadevne tretje države, in ne glede na njihovo osebno ravnanje v nasprotju s pravom Unije. Zato bi bilo zamrznitev sredstev in gospodarskih virov Pyeja Phyoya Taya Zaja mogoče sprejeti zgolj na podlagi jasnih in konkretnih elementov, na podlagi katerih bi bilo mogoče dokazati, da ima koristi od gospodarske politike voditeljev Mjanmara.

⁹¹ Sodba z dne 3. septembra 2008, *Kadi in Al Barakaat International Foundation proti Svetu in Komisiji* (združeni zadevi C-402/05 P in C-415/05 P, ZOdl., str. I-6351).

V zadevi *Parlament proti Svetu* (sodba z dne 19. julija 2012, zadeva C-130/10) je Sodišče obravnavalo tožbo Evropskega parlamenta za razglasitev ničnosti Uredbe št. 1286/2009 o spremembah Uredbe št. 881/2002 o posebnih omejevalnih ukrepih za nekatere osebe in subjekte, povezane z Osamo bin Ladnom, mrežo Al-Kaida in talibani⁹².

Parlament je v utemeljitvi tožbe primarno navajal, da izpodbijana uredba napačno temelji na členu 215 PDEU in da naj bi bila ustrezna pravna podlaga člen 75 PDEU. Sodišče je zato, da bi glede na cilj in vsebino izpodbijane uredbe ugotovilo, ali je člen 215(2) PDEU ustrezna pravna podlaga navedene uredbe, proučilo besedilo tega člena, kontekst te določbe in cilje, ki jim sledi, v primerjavi s cilji, ki jim sledi člen 75 PDEU.

V okviru tega preizkusa je Sodišče razsodilo, da je člen 215(2) PDEU lahko pravna podlaga omejevalnih ukrepov, vključno z ukrepi za boj proti terorizmu, ki jih Unija sprejme proti fizičnim ali pravnim osebam, skupinam ali nedržavnim subjektom, kadar sklep o sprejetju navedenih ukrepov izvira iz njenega delovanja v okviru SZVP. Čeprav bi boj proti terorizmu in njegovemu financiranju sicer lahko spadal med cilje območja svobode, varnosti in pravice, kakor so razvidni zlasti iz člena 3(2) PEU, pa cilj boja proti mednarodnemu terorizmu in njegovemu financiranju, da bi se ohranila mednarodna mir in varnost, ustreza ciljem določb Pogodb v zvezi z zunanjim delovanjem Unije, kot so določeni s členom 21(2)(c) PEU. Zato je lahko cilj delovanja Unije v okviru SZVP ter ukrepov za izvajanje te politike v okviru zunanjega delovanja Unije in zlasti omejevalnih ukrepov v smislu člena 215(2) PDEU boj proti terorizmu. Iz tega sledi, da je člen 215(2) PDEU ustrezna pravna podlaga Uredbe št. 1286/2009. Navedeno uredbo, ki vsebuje jamstva glede spoštovanja temeljnih pravic oseb, navedenih na seznamu, je zato mogoče sprejeti na podlagi člena 215(2) PDEU in ne na podlagi člena 75 PDEU. Razlika med členoma 75 PDEU in 215 PDEU glede vključitve Parlamenta izvira iz odločitve avtorjev Lizbonske pogodbe, da se vloga Parlamenta omeji glede delovanja Unije v okviru SZVP. Poleg tega obveznost spoštovati temeljne pravice v skladu s členom 51(1) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah zavezuje vse institucije, organe, urade in agencije Unije.

Poleg tega dejstvo, da Pogodba EU na področju skupne zunanje in varnostne politike ne določa več sprejetja skupnih stališč, temveč sklepov, ne pomeni, da skupna stališča, sprejeta pred začetkom veljavnosti Lizbonske pogodbe, prenehajo veljati. Skupna stališča, kot je Skupno stališče 2002/402⁹³, ki po začetku veljavnosti Lizbonske pogodbe niso bila razveljavljena, razglašena za nična ali spremenjena, za izvajanje člena 215 PDEU ustrezajo sklepom, sprejetim v skladu s poglavjem 2 naslova V Pogodbe EU, na katere se navedeni člen sklicuje.

Sodišče je tokrat v zvezi s posebnimi omejevalnimi ukrepi za nekatere osebe in subjekte zaradi boja proti terorizmu obravnavalo dve pritožbi, ki sta ju vložili Stichting Al-Aqsa, ustanova nizozemskega prava, in Kraljevina Nizozemska. S pritožbama (sodba z dne 15. novembra 2012, *Al-Aqsa proti Svetu in Nizozemska proti Al-Aqsa*, združeni zadevi C-539/10 P in C-550/10 P) se je predlagala razveljavitev sodbe Splošnega sodišča⁹⁴, s katero je to več ukrepov Sveta, s katerimi je bila Stichting Al-Aqsa vpisana na seznam oseb in subjektov, katerih sredstva so bila zamrznjena, razglasilo za nične.

⁹² Uredba Sveta (EU) št. 1286/2009 z dne 22. decembra 2009 o spremembah Uredbe (ES) št. 881/2002 o posebnih omejevalnih ukrepih za nekatere osebe in subjekte, povezane z Osamo bin Ladnom, mrežo Al-Kaida in talibani (UL L 346, str. 42).

⁹³ Skupno stališče Sveta z dne 27. maja 2002 o omejevalnih ukrepih proti Osami bin Ladnu, članom organizacije Al Kaida in talibanom ter drugim osebam, skupinam, podjetjem in entitetam v zvezi z njimi in ki razveljavlja Skupna stališča 96/746/SZVP, 1999/727/SZVP, 2001/154/SZVP in 2001/771/SZVP (2002/402/SZVP) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 18, zvezek 1, str. 292).

⁹⁴ Sodba z dne 9. septembra 2010 v zadevi *Al-Aqsa proti Svetu* (T-348/07).

Sodišče je najprej zavrglo pritožbo Stichting Al-Aqsa kot nedopustno, ker se je nanašala le na spremembo nekaterih delov obrazložitve sodbe Splošnega sodišča.

Dalje je Sodišče v zvezi s pritožbo Kraljevine Nizozemske ugotovilo, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, ker je menilo, da po razveljavitvi Sanctieregeling⁹⁵ v nacionalnem pravu ni bilo več „substrata“, s katerim bi bilo mogoče pravno zadostno utemeljiti ohranitev Stichting Al-Aqsa na spornem seznamu, pri čemer ni upoštevalo razloga za to razveljavitev. Edini razlog, ki upravičuje to razveljavitev, je bil ta, da se po vpisu Stichting Al-Aqsa na seznam izogne prekrivanju nacionalnega ukrepa zamrznitve sredstev, ki je bil naložen na podlagi Sanctieregeling, in ukrepa zamrznitve sredstev, ki je bil na ravni Unije predpisan z Uredbo št. 2580/2001⁹⁶. Sodišče je zato sodbo Splošnega sodišča razveljavilo. Po tej razveljavitvi je Sodišče samo dokončno odločilo o prvotni tožbi, ki jo je Stichting Al-Aqsa pri Splošnem sodišču vložila za razglasitev ničnosti sklepov Sveta o zamrznitvi sredstev.

Sodišče je najprej ugotovilo, da je imel Svet natančne podatke in elemente iz spisa, iz katerih izhaja, da je odločitev, ki ustreza merilom, določenim s pravom EU, glede Stichting Al-Aqsa sprejel pristojni nizozemski organ. Sodišče je v zvezi s tem poudarilo, da v skladu s pravom Unije tako sklicevanje na nacionalno odločitev kaže na obstoj trdnih in prepričljivih dokazov o vpletenosti osebe v teroristična dejanja, za katere pristojni nacionalni organi menijo, da so verodostojni. Dalje je Sodišče menilo, da je Svet izpolnil svojo obveznost preveritve obstoja razlogov, ki upravičujejo odločitve o zamrznitvi sredstev. Ugotovilo je, da razveljavitev Sanctieregeling ni zadoščala za to, da bi bilo mogoče ohranitev Stichting Al-Aqsa na seznamu razglasiti za neskladno s pravom Unije. Ni namreč indicev, na podlagi katerih bi lahko Svet ugotovil, da je Stichting Al-Aqsa prekinila ali prenehala s financiranjem terorističnih dejavnosti, in to ne glede na to, da je postalo zaradi zamrznitve njenih sredstev nadaljevanje takega financiranja težje ali celo nemogoče. Nazadnje je Sodišče presodilo, da sklepi Sveta ne posegajo v lastninsko pravico Stichting Al-Aqsa. Zamrznitev sredstev je varstveni ukrep, katerega namen ni prikrajšati zadevnih posameznikov za njihovo lastnino. Ker alternativni in manj zavezujoči ukrepi niso enako učinkoviti za doseganje cilja Unije, to je boja proti financiranju terorizma, so omejitve lastninske pravice Stichting Al-Aqsa, ki jo je naložil Svet, nujne. Enako te omejitve zaradi pomena tega boja niso nesorazmerne glede na cilje, ki se jih želi doseči. Sodišče je zato tožbo, ki jo je vložila Stichting Al-Aqsa, zavrnilo.

⁹⁵ Odlok o sankcijah na področju terorizma, ki ga je Kraljevina Nizozemska sprejela proti Stichting Al-Aqsa.

⁹⁶ Uredba Sveta (ES) št. 2580/2001 z dne 27. decembra 2001 o posebnih omejevalnih ukrepih za nekatere osebe in subjekte zaradi boja proti terorizmu (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 18, zvezek 1, str. 207).

C – Sestava Sodišča

(Protokolarni vrstni red 28. novembra 2012)

Prva vrsta, od leve proti desni:

prvi generalni pravobranilec N. Jääskinen; predsednik senata L. Bay Larsen; predsednica senata R. Silva de Lapuerta; podpredsednik Sodišča K. Lenaerts; predsednik Sodišča V. Skouris; predsedniki senatov A. Tizzano, M. Ilešič, T. von Danwitz in A. Rosas.

Druga vrsta, od leve proti desni:

sodnika U. Löhmus in E. Juhász; predsedniki senatov E. Jarašiūnas, J. Malenovský in G. Arestis; predsednica senata M. Berger; generalna pravobranilka J. Kokott; sodnika A. Borg Barthet in E. Levits.

Tretja vrsta, od leve proti desni:

sodnika J.-J. Kasel in A. Arabadžiev; generalni pravobranilec Y. Bot; generalna pravobranilka E. Sharpston; sodnik A. Ó Caoimh; generalni pravobranilec P. Mengozzi; sodnik J.-C. Bonichot; sodnica C. Toader; sodnik M. Safjan.

Četrta vrsta, od leve proti desni:

generalna pravobranilka N. Wahl in M. Wathelet; sodnik C. G. Fernlund; generalni pravobranilec P. Cruz Villalón; sodnik D. Šváby; sodnica A. Prechal; sodnika J. L. da Cruz Vilaça in C. Vajda; sodni tajnik A. Calot Escobar.

1. Člani Sodišča

(po vrstnem redu nastopa funkcije)

Vassilios Skouris

Rojen leta 1948; diploma iz prava s svobodne univerze v Berlinu (1970); doktorat iz ustavnega in upravnega prava z univerze v Hamburgu (1973); docent na univerzi v Hamburgu (1972–1977); profesor javnega prava na univerzi v Bielefeldu (1978); profesor javnega prava na univerzi v Solunu (1982); minister za notranje zadeve (1989 in 1996); član upravnega odbora univerze na Kreti (1983–1987); direktor centra za mednarodno gospodarsko in evropsko pravo v Solunu (1997–2005); predsednik grškega društva za evropsko pravo (1992–1994); član grškega nacionalnega odbora za raziskovanje (1993–1995); član visokega sveta za izbor grških funkcionarjev (1994–1996); član znanstvenega sveta akademije za evropsko pravo v Trierju (od l. 1995); član upravnega odbora grške nacionalne šole za sodnike (1995–1996); član znanstvenega sveta pri ministrstvu za zunanje zadeve (1997–1999); predsednik grškega ekonomsko-socialnega sveta leta 1998; sodnik na Sodišču od 8. junija 1999; predsednik Sodišča od 7. oktobra 2003.

Koen Lenaerts

Rojen leta 1954; diploma in doktorat iz pravnih znanosti (Katholieke Universiteit Leuven); magisterij iz prava, magisterij iz javne uprave (Harvard University); asistent (1979–1983), nato pa profesor evropskega prava na Katholieke Universiteit Leuven (od l. 1983); strokovni sodelavec na Sodišču (1984–1985); profesor na Collège d'Europe v Bruggeju (1984–1989); odvetnik in član bruseljske odvetniške zbornice (1986–1989); gostujoči profesor na Harvard Law School (1989); sodnik na Sodišču prve stopnje od 25. septembra 1989 do 6. oktobra 2003; sodnik na Sodišču od 7. oktobra 2003, podpredsednik Sodišča od 9. oktobra 2012.

Antonio Tizzano

Rojen leta 1940; profesor prava Evropske unije na univerzi La Sapienza v Rimu; profesor na univerzah „Istituto Orientale“ (1969–1979) in „Federico II“ v Neaplju (1979–1992), Catanii (1969–1977) in Mogadišu (1967–1972); odvetnik, ki lahko nastopa pred Corte Suprema di Cassazione; pravni svetovalec pri stalnem predstavništvu Italijanske republike pri Evropskih skupnostih (1984–1992); član italijanske delegacije pri pogajanjih o pristopu Kraljevine Španije in Portugalske republike k Evropskim skupnostim, o Enotnem evropskem aktu in Pogodbi o Evropski uniji; avtor številnih publikacij, med drugim komentarjev k evropskim pogodbam in zbirk predpisov Evropske unije; ustanovitelj in od leta 1996 urednik revije „Il Diritto dell’Unione Europea“; član uredniškega oziroma redakcijskega odbora več pravnih revij; poročevalec na številnih mednarodnih kongresih; konference in predavanja v številnih mednarodnih institucijah, med njimi tudi na akademiji za mednarodno pravo v Haagu (1987); član skupine neodvisnih strokovnjakov za preučitev finančnega poslovanja Komisije Evropskih skupnosti (1999); generalni pravobranilec na Sodišču od 7. oktobra 2000 do 3. maja 2006; sodnik na Sodišču od 4. maja 2006.

José Narciso da Cunha Rodrigues

Rojen leta 1940; različne funkcije v pravosodju (1964–1977); sodeloval pri več projektih vlade v zvezi z izdelavo študij o reformi sodnega sistema in njihovim usklajevanjem; zastopnik vlade pred Evropsko komisijo za človekove pravice in Evropskim sodiščem za človekove pravice (1980–1984); strokovnjak v pripravljalnem odboru za človekove pravice pri Svetu Evrope (1980–1985); član komisije za revizijo kazenskega zakonika in zakona o kazenskem postopku; Procurador-Geral da República (1984–2000); član odbora za nadzor pri Uradu Evropske unije za boj proti goljufijam (OLAF) (1999–2000); sodnik na Sodišču od 7. oktobra 2000 do 8. oktobra 2012.

Allan Rosas

Rojen leta 1948; doktorat iz pravnih znanosti z univerze v Turkuju (Finska); profesor prava na univerzi v Turkuju (1978–1981) in Åbo Akademi (Turku/Åbo) (1981–1996); direktor tamkajšnjega inštituta za človekove pravice (1985–1995); različne odgovorne nacionalne in mednarodne univerzitetne funkcije; član znanstvenih združenj; koordinator več nacionalnih in mednarodnih raziskovalnih projektov in programov, predvsem na teh področjih: pravo Skupnosti, mednarodno pravo, pravo človekovih pravic in temeljnih svoboščin, ustavno pravo in primerjalna javna uprava; predstavnik finske vlade kot član ali svetovalec finskih delegacij na različnih mednarodnih konferencah in srečanjih; strokovne funkcije v finskem pravnem življenju, predvsem v vladnih in parlamentarnih odborih na Finskem, pa tudi v Združenih narodih, Unescu, Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE) in Svetu Evrope; od leta 1995 glavni pravni svetovalec v pravni službi Evropske komisije, zadolžen za zunanje odnose; od marca 2001 namestnik generalnega direktorja pravne službe Evropske komisije; sodnik na Sodišču od 17. januarja 2002.

Rosario Silva de Lapuerta

Rojena leta 1954; diplomirana pravnica (Universidad Complutense de Madrid); abogado del Estado v Malagi; abogado del Estado v pravni službi ministrstva za promet, turizem in komunikacije, nato v pravni službi ministrstva za zunanje zadeve; abogado del Estado-Jefe v državni pravni službi za postopke pred Sodiščem in pomočnica generalnega direktorja službe za evropsko in mednarodno pravno pomoč pri Abogacía General del Estado (ministrstvo za pravosodje); članica strokovne skupine Komisije za prihodnjo ureditev sodnega sistema Skupnosti; vodja španske delegacije pri skupini „Prijatelji predsedstva“ za reformo sodnega sistema Skupnosti v Pogodbi iz Nice in *ad hoc* skupine Sveta „Sodišče“; profesorica prava Skupnosti na Escuela Diplomática v Madridu; sourednica revije „Noticias de la Unión Europea“; sodnica na Sodišču od 7. oktobra 2003.

Juliane Kokott

Rojena leta 1957; študij prava (univerzi v Bonnu in Ženevi); LL.M. (American University, Washington DC); doktorica pravnih znanosti (univerza v Heidelbergu, 1985; univerza Harvard, 1990); gostujoča profesorica na univerzi Berkeley (1991); profesorica nemškega in tujega javnega prava, mednarodnega prava in evropskega prava na univerzah v Augsburgu (1992), Heidelbergu (1993) in Düsseldorfu (1994); nadomestna arbitra za nemško vlado na mednarodnem Sodišču za spravo in arbitražo pri Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE); podpredsednica zveznega posvetovalnega sveta o globalnih spremembah (WBGU, 1996); profesorica mednarodnega prava, mednarodnega gospodarskega prava in evropskega prava na univerzi St. Gallen (1999); direktorica inštituta za evropsko pravo in mednarodno gospodarsko pravo na univerzi St. Gallen (2000); namestnica direktorja specialističnega programa gospodarskega prava na univerzi St. Gallen (2001); generalna pravobranilka na Sodišču od 7. oktobra 2003.

Konrad Hermann Theodor Schiemann

Rojen leta 1937; študij prava v Cambridgeu; barrister (1964–1980); Queen's Counsel (1980–1986); sodnik na High Court of England and Wales (1986–1995); Lord Justice of Appeal (1995–2003); od leta 1985 bencher in leta 2003 treasurer pri Honourable Society of the Inner Temple; sodnik na Sodišču od 8. januarja 2004 do 8. oktobra 2012.

Endre Juhász

Rojen leta 1944; diploma iz prava z univerze v Szegedu, Madžarska (1967); madžarski pravniški državni izpit (1970); podiplomski študij primerjalnega prava na univerzi v Strasbourgu, Francija (1969, 1970, 1971, 1972); uradnik v pravni službi ministrstva za zunanjo trgovino (1966–1974), direktor za zakonodajne zadeve (1973–1974); prvi trgovinski ataše madžarskega veleposlaništva v Bruslju, pristojen za vprašanja Skupnosti (1974–1979); direktor na ministrstvu za zunanjo trgovino (1979–1983); prvi trgovinski ataše, nato svetovalec za trgovino madžarskega veleposlaništva v Washingtonu DC, ZDA (1983–1989); generalni direktor na ministrstvu za trgovino in na ministrstvu za mednarodne gospodarske odnose (1989–1991); glavni pogajalec za sklenitev pridružitvenega sporazuma med Republiko Madžarsko ter Evropskimi skupnostmi in njihovimi državami članicami (1990–1991); generalni sekretar na ministrstvu za mednarodne ekonomske odnose, direktor urada za evropske zadeve (1992); državni sekretar na ministrstvu za mednarodne gospodarske odnose (1993–1994); državni sekretar, predsednik urada za evropske zadeve na ministrstvu za industrijo in trgovino (1994); izredni in pooblaščen veleposlanik, vodja diplomatskega predstavništva Republike Madžarske pri Evropski uniji (januar 1995–maj 2003); glavni pogajalec za pristop Republike Madžarske k Evropski uniji (julij 1998–april 2003); minister brez listnice, pristojen za koordinacijo vprašanj evropske integracije (od maja 2003); sodnik na Sodišču od 11. maja 2004.

George Arestis

Rojen leta 1945; diploma iz prava z univerze v Atenah (1968); MA in Comparative Politics and Government, univerza v Kentu, Canterbury (1970); odvetnik na Cipru (1972–1982); imenovanje na mesto sodnika na District Court (1982); napredovanje na mesto predsednika District Court (1995); Administrative President, District Court v Nikoziji (1997–2003); sodnik na ciprskem Supreme Court (2003); sodnik na Sodišču od 11. maja 2004.

Anthony Borg Barthet U.O.M.

Rojen leta 1947; doktorat iz pravnih znanosti s kraljeve univerze na Malti (1973); zaposlen v malteški javni upravi kot Notary to the Government (1975); Counsel for the Republic (1978), Senior Counsel for the Republic (1979), Assistant Attorney General (1988) in s strani predsednika Malte imenovan za Attorney General (1989); predavatelj civilnega prava, zaposlen za krajši delovni čas, na univerzi na Malti (1985–1989); član sveta univerze na Malti (1998–2004); član komisije za pravosodje (1994–2004); član odbora guvernerjev arbitražnega centra Malte (1998–2004); sodnik na Sodišču od 11. maja 2004.

Marko Ilešič

Rojen leta 1947; doktorat iz pravnih znanosti (Univerza v Ljubljani); specializacija v primerjalnem pravu (univerzi v Strasbourgu in Coimbri); pravniški državni izpit; profesor civilnega, gospodarskega in mednarodnega zasebnega prava; prodekan (1995–2001) in dekan (2001–2004) Pravne fakultete Univerze v Ljubljani; avtor številnih pravnih del; sodnik in predsednik senata na Sodišču združenega dela v Ljubljani (1975–1986); predsednik športnega razsodišča Slovenije (1978–1986); predsednik borznega razsodišča v Ljubljani; arbiter pri Gospodarski zbornici Jugoslavije (do l. 1991) in Slovenije (od l. 1991); arbiter pri mednarodni trgovinski zbornici v Parizu; sodnik na pritožbenem razsodišču UEFA in FIFA; predsednik Zveze društev pravnikov Slovenije (1993–2005); član mednarodne zveze pravnikov, Comité maritime international in več drugih mednarodnih pravnih društev; sodnik na Sodišču od 11. maja 2004.

Jiří Malenovský

Rojen leta 1950; doktorat iz pravnih znanosti Karlove univerze v Pragi (1975); asistent (1974–1990), prodekan (1989–1991) in vodja oddelka za mednarodno in evropsko pravo (1990–1992) na Masarykovi univerzi v Brnu; sodnik na ustavnem sodišču Češkoslovaške (1992); veleposlanik pri Svetu Evrope (1993–1998); predsednik odbora namestnikov ministrov Sveta Evrope (1995); generalni direktor na ministrstvu za zunanje zadeve (1998–2000); predsednik češke in slovaške sekcije mednarodne zveze pravnikov (1999–2001); sodnik na ustavnem sodišču (2000–2004); član zakonodajnega sveta (1998–2000); član Stalnega arbitražnega sodišča v Haagu (od l. 2000); profesor mednarodnega javnega prava na Masarykovi univerzi v Brnu (2001); sodnik na Sodišču od 11. maja 2004.

Uno Lõhmus

Rojen leta 1952; doktorat iz pravnih znanosti (1986); odvetnik (1977–1998); gostujoči profesor kazenskega prava na univerzi v Tartuju; sodnik na Evropskem sodišču za človekove pravice (1994–1998); predsednik vrhovnega sodišča Estonije (1998–2004); član pravne komisije za ustavo; svetovalec odbora za pripravo kazenskega zakonika; član delovne skupine za pripravo zakonika o kazenskem postopku; avtor več del o človekovih pravicah in ustavnem pravu; sodnik na Sodišču od 11. maja 2004.

Egils Levits

Rojen leta 1955; diploma iz prava in političnih znanosti z univerze v Hamburgu; znanstveni sodelavec pravne fakultete univerze v Kielu; svetovalec latvijskega parlamenta za vprašanja mednarodnega prava, ustavnega prava in zakonodajne reforme; veleposlanik Republike Latvije v Nemčiji in Švici (1992–1993) ter v Avstriji, Švici in na Madžarskem (1994–1995); podpredsednik vlade in pravosodni minister z nalogami ministra za zunanje zadeve (1993–1994); član upravne komisije na Sodišču za spravo in arbitražo pri OVSE (od l. 1997); član Stalnega arbitražnega sodišča (od l. 2001); leta 1995 izvoljen za sodnika na Evropskem sodišču za človekove pravice, znova izvoljen leta 1998 in 2001; več objavljenih prispevkov s področja ustavnega in upravnega prava, zakonodajne reforme in prava Skupnosti; sodnik na Sodišču od 11. maja 2004.

Aindrias Ó Caoimh

Rojen leta 1950; diploma iz civilnega prava (National University of Ireland, University College Dublin, 1971); barrister (King's Inns, 1972); diploma specialističnega študija evropskega prava (University College Dublin, 1977); barrister in član odvetniške zbornice Irske (1972–1999); predavatelj evropskega prava (King's Inns, Dublin); Senior Counsel (1994–1999); zastopnik irske vlade v številnih zadevah pred Sodiščem Evropskih skupnosti; sodnik na High Court of Ireland (od l. 1999); bencher (član upravnega odbora) Honorable Society of King's Inns (od l. 1999); podpredsednik irskega društva za evropsko pravo; član mednarodne zveze pravnikov (irska sekcija); sin Andreasa O'Keeffa (Aindriasa Ó Caoimha), sodnika na Sodišču (1974–1985); sodnik na Sodišču od 13. oktobra 2004.

Lars Bay Larsen

Rojen leta 1953; diploma iz političnih ved (1976) in prava (1983) z univerze v Københavnu; uradnik na ministrstvu za pravosodje (1983–1985); predavatelj (1984–1991), nato pridruženi profesor (1991–1996) za družinsko pravo na univerzi v Københavnu; vodja sekcije pri Advokatsamfund (1985–1986); vodja oddelka na ministrstvu za pravosodje (1986–1991); član odvetniške zbornice (1991); vodja enote (1991–1995), vodja oddelka za policijo (1995–1999), vodja pravnega oddelka (2000–2003) na ministrstvu za pravosodje; predstavnik Danske v odboru K-4 (1995–2000), v centralni skupini za Schengen (1996–1998) in v Europol Management Board (1998–2000); sodnik na Højesteret (2003–2006); sodnik na Sodišču od 11. januarja 2006.

Eleanor Sharpston

Rojena leta 1955; študij ekonomije, jezikoslovja in prava na King's College, Cambridge (1973–1977); asistentka in raziskovalka na Corpus Christi College, Oxford (1977–1980); članica odvetniške zbornice (Middle Temple, 1980); barrister (1980–1987 in 1990–2005); strokovna sodelavka pri generalnem pravobranilcu in pozneje sodniku siru Gordonu Slynnu (1987–1990); profesorica evropskega in primerjalnega prava (Director of European Legal Studies) na University College London (1990–1992); profesorica (Lecturer) na pravni fakulteti (1992–1998) in pozneje pridružena profesorica (Affiliated Lecturer) (1998–2005) na univerzi v Cambridgeu; Fellow of King's College, Cambridge (1992–2010); Emeritus Fellow of King's College, Cambridge (od l. 2011); pridružena profesorica in raziskovalka (Senior Research Fellow) na Centre for European Legal Studies na univerzi v Cambridgeu (1998–2005); Queen's Counsel (1999); Bench of Middle Temple (2005); Honorary Fellow of Corpus Christi College, Oxford (2010); LL.D (h.c.) Glasgow (2010) in Nottingham Trent (2011); generalna pravobranilka na Sodišču od 11. januarja 2006.

Paolo Mengozzi

Rojen leta 1938; profesor mednarodnega prava in predstojnik katedre Jean Monnet za pravo Evropskih skupnosti univerze v Bologni; častni doktorat univerze Carlos III v Madridu; gostujoči profesor na univerzah Johns Hopkins (Bologna Center), St. Johns (New York), Georgetown, Paris-II in Georgia (Atene) ter na Institut universitaire international (Luxembourg); koordinator programa European Business Law Pallas Program, ki se izvaja na univerzi v Nijmegenu; član posvetovalnega odbora Komisije Evropskih skupnosti za javna naročila; državni podsekretar za industrijo in trgovino med polletnim italijanskim predsedovanjem Svetu; član delovne skupine Evropskih skupnosti o Svetovni trgovinski organizaciji (STO) in direktor zasedanja centra za raziskave akademije mednarodnega prava v Haagu leta 1997, ki je bilo posvečeno STO; sodnik na Sodišču prve stopnje od 4. marca 1998 do 3. maja 2006; generalni pravobranilec na Sodišču od 4. maja 2006.

Yves Bot

Rojen leta 1947; diploma pravne fakultete v Rouenu; doktorat iz pravnih znanosti (univerza Paris II Panthéon-Assas); izredni profesor na pravni fakulteti v Mansu; pomočnik in nato prvi pomočnik državnega tožilca v Mansu (1974–1982); procureur de la République na tribunal de grande instance v Dieppu (1982–1984); procureur de la République adjoint na tribunal de grande instance v Strasbourgu (1984–1986); procureur de la République na tribunal de grande instance v Bastii (1986–1988); avocat général na cour d'appel v Caenu (1988–1991); procureur de la République na tribunal de grande instance v Mansu (1991–1993); vodja delegacije pri ministru za pravosodje (1993–1995); procureur de la République na tribunal de grande instance v Nanterre (1995–2002); procureur de la République na tribunal de grande instance v Parizu (2002–2004); procureur général na cour d'appel v Parizu (2004–2006); generalni pravobranilec na Sodišču od 7. oktobra 2006.

Ján Mazák

Rojen leta 1954; doktorat iz pravnih znanosti (univerza Pavol Jozef Safarik v Košicah, 1978); profesor civilnega prava (1994) in prava Skupnosti (2004); direktor inštituta za pravo Skupnosti na pravni fakulteti v Košicah (2004); sodnik na Krajský súd v Košicah (1980); podpredsednik (1982) in predsednik (1990) Mestský súd (drugostopenjsko sodišče) v Košicah; član slovaške odvetniške zbornice (1991); strokovni sodelavec na ustavnem sodišču (1993–1998); namestnik ministra za pravosodje (1998–2000); predsednik ustavnega sodišča (2000–2006); član Beneške komisije (2004); generalni pravobranilec na Sodišču od 7. oktobra 2006 do 8. oktobra 2012.

Jean-Claude Bonichot

Rojen leta 1955; diploma iz prava z univerze v Metzu, diploma z Institut d'études politiques de Paris, nekdanji študent École nationale d'administration; sodnik poročevalec (1982–1985), komisar vlade (1985–1987 in 1992–1999); sodnik prisednik (1999–2000); predsednik šestega pododdelka oddelka za spore Conseil d'État (2000–2006); strokovni sodelavec na Sodišču (1987–1991); direktor kabineta ministra za delo, zaposlovanje in poklicno izobraževanje, nato direktor kabineta ministra za javno upravo in za modernizacijo uprave (1991–1992); vodja pravne delegacije Conseil d'État pri državnem nosilcu zdravstvenega zavarovanja delavcev (2001–2006); izredni profesor na univerzi v Metzu (1988–2000), nato na univerzi Paris I Panthéon-Sorbonne (od l. 2000); avtor številnih objav s področja upravnega prava, prava Skupnosti in evropskega prava človekovih pravic; ustanovitelj in predsednik redakcijskega odbora *Bulletin de jurisprudence de droit de l'urbanisme*, soustanovitelj in član redakcijskega odbora *Bulletin juridique des collectivités locales*, predsednik znanstvenega sveta raziskovalne skupine za institucije in prostorsko pravo; sodnik na Sodišču od 7. oktobra 2006.

Thomas von Danwitz

Rojen leta 1962; študij v Bonnu, Ženevi in Parizu; pravniški državni izpit (1986 in 1992); doktor pravnih znanosti (univerza v Bonnu, 1988); mednarodno priznana diploma iz javne uprave (École nationale d'administration, 1990); habilitacija (univerza v Bonnu, 1996); profesor nemškega javnega prava in evropskega prava (1996–2003), dekan pravne fakultete univerze Ruhr v Bochumu (2000–2001); profesor nemškega javnega prava in evropskega prava (univerza v Kölnu, 2003–2006); direktor inštituta za javno pravo in upravne znanosti (2006); gostujoči profesor na Fletcher School of Law and Diplomacy (2000), na univerzi François Rabelais (Tours, 2001–2006) in na univerzi Paris I Panthéon-Sorbonne (2005–2006); častni doktorat univerze François Rabelais (Tours, 2010); sodnik na Sodišču od 7. oktobra 2006.

Verica Trstenjak

Rojena leta 1962; pravniški državni izpit (1987); doktorat iz pravnih znanosti z Univerze v Ljubljani (1995); profesorica teorije države in prava ter zasebnega prava (od l. 1996); raziskovalka; doktorski študij na univerzi v Zürichu, na inštitutu za primerjalno pravo univerze na Dunaju, na inštitutu Max Planck za mednarodno zasebno pravo v Hamburgu, na svobodni univerzi v Amsterdamu; gostujoča profesorica na univerzah na Dunaju in v Freiburgu (Nemčija) ter na Bucerius Law School v Hamburgu; vodja pravne službe (1994–1996) in državna sekretarka na ministrstvu za znanost in tehnologijo (1996–2000); generalna sekretarka vlade (2000); od leta 2003 članica komisije za evropski civilni zakonik; nosilka raziskovalnega projekta Humboldt (Humboldtova ustanova); objava več kot sto pravnih člankov in več knjig o evropskem in zasebnem pravu; nagrada Društva pravnikov Slovenije „pravnica leta 2003“; članica uredniškega odbora več pravnih revij; generalna sekretarka Zveze društev pravnikov Slovenije, članica več društev pravnikov, med njimi Gesellschaft für Rechtsvergleichung; sodnica na Sodišču prve stopnje od 7. julija 2004 do 6. oktobra 2006; generalna pravobranilka na Sodišču od 7. oktobra 2006 do 28. novembra 2012.

Aleksander Arabadžiev

Rojen leta 1949; študij prava (univerza St. Kliment Ohridski v Sofiji); sodnik na prvostopenjskem sodišču v Blagoevgradu (1975–1983); sodnik na regionalnem sodišču v Blagoevgradu (1983–1986); sodnik na vrhovnem sodišču (1986–1991); sodnik na ustavnem sodišču (1991–2000); član Evropske komisije za človekove pravice (1997–1999); član evropske Konvencije o prihodnosti Evrope (2002–2003); poslanec (2001–2006); opazovalec v Evropskem parlamentu; sodnik na Sodišču od 12. januarja 2007.

Camelia Toader

Rojena leta 1963; diploma iz prava (1986), doktorica pravnih znanosti (univerza v Bukarešti, 1997); sodnica pripravnica na prvostopenjskem sodišču v Buftei (1986–1988); sodnica na prvostopenjskem sodišču v petem sektorju v Bukarešti (1988–1992); vpisana v odvetniško zbornico v Bukarešti (1992); predavateljica (1992–2005), nato od leta 2005 profesorica civilnega prava in evropskega pogodbenega prava na univerzi v Bukarešti; več doktorskih študijev in raziskovanje na inštitutu Max Planck za mednarodno zasebno pravo v Hamburgu (1992–2004); vodja oddelka za evropsko integracijo na ministrstvu za pravosodje (1997–1999); sodnica na visokem kasacijskem sodišču (1999–2007); gostujoča profesorica na univerzi na Dunaju (2000 in 2011); predavateljica prava Skupnosti na nacionalnem inštitutu za sodnike (2003 in 2005–2006); članica uredniškega odbora več pravnih revij; od leta 2010 pridružena članica mednarodne akademije za primerjalno pravo in častna raziskovalka na centru za študije evropskega prava inštituta za pravne raziskave romunske akademije; sodnica na Sodišču od 12. januarja 2007.

Jean-Jacques Kasel

Rojen leta 1946; doktorat iz pravnih znanosti, licence spéciale iz upravnega prava (ULB, 1970); diploma IEP v Parizu (Ecofin, 1972); odvetniški pripravnik; pravni svetovalec na Banque de Paris et des Pays-Bas (1972–1973); ataše, nato secrétaire de légation na ministrstvu za zunanje zadeve (1973–1976); predsednik delovnih skupin Sveta ministrov (1976); prvi sekretar na veleposlaništvu (Pariz), namestnik stalnega predstavnika pri OVSE (zadolžen za odnose z UNESCO, 1976–1979); šef kabineta podpredsednika vlade (1979–1980); predsednik delovnih skupin Evropskega političnega sodelovanja (Azija, Afrika, Latinska Amerika); svetovalec, nato namestnik šefa kabineta predsednika Komisije Evropskih skupnosti (1981); direktor za proračun in kadrovske zadeve v generalnem sekretariatu Sveta ministrov (1981–1984); vodja stalnega predstavništva pri Evropskih skupnostih (1984–1985); predsednik proračunskega odbora; minister pooblaščenec, direktor za politične in kulturne zadeve (1986–1991); svetovalec ministrskega predsednika na področju diplomacije (1986–1991); veleposlanik v Grčiji (1989–1991, nerezident), predsednik političnega odbora (1991); veleposlanik, stalni predstavnik pri Evropskih skupnostih (1991–1998); predsednik Coreperja (1997); veleposlanik (Bruselj, 1998–2002); stalni predstavnik pri NATU (1998–2002); maréchal de la Cour in šef kabineta Njegove kraljeve visokosti velikega vojvode (2002–2007); sodnik na Sodišču od 15. januarja 2008.

Marek Safjan

Rojen leta 1949; doktor pravnih znanosti (univerza v Varšavi, 1980); habilitiran doktor pravnih znanosti (univerza v Varšavi, 1990); redni profesor prava (1998); direktor inštituta za civilno pravo univerze v Varšavi (1992–1996); prorektor univerze v Varšavi (1994–1997); generalni sekretar poljskega oddelka združenja Henri Capitant des amis de la culture juridique française (1994–1998); predstavnik Poljske v odboru za bioetiko Sveta Evrope (1991–1997); sodnik na ustavnem sodišču (1997–1998), nato predsednik tega sodišča (1998–2006); član mednarodne akademije za primerjalno pravo (od l. 1994) in njen podpredsednik (od l. 2010), član mednarodnega združenja za pravo, etiko in znanost (od l. 1995), član poljskega Helsinškega odbora; član poljske akademije umetnosti; medalja *pro merito*, ki mu jo je podelil generalni sekretar Sveta Evrope (2007); avtor številnih publikacij s področja civilnega, medicinskega in evropskega prava; častni doktor Evropskega univerzitetnega inštituta v Firencah (2012); sodnik na Sodišču od 7. oktobra 2009.

Daniel Šváby

Rojen leta 1951; doktor pravnih znanosti (univerza v Bratislavi); sodnik na sodišču prve stopnje v Bratislavi; sodnik na pritožbenem sodišču, zadolžen za civilnopravne zadeve, in podpredsednik pritožbenega sodišča v Bratislavi; član oddelka za civilno in družinsko pravo inštituta za pravo ministrstva za pravosodje; začasni sodnik na vrhovnem sodišču, zadolžen za gospodarskopravne zadeve; član Evropske komisije za človekove pravice (Strasbourg); sodnik na ustavnem sodišču (2000–2004); sodnik na Sodišču prve stopnje od 12. maja 2004 do 6. oktobra 2009; sodnik na Sodišču od 7. oktobra 2009.

Maria Berger

Rojena leta 1956; študij prava in ekonomije (1975–1979), doktorica pravnih znanosti; asistentka in predavateljica na inštitutu za javno pravo in politične vede univerze v Innsbrucku (1979–1984); uradnica na zveznem ministrstvu za znanost in raziskave, nazadnje namestnica vodje oddelka (1984–1988); odgovorna za vprašanja v zvezi z Evropsko unijo v uradu kanclerja (1988–1989); vodja službe „Evropska integracija“ v uradu kanclerja (priprave na pristop Republike Avstrije k Evropski uniji) (1989–1992); direktorica Nadzornega organa EFTE v Ženevi in Bruslju (1993–1994); podpredsednica Donau-Universität v Kremsu (1995–1996); poslanka v Evropskem parlamentu (november 1996–januar 2007 in december 2008–julij 2009) in članica pravnega odbora; nadomestna članica evropske Konvencije o prihodnosti Evrope (februar 2002–julij 2003); članica mestnega sveta mesta Perg (september 1997–september 2009); zvezna ministrica za pravosodje (januar 2007–december 2008); sodnica na Sodišču od 7. oktobra 2009.

Niilo Jääskinen

Rojen leta 1958; diploma iz prava (1980), magisterij iz prava (1982), doktorat univerze v Helsinkih (2008); predavatelj na univerzi v Helsinkih (1980–1986); strokovni sodelavec in začasni sodnik na sodišču prve stopnje v Rovaniemiju (1983–1984); pravni svetovalec (1987–1989), nato vodja oddelka za evropsko pravo (1990–1995) na ministrstvu za pravosodje; pravni svetovalec na ministrstvu za zunanje zadeve (1989–1990); svetovalec in sekretar za evropske zadeve v velikem odboru finskega parlamenta (1995–2000); začasni sodnik (julij 2000–december 2002), nato sodnik (januar 2003–september 2009) na vrhovnem upravnem sodišču; odgovorni za pravna in institucionalna vprašanja med pogajanji za pristop Republike Finske k Evropski uniji; generalni pravobranilec na Sodišču od 7. oktobra 2009.

Pedro Cruz Villalón

Rojen leta 1946; študij prava (1963–1968) in doktorat iz pravnih znanosti (1975) z univerze v Sevilli; podiplomski študij na univerzi v Freiburgu im Breisgau (1969–1971); redni profesor političnega prava na univerzi v Sevilli (1978–1986); predstojnik katedre za ustavno pravo na univerzi v Sevilli (1986–1992); strokovni sodelavec na ustavnem sodišču (1986–1987); sodnik na ustavnem sodišču (1992–1998); predsednik ustavnega sodišča (1998–2001); fellow na Wissenschaftskolleg v Berlinu (2001–2002); predstojnik katedre za ustavno pravo na neodvisni univerzi v Madridu (2002–2009); izvoljeni član državnega sveta (2004–2009); avtor številnih publikacij; generalni pravobranilec na Sodišču od 14. decembra 2009.

Alexandra (Sacha) Prechal

Rojena leta 1959; študij prava (univerza v Groningenu, 1977–1983); doktorica pravnih znanosti (univerza v Amsterdamu, 1995); predavateljica prava na pravni fakulteti v Maastrichtu (1983–1987); strokovna sodelavka na Sodišču Evropskih skupnosti (1987–1991); predavateljica na Institut Europa na pravni fakulteti univerze v Amsterdamu (1991–1995); profesorica evropskega prava na pravni fakulteti univerze v Tilburgu (1995–2003); profesorica evropskega prava na pravni fakulteti univerze v Utrechtu in članica upravnega sveta na Institut Europa na univerzi v Utrechtu (od l. 2003); članica uredniških odborov več nacionalnih in mednarodnih pravnih revij; avtorica številnih publikacij; članica nizozemske kraljeve akademije znanosti; sodnica na Sodišču od 10. junija 2010.

Egidijus Jarašiūnas

Rojen leta 1952; diploma iz prava z univerze v Vilni (1974–1979); doktorat iz pravnih znanosti z litovske pravne akademije (1999), član litovske odvetniške zbornice (1979–1990); poslanec vrhovnega sveta (parlamenta) Republike Litve (1990–1992), nato član Seimasa (parlament) Republike Litve in član litovskega državnega in pravnega odbora (1992–1996); sodnik na ustavnem sodišču Republike Litve (1996–2005), nato svetovalec predsednika tega sodišča (od l. 2006); asistent na katedri za ustavno pravo pravne fakultete univerze Mykolas Romeris (1997–2000), izredni profesor (2000–2004), nato redni profesor (od l. 2004) na tej katedri in nazadnje njen predstojnik (2005–2007); dekan pravne fakultete univerze Mykolas Romeris (2007–2010); član Beneške komisije (2006–2010); podpisnik akta z dne 11. marca 1990 o ponovni neodvisnosti Litve; avtor številnih pravnih publikacij; sodnik na Sodišču od 6. oktobra 2010.

Carl Gustav Fernlund

Rojen leta 1950; diploma iz prava z univerze v Lundu (1975); sodni tajnik na prvostopenjskem sodišču v Landskroni (1976–1978); sodnik prisednik na pritožbenem upravnem sodišču (1978–1982); nadomestni sodnik na pritožbenem upravnem sodišču (1982); pravni svetovalec v stalnem odboru za ustavna vprašanja švedskega parlamenta (1983–1985); pravni svetovalec na ministrstvu za finance (1985–1990); direktor oddelka za dohodnino na ministrstvu za finance (1990–1996); direktor oddelka za trošarine na ministrstvu za finance (1996–1998); davčni svetovalec na stalnem predstavništvu Kraljevine Švedske pri Evropski uniji (1998–2000); generalni direktor za pravne zadeve na uradu za davke in carine pri ministrstvu za finance (2000–2005); sodnik na vrhovnem upravnem sodišču (2005–2009); predsednik pritožbenega upravnega sodišča v Göteborgu (2009–2011); sodnik na Sodišču od 6. oktobra 2011.

José Luís da Cruz Vilaça

Rojen leta 1944; diploma iz prava in magisterij iz politične ekonomije z univerze v Coimabri; doktor mednarodne ekonomije (Université de Paris I - Panthéon Sorbonne); obvezno služenje vojaškega roka, opravljeno na ministrstvu za mornarico (sodna služba, 1969–1972); profesor na katoliški univerzi in univerzi Nova v Lizboni; nekdanji profesor na univerzi v Coimabri in na univerzi Lusíada v Lizboni (direktor inštituta za evropske študije); član portugalske vlade (1980–1983); državni sekretar na notranjem ministrstvu in na predsedstvu ministrskega sveta, državni sekretar za evropske zadeve; poslanec v portugalskem parlamentu, podpredsednik skupine krščanskih demokratov; generalni pravobranilec na Sodišču (1986–1988); predsednik Sodišča prve stopnje Evropskih skupnosti (1989–1995); odvetnik, vpisan v imenik odvetniške zbornice v Lizboni, specialist za evropsko in konkurenčno pravo (1996–2012); član delovne skupine za prihodnost sodnega sistema Evropskih skupnosti „Groupe Due“ (2000); predsednik disciplinske komisije na Evropski komisiji (2003–2007); predsednik portugalskega združenja za evropsko pravo (od l. 1999); sodnik na Sodišču od 8. oktobra 2012.

Melchior Wathelet

Rojen leta 1949; diplomirani iz prava in ekonomskih znanosti (Université de Liège); Master of Laws (Harvard University, Združene države); častni doktorat (Université de Paris-Dauphine); profesor evropskega prava na univerzi v Leuvnu in univerzi v Liègeu; poslanec (1977–1995); državni sekretar, minister in ministrski predsednik Valonske regije (1980–1988); namestnik ministrskega predsednika, minister za pravosodje ter mala in srednje velika podjetja (1988–1992); namestnik ministrskega predsednika, minister za pravosodje in gospodarske zadeve (1992–1995); namestnik ministrskega predsednika, minister za nacionalno obrambo (1995); župan Verviersa (1995); sodnik na Sodišču Evropskih skupnosti (1995–2003); pravni svetovalec, nato odvetnik (2004–2012); častni minister (ministre d'État) (2009–2012); generalni pravobranilec na Sodišču od 8. oktobra 2012.

Christopher Vajda

Rojen leta 1955; diploma iz prava z univerze v Cambridgeu; licence spéciale iz evropskega prava s svobodne univerze v Bruslju (grande distinction); član odvetniške zbornice Anglije in Walesa (Gray's Inn, 1979); barrister (1979–2012); član odvetniške zbornice Severne Irske (1996); Queen's Counsel (1997); bencher pri Gray's Inn (2003); recorder pri Crown Court (2003–2012); treasurer pri United Kingdom Association for European Law (2001–2012); prispeval k European Community Law of Competition (Bellamy & Child, 3.–6. izdaja); sodnik Sodišča od 8. oktobra 2012.

Nils Wahl

Rojen leta 1961; magister prava, univerza v Stockholmu (1987); doktor pravnih znanosti, univerza v Stockholmu (1995); izredni profesor (docent) in nosilec katedre Jean Monet za evropsko pravo (1995); profesor za evropsko pravo na univerzi v Stockholmu (2001); odvetniški kandidat (1987–1989); generalni direktor izobraževalne ustanove (1993–2004); predsednik Nätverket för europarättslig forskning (švedsko združenje za študije evropskega prava) (2001–2006); član Rådet för konkurrensfrågor (svet za konkurenčno pravo) (2001–2006); sodnik na Hovrätten över Skåne och Blekinge (drugostopenjsko sodišče) (2005); sodnik na Splošnem sodišču od 7. oktobra 2006 do 28. novembra 2012; generalni pravobranilec na Sodišču od 28. novembra 2012.

Alfredo Calot Escobar

Rojen leta 1961; diploma iz prava z univerze v Valenciji (1979–1984); tržni analitik pri svetu gospodarskih zbornic avtonomne skupnosti Valencija (1986); pravnik lingvist na Sodišču (1986–1990); pravnik revizor na Sodišču (1990–1993); administrator v službi za medije in informacije Sodišča (1993–1995); administrator v tajništvu institucionalnega odbora Evropskega parlamenta (1995–1996); pomočnik sodnega tajnika Sodišča (1996–1999); strokovni sodelavec na Sodišču (1999–2000); vodja španskega prevajalskega oddelka na Sodišču (2000–2001); direktor, nato generalni direktor generalnega direktorata za prevajanje na Sodišču (2001–2010); sodni tajnik Sodišča od 7. oktobra 2010.

2. Spremembe v sestavi Sodišča leta 2012

Slavnostna seja 8. oktobra 2012

S sklepoma z dne 25. aprila 2012 in z dne 20. junija 2012 sta bila za sodnika Sodišča za obdobje od 7. oktobra 2012 do 6. oktobra 2018 kot zamenjava za Joséja Narcisa da Cunha Rodriguesa in Konrada Schiemanna imenovana José Luís da Cruz Vilaça in Christopher Vajda.

S sklepoma z dne 25. aprila 2012 in z dne 20. junija 2012 so predstavniki vlad držav članic obnovili mandat generalnih pravobranilcev Sodišča Yvesa Bota in Paola Mengozzija za obdobje od 7. oktobra 2012 do 6. oktobra 2018. S sklepom z dne 25. aprila 2012 je bil za generalnega pravobranilca Sodišča za obdobje od 7. oktobra 2012 do 6. oktobra 2018 kot zamenjava za Jána Mazáka imenovan Melchior Wathelet.

Slavnostna seja 28. novembra 2012

Tega dne je na Sodišču potekala slavnostna seja ob prenehanju funkcije in odhodu Verice Trstenjak ter ob nastopu funkcije Nilsa Wahla.

3. Protokolarni vrstni red

od 1. januarja 2012 do 10. oktobra 2012

V. SKOURIS, predsednik Sodišča
A. TIZZANO, predsednik prvega senata
J. N. CUNHA RODRIGUES, predsednik drugega senata
K. LENAERTS, predsednik tretjega senata
J.-C. BONICHOT, predsednik četrtega senata
J. MAZÁK, prvi generalni pravobranilec
J. MALENOVSKÝ, predsednik sedmega senata
U. LÖHMUS, predsednik šestega senata
M. SAFJAN, predsednik petega senata
A. PRECHAL, predsednica osmega senata
A. ROSAS, sodnik
R. SILVA de LAPUERTA, sodnica
J. KOKOTT, generalna pravobranilka
K. SCHIEMANN, sodnik
E. JUHÁSZ, sodnik
G. ARESTIS, sodnik
A. BORG BARTHET, sodnik
M. ILEŠIČ, sodnik
E. LEVITS, sodnik
A. Ó CAOIMH, sodnik
L. BAY LARSEN, sodnik
E. SHARPSTON, generalna pravobranilka
P. MENGZZI, generalni pravobranilec
Y. BOT, generalni pravobranilec
T. von DANWITZ, sodnik
V. TRSTENJAK, generalna pravobranilka
A. ARABADŽIEV, sodnik
C. TOADER, sodnica
J.-J. KASEL, sodnik
D. ŠVÁBY, sodnik
M. BERGER, sodnica
N. JÄÄSKINEN, generalni pravobranilec
P. CRUZ VILLALÓN, generalni pravobranilec
E. JARAŠIŪNAS, sodnik
C. G. FERNLUND, sodnik

A. CALOT ESCOBAR, sodni tajnik

od 11. oktobra 2012 do 28. novembra 2012

V. SKOURIS, predsednik Sodišča
K. LENAERTS, podpredsednik Sodišča
A. TIZZANO, predsednik prvega senata
R. SILVA de LAPUERTA, predsednica drugega senata
M. ILEŠIČ, predsednik tretjega senata
L. BAY LARSEN, predsednik četrtega senata
T. von DANWITZ, predsednik petega senata
N. JÄÄSKINEN, prvi generalni pravobranilec
A. ROSAS, predsednik desetega senata
G. ARESTIS, predsednik sedmega senata
J. MALENOVSKÝ, predsednik devetega senata
M. BERGER, predsednica šestega senata
E. JARAŠIŪNAS, predsednik osmega senata
J. KOKOTT, generalna pravobranilka
E. JUHÁSZ, sodnik
A. BORG BARTHET, sodnik
U. LÖHMUS, sodnik
E. LEVITS, sodnik
A. Ó CAOIMH, sodnik
E. SHARPSTON, generalna pravobranilka
P. MENGZZI, generalni pravobranilec
Y. BOT, generalni pravobranilec
J.-C. BONICHOT, sodnik
A. ARABADŽIEV, sodnik
C. TOADER, sodnica
J.-J. KASEL, sodnik
M. SAFJAN, sodnik
D. ŠVÁBY, sodnik
P. CRUZ VILLALÓN, generalni pravobranilec
A. PRECHAL, sodnica
C. G. FERNLUND, sodnik
J. L. da CRUZ VILAÇA, sodnik
M. WATHELET, generalni pravobranilec
C. VAJDA, sodnik

A. CALOT ESCOBAR, sodni tajnik

od 29. novembra 2012 do 31. decembra 2012

V. SKOURIS, predsednik Sodišča
K. LENAERTS, podpredsednik Sodišča
A. TIZZANO, predsednik prvega senata
R. SILVA de LAPUERTA, predsednica drugega senata
M. ILEŠIČ, predsednik tretjega senata
L. BAY LARSEN, predsednik četrtega senata
T. von DANWITZ, predsednik petega senata
N. JÄÄSKINEN, prvi generalni pravobranilec
A. ROSAS, predsednik desetega senata
G. ARESTIS, predsednik sedmega senata
J. MALENOVSKÝ, predsednik devetega senata
M. BERGER, predsednica šestega senata
E. JARAŠIŪNAS, predsednik osmega senata
J. KOKOTT, generalna pravobranilka
E. JUHÁSZ, sodnik
A. BORG BARTHET, sodnik
U. LÖHMUS, sodnik
E. LEVITS, sodnik
A. Ó CAOIMH, sodnik
E. SHARPSTON, generalna pravobranilka
P. MENGGOZZI, generalni pravobranilec
Y. BOT, generalni pravobranilec
J.-C. BONICHOT, sodnik
A. ARABADŽIEV, sodnik
C. TOADER, sodnica
J.-J. KASEL, sodnik
M. SAFJAN, sodnik
D. ŠVÁBY, sodnik
P. CRUZ VILLALÓN, generalni pravobranilec
A. PRECHAL, sodnica
C. G. FERNLUND, sodnik
J. L. da CRUZ VILAÇA, sodnik
M. WATHELET, generalni pravobranilec
C. VAJDA, sodnik
N. WAHL, generalni pravobranilec

A. CALOT ESCOBAR, sodni tajnik

4. Nekdanji člani Sodišča

Massimo Pilotti, sodnik (1952–1958), predsednik od 1952. do 1958.
Petrus Serrarens, sodnik (1952–1958)
Adrianus Van Kleffens, sodnik (1952–1958)
Jacques Rueff, sodnik (1952–1959 in 1960–1962)
Otto Riese, sodnik (1952–1963)
Maurice Lagrange, generalni pravobranilec (1952–1964)
Louis Delvaux, sodnik (1952–1967)
Charles Léon Hammes, sodnik (1952–1967), predsednik od 1964. do 1967.
Karl Roemer, generalni pravobranilec (1953–1973)
Nicola Catalano, sodnik (1958–1962)
Rino Rossi, sodnik (1958–1964)
Andreas Matthias Donner, sodnik (1958–1979), predsednik od 1958. do 1964.
Alberto Trabucchi, sodnik (1962–1972), nato generalni pravobranilec (1973–1976)
Robert Lecourt, sodnik (1962–1976), predsednik od 1967. do 1976.
Walter Strauss, sodnik (1963–1970)
Joseph Gand, generalni pravobranilec (1964–1970)
Riccardo Monaco, sodnik (1964–1976)
Josse J. Mertens de Wilmars, sodnik (1967–1984), predsednik od 1980. do 1984.
Pierre Pescatore, sodnik (1967–1985)
Alain Louis Dutheil de Lamothe, generalni pravobranilec (1970–1972)
Hans Kutscher, sodnik (1970–1980), predsednik od 1976. do 1980.
Henri Mayras, generalni pravobranilec (1972–1981)
Cearbhall O'Dalaigh, sodnik (1973–1974)
Max Sørensen, sodnik (1973–1979)
Gerhard Reischl, generalni pravobranilec (1973–1981)
Jean-Pierre Warner, generalni pravobranilec (1973–1981)
Alexander J. Mackenzie Stuart, sodnik (1973–1988), predsednik od 1984. do 1988.
Aindrias O'Keeffe, sodnik (1974–1985)
Adolphe Touffait, sodnik (1976–1982)
Francesco Capotorti, sodnik (1976), nato generalni pravobranilec (1976–1982)
Giacinto Bosco, sodnik (1976–1988)
Thymen Koopmans, sodnik (1979–1990)
Ole Due, sodnik (1979–1994), predsednik od 1988. do 1994.
Ulrich Everling, sodnik (1980–1988)
Alexandros Chloros, sodnik (1981–1982)
Simone Rozès, generalna pravobranilka (1981–1984)
Pieter Verloren van Themaat, generalni pravobranilec (1981–1986)
Sir Gordon Slynn, generalni pravobranilec (1981–1988), nato sodnik (1988–1992)
Fernand Grévisse, sodnik (1981–1982 in 1988–1994)
Kai Bahlmann, sodnik (1982–1988)
Yves Galmot, sodnik (1982–1988)
G. Federico Mancini, generalni pravobranilec (1982–1988), nato sodnik (1988–1999)
Constantinos Kakouris, sodnik (1983–1997)

Marco Darmon, generalni pravobranilec (1984–1994)
René Joliet, sodnik (1984–1995)
Carl Otto Lenz, generalni pravobranilec (1984–1997)
Thomas Francis O'Higgins, sodnik (1985–1991)
Fernand Schockweiler, sodnik (1985–1996)
José Luís Da Cruz Vilaça, generalni pravobranilec (1986–1988)
José Carlos De Carvalho Moithinho de Almeida, sodnik (1986–2000)
Jean Mischo, generalni pravobranilec (1986–1991 in 1997–2003)
Gil Carlos Rodríguez Iglesias, sodnik (1986–2003), predsednik od 1994. do 2003.
Manuel Díez de Velasco, sodnik (1988–1994)
Manfred Zuleeg, sodnik (1988–1994)
Walter Van Gerven, generalni pravobranilec (1988–1994)
Giuseppe Tesaro, generalni pravobranilec (1988–1998)
Francis Geoffrey Jacobs, generalni pravobranilec (1988–2006)
Paul Joan George Kapteyn, sodnik (1990–2000)
John L. Murray, sodnik (1991–1999)
Claus Christian Gulmann, generalni pravobranilec (1991–1994), nato sodnik (1994–2006)
David Alexander Ogilvy Edward, sodnik (1992–2004)
Michael Bendik Elmer, generalni pravobranilec (1994–1997)
Günter Hirsch, sodnik (1994–2000)
Georges Cosmas, generalni pravobranilec (1994–2000)
Antonio Mario La Pergola, sodnik (1994 in 1999–2006), generalni pravobranilec (1995–1999)
Jean-Pierre Puissochet, sodnik (1994–2006)
Philippe Léger, generalni pravobranilec (1994–2006)
Hans Ragnemalm, sodnik (1995–2000)
Nial Fennelly, generalni pravobranilec (1995–2000)
Leif Sevón, sodnik (1995–2002)
Melchior Wathelet, sodnik (1995–2003)
Peter Jann, sodnik (1995–2009)
Dámaso Ruiz-Jarabo Colomer, generalni pravobranilec (1995–2009)
Romain Schintgen, sodnik (1996–2008)
Krateros Ioannou, sodnik (1997–1999)
Siegbert Alber, generalni pravobranilec (1997–2003)
Antonio Saggio, generalni pravobranilec (1998–2000)
Fidelma O'Kelly Macken, sodnica (1999–2004)
Stig Von Bahr, sodnik (2000–2006)
Ninon Colneric, sodnica (2000–2006)
Leendert A. Geelhoed, generalni pravobranilec (2000–2006)
Christine Stix-Hackl, generalna pravobranilka (2000–2006)
Christiaan Willem Anton Timmermans, sodnik (2000–2010)
José Narciso da Cunha Rodrigues, sodnik (2000–2012)
Luís Miguel Póiares Pessoa Maduro, generalni pravobranilec (2003–2009)
Jerzy Makarczyk, sodnik (2004–2009)
Ján Klučka, sodnik (2004–2009)
Pranas Kūris, sodnik (2004–2010)
Konrad Hermann Theodor Schiemann, sodnik (2004–2012)

Pernilla Lindh, sodnica (2006–2011)
Ján Mazák, generalni pravobranilec (2006–2012)
Verica Trstenjak, generalna pravobranilka (2006–2012)

Predsedniki

Massimo Pilotti (1952–1958)
Andreas Matthias Donner (1958–1964)
Charles Léon Hammes (1964–1967)
Robert Lecourt (1967–1976)
Hans Kutscher (1976–1980)
Josse J. Mertens de Wilmars (1980–1984)
Alexander John Mackenzie Stuart (1984–1988)
Ole Due (1988–1994)
Gil Carlos Rodríguez Iglésias (1994–2003)

Sodni tajniki

Albert Van Houtte (1953–1982)
Paul Heim (1982–1988)
Jean-Guy Giraud (1988–1994)
Roger Grass (1994–2010)

D – Sodna statistika Sodišča

Splošna dejavnost Sodišča

1. Vložene zadeve, končane zadeve, nerešene zadeve (2008–2012)

Vložene zadeve

2. Vrste postopkov (2008–2012)
3. Predmet pravnega sredstva (2012)
4. Tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti države (2008–2012)

Končane zadeve

5. Vrste postopkov (2008–2012)
6. Sodbe, sklepi, mnenja (2012)
7. Sestava (2008–2012)
8. Zadeve, končane s sodbo, mnenjem ali sklepom (2008–2012)
9. Predmet pravnega sredstva (2008–2012)
10. Predmet pravnega sredstva (2012)
11. Sodbe zaradi neizpolnitve obveznosti države: izid postopka (2008–2012)
12. Trajanje postopkov (sodbe in sklepi) (2008–2012)

Nerešene zadeve na dan 31. decembra

13. Vrste postopkov (2008–2012)
14. Sestava (2008–2012)

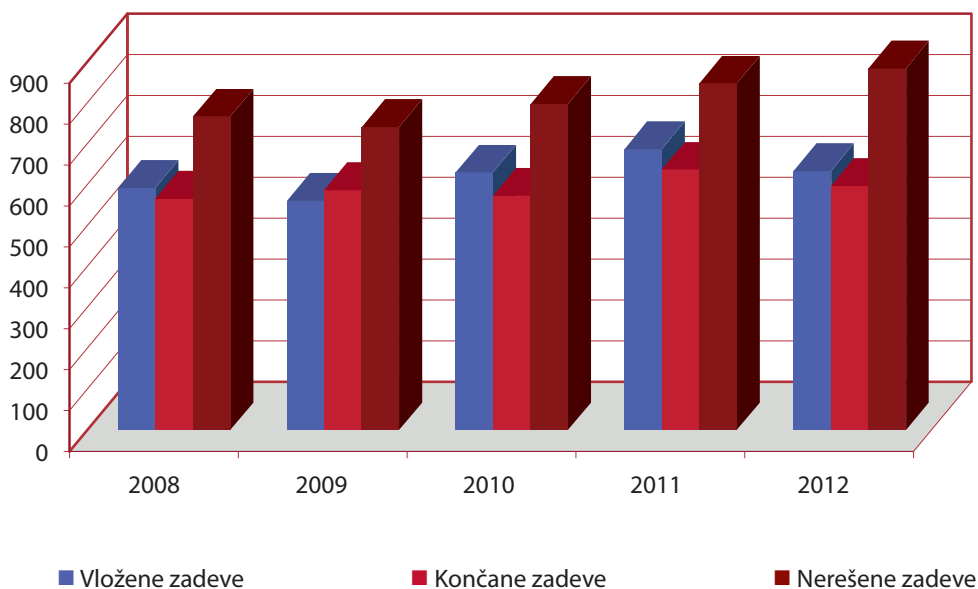
Razno

15. Hitri postopek (2008–2012)
16. Nujni postopek predhodnega odločanja (2008–2012)
17. Začasne odredbe (2012)

Splošni razvoj sodne dejavnosti (1952–2012)

18. Vložene zadeve in sodbe
19. Vloženi predlogi za sprejetje predhodne odločbe (po državi članici in po letu)
20. Vloženi predlogi za sprejetje predhodne odločbe (po državi članici in po sodišču)
21. Vložene tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti države

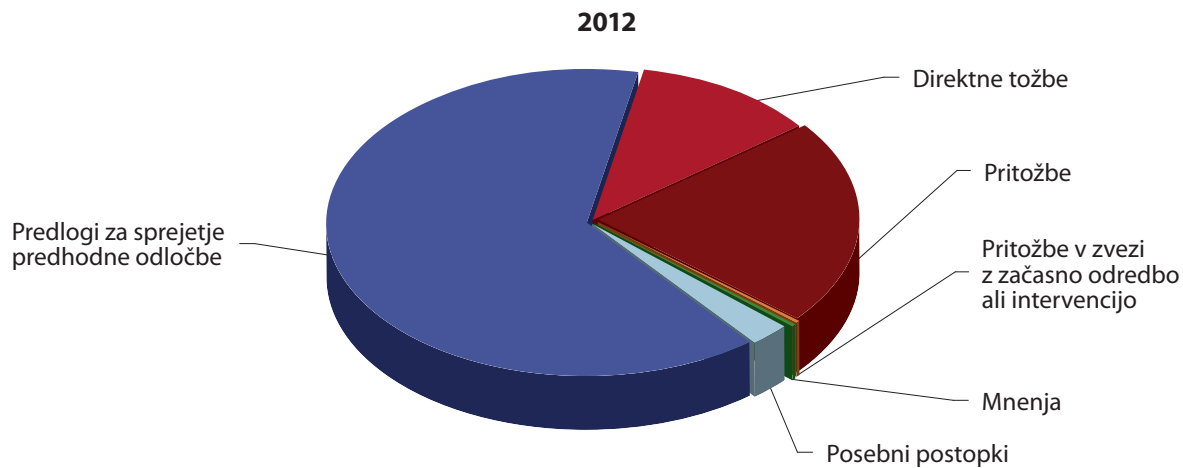
1. *Splošna dejavnost Sodišča –* **Vložene zadeve, končane zadeve, nerešene zadeve (2008–2012)¹**

	2008	2009	2010	2011	2012
Vložene zadeve	593	562	631	688	632
Končane zadeve	567	588	574	638	595
Nerešene zadeve	768	742	799	849	886

¹ Navedene številke (bruto številke) označujejo skupno število zadev, ne glede na združitve zaradi povezanosti (ena številka zadeve = ena zadeva).

2. Vložene zadeve – Vrste postopkov (2008–2012)¹

	2008	2009	2010	2011	2012
Predlogi za sprejetje predhodne odločbe	288	302	385	423	404
Direktne tožbe	210	143	136	81	73
Pritožbe	78	105	97	162	136
Pritožbe v zvezi z začasno odredbo ali intervencijo	8	2	6	13	3
Mnenja	1	1			1
Posebni postopki ²	8	9	7	9	15
Skupaj	593	562	631	688	632
Predlogi za izdajo začasne odredbe	3	2	2	3	

¹ Navedene številke (bruto številke) označujejo skupno število zadev, ne glede na združitve zaradi povezanosti (ena številka zadeve = ena zadeva).

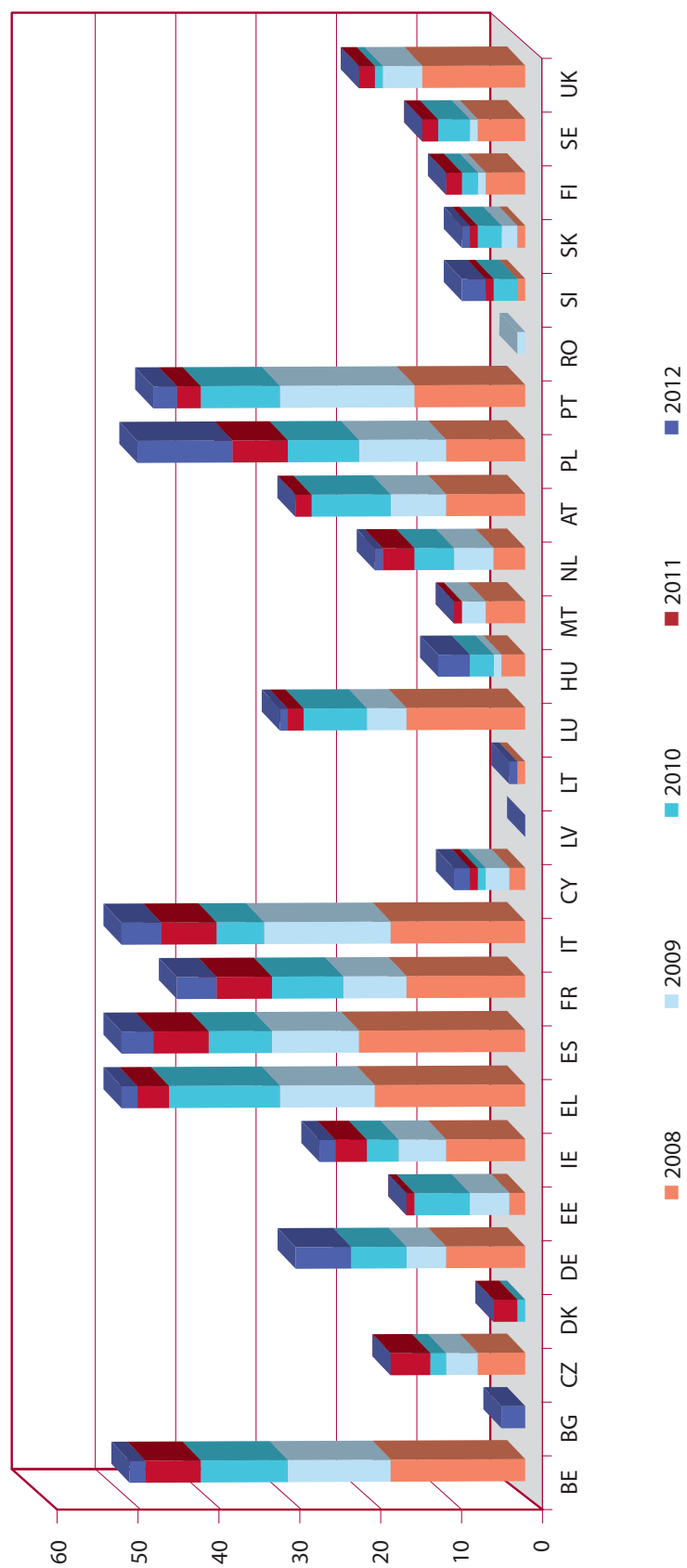
² Za „posebne postopke“ se štejejo: brezplačna pravna pomoč, odmera stroškov, poprava, ugovor zoper zamudno sodbo, ugovor tretjega, razlaga, obnova postopka, preučitev predloga prvega generalnega pravobranilca za preveritev odločbe Splošnega sodišča, postopek rubeža, zadeve v zvezi z imuniteto.

3. Vložene zadeve – Predmet pravnega sredstva (2012)¹

	Direktne tožbe	Predlogi za sprejetje predhodne odločbe	Pritožbe	Pritožbe v zvezi z začasno odredbo ali intervencijo	Skupaj	Posebni postopki
Carinska unija in skupna carinska tarifa		11	2		13	
Dostop do dokumentov			3		3	
Državljanstvo Unije		11			11	
Državne pomoči	5	3	20		28	
Ekonomska in monetarna politika	1	1	1		3	
Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija		2	3		5	
Energija	3				3	
Finančne določbe (proračun, finančni okvir, lastna sredstva, boj proti goljufijam ...)	1	1			2	
Industrijska politika	4	12			16	
Intelektualna in industrijska lastnina		16	43		59	
Javna naročila	3	8	1		12	
Kmetijstvo	1	15	5		21	
Konkurenca		6	23	1	30	
Načela prava Unije		21			21	
Obdavčitev	2	57	1		60	
Območje svobode, varnosti in pravice	1	56			57	
Okolje	14	19	5		38	
Podjetniško pravo		4			4	
Pravo institucij	3	3	15		21	4
Približevanje zakonodaje	6	30			36	
Promet	10	11			21	
Prosti pretok blaga	2	1			3	
Prosti pretok kapitala	2	9			11	
Prosto gibanje oseb	1	21			22	
Raziskave, tehnološki razvoj in vesolje		2			2	
Skupna ribiška politika	2		1		3	
Skupna zunanja in varnostna politika			4	2	6	
Socialna politika	2	34	2		38	
Socialna varnost delavcev migrantov		8			8	
Svoboda opravljanja storitev	2	8			10	
Svoboda ustanavljanja		10			10	
Trgovinska politika	1	1	5		7	
Varstvo potrošnikov	1	22	1		24	
Zunanje delovanje Evropske unije	2	1			3	1
PDEU	69	404	135	3	611	5
Kadrovski predpisi za uradnike	4		1		5	
Postopek						11
Razno	4		1		5	11
SKUPAJ SPLOŠNO	73	404	136	3	616	16

¹ Navedene številke (bruto številke) označujejo skupno število zadev, ne glede na združitve zaradi povezanosti (ena številka zadeve = ena zadeva).

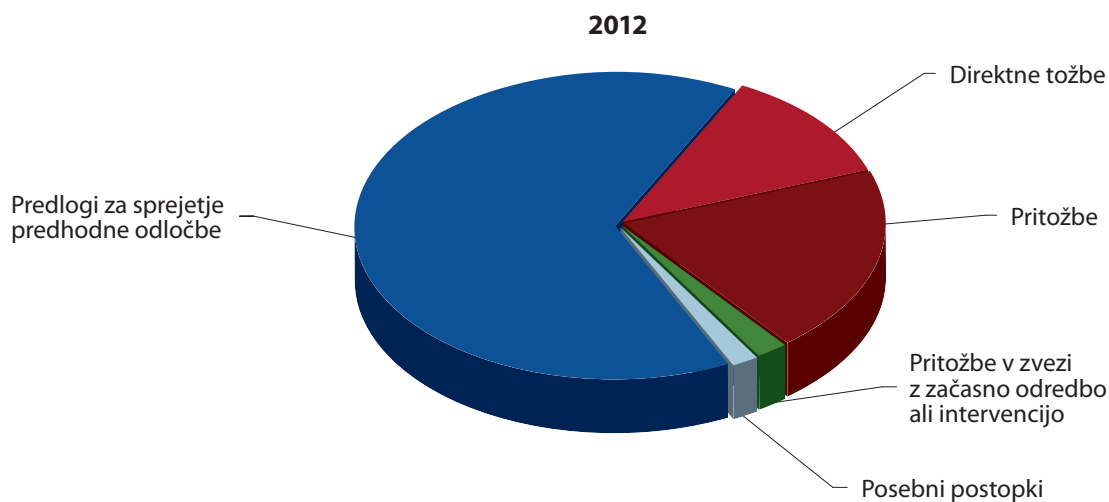
4. Vložene zadeve – Tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti države (2008–2012)¹⁾

	2008	2009	2010	2011	2012
Belgija	17	13	11	7	2
Bolgarija					3
Češka republika	6	4	2	5	
Danska			1	3	
Nemčija	10	5	7		7
Estonija	2	5	7	1	
Irska	10	6	4	4	2
Grčija	19	12	14	4	2
Španija	21	11	8	7	4
Francija	15	8	9	7	5
Italija	17	16	6	7	5
Ciper	2	3	1	1	2
Latvija					
Litva	1				1
Luksemburg	15	5	8	2	1
Madžarska	3	1	3		4
Malta	5	3		1	
Nizozemska	4	5	5	4	1
Avstrija	10	7	10	2	
Poljska	10	11	9	7	12
Portugalska	14	17	10	3	3
Romunija		1			
Slovenija	1		3	1	3
Slovaška	1	2	3	1	1
Finska	5	1	2	2	
Švedska	6	1	4	2	
Združeno kraljestvo	13	5	1	2	
Skupaj	207	142	128	73	58

¹ Navedene številke (bruto številke) označujejo skupno število zadev, ne glede na združitve zaradi povezanosti (ena številka zadeve = ena zadeva).

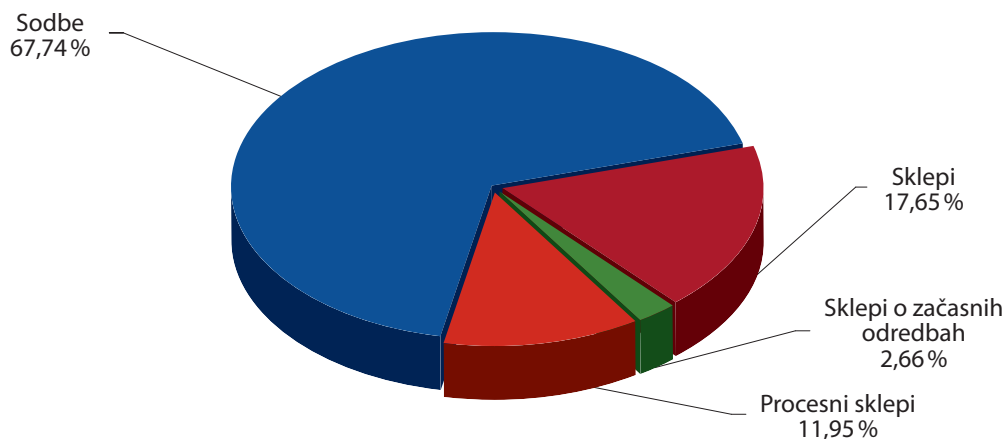
5. Končane zadeve – Vrste postopkov (2008–2012)¹

	2008	2009	2010	2011	2012
Predlogi za sprejetje predhodne odločbe	301	259	339	388	386
Direktne tožbe	181	215	139	117	70
Pritožbe	69	97	84	117	117
Pritožbe v zvezi z začasno odredbo ali intervencijo	8	7	4	7	12
Mnenja		1		1	
Posebni postopki	8	9	8	8	10
Skupaj	567	588	574	638	595

¹ Navedene številke (bruto številke) označujejo skupno število zadev, ne glede na združitve zaradi povezanosti (ena številka zadeve = ena zadeva).

6. Končane zadeve – Sodbe, sklepi, mnenja (2012)¹

	Sodbe	Sklepi ²	Sklepi o začasni odredbi ³	Procesni sklepi ⁴	Mnenja	Skupaj
Predlogi za sprejetje predhodne odločbe	249	41		36		326
Direktne tožbe	56		1	13		70
Pritožbe	52	44	1	14		111
Pritožbe v zvezi z začasno odredbo ali intervencijo			12			12
Mnenja						
Posebni postopki		8				8
Skupaj	357	93	14	63		527

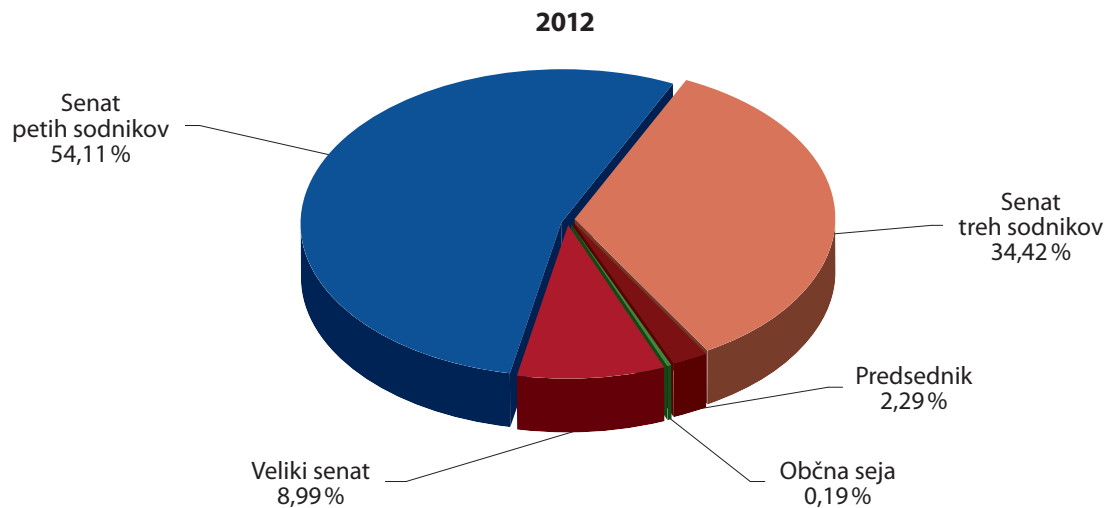
¹ Navedene številke (neto številke) označujejo skupno število zadev ob upoštevanju združitve zaradi povezanosti (en niz združenih zadev = ena zadeva).

² Sklepi, s katerimi se postopek konča, razen sklepov o izbrisu zadeve, ustavitvi postopka ali vrnitvi v ponovno odločanje Splošnemu sodišču.

³ Sklepi, izdani zaradi predloga na podlagi členov 278 PDEU in 279 PDEU (prejšnja člena 242 ES in 243 ES) ali člena 280 PDEU (prejšnji člen 244 ES) ali ustreznih določb PESAE ali zaradi pritožbe v zvezi z začasno odredbo ali intervencijo.

⁴ Sklepi, s katerimi se postopek konča z izbrisom zadeve, z ustavitvijo postopka ali z vrnitvijo zadeve Splošnemu sodišču v ponovno odločanje.

7. Končane zadeve – Sestava (2008–2012)¹

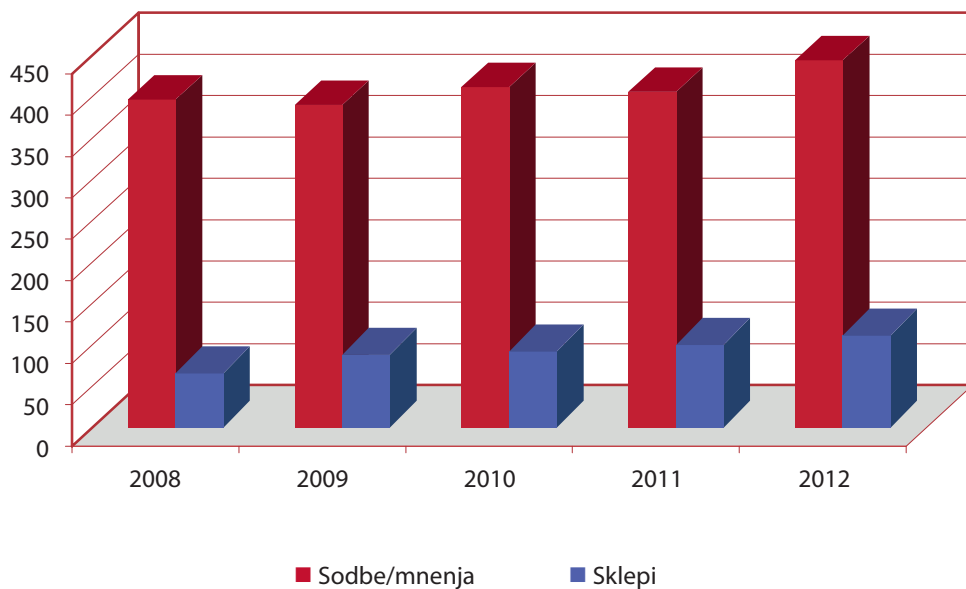

	2008			2009			2010			2011			2012		
	Sodbe/mnenja	Sklepi ²	Skupaj	Sodbe/mnenja	Sklepi ²	Skupaj	Sodbe/mnenja	Sklepi ²	Skupaj	Sodbe/mnenja	Sklepi ²	Skupaj	Sodbe/mnenja	Sklepi ²	Skupaj
Občna seja										1		1	1		1
Veliki senat	66		66	41		41	70	1	71	62		62	47		47
Senat petih sodnikov	259	13	272	275	8	283	280	8	288	290	10	300	275	8	283
Senat treh sodnikov	65	59	124	96	70	166	56	76	132	91	86	177	83	97	180
Predsednik		7	7		5	5		5	5		4	4		12	12
Skupaj	390	79	469	412	83	495	406	90	496	444	100	544	406	117	523

¹ Navedene številke (bruto številke) označujejo skupno število zadev, ne glede na združitve zaradi povezanosti (ena številka zadeve = ena zadeva).

² Sklepi, s katerimi se postopek konča, razen sklepov o izbrisu zadeve, ustavitvi postopka ali vrnitvi v ponovno odločanje Splošnemu sodišču.

8. Zadeve, končane s sodbo, mnenjem ali sklepom (2008–2012)^{1 2}

	2008	2009	2010	2011	2012
Sodbe/mnenja	390	412	406	444	406
Sklepi	79	83	90	100	117
Skupaj	469	495	496	544	523

¹ Navedene številke (bruto številke) označujejo skupno število zadev, ne glede na združitve zaradi povezanosti (ena številka zadeve = ena zadeva).

² Sklepi, s katerimi se postopek konča, razen sklepov o izbrisu zadeve, ustavitvi postopka ali vrnitvi v ponovno odločanje Splošnemu sodišču.

9. Zadeve, končane s sodbo, mnenjem ali sklepom – Predmet pravnega sredstva (2008–2012)¹

	2008	2009	2010	2011	2012
Bruseljska konvencija	1	2			
Carinska unija in skupna carinska tarifa	8	5	15	19	19
Dostop do dokumentov				2	5
Državljanstvo Unije	7	3	6	7	8
Državne pomoči	26	10	16	48	10
Ekonomska in monetarna politika	1	1	1		3
Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija					3
Energija	4	4	2	2	
Finančne določbe (proračun, finančni okvir, lastna sredstva, boj proti goljufijam ...) ²			1	4	3
Industrijska politika	12	6	9	9	8
Intelktualna in industrijska lastnina	22	31	38	47	46
Izobraževanje, poklicno usposabljanje, mladina in šport					1
Javna naročila				7	12
Javno zdravje				3	1
Kmetijstvo	54	18	15	23	22
Konkurenca	23	28	13	19	30
Lastna sredstva Skupnosti ²		10	5	2	
Načela prava Unije	4	4	4	15	7
Obdavčitev	38	44	66	49	64
Območje svobode, varnosti in pravice	4	26	24	23	37
Okolje ³			9	35	27
Okolje in potrošniki ³	43	60	48	25	1
Podjetniško pravo	17	17	17	8	1
Pravo institucij	15	29	26	20	27
Pravosodje in notranje zadeve	1				
Približevanje zakonodaje	21	32	15	15	12
Pristop novih držav		1		1	2
Privilegiji in imuniteta	2				
Promet ⁴	4	9	4	7	14
Proračun Skupnosti ²			1		
Prosti pretok blaga	12	13	6	8	7
Prosti pretok kapitala	9	7	6	14	21
Prosto gibanje oseb	27	19	17	9	18
Raziskave, informacije, izobraževanje, statistika			1		
Raziskave, tehnološki razvoj in veselje					1
Regionalna politika	1	3	2		
Registracija, evalvacija, avtorizacija in omejevanje kemikalij (Uredba REACH)				1	
Rimska konvencija		1			
Skupna carinska tarifa ⁴	5	13	7	2	
Skupna ribiška politika	6	4	2	1	

>>>

	2008	2009	2010	2011	2012
Skupna zunanja in varnostna politika	2	2	2	4	9
Socialna politika	25	33	36	36	28
Socialna varnost delavcev migrantov	5	3	6	8	8
Svoboda opravljanja storitev	8	17	30	27	29
Svoboda ustanavljanja	29	13	17	21	6
Trgovinska politika	1	5	2	2	8
Turizem					1
Varstvo potrošnikov ³			3	4	9
Zunanje delovanje Evropske unije	8	8	10	8	5
Pogodba ES/PDEU	445	481	482	535	513
Pogodba EU	6	1	4	1	
Pogodba ESPJ	2			1	
Kadrovski predpisi za uradnike	11	8	4		
Postopek	5	5	6	5	7
Privilegiji in imuniteta				2	3
Razno	16	13	10	7	10
SKUPAJ SPLOŠNO	469	495	496	544	523

¹ Navedene številke (bruto številke) označujejo skupno število zadev, ne glede na združitve zaradi povezanosti (ena številka zadeve = ena zadeva).

² Rubriki „Proračun Skupnosti“ in „Lastna sredstva Skupnosti“ sta bili za zadeve, vložene po 1. decembru 2009, združeni v rubriko „Finančne določbe“.

³ Rubrika „Okolje in potrošniki“ je bila za zadeve, vložene po 1. decembru 2009, razdeljena na dve ločeni rubriki.

⁴ Rubriki „Skupna carinska tarifa“ in „Carinska unija“ sta bili za zadeve, vložene po 1. decembru 2009, združeni v eno rubriko.

10. Zadeve, končane s sodbo, mnenjem ali sklepom – Predmet pravnega sredstva (2012)¹

	Sodbe/mnenja	Sklepi ²	Skupaj
Carinska unija in skupna carinska tarifa ⁵	17	2	19
Dostop do dokumentov	3	2	5
Državljanstvo Unije	8		8
Državne pomoči	7	3	10
Ekonomska in monetarna politika	1	2	3
Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija	1	2	3
Finančne določbe (proračun, finančni okvir, lastna sredstva, boj proti goljufijam ...) ³	3		3
Industrijska politika	8		8
Intelektualna in industrijska lastnina	29	17	46
Izobraževanje, poklicno usposabljanje, mladina in šport	1		1
Javna naročila	9	3	12
Javno zdravje	1		1
Kmetijstvo	20	2	22
Konkurenca	20	10	30
Načela prava Unije	2	5	7
Obdavčitev	59	5	64
Območje svobode, varnosti in pravice	33	4	37
Okolje ⁴	26	1	27
Okolje in potrošniki ⁴	1		1
Podjetniško pravo	1		1
Pravo institucij	13	14	27
Približevanje zakonodaje	9	3	12
Pristop novih držav	2		2
Promet	14		14
Prosti pretok blaga	7		7
Prosti pretok kapitala	18	3	21
Prosto gibanje oseb	12	6	18
Raziskave, tehnološki razvoj in veselje	1		1
Skupna zunanja in varnostna politika	6	3	9
Socialna politika	26	2	28
Socialna varnost delavcev migrantov	8		8
Svoboda opravljanja storitev	14	15	29
Svoboda ustanavljanja	6		6
Trgovinska politika	7	1	8
Turizem	1		1
Varstvo potrošnikov ⁴	7	2	9
Zunanje delovanje Evropske unije	4	1	5
Pogodba ES/PDEU	405	108	513

>>>

	Sodbe/mnenja	Sklepi ²	Skupaj
Postopek		7	7
Privilegiji in imuniteta	1	2	3
Razno	1	9	10
SKUPAJ SPLOŠNO	406	117	523

¹ Navedene številke (bruto številke) označujejo skupno število zadev, ne glede na združitve zaradi povezanosti (ena številka zadeve = ena zadeva).

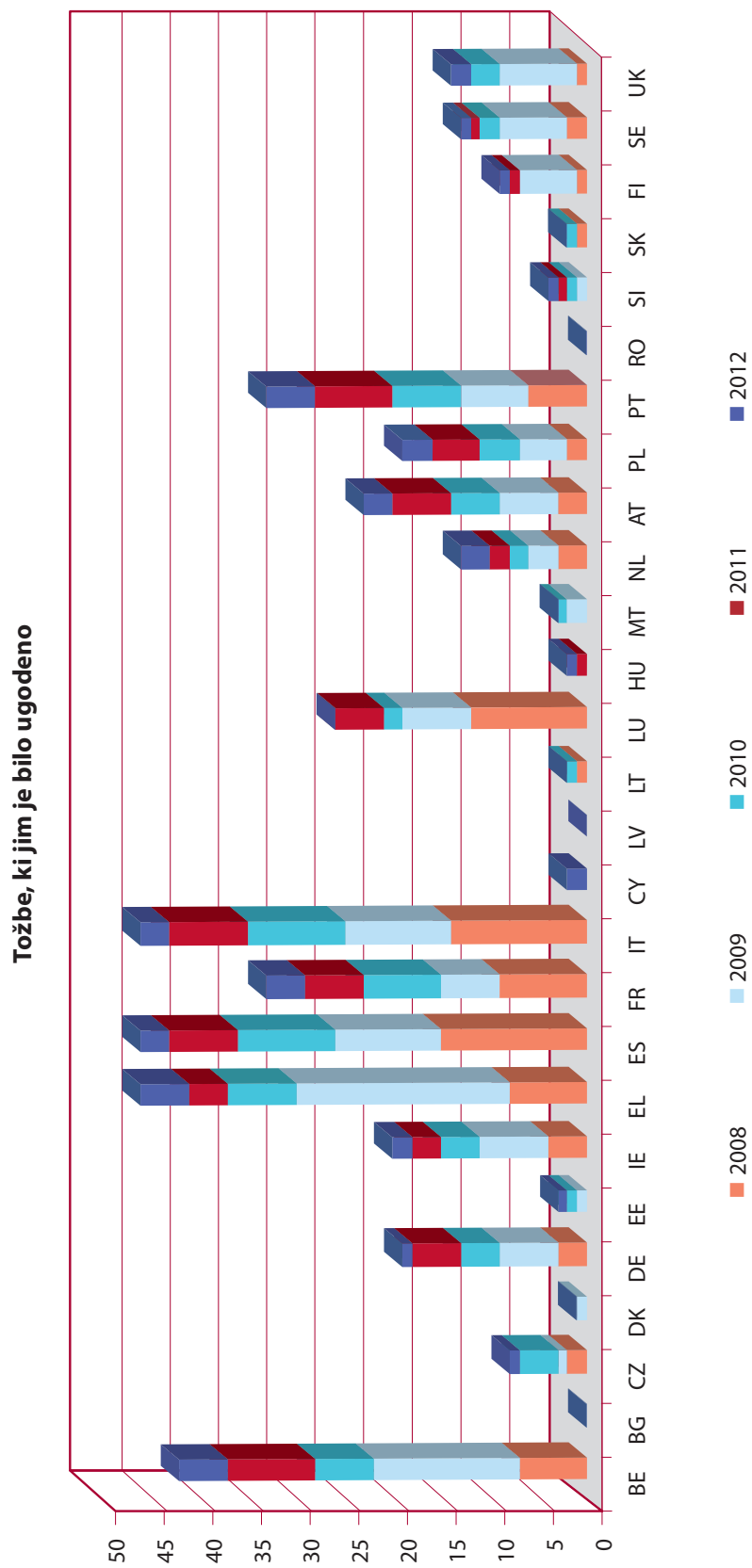
² Sklepi, s katerimi se postopek konča, razen sklepov o izbrisu zadeve, ustavitvi postopka ali vrnitvi v ponovno odločanje Splošnemu sodišču.

³ Rubriki „Proračun Skupnosti“ in „Lastna sredstva Skupnosti“ sta bili za zadeve, vložene po 1. decembru 2009, združeni v rubriko „Finančne določbe“.

⁴ Rubrika „Okolje in potrošniki“ je bila za zadeve, vložene po 1. decembru 2009, razdeljena na dve ločeni rubriki.

⁵ Rubriki „Skupna carinska tarifa“ in „Carinska unija“ sta bili za zadeve, vložene po 1. decembru 2009, združeni v eno rubriko.

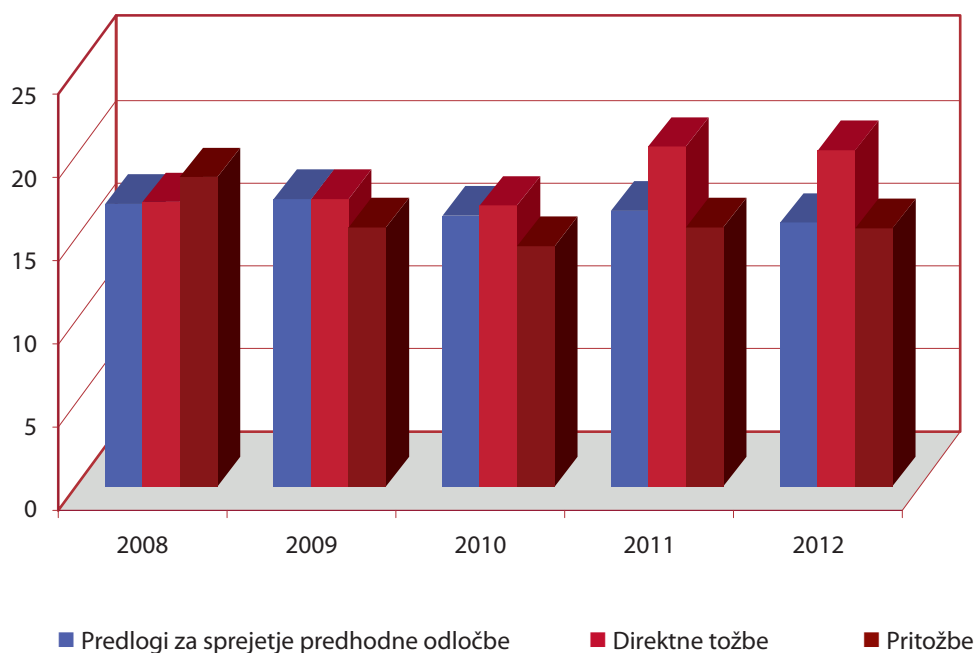
11. Končane zadeve – Sodbe zaradi neizpolnitve obveznosti države: izid postopka (2008–2012)¹

	2008		2009		2010		2011		2012	
	Ugoditev	Zavrnitev	Ugoditev	Zavrnitev	Ugoditev	Zavrnitev	Ugoditev	Zavrnitev	Ugoditev	Zavrnitev
Belgija		7		15	1	6	1	9	1	5
Bolgarija										
Češka republika		2		1		4				1
Danska				1						
Nemčija		3	3	6	2	4	2	5		1
Estonija				1		1				1
Irska		4		7		4		3		2
Grčija		8	1	22		7		4		5
Španija		15	1	11		10	2	7	1	3
Francija		9	1	6		8	2	6		4
Italija		14	1	11	4	10		8	1	3
Ciper									1	2
Latvija										
Litva		1				1				
Luksemburg		12		7		2		5		
Madžarska								1	1	1
Malta				2		1	1		1	
Nizozemska		3		3		2	1	2		3
Avstrija		3		6		5		6		3
Poljska		2		5		4	1	5		3
Portugalska		6		7	1	7	1	8	1	5
Romunija									1	
Slovenija				1		1		1		1
Slovaška		1				1			1	
Finska		1	1	6	1			1		1
Švedska		2	1	7		2		1		1
Združeno kraljestvo		1		8	1	3	1			2
Skupaj	94	9	133	10	83	12	72	9	47	5

¹ Navedene številke (neto številke) označujejo skupno število zadev ob upoštevanju združitvev zaradi povezanosti (en niz združenih zadev = ena zadeva).

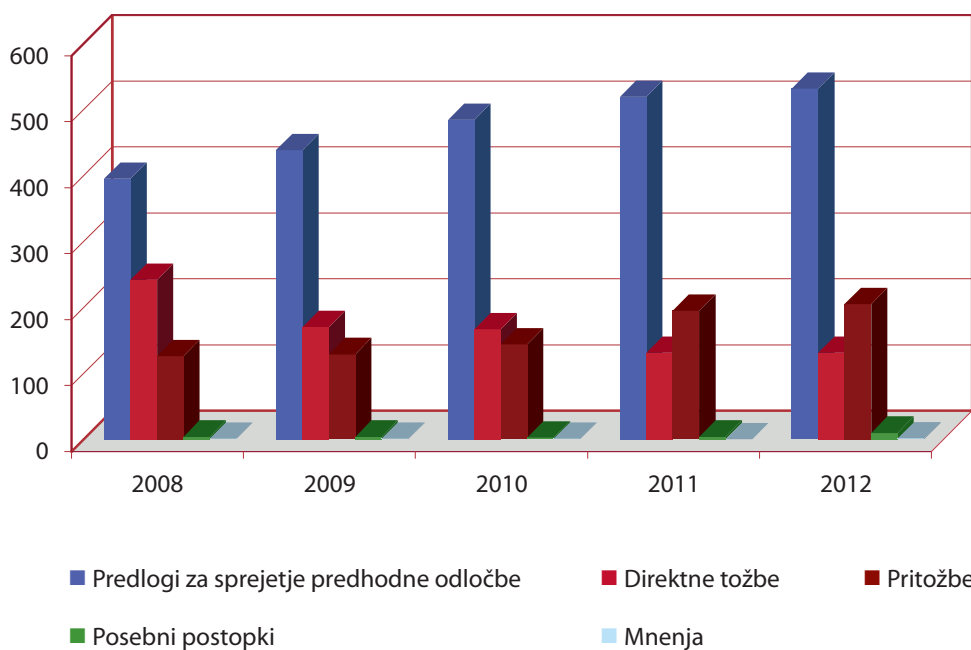
12. Končane zadeve – Trajanje postopkov (2008–2012)¹ (sodbe in sklepi)

	2008	2009	2010	2011	2012
Predlogi za sprejetje predhodne odločbe	16,8	17,1	16,1	16,4	15,7
Nujni postopek predhodnega odločanja	2,1	2,5	2,1	2,5	1,9
Direktne tožbe	16,9	17,1	16,7	20,2	19,7
Pritožbe	18,4	15,4	14,3	15,4	15,3

¹ Pri izračunu trajanja postopkov so izključeni: zadeve, v katerih je bila izdana vmesna sodba ali v katerih so bili izvedeni pripravljalni ukrepi, mnenja, posebni postopki (in sicer: brezplačna pravna pomoč, odmera stroškov, poprava, ugovor zoper zamudno sodbo, ugovor tretjega, razlaga, obnova postopka, preučitev predloga prvega generalnega pravobranilca za preveritev odločbe Splošnega sodišča, postopek rubeža in zadeve v zvezi z imuniteto), postopki, ki se končajo s sklepom o izbrisu zadeve, s sklepom o ustavitvi postopka ali s sklepom o vrnitvi zadeve v ponovno odločanje Splošnemu sodišču, postopki za izdajo začasne odredbe ter pritožbe v zvezi z začasno odredbo ali intervencijo.

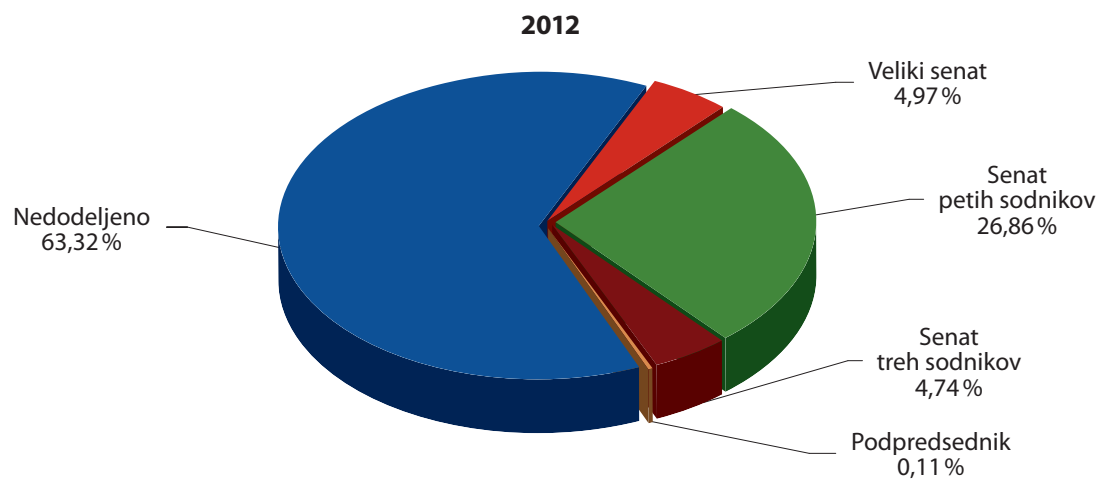
13. Nerešene zadeve na dan 31. decembra – Vrste postopkov (2008–2012)¹

	2008	2009	2010	2011	2012
Predlogi za sprejetje predhodne odločbe	395	438	484	519	537
Direktne tožbe	242	170	167	131	134
Pritožbe	126	129	144	195	205
Posebni postopki	4	4	3	4	9
Mnenja	1	1	1		1
Skupaj	768	742	799	849	886

¹ Navedene številke (bruto številke) označujejo skupno število zadev, ne glede na združitve zaradi povezanosti (ena številka zadeve = ena zadeva).

14. Nerešene zadeve na dan 31. decembra – Sestava (2008–2012)¹

	2008	2009	2010	2011	2012
Nedodeljeno	524	490	519	617	561
Občna seja			1		
Veliki senat	40	65	49	42	44
Senat petih sodnikov	177	169	193	157	238
Senat treh sodnikov	19	15	33	23	42
Predsednik	8	3	4	10	
Podpredsednik					1
Skupaj	768	742	799	849	886

¹ Navedene številke (bruto številke) označujejo skupno število zadev, ne glede na združitve zaradi povezanosti (ena številka zadeve = ena zadeva).

15. Razno – Hitri postopek (2008–2012)

	2008		2009		2010		2011		2012	
	Ugoditev	Zavrnitev	Ugoditev	Zavrnitev	Ugoditev	Zavrnitev	Ugoditev	Zavrnitev	Ugoditev	Zavrnitev
Direktne tožbe						1			1	
Predlogi za sprejetje predhodne odločbe	2	6	1	3	4	7	2	6	1	3
Pritožbe				1				5		
Posebni postopki				1						
Skupaj	2	6	1	5	4	8	2	11	2	3

16. Razno – Nujni postopek predhodnega odločanja (2008–2012)

	2008		2009		2010		2011		2012	
	Ugoditev	Zavrnitev	Ugoditev	Zavrnitev	Ugoditev	Zavrnitev	Ugoditev	Zavrnitev	Ugoditev	Zavrnitev
Kmetijstvo		1								
Območje svobode, varnosti in pravice	1	1	2		5	1	2	3	4	1
Policijsko in pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah	2	1		1						
Skupaj	3	3	2	1	5	1	2	3	4	1

17. Razno – Začasne odredbe (2012)¹

	Predlogi za izdajo začasne odredbe	Pritožbe v zvezi z začasno odredbo ali intervencijo	Izid postopka	
			Zavrnitev	Ugoditev
Intelektualna lastnina			1	
Konkurenca		1	1	
Pravo institucij			8	
Skupna zunanja in varnostna politika		2	3	
Zunanje delovanje Evropske unije			1	
SKUPAJ SPLOŠNO		3	14	

¹ Navedene številke (neto številke) označujejo skupno število zadev ob upoštevanju združitve zaradi povezanosti (en niz združenih zadev = ena zadeva).

18. Splošni razvoj sodne dejavnosti (1952–2012) – Vložene zadeve in sodbe

Leto	Vložene zadeve ¹							Sodbe/mnenja ²
	Direktne tožbe	Predlogi za sprejetje predhodne odločbe	Pritožbe	Pritožbe v zvezi z začasno odredbo ali intervencijo	Predlog za izdajo mnenja	Skupaj	Predlogi za izdajo začasne odredbe	
1953	4					4		
1954	10					10		2
1955	9					9	2	4
1956	11					11	2	6
1957	19					19	2	4
1958	43					43		10
1959	46				1	47	5	13
1960	22				1	23	2	18
1961	24	1			1	26	1	11
1962	30	5				35	2	20
1963	99	6				105	7	17
1964	49	6				55	4	31
1965	55	7				62	4	52
1966	30	1				31	2	24
1967	14	23				37		24
1968	24	9				33	1	27
1969	60	17				77	2	30
1970	47	32				79		64
1971	59	37				96	1	60
1972	42	40				82	2	61
1973	131	61				192	6	80
1974	63	39				102	8	63
1975	61	69			1	131	5	78
1976	51	75			1	127	6	88
1977	74	84				158	6	100
1978	146	123			1	270	7	97
1979	1218	106				1324	6	138
1980	180	99				279	14	132
1981	214	108				322	17	128
1982	217	129				346	16	185
1983	199	98				297	11	151
1984	183	129				312	17	165
1985	294	139				433	23	211
1986	238	91				329	23	174
1987	251	144				395	21	208
1988	193	179				372	17	238
1989	244	139				383	19	188

>>>

Leto	Vložene zadeve ¹							Sodbe/mnenja ²
	Direktne tožbe	Predlogi za sprejetje predhodne odločbe	Pritožbe	Pritožbe v zvezi z začasno odredbo ali intervencijo	Predlog za izdajo mnenja	Skupaj	Predlogi za izdajo začasne odredbe	
1990	221	141	15	1		378	12	193
1991	140	186	13	1	2	342	9	204
1992	251	162	24	1	2	440	5	210
1993	265	204	17			486	13	203
1994	125	203	12	1	3	344	4	188
1995	109	251	46	2		408	3	172
1996	132	256	25	3		416	4	193
1997	169	239	30	5		443	1	242
1998	147	264	66	4		481	2	254
1999	214	255	68	4		541	4	235
2000	197	224	66	13	2	502	4	273
2001	187	237	72	7		503	6	244
2002	204	216	46	4		470	1	269
2003	277	210	63	5	1	556	7	308
2004	219	249	52	6	1	527	3	375
2005	179	221	66	1		467	2	362
2006	201	251	80	3		535	1	351
2007	221	265	79	8		573	3	379
2008	210	288	77	8	1	584	3	333
2009	143	302	104	2	1	552	2	377
2010	136	385	97	6		624	2	370
2011	81	423	162	13		679	3	371
2012	73	404	136	3	1	617		357
Skupaj	8755	7832	1416	101	20	18.124	355	9365

¹ Bruto številke; brez posebnih postopkov.² Neto številke.

19. Splošni razvoj sodne dejavnosti (1952–2012) – Vloženi predlogi za sprejetje predhodne odločbe (po državi članici in po letu)

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Drugo ¹	Skupaj
1961																		1											1
1962																		5											5
1963																1		5											6
1964																		4											6
1965					4				2									1											7
1966																		1											1
1967	5				11				3						1			3											23
1968	1				4				1	1								2											9
1969	4				11				1						1														17
1970	4				21				2	2								3											32
1971	1				18				6	5					1			6											37
1972	5				20				1	4								10											40
1973	8				37				4	5					1			6											61
1974	5				15				6	5								7									1		39
1975	7			1	26				15	14					1			4									1		69
1976	11				28			1	8	12								14									1		75
1977	16			1	30			2	14	7								9									5		84
1978	7			3	46			1	12	11								38									5		123
1979	13			1	33			2	18	19					1			11									8		106
1980	14			2	24			3	14	19								17									6		99
1981	12			1	41				17	11					4			17									5		108
1982	10			1	36				39	18								21									4		129
1983	9			4	36				15	7								19									6		98
1984	13			2	38				34	10								22									9		129
1985	13				40			2	45	11					6			14									8		139

>>>

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Drugo ¹	Skupaj
1986	13			4	18		4	2	1	19	5				1			16									8		91
1987	15			5	32		2	17	1	36	5				3			19									9		144
1988	30			4	34				1	38	28				2			26									16		179
1989	13			2	47		1	2	2	28	10				1			18			1						14		139
1990	17			5	34		4	2	6	21	25				4			9			2					12		141	
1991	19			2	54		2	3	5	29	36				2			17			3					14		186	
1992	16			3	62			1	5	15	22				1			18			1					18		162	
1993	22			7	57		1	5	7	22	24				1			43			3						12		204
1994	19			4	44		2		13	36	46				1			13			1						24		203
1995	14			8	51		3	10	10	43	58				2			19	2		5					6	20		251
1996	30			4	66			4	6	24	70				2			10	6		6				3	4	21		256
1997	19			7	46		1	2	9	10	50				3			24	35		2				6	7	18		239
1998	12			7	49		3	5	55	16	39				2			21	16		7				2	6	24		264
1999	13			3	49		2	3	4	17	43				4			23	56		7				4	5	22		255
2000	15			3	47		2	3	5	12	50							12	31		8				5	4	26	1	224
2001	10			5	53		1	4	4	15	40				2			14	57		4				3	4	21		237
2002	18			8	59			7	3	8	37				4			12	31		3				7	5	14		216
2003	18			3	43		2	4	8	9	45				4			28	15		1				4	4	22		210
2004	24			4	50		1	18	8	21	48				1	2		28	12		1				4	5	22		249
2005	21		1	4	51		2	11	10	17	18				2	3		36	15	1	2				4	11	12		221
2006	17		3	3	77		1	14	17	24	34			1	1	4		20	12	2	3			1	5	2	10		251
2007	22	1	2	5	59	2	2	8	14	26	43			1		2		19	20	7	3	1		1	5	6	16		265
2008	24		1	6	71	2	1	9	17	12	39	1	3	3	4	6		34	25	4	1				4	7	14		288
2009	35	8	5	3	59	2		11	11	28	29	1	4	3		10	1	24	15	10	3	1	2	1	2	5	28	1	302
2010	37	9	3	10	71		4	6	22	33	49		3	2	9	6		24	15	8	10	17	1	5	6	6	29		385
2011	34	22	5	6	83	1	7	9	27	31	44		10	1	2	13		22	24	11	11	14	1	3	12	4	26		423
2012	28	15	7	8	68	5	6	1	16	15	65		5	2	8	18	1	44	23	6	14	13		9	3	8	16		404
Skupaj	713	55	27	149	1953	12 68	161	287	862	1165	2 25	13	83	64	2 833	410	49	102	46	4	20	79	99	547	2	7832			

¹ Zadeva Campina Melkunie, C-265/00 (Cour de justice Benelux/Benelux Gerechtshof).
Zadeva Miles in drugi, C-196/09 (Odbor Evropskih šol za pritožbe).

**20. Splošni razvoj sodne dejavnosti (1952–2012) –
Vloženi predlogi za sprejetje predhodne odločbe
(po državi članici in po sodišču)**

			Skupaj
Belgija	Cour constitutionnelle	25	
	Cour de cassation	88	
	Conseil d'État	66	
	Druga sodišča	534	713
Bolgarija	Върховен административен съд	10	
	Върховен касационен съд	1	
	Druga sodišča	44	55
Češka republika	Nejvyššího soudu		
	Nejvyšší správní soud	14	
	Ústavní soud		
	Druga sodišča	13	27
Danska	Højesteret	32	
	Druga sodišča	117	149
Nemčija	Bundesgerichtshof	163	
	Bundesverwaltungsgericht	105	
	Bundesfinanzhof	285	
	Bundesarbeitsgericht	25	
	Bundessozialgericht	74	
	Staatsgerichtshof des Landes Hessen	1	
	Druga sodišča	1300	1953
Estonija	Riigikohus	4	
	Druga sodišča	8	12
Irska	Supreme Court	22	
	High Court	20	
	Druga sodišča	26	68
Grčija	Άρειος Πάγος	10	
	Συμβούλιο της Επικρατείας	50	
	Druga sodišča	101	161
Španija	Tribunal Supremo	47	
	Audiencia Nacional	1	
	Juzgado Central de lo Penal	7	
	Druga sodišča	232	287
Francija	Cour de cassation	100	
	Conseil d'État	80	
	Druga sodišča	682	862
Italija	Corte suprema di Cassazione	111	
	Corte Costituzionale	1	
	Consiglio di Stato	86	
	Druga sodišča	967	1165
Ciper	Ανώτατο Δικαστήριο	2	
	Druga sodišča		2

>>>

			Skupaj
Latvija	Augstākā tiesa	18	
	Satversmes tiesa		
	Druga sodišča	7	25
Litva	Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas	1	
	Lietuvos Aukščiausiasis Teismas	3	
	Lietuvos vyriausiasis administracinis Teismas	5	
	Druga sodišča	4	13
Luksemburg	Cour supérieure de justice	10	
	Cour de cassation	12	
	Conseil d'État	13	
	Cour administrative	10	
	Druga sodišča	38	83
Madžarska	Legfelsőbb Bíróság	3	
	Fővárosi Ítéltábla	2	
	Szegedi Ítéltábla	1	
	Druga sodišča	58	64
Malta	Qorti Kostituzzjonali		
	Qorti ta' l- Appel		
	Druga sodišča	2	2
Nizozemska	Raad van State	88	
	Hoge Raad der Nederlanden	221	
	Centrale Raad van Beroep	50	
	College van Beroep voor het Bedrijfsleven	142	
	Tariefcommissie	34	
	Druga sodišča	298	833
Avstrija	Verfassungsgerichtshof	5	
	Oberster Gerichtshof	92	
	Oberster Patent- und Markensenat	4	
	Bundesvergabeamt	24	
	Verwaltungsgerichtshof	69	
	Vergabekontrollsenat	4	
	Druga sodišča	212	410
Poljska	Sąd Najwyższy	5	
	Naczelny Sąd Administracyjny	19	
	Trybunał Konstytucyjny		
	Druga sodišča	25	49
Portugalska	Supremo Tribunal de Justiça	3	
	Supremo Tribunal Administrativo	47	
	Druga sodišča	52	102
Romunija	Inalta Curte de Casatie si Justitie	6	
	Curtea de Apel	21	
	Druga sodišča	19	46

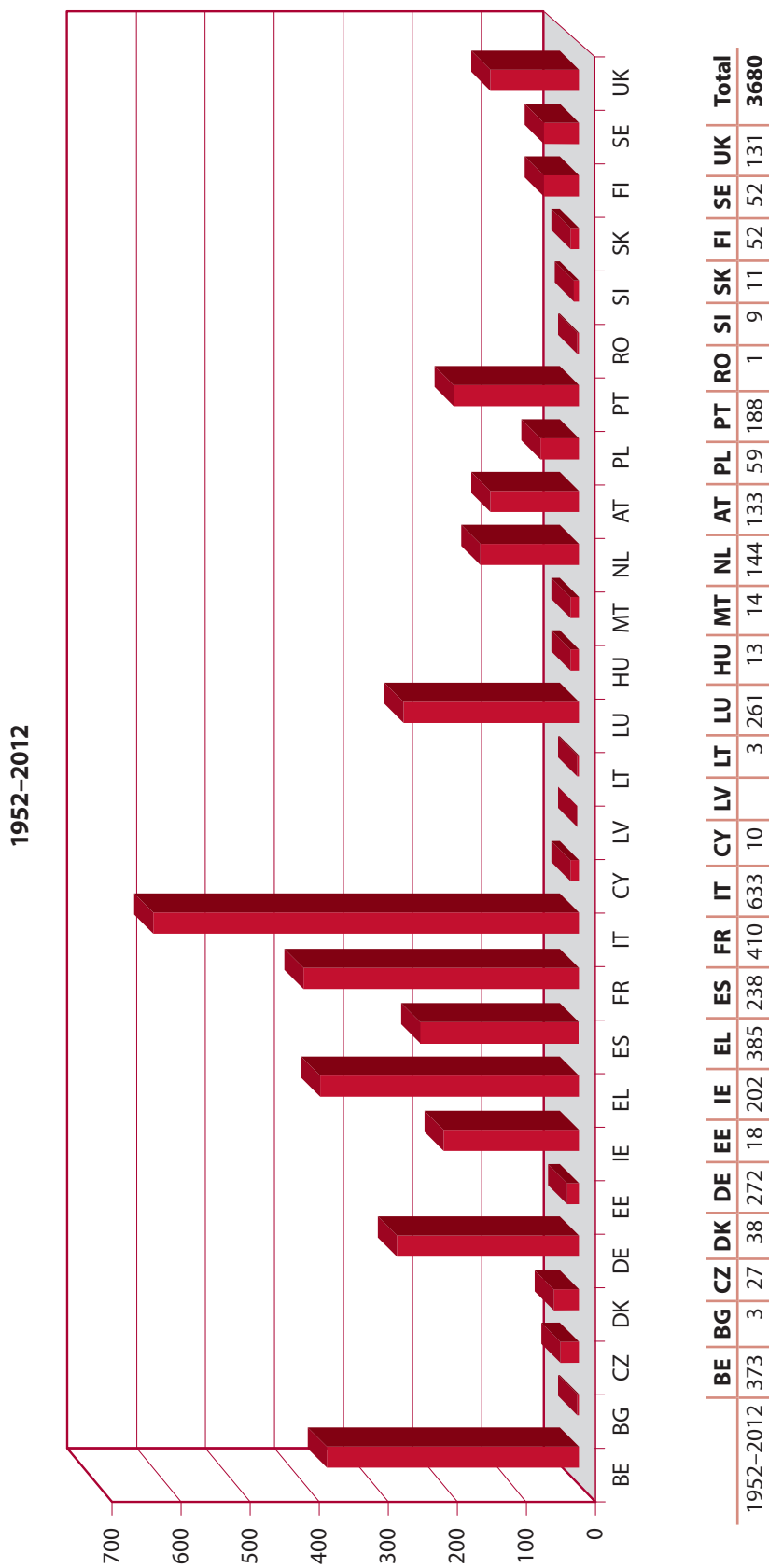
>>>

			Skupaj
Slovenija	Vrhovno sodišče	1	
	Ustavno sodišče		
	Druga sodišča	3	4
Slovaška	Ústavný Súd		
	Najvyšší súd	8	
	Druga sodišča	12	20
Finska	Korkein hallinto-oikeus	40	
	Korkein oikeus	13	
	Druga sodišča	26	79
Švedska	Högsta Domstolen	16	
	Marknadsdomstolen	5	
	Regeringsrätten	24	
	Druga sodišča	54	99
Združeno kraljestvo	House of Lords	40	
	Supreme Court	3	
	Court of Appeal	70	
	Druga sodišča	434	547
Drugo	Cour de justice Benelux/Benelux Gerechtshof ¹	1	
	Odbor Evropskih šol za pritožbe ²	1	2
Skupaj			7832

¹ Zadeva Campina Melkunie, C-265/00.

² Zadeva Miles in drugi, C-196/09.

21. Splošni razvoj sodne dejavnosti (1952–2012) – Vložene tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti države

Poglavje II

Splošno sodišče

A – Dejavnost Splošnega sodišča leta 2012

Marc Jaeger, predsednik

Leto 2012 skupaj z letoma 2010 in 2011 kaže na to, da so obdobja, v katerih lahko Splošno sodišče računa na stabilno in popolno sestavo, postala redkost. Gre za pojav, ki ga mora Splošno sodišče zdaj upoštevati pri svojem delovanju in metodah dela. Tako sta bila E. Moavero Milanesi in E. Cremona, ki sta prenehala opravljati svojo funkcijo 15. novembra 2011 in 22. marca 2012, nadomeščena z G. Berardisom 17. septembra 2012 oziroma z E. Buttigiegom 8. oktobra 2012. Izpraznjeno sodniško mesto N. Wahla, ki je nastopil funkcijo generalnega pravobranilca pri Sodišču 28. novembra 2012, prav tako še do danes ni bilo zapolnjeno. Čeprav so odhodi članov Splošnega sodišča, ki se bo ob upoštevanju bodočega pristopa Republike Hrvaške kmalu povečalo na 28 članov, neizogibni, pa seveda ne prispevajo k optimalnemu izvajanju sodne oblasti. Zato je ključno, da časovnica imenovanja članov na mesta, izpraznjena ob takih odhodih, zlasti pri triletnih delnih zamenjavah, omogoči kontinuiteto pri obravnavanju zadev v okviru, v katerem so prizadevanja sodišča trajno usmerjena v doseganje učinkovitosti.

Kljub tem neugodnim razmeram pa se lahko Splošno sodišče statistično gledano pohvali s tem, da je potrdilo uspeh znatnega povečanja števila rešenih zadev iz leta 2011. Leta 2012 je bilo tako rešenih 688 zadev (kar je po letu 2011 najboljši rezultat od ustanovitve Splošnega sodišča), v 322 zadevah pa je bila razpisana obravnava. Ta vzpostavitev nove ravni produktivnosti sodišča, ki je posledica več notranjih reform, ki so bile vpeljane v teh zadnjih letih in ki so zagotovile kumulacijo izboljšanj učinkovitosti, je omogočila zgodovinsko¹ zmanjšanje števila nerešenih zadev (in sicer 71 zadev oziroma več kot 5 % manj); k temu pa je pripomoglo tudi začasno zmanjšanje pripada zadev, ki jih je bilo to leto 617 (oziroma skoraj 15 % manj). Kljub temu tega zmanjšanja glede na splošni trend povečanja pripada zadev, ki se beleži že desetletje, ni mogoče šteti za trajnejšega, tako da mora Splošno sodišče povečati svoja prizadevanja za zmanjšanje sodnih zaostankov s ciljem nadaljnjega skrajševanja trajanja postopka, ki je že bilo doseženo (leta 2012 je postopek povprečno trajal 24,8 meseca oziroma 1,9 meseca manj kot v letu 2011).

Zlasti zato Splošno sodišče pripravlja temeljito reformo svojega poslovnika, ki bo v skladu s členom 254, peti odstavek, PDEU leta 2013 predložena Svetu v odobritev. Ne glede na to, kako potrebna je ta reforma, pa učinkov te posodobitve procesnih pravil ne bo mogoče statistično zaznati *ex ante*, temveč bo to mogoče šele srednjeročno, potem ko se bodo nove določbe dovolj dolgo uporabljale. Iz tega sledi, da sama reforma ne bo omogočila znatnejšega povečanja produktivnosti, ki je nujno potrebno za zadostno in trajno skrajšanje trajanja postopka, zlasti v zadevah, ki so obsežne in kompleksne. Zato mora to reformo nujno spremljati kadrovska okrepitev, v pričakovanju morebitne strukturne spremembe sodišča.

Kot se je mogoče prepričati iz nadaljevanja tega poročila, je leto 2012 postreglo z razvojem različnih področij sodne prakse, katere pomemben del se je nanašal na zadeve s področja prava konkurence, državnih pomoči in intelektualne lastnine. Različna področja dejavnosti Splošnega sodišča bodo predstavljena glede na različne funkcije sodišča, ki odloča o: sporih o zakonitosti (I), pritožbah (II) in predlogih za izdajo začasnih odredb (III).

¹ V zadnjih desetih letih se je število nerešenih zadev neprestano povečevalo, razen v letih 2005 in 2006 (zaradi prenosa pristojnosti na Sodišče za uslužbenke).

I. Spori o zakonitosti

Dopustnost tožb na podlagi člena 263 PDEU

1. Izpodbojni akt

V sodbi z dne 1. februarja 2012 v zadevi *Région wallonne proti Komisiji* (T-237/09, še neobjavljena) je Splošno sodišče odločalo o vprašanju, ali je mogoče vložiti ničnostno tožbo zoper zavrnitev zaradi molka organa, ki izhaja iz obrazložitve akta, in najprej opozorilo, da ima načeloma samo izrek odločbe pravne učinke in zato posega v položaj, ne glede na obrazložitev, na kateri ta odločba temelji. Po drugi strani zoper presojo iz obrazložitve odločbe kot tako ni mogoče vložiti ničnostne tožbe, sodišče Unije pa lahko preizkusi njeno zakonitost le, če presoja kot obrazložitev akta, ki posega v položaj, pomeni potrebno podporo izreku tega akta. Vendar četudi v izreku odločbe ni izrecno zavrnen predlog naslovnika, iz odločbe glede na njeno bistveno obrazložitev lahko izhaja, da je institucija, ki je avtor akta, izrecno zavzela stališče do tega predloga in ga zavrnila. V tem primeru ima odločba zavezujoče pravne učinke, ki v tem delu posegajo v položaj naslovnika.

2. Predpis, ki ne potrebuje izvedbenih ukrepov

Splošno sodišče je odločalo o pojmu predpisa, ki ne potrebuje izvedbenih ukrepov, v smislu člena 263, četrti odstavek, PDEU. Prvič, v zadevi *Iberdrola proti Komisiji* (sodba z dne 8. marca 2012, T-221/10, še neobjavljena) je tožeča stranka v tožbi zoper odločbo Komisije, s katero je bila za nezdržljivo s skupnim trgom razglašena ureditev iz španske zakonodaje, ki omogoča davčno amortizacijo finančnega dobrega imena za prevzeme tujih deležev, trdila, da ni bila dolžna dokazati, da se ta odločba nanjo posamično nanaša, saj je ta odločba predpis, ki se nanjo neposredno nanaša in ne potrebuje izvedbenih ukrepov.

Splošno sodišče je ob navedbi, da je bil v členu 6(2) izpodbijane odločbe omenjen obstoj „nacionalnih ukrepov, sprejetih za [njeno] izvajanje do popolnega vračila pomoči, dodeljenih na podlagi [sporne] sheme“, poudarilo, da sam obstoj teh ukrepov za zagotovitev vračila, ki pomenijo izvedbene ukrepe, utemeljuje, da je izpodbijana odločba akt, ki potrebuje izvedbene ukrepe, ki jih lahko osebe, na katere so naslovljeni, izpodbijajo pred nacionalnim sodiščem. Poleg tega ukrepi za izvajanje izpodbijane odločbe niso bili omejeni na te ukrepe za zagotovitev vračila, ampak so zajemali še vse ukrepe za izvedbo odločbe o nezdržljivosti, med katerimi je bil zlasti ukrep, s katerim se je zavrnil predlog za upravičenost do zadevne davčne ugodnosti; to zavrnitev pa bi lahko tožeča stranka ravno tako izpodbijala pred nacionalnim sodiščem. Splošno sodišče je zato zavrnilo trditev tožeče stranke, da izpodbijana odločba za učinkovanje ne potrebuje niti ne zahteva izvedbenih ukrepov, ker samodejno preprečuje nadaljevanje uporabe sporne sheme s strani upravičencev in Kraljevine Španije.

Drugič, v zadevi *Eurofer proti Komisiji* (sklep z dne 4. junija 2012, T-381/11, še neobjavljen) je bil obravnavan Sklep Komisije o določitvi prehodnih pravil za usklajeno brezplačno dodelitev pravic do emisije toplogrednih plinov na ravni Unije v skladu s členom 10a Direktive 2003/87/ES².

Splošno sodišče je sicer ugotovilo, da je ta sklep predpis v smislu člena 263 PDEU, saj je splošen in ni zakonodajni akt, vendar je presodilo, da ni mogoče šteti, da ne potrebuje izvedbenih ukrepov.

² Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 7, str. 631).

Ker izpodbijani sklep določa, da morajo Komisija in države članice sprejeti več izvedbenih ukrepov, ki privedejo do tega, da države članice določijo končne letne količine brezplačno dodeljenih pravic do emisije za vsako od zadevnih naprav, je Splošno sodišče štelo, da potrebuje izvedbene ukrepe v smislu člena 263, četrti odstavek, PDEU. Te ugotovitve ne izpodbije cilj te določbe, ki je omogočiti fizičnim in pravnim osebam, da vložijo tožbo zoper splošne akte, ki niso zakonodajni, se nanje neposredno nanašajo in ne potrebujejo izvedbenih ukrepov, s čimer se preprečuje to, da bi morala taka oseba kršiti pravo, da bi imela dostop do sodišča. Splošno sodišče je v zvezi s tem poudarilo, da položaj podjetij, ki so člani združenja, ki zastopa interese evropske železarske industrije, v okviru tožbe, ki jo je to združenje vložilo zoper sporni sklep, ni položaj, na katerega se nanaša ta cilj. Ta podjetja lahko namreč načeloma izpodbijajo nacionalne izvedbene ukrepe za izpodbijani sklep in se v tem okviru sklicujejo na njegovo nezakonitost pred nacionalnimi sodišči, ki lahko pred odločitvijo uporabijo določbe člena 267 PDEU, ne da bi ta podjetja morala pred tem kršiti izpodbijani sklep.

3. Neposredno nanašanje

V zadevi *ADEDY in drugi proti Svetu* (sklep z dne 27. novembra 2012, T-541/10, še neobjavljen), je Splošno sodišče obravnavalo tožbo, ki jo je med drugimi vložila grška konfederacija sindikatov zoper sklepa Sveta, ki sta bila naslovljena na Helensko republiko glede čezmernega primanjkljaja te države. Tožeče stranke so izpodbijanima aktoma očitale, da vsebujeta več določb, ki vplivajo na finančne interese in delovne pogoje grških uradnikov.

Splošno sodišče je poudarilo, da člen 263, četrti odstavek, PDEU omejuje ničnostne tožbe, ki jih vložijo fizična ali pravna oseba, na tri kategorije aktov, in sicer, prvič, na akte, katerih naslovnik je, drugič, na akte, ki se nanjo neposredno in posamično nanašajo, in tretjič, na predpise, ki se nanjo neposredno nanašajo, vendar ne potrebujejo izvedbenih ukrepov. V zvezi s tem je opozorilo, da v skladu s sodno prakso glede člena 230, četrti odstavek, ES pogoj, da se mora odločba, zoper katero je vložena tožba, na fizično ali pravno osebo neposredno nanašati, načeloma zahteva izpolnitev dveh kumulativnih pogojev, in sicer, prvič, izpodbijani ukrep mora imeti neposredne učinke na pravni položaj posameznika, in drugič, naslovnikom tega ukrepa, ki so zadolženi za njegovo izvedbo, ne sme dopuščati nobene diskrecijske pravice, ker je njegova izvedba samodejna in temelji izključno na ureditvi Unije brez uporabe drugih vmesnih pravil. Ta sodna praksa se uporablja tudi za člen 263, četrti odstavek, PDEU, saj pogoj neposrednega nanašanja iz te določbe ni bil spremenjen.

Splošno sodišče je z vidika teh pogojev obravnavalo različne določbe izpodbijanih sklepov in ocenilo, da določba o znižanju dodatkov, ki se izplačajo uradnikom, ne more neposredno učinkovati na pravni položaj tožečih strank, saj čeprav je zadevni državi članici nalagala doseg proračunskega cilja, in sicer prihranka določenega zneska na leto z znižanjem dodatkov, izplačanih uradnikom, pa ni določala niti načina tega znižanja niti kategorij uradnikov, ki jih zadeva, kar sta elementa, glede katerih imajo nacionalni organi široko polje proste presoje. Po presoji Splošnega sodišča enako velja za določbo, ki zadevni državi nalaga sprejetje zakona o reformi pokojninskega sistema v določenem roku, da bi se zagotovila njegova srednje- in dolgoročna vzdržnost. Ta določba se na tožeče stranke ni neposredno nanašala v smislu člena 263, četrti odstavek, PDEU, ker je bilo treba za njeno izvajanje sprejeti nacionalni zakon in ker je organom države pustila zelo široko polje proste presoje pri opredelitvi vsebine tega zakona pod pogojem, da ta zagotavlja srednje- in dolgoročno vzdržnost pokojninskega sistema, tako da bi se morebiti edino ta zakon lahko neposredno nanašal na njihov pravni položaj. Glede določbe, s katero je določena zgornja meja za zapolnitev izpraznjenih delovnih mest v javnem sektorju ob upokojitvi uslužbencev, je Splošno sodišče presodilo, da gre za splošni ukrep organizacije in vodenja javne uprave, ki torej ravno tako ne vpliva neposredno na pravni položaj tožečih strank. Če bi ta določba povzročila

poslabšanje delovanja služb javnega sektorja in poslabšala delovne pogoje tožečih strank, namreč ne bi šlo za okoliščino, ki bi zadevala njihov pravni položaj, ampak le njihov dejanski položaj.

4. Zastopanje po odvetniku

V skladu s členom 19, tretji in četrti odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije, ki se za postopek pred Splošnim sodiščem uporablja na podlagi člena 53, prvi odstavek, istega statuta, mora posameznike zastopati odvetnik, ki je vpisan v imenik odvetnikov v eni od držav članic ali drugi državi, ki je podpisnica Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru³.

V zadevi *Cañas proti Komisiji* (sklep z dne 26. marca 2012, T-508/09, neobjavljen, pod pritožbo) sta tožbo skupaj podpisala dva odvetnika, prvi je bil vpisan v imenik odvetniške zbornice v Lausanni (Švica), drugi pa je bil vpisan v imenik te zbornice in odvetniške zbornice v Parizu (Francija). Glede na to, da je bil slednji odvetnik polnopravni član teh zbornic, je Splošno sodišče štelo, da je tožbo vložil odvetnik, ki je vpisan v imenik odvetnikov v eni od držav članic. Vendar pa je tega odvetnika v postopku nadomestil tretji odvetnik, švicarski državljan, ki je bil vpisan v imenik odvetniške zbornice v Parizu, in sicer v imenik tujih odvetnikov, zaradi česar je Komisija Splošnemu sodišču predlagala, naj presodi, ali ta švicarski odvetnik stranko lahko zastopa pred njim, saj naj bi obstajalo potencialno tveganje obida pravil o vpisu odvetnikov v imenik odvetnikov v eni od držav članic Unije, zlasti na podlagi dvostranskih sporazumov med državo članico in tretjo državo. Glede tega je Splošno sodišče poudarilo, da čeprav Direktiva 98/5/ES⁴ v zvezi s Prilogo III k Sporazumu ES-Švica o prostem gibanju oseb⁵ državam članicam daje možnost, da švicarskim odvetnikom, ki stalno opravljajo dejavnost na njihovem ozemlju, naložijo obveznost, da pred sodišči stranke zastopajo skupaj z lokalnim odvetnikom, pa v francoskem pravu taka obveznost ni naložena. Ker je zadevni odvetnik poleg tega predložil potrdilo, iz katerega izhaja, da je upravičen za zastopanje pred sodišči države članice, je Splošno sodišče odločilo, da tožečo stranko lahko zastopa pred njim.

Splošno sodišče je nazadnje odločalo o možnosti prvega odvetnika, ki je vpisan le v imenik odvetniške zbornice v Lausanni, da se zaradi zastopanja tožeče stranke v postopku v glavni stvari sklicuje na svojo pravico do prostega opravljanja storitev. Splošno sodišče je opozorilo, da člen 5 Direktive 77/249/EGS⁶, na katerega se lahko švicarski odvetniki sklicujejo, določa, da lahko država članica od odvetnikov, ponudnikov storitev, za opravljanje dejavnosti, povezanih z zastopanjem stranke v sodnih postopkih, zahteva, da delajo skupaj z odvetnikom, ki bodisi opravlja poklic pred zadevnimi sodnimi organi, ali sodelujejo z „avoué“ ali „procuratore“, ki opravljata poklic pred temi organi, in presodilo, da je bila ta obveznost izpolnjena, dokler je tožečo stranko zastopal tudi odvetnik, ki je bil polnopravni član odvetniške zbornice v Parizu.

³ Sporazum o Evropskem gospodarskem prostoru z dne 2. maja 1992 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 11, zvezek 52, str. 3).

⁴ Direktiva 98/5/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 1998 za olajšanje trajnega opravljanja poklica odvetnika v drugi državi članici kakor tisti, v kateri je bila kvalifikacija pridobljena (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 6, zvezek 3, str. 83).

⁵ Sporazum med Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na eni strani in Švicarsko konfederacijo na drugi strani o prostem pretoku oseb, podpisan 21. junija 1999 (UL 2002, L 114, str. 6).

⁶ Direktiva Sveta 77/249/EGS z dne 22. marca 1977 o učinkovitem uresničevanju svobode opravljanja storitev odvetnikov (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 6, zvezek 1, str. 52).

5. Pasivna legitimacija

V zadevi *Elti proti delegaciji Unije v Črni gori* (sklep z dne 4. junija 2012, T-395/11, še neobjavljen) je bila pri Splošnem sodišču vložena tožba zoper odločbo vodje delegacije Unije v Črni gori, s katero je bila zavrnjena ponudba tožeče stranke v zvezi z naročilom dobave opreme za digitalizacijo javne radiotelevizije te države. Ta zadeva je predstavljala priložnost za Splošno sodišče, da pojasni, da delegacije Unije v tretji državi ni mogoče šteti za organ, urad ali agencijo Unije v smislu člena 263(1) PDEU.

V zvezi s tem je Splošno sodišče poudarilo, da je iz člena 221 PDEU in Sklepa 2010/427/EU⁷ ter členov 51, drugi odstavek, 59, 60a in 85 Finančne uredbe⁸ razvidno, da je za pravni status delegacij Unije značilna sistemska in funkcionalna odvisnost od evropske službe za zunanje delovanje (ESZD). Zato jih ni mogoče opredeliti za organ, urad ali agencijo v smislu člena 263 PDEU.

Poleg tega se akti, sprejeti na podlagi prenosa pooblastil, običajno pripišejo instituciji, ki je prenesla pooblastilo in mora zadevni akt braniti na sodišču, ta rešitev pa *a fortiori* velja za prenos nalog podpisnika in za nadaljnji prenos pooblastil. Tako akti, ki jih je vodja delegacije Unije, kot odredbodajalec na podlagi nadaljnega prenosa pooblastil Komisije, sprejel v postopku javnega naročila blaga, ne dopuščajo, da bi se tej delegaciji priznal status tožene stranke, in jih je v tem primeru treba pripisati Komisiji. Zato delegacije Unije v Črni gori ni mogoče šteti za organ, urad ali agencijo Unije in je bila tožba v tej zadevi, ki je bila vložena zoper to delegacijo, zavrnjena kot nedopustna.

Pravila o konkurenci, ki veljajo za podjetja

1. Splošno

a) Zahteve po informacijah

V združenih zadevah *Slovak Telekom proti Komisiji* (sodba z dne 22. marca 2012, T-458/09 in T-171/10, še neobjavljena) je Splošno sodišče odločalo o obsegu pooblastila Komisije, da od podjetij na podlagi člena 18 Uredbe (ES) št. 1/2003⁹ zahteva informacije. Obravnavani sta bili odločbi Komisije, s katerima je bilo tožeči stranki odrejeno, naj ji predloži informacije o svoji dejavnosti, in to ne le za obdobje po pristopu Slovaške republike k Uniji, ampak tudi za obdobje pred tem. Splošno sodišče je poudarilo, da je za preiskovalna pooblastila iz člena 18(1) Uredbe št. 1/2003 določen le pogoj, da so zahtevane informacije potrebne, o čemer odloči Komisija, zaradi preveritve domneve kršitve, ki upravičuje vodenje preiskave. Iz tega izhaja, da Komisija od podjetja lahko zahteva informacije, ki se nanašajo na obdobje, v katerem se pravila Unije o konkurenci zanj še niso uporabljala, če se izkažejo za potrebne za ugotovitev morebitne kršitve teh pravil od takrat, ko se zanj uporabljajo. V tem okviru je Splošno sodišče zavrnilo argumentacijo tožeče stranke, da v tej zadevi ni nobene zveze med domnevno storjeno kršitvijo in zahtevanimi informacijami. V zvezi s tem je Splošno sodišče ugotovilo, da bi te informacije Komisiji lahko omogočile opredelitev zadevnih trgov, ugotovitev, ali ima tožeča stranka na teh trgih prevladujoč položaj, ali oceno teže kršitve, nekatere

⁷ Sklep Sveta 2010/427/EU z dne 26. julija 2010 o organizaciji in delovanju Evropske službe za zunanje delovanje (UL L 201, str. 30)

⁸ Uredba Sveta (ES, Euratom) št. 1605/2002 z dne 25. junija 2002 o finančni uredbi, ki se uporablja za splošni proračun Evropskih skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 1, zvezek 4, str. 74).

⁹ Uredba Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov 81 [ES] in 82 [ES] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 2, str. 205).

podatke iz obdobja pred 1. majem 2004 pa bi lahko potrebovala tudi za ugotovitev gospodarskega konteksta, v katerega se je umeščalo inkriminirano ravnanje.

b) Preiskovalna pooblastila Komisije

– Pomoč odvetnika

V sodbi z dne 27. septembra 2012 v zadevi *Koninklijke Wegenbouw Stevin proti Komisiji* (T-357/06, še neobjavljena) je Splošno sodišče opozorilo, da čeprav je treba nekatere pravice, ki izhajajo iz pravice do obrambe, med katerimi je tudi pravica do pravne pomoči, spoštovati že v fazi predhodnega postopka, je treba zagotoviti, da spoštovanje teh pravic ne posega v polni učinek preiskav, da bi lahko Komisija na področju konkurence izvajala naloge varuha Pogodbe. V tem kontekstu je treba splošna načela prava Unije, ki se nanašajo na pravico do obrambe, tehtati z zagotovitvijo polnega učinka preiskovalnih pooblastil Komisije, tako da se prepreči možnost uničenja ali prikritja dokumentov. Zato, čeprav je navzočnost zunanega odvetnika ali pravnika, ki je zaposlen v podjetju, mogoča, ta navzočnost ne sme biti pogoj za zakonitost preiskave. Kadar podjetje to želi, in zlasti kadar na kraju nima pravnika, lahko torej podjetje odvetnika zaprosi za nasvet in ga prosi, naj na kraj preiskave pride v najkrajšem možnem času. Da izvajanje te pravice do pomoči odvetnika ne bi oviralo poteka preiskave, mora biti osebam, ki so pooblaščen za njeno izvedbo, omogočeno, da nemudoma vstopijo v vse prostore podjetja, podjetje seznanijo z odločbo o preiskavi in zasedejo pisarne po svojem izboru, ne da bi počakale. Te osebe morajo imeti tudi možnost nadzora nad telefonskim in elektronskim komuniciranjem podjetja. Poleg tega mora biti čas, ki ga mora Komisija dati na voljo podjetju za vzpostavitev stika s svojim odvetnikom, preden začne izvajati preiskavo, zelo omejen in skrajšan na popoln minimum.

V zvezi s tem je Splošno sodišče presodilo, da Komisija s tem, da je zavrnila zahtevo podjetja, naj njeni uradniki, pooblaščen za izvedbo preiskave, preden bi jim podjetje dovolilo vstop v njegove prostore, do prihoda zunanjih odvetnikov podjetja počakajo v čakalnici, nikakor ni kršila pravice tega podjetja do obrambe. Zavrnitev tega podjetja, da bi inšpektorjem Komisije dovolilo vstop v obrate pred prihodom njegovih odvetnikov, je zato treba opredeliti kot odklonitev podreditve odločbi o preiskavi.

– Obseg

V zgoraj navedeni sodbi *Koninklijke Wegenbouw Stevin proti Komisiji* je Splošno sodišče poleg tega odločalo o obsegu preiskovalnih pooblastil Komisije. V zvezi s tem je navedlo, da imajo podjetja obveznost, da v predhodnem postopku aktivno sodelujejo pri preiskavi in v tem kontekstu zlasti poudarilo pomen, ki ga ima v tem okviru pravica do dostopa do vseh njihovih prostorov, zemljišč in prevoznih sredstev. Ta pravica ima namreč ključno vlogo, saj mora Komisiji omogočiti, da vse dokaze o kršitvah pravil o konkurenci zbere na njihovem običajnem kraju, to je v poslovnih prostorih podjetij.

Splošno sodišče je tako presodilo, da je zgolj na podlagi dejstva, da so odvetniki podjetja Komisiji najprej zavrnili vstop v pisarno enega od direktorjev tega podjetja, mogoče šteti, da je to podjetje odklonilo popolno podreditve odločbi o preiskavi, ne da bi morala Komisija dokazati, da je zamuda, ki jo je povzročila ta odklonitev, lahko povzročila uničenje ali prikritje dokumentov.

V sodbah z dne 14. novembra 2012 v zadevi *Nexans France in Nexans proti Komisiji* (T-135/09, še neobjavljena) in zadevi *Prysmian in Prysmian Cavi e Sistemi Energia proti Komisiji* (T-140/09, še neobjavljena), ki se nanašata na to isto problematiko, je Splošno sodišče kljub vsemu pojasnilo, da mora Komisija, kadar opravlja preiskavo v prostorih podjetja, to omejiti na dejavnosti navedenega

podjetja, ki se nanašajo na sektorje, navedene v odločbi o preiskavi. Kadar po preiskavi ugotovi, da dokument ali informacija ne spada v te sektorje, pa te ne sme uporabiti za namene preiskave. V zvezi s tem je Splošno sodišče poudarilo, da če za Komisijo taka omejitev ne bi veljala, bi ta lahko v praksi, vsakič ko ima indic, ki ji daje podlago za sum, da je podjetje storilo kršitev pravil o konkurenci na določenem področju svojih dejavnosti, izvedla preiskavo, ki se nanaša na vse njegove dejavnosti. To ne bi bilo združljivo z varstvom sfere zasebne dejavnosti pravnih oseb, ki je v demokratični družbi zagotovljena kot temeljna pravica. V konkretnem primeru je torej Komisija za sprejetje spornih odločb o preiskavah morala imeti dovolj resne indice, ki upravičujejo preiskavo v prostorih tožečih strank in ki se nanašajo na vse njihove dejavnosti v zvezi z električnimi kablji in z njimi povezanim materialom.

c) Razumni rok

V sodbi z dne 5. junija 2012 v zadevi *Imperial Chemical Industries proti Komisiji* (T-214/06, še neobjavljena) je Splošno sodišče, pri katerem se je uveljavljal tožbeni razlog prekomernega trajanja upravnega in sodnega postopka, štelo, da mu neomejena pristojnost, ki jo ima na področju glob zaradi kršitve pravil o konkurenci, omogoča odločanje o predlogu tožeče stranke, naj se zaradi takega trajanja zmanjša globa, ki ji jo je naložila Komisija. Splošno sodišče je zlasti poudarilo, da je v tem primeru zaradi ekonomičnosti postopka ter zagotovitve takojšnjega in učinkovitega pravnega sredstva zoper tako kršitev načela razumnega roka taka možnost upravičena.

Splošno sodišče je opozorilo, da je treba razumnost roka presojati glede na okoliščine posameznega primera in zlasti glede na pomen, ki ga ima za zadevno osebo, zapletenost zadeve ter ravnanje zadevne osebe in pristojnih organov, vendar je ocenilo, da čeprav je bilo trajanje sodnega postopka, ki ga graja tožeča stranka, in sicer skupaj pet let in devet mesecev, nedvomno znatno, pa to trajanje pojasnjujejo okoliščine in zapletenost zadeve. Tako je ob neobstoju kakršnega koli argumenta tožeče stranke glede pomena, ki naj bi ga zadeva imela zanjo, in ob upoštevanju dejstva, da zadeve niti zaradi njene narave niti zaradi njenega pomena za tožečo stranko ni bilo treba obravnavati posebej hitro, presodilo, da to trajanje ne upravičuje znižanja naloženega zneska globe.

d) Sankcije

– Izračun globe

V zadevi *Telefónica in Telefónica de España proti Komisiji* (sodba z dne 29. marca 2012, T-336/07, še neobjavljena, pod pritožbo) je Splošno sodišče pojasnilo merila, ki jih je treba upoštevati pri izračunu glob. V zvezi s tem je Splošno sodišče opozorilo, da mora v skladu s Smernicami o načinu določanja glob, naloženih v skladu s členom 15(2) Uredbe št. 17 in členom 65(5)[PJ]¹⁰ Komisija v okviru presoje teže kršitve preučiti dejanski vpliv na trg le, če se pokaže, da je ta vpliv mogoče izmeriti. V tem okviru je velikost geografskega trga le eno od treh meril, ki so pomembna za celovito presojo teže kršitve. Poleg tega ni samostojno merilo v tem smislu, da bi se lahko kot „zelo resne“ opredelile samo kršitve, ki se nanašajo na več držav članic. Zato lahko Komisija kršitev opredeli kot „zelo resno“, čeprav je velikost zadevnega geografskega trga omejena na ozemlje ene države članice.

Poleg tega je Splošno sodišče poudarilo, da mora Komisija pri presoji teže kršitve za določitev zneska globe skrbeti za odvratilnost svojih ukrepov, predvsem pri kršitvah, ki so še posebej

¹⁰ UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 1, str. 171.

škodljive za doseganje ciljev Unije. Odvratanje mora biti hkrati specifično in splošno, tako da je globa, čeprav je kazen za posamično kršitev, tudi del splošne politike za zagotovitev, da podjetja upoštevajo pravila o konkurenci.

Poleg tega, ker se povečanje zneska globe iz naslova trajanja kršitve opravi z uporabo določenega odstotnega deleža na izhodiščni znesek, ki je določen na podlagi teže celotne kršitve in že odraža različne ravni intenzivnosti kršitve, za zvišanje tega zneska zaradi trajanja kršitve ni treba upoštevati spreminjanja intenzivnosti kršitve v zadevnem obdobju. Nazadnje, čeprav ni izključeno, da je lahko nacionalni pravni okvir ali ravnanje nacionalnih organov v nekaterih okoliščinah olajševalna okoliščina, se odobritev ali toleriranje kršitve s strani nacionalnih organov ne moreta upoštevati kot olajševalna okoliščina, kadar imajo zadevna podjetja potrebna sredstva, da dobijo natančne in pravilne pravne informacije.

– Globe in periodične denarne kazni

V sodbi z dne 27. junija 2012 v zadevi *Microsoft proti Komisiji* (T-167/08, še neobjavljena) je Splošno sodišče navedlo, da čeprav je globa posledica kršitve členov 101 PDEU in 102 PDEU, periodična denarna kazen pa posledica odločbe, ki nalaga prenehanje zadevne kršitve in ukrepe glede ravnanja, če so ti potrebni, pa se obe nanašata na ravnanje podjetja v preteklosti in morata imeti odvračalni učinek, da se prepreči ponovitev ali nadaljevanje kršitve. Glede na te skupne značilnosti in cilje nič ne upravičuje razlikovanja glede ravni natančnosti v zvezi s tem, kaj podjetje mora ali česa ne sme storiti, da se uskladi s pravili o konkurenci, preden se zanj sprejme odločba, ki nalaga globo, ali odločba, ki nalaga dokončno periodično denarno kazen.

– Odredbe podjetjem – Omejitve

V zgoraj navedeni sodbi *Microsoft proti Komisiji* je Splošno sodišče opozorilo, da čeprav je Komisija pristojna, da ugotovi kršitev pravil o konkurenci in naloži zadevnim strankam, da ta kršitev preneha, pa strankam ne more naložiti svoje izbire med različnimi možnostmi ravnanja, ki so v skladu s Pogodbo ali odločbo, s katero so naloženi ukrepi glede ravnanja. Tako, kadar je podjetje izbralo eno od možnosti, Komisija ne sme ugotoviti kršitve ali naložiti periodične denarne kazni zato, ker se ji zdi druga možnost boljša.

2. Prispevek sodne prakse na področju člena 101 PDEU

a) Pojem sklepa podjetniškega združenja

V zadevi *MasterCard in drugi proti Komisiji* (sodba z dne 24. maja 2012, T-111/08, še neobjavljena, pod pritožbo) je Splošno sodišče obravnavalo tožbo za razglasitev ničnosti odločbe Komisije, s katero so bile za protikonkurenčne ugotovljene večstranske medfranšizne provizije (v nadaljevanju: VMP), ki so se uporabljale v okviru kartičnega plačilnega sistema MasterCard. VMP ustrezajo delu cene transakcije s plačilno kartico, ki ga obdrži banka, izdajateljica kartice. Strošek VMP nosijo trgovci v splošnem okviru stroškov, ki jim jih za uporabo plačilnih kartic zaračunava finančna institucija, ki vodi njihove transakcije.

V tej sodbi je Splošno sodišče lahko podalo pojasnila glede pojma sklepa podjetniškega združenja v smislu člena [101 PDEU]. Glede tega je Splošno sodišče poudarilo, da je namen tega pojma preprečiti, da bi se podjetja izognila uporabi pravil o konkurenci samo zaradi oblike, s katero usklajujejo svoje ravnanje na trgu. Zaradi zagotavljanja učinkovitosti tega načela namreč člen [101(1) PDEU] ne zajema le neposrednih načinov usklajevanja ravnanja med podjetji (sporazumi in usklajena ravnanja), temveč tudi institucionalne oblike sodelovanja, v okviru katerih

podjetja delujejo prek kolektivne strukture ali skupnega organa. V tem kontekstu je obstoj enakosti interesov ali skupnega interesa upošteven dejavnik pri presoji.

Splošno sodišče je zlasti poudarilo obstoj enakosti interesov plačilne organizacije MasterCard in finančnih institucij za določitev visokih VMP in zato sklepalo, da kljub spremembam po tem, ko je MasterCard Inc. vstopil na borzo, plačilna organizacija MasterCard še vedno predstavlja institucionalno obliko usklajevanja ravnanj udeleženih finančnih institucij. Komisija je zato pravilno vztrajala pri opredelitvi sklepov o določitvi VMP, ki so jih sprejeli organi plačilne organizacije MasterCard, za sklepe podjetniškega združenja.

b) Omejevanje konkurence

– Pomožne omejitve

V zgoraj navedeni sodbi *MasterCard in drugi proti Komisiji* je Splošno sodišče zavrnilo argumentacijo objektivne nujnosti VMP za delovanje plačilnega sistema MasterCard. V skladu s to argumentacijo naj bi brez prejemanja teh provizij finančne institucije morale ponuditi druge vrste plačilnih kartic svojim strankam ali zmanjšati prednosti, ki jih imajo imetniki kartic, kar naj bi ogrozilo pozitivno poslovanje sistema MasterCard. Splošno sodišče je sicer poudarilo pomen teh prihodkov in drugih poslovnih prednosti, ki niso VMP, ki jih imajo te institucije od svoje dejavnosti izdaje plačilnih kartic, vendar zavrnilo to argumentacijo s presojo, da čeprav se v sistemu, ki deluje brez VMP, lahko pričakuje zmanjšanje ugodnosti, omogočenih imetnikom kartic, ali dobičkonosnosti dejavnosti izdajanja kartic, pa je mogoče razumno sklepati, da tako zmanjšanje ne bi zadostovalo za ogrožitev pozitivnega poslovanja sistema MasterCard.

– Učinki

V zgoraj navedeni zadevi *MasterCard in drugi proti Komisiji* so tožeče stranke med drugim trdile, da okoliščina, da VMP vplivajo na strošek storitve, opravljene za trgovca, ne vpliva na konkurenco med pridobitelji, saj se enako uporabljajo za vse pridobitelje. Glede tega je Splošno sodišče presodilo, da ob ugotovitvi, da je z VMP določena najnižja raven stroškov za storitve, opravljene za trgovca, in ker je Komisija lahko upravičeno ugotovila, da bi sistem MasterCard, ki bi deloval brez VMP, ostal ekonomsko vzdržen, iz tega nujno izhaja, da te omejevalno vplivajo na konkurenco. VMP namreč v primerjavi s trgovcem pridobivanjem, ki deluje brez njih, omejujejo pritisk, ki ga lahko trgovci izvajajo na banke pri pogajanju o stroških za storitve, opravljene za njih, ker zmanjšujejo možnost, da bi se cene znižale pod določen prag.

– Potencialna konkurenca

V zadevi *E.ON Ruhrgas in E.ON proti Komisiji* in zadevi *GDF Suez proti Komisiji* (sodbi z dne 29. junija 2012, T-360/09 oziroma T-370/09, še neobjavljeni) je Splošno sodišče odločalo o tožbah za razglasitev ničnosti odločbe Komisije, s katero je bila vsaki od energetskih družb – tožečih strank – naložena globa v višini 553 milijonov EUR zaradi kršitve prava Unije o konkurenci s tem, da so sklenile sporazum o razdelitvi francoskega in nemškega trga z zemeljskim plinom. Ta sporazum je bil sklenjen leta 1975, ko sta se družba Ruhrgas AG (postala E.ON Ruhrgas AG, ki je članica skupine E.ON) in družba Gaz de France (GDF) (ki je danes članica skupine GDF Suez), zato da bi uvažali ruski plin v Nemčijo in Francijo, odločili za skupno gradnjo plinovoda čez Nemčijo. Komisija je odločila, da sta se s tem sporazumom podjetji dogovorili, da ne bosta prodajali plina iz tega plinovoda na nacionalnem trgu druge stranke. V teh zadevah je Splošno sodišče odločalo o pogojih, pod katerimi je mogoče podjetje opredeliti za potencialnega konkurenta v okviru uporabe člena [101(1) PDEU].

V zvezi s tem je Splošno sodišče navedlo, da preizkus pogojev konkurence na danem trgu ne temelji samo na obstoječi konkurenci med podjetji, ki so že na zadevnem trgu, ampak tudi na potencialni konkurenci. Čeprav je namen podjetja, da vstopi na trg, morda upošteven pri preučitvi, ali ga je mogoče šteti za potencialnega konkurenta na navedenem trgu, pa je bistveni element, na katerem mora temeljiti ta opredelitev, njegova sposobnost, da vstopi na navedeni trg. Pri nacionalnem trgu, za katerega je značilen obstoj dejanskih teritorialnih monopolov, okoliščina, da na tem trgu ni zakonskega monopola, ni upoštevana. Komisija namreč mora, da bi ugotovila, ali na nekem trgu obstaja potencialna konkurenca, preučiti dejanske in konkretne možnosti, da si zadevna podjetja konkurirajo ali da na ta trg vstopi nov konkurent in konkurira na njem prisotnim podjetjem. Komisija mora ta preizkus opraviti na objektivni osnovi, tako da je okoliščina, da so te možnosti izključene zaradi monopola, ki izvira neposredno iz nacionalne ureditve ali posredno iz dejanske situacije, ki nastane kot posledica izvajanja te ureditve, brezpredmetna. Poleg tega zgolj teoretična možnost vstopa družbe na tak trg ne zadostuje za dokaz obstoja take konkurence.

V tej zadevi je Splošno sodišče ugotovilo, da je lahko položaj, ki je bil za nemški trg značilen do 24. aprila 1998, in sicer zakoniti obstoj dejanskih teritorialnih monopolov, povzročil neobstoj vsakršne konkurence na tem trgu, tako dejanske kot potencialne. V zvezi s tem je dejstvo, da v Nemčiji ni bilo zakonskega monopola, neupoštevno. Iz tega je Splošno sodišče sklepalo, da Komisija ni dokazala obstoja potencialne konkurence med E.ON in GDF Suez na nemškem trgu plina od 1. januarja 1980 do 24. aprila 1998, ki bi jo lahko ogrozil sporazum med tema družbama.

c) Izračun globe

– Sodelovanje

i) Obseg

V sodbi z dne 27. septembra 2012 v zadevi *Nynäs Petroleum in Nynas Belgium proti Komisiji* (T-347/06, še neobjavljena) je Splošno sodišče navedlo, da lahko Komisija v skladu z določbo točke 3, šesta alineja, smernic za izračun glob zmanjša osnovni znesek globe zaradi učinkovitega sodelovanja podjetij v postopkih izven področja uporabe obvestila o prizanesljivosti iz leta 2002. Vendar lahko Komisija podjetju, ki je sodelovalo v postopku, sproženem zaradi kršitve pravil o konkurenci, zmanjša globo na podlagi teh določb omenjenih smernic le, če se obvestilo o prizanesljivosti iz leta 2002 ne uporablja. To obvestilo pa se ne uporablja za vertikalne omejevalne sporazume ali tiste, ki spadajo na področje uporabe člena [102 PDEU]. V teh okoliščinah, ker je v tem primeru zadevna kršitev spadala na področje uporabe obvestila o prizanesljivosti iz leta 2002, je Splošno sodišče ocenilo, da se določbe točke 3, šesta alineja, smernic za izračun glob za tožeči stranki ne morejo uporabiti.

ii) Posledice

V sodbi z dne 27. septembra 2012 v zadevi *Kuwait Petroleum in drugi proti Komisiji* (T-370/06, še neobjavljena, pod pritožbo) je Splošno sodišče poudarilo, da v skladu s točko 27 obvestila o prizanesljivosti v primerih kartelov iz leta 2002 Komisija ob koncu upravnega postopka v sprejetih odločbah oceni končni položaj vsakega podjetja, ki je vložilo prijavo za zmanjšanje globe. Iz tega po presoji Splošnega sodišča izhaja, da mora Komisija vrednost informacij, ki jih zagotovi podjetje, oceniti po končanem upravnem postopku in ji ni mogoče očitati, da je presodila, da ne sme nagraditi podjetja za izjave, ki so se ji v nekem trenutku postopka zdele odločilne, vendar pa so se v nadaljevanju upravnega postopka izkazale za neuporabne, saj je podjetje spremenilo take izjave.

– Obteževalne okoliščine

i) Vloga vodje ali pobudnika kršitve

V sodbi z dne 27. septembra 2012 v zadevi *Shell Petroleum in drugi proti Komisiji* (T-343/06, še neobjavljena, pod pritožbo) je Splošno sodišče navedlo, da načeloma nič ne nasprotuje temu, da bi se Komisija smela opreti na enkratni dogodek pri dokazovanju, da je podjetje imelo vlogo pobudnika v kartelu, vendar pod pogojem, da ta edini dokaz dopušča zanesljiv sklep, da je to podjetje pritiskalo na druga podjetja ali jih spodbujalo k ustanovitvi kartela oziroma k vključitvi vanj.

Poleg tega je v zgoraj navedeni sodbi *Koninklijke Wegenbouw Stevin proti Komisiji* Splošno sodišče opozorilo, da čeprav sodišče Unije razlikuje med vlogo pobudnika in vlogo vodje, kljub temu ocenjuje, da čeprav dokazi, ki jih je Komisija podala, niso zadostni, kar zadeva eno izmed teh dveh vlog, pa lahko v okviru izvajanja svoje neomejene pristojnosti potrdi povečanje zneska globe s strani Komisije. Glede na pomen vloge vodje, ki jo je imela tožeča stranka, je v tem primeru presodilo, da ni treba zmanjšati povečanja globe, ki je bilo določeno.

ii) Ponovna kršitev

V zgoraj navedeni sodbi *Shell Petroleum in drugi proti Komisiji* je Splošno sodišče podalo pojasnila v zvezi s to problematiko v primeru podobnih kršitev, ki sta jih zaporedoma storili dve hčerinski družbi iste matične družbe. Splošno sodišče je presodilo, da sme, ker konkurenčno pravo Unije priznava, da različne družbe, ki pripadajo isti skupini, sestavljajo en gospodarski subjekt, če zadevne družbe ne določajo samostojno svojega ravnanja na trgu, Komisija upravičeno šteti, da gre za primer ponovne kršitve, kadar ena od hčerinskih družb matične družbe stori kršitev, ki je enake vrste kot kršitev, za katero je bila predhodno kaznovana druga hčerinska družba. Ker pa gre za možnost in ne za obveznost, zgolj dejstvo, da Komisija v prejšnji odločbi odgovornosti ni pripisala matični družbi, ne pomeni, da je dolžna v poznejši odločbi presoditi enako.

V tem primeru je Splošno sodišče ocenilo, da ob tem, da sta hčerinska družba, na katero se nanaša prejšnja odločba, in hčerinska družba, na katero se nanaša nova odločba Komisije, posredno v stoddostni lasti istih matičnih družb, okoliščina, da se je Komisija v prejšnji odločbi odločila, da kršitev pripiše prvi hčerinski družbi in ne njenima matičnima družbama, ne vpliva na možnost, da se v novi odločbi uporabi sodna praksa v zvezi s ponovno kršitvijo. Poleg tega prenehanje ene izmed matičnih družb ne vpliva na možnost uporabe ponovne kršitve za podjetje, ki še naprej obstaja. Nazadnje, Komisija ni bila dolžna predložiti dokazov, na podlagi katerih bi bilo mogoče ugotoviti, da je ta matična družba dejansko odločilno vplivala na kršitveno ravnanje svoje hčerinske družbe, ki je bila predmet prejšnje odločbe, saj je bila ta hčerinska družba, tedaj ko so bile storjene kršitve, v stoddostni lasti izključno zgoraj omenjenih matičnih družb.

d) Pripis kršitve – Naložitev solidarne obveznosti

V zadevi *Ballast Nedam proti Komisiji* (sodba z dne 27. septembra 2012, T-361/06, še neobjavljena, pod pritožbo) je Splošno sodišče presodilo, da družba, ki s svojo hčerinsko družbo tvori eno podjetje, ne more uspešno zatrjevati, da je treba, ker je sodišče Unije zmanjšalo globo, naloženo njeni hčerinski družbi, globo, ki ji je bila solidarno naložena kot matični družbi skupine, ravno tako zmanjšati, kadar je odločitev o zmanjšanju globe posledica dejstva, da je Komisija kršila pravico hčerinske družbe do obrambe.

e) Neomejena pristojnost

– Predhodno razpolaganje s podatki

V zgoraj navedeni sodbi *Shell Petroleum in drugi proti Komisiji* je Splošno sodišče opozorilo, da neomejena pristojnost sodišču Unije poleg zgolj nadzora zakonitosti sankcije dovoljuje, da s svojo presojo nadomesti presojo Komisije in posledično razveljavi, zmanjša ali zviša naloženo globo ali periodično denarno kazen. To v skladu z zahtevami načela učinkovitega sodnega varstva, določenega v členu 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah¹¹, pomeni, da sodišče Unije opravlja tako pravni kot dejanski nadzor in da ima pooblastilo za presojo dokazov, razglasitev ničnosti izpodbijane odločbe in spremembo zneska glob. Zato mora Splošno sodišče ob sprejetju svoje odločitve v okviru navedene neomejene pristojnosti presoditi, ali so bile zadevnim podjetjem naložene globe, katerih višina pravilno odraža težo zadevne kršitve. Pri izvajanju svoje neomejene pristojnosti lahko Splošno sodišče načeloma upošteva nesodelovanje podjetja in posledično poveča znesek globe, ki mu je bila naložena za kršitev člena [101 PDEU] ali člena [102 PDEU]. Splošno sodišče je ocenilo, da je to lahko podano v primeru, ko podjetje v odgovor na tako zahtevo Komisije v upravnem postopku namerno ali iz malomarnosti ne bi predložilo podatkov, ki so odločilni za določitev zneska globe in ki jih podjetje ima ali bi jih lahko imelo na voljo ob sprejetju izpodbijane odločbe. Čeprav v takem primeru Splošnemu sodišču nič ne preprečuje upoštevanja takih informacij, pa podjetje, ki jih je predložilo šele v fazi sodnega postopka, s čimer je tako škodovalo cilju in pravilni izvedbi upravnega postopka, vendarle tvega, da bo Splošno sodišče to okoliščino upoštevalo pri določitvi ustreznega zneska globe.

– Novo dejstvo

Glede tega je Splošno sodišče v zgoraj navedeni sodbi *Imperial Chemical Industries proti Komisiji* navedlo, da čeprav je bil tožbeni razlog glede celotnega trajanja postopka v zvezi s tožečo stranko naveden šele na obravnavi, ga ni mogoče šteti za nedopustnega zaradi prepozne navajanja. Ocenilo je namreč, da je celotno trajanje postopka novo dejstvo, ki v skladu s členom 48(2) Poslovnika upravičuje navedbo omenjenega tožbenega razloga med postopkom.

– Metoda – Nevezanost Splošnega sodišča na smernice

V zgoraj navedenih sodbah *E.ON Ruhrgas in E.ON proti Komisiji* ter *GDF Suez proti Komisiji* je Splošno sodišče opozorilo, da pri odločanju na podlagi neomejene pristojnosti ni vezano na izračune Komisije niti na njene smernice na področju glob, ampak mora opraviti lastno presojo ob upoštevanju vseh okoliščin konkretnega primera. Splošno sodišče je namreč presodilo, da bi uporaba metode Komisije glede na pomembnost ugotovljene napake v tem primeru privedla do nesorazmernega zmanjšanja naložene globe. Čeprav se ta napaka Komisije nanaša zgolj na francoski trg in na okoli petino časa trajanja kršitve, bi namreč uporaba metode Komisije privedla do več kot 50 % zmanjšanja globe. Zato je Splošno sodišče poudarilo, da ni vezano na to metodo, in sklenilo, da je treba zlasti glede na trajanje in težo kršitve vsaki od družb naložiti globo v višini 320 milijonov EUR.

¹¹ UL 2010, C 83, str. 389.

3. Prispevek sodne prakse na področju člena 102 PDEU

a) Prevladujoči položaj

V zadevi, v kateri je bila izdana zgoraj navedena sodba *Telefónica in Telefónica de España proti Komisiji*, je bila na Splošno sodišče vložena tožba za razglasitev ničnosti odločbe, s katero je Komisija tožečima strankama, družbama skupine Telefónica, ki je prvotni španski telekomunikacijski operater, za zlorabo prevladujočega položaja na trgu širokopasovnega dostopa do interneta v Španiji naložila globo v višini približno 151 milijonov EUR. Po mnenju Komisije sta tožeči stranki zlorabili svoj prevladujoči položaj na španskem veleprodajnem trgu storitev zagotavljanja širokopasovnega dostopa do interneta na regionalni in nacionalni ravni v obdobju med septembrom 2001 in decembrom 2006.

Splošno sodišče je spomnilo, da je morebitni obstoj konkurence na trgu upoštevna okoliščina za presojo obstoja prevladujočega položaja. Vendar pa obstoj konkurence, čeprav živahne, na nekem trgu ne pomeni, da na tem trgu ni prevladujočega položaja, saj je bistvena značilnost navedenega položaja sposobnost ravnati brez upoštevanja te konkurence v svoji tržni strategiji, ne da bi zato nosil škodljive posledice zaradi takega ravnanja. Splošno sodišče je prav tako spomnilo, da čeprav je sposobnost rednega zviševanja cen nesporno element, ki lahko nakazuje obstoj prevladujočega položaja, pa nikakor ni nujen element, ker je neodvisnost, ki jo ima podjetje s prevladujočim položajem na področju cen, povezana bolj z zmožnostjo, da te cene določa, ne da bi moralo upoštevati odziv konkurentov, strank in dobaviteljev, kot pa z zmožnostjo, da te cene zviša.

b) Zloraba

– Cenovne škarje

Komisija je v isti zadevi tožečima strankama naložila globo, ker sta svojim konkurentom zaračunavali nepošteno cene v obliki cenovnih škarij med cenami za maloprodajni širokopasovni dostop in cenami za veleprodajni širokopasovni dostop na regionalni in nacionalni ravni.

Splošno sodišče je opozorilo, da lahko ob neobstoju kakršne koli objektivne utemeljitve zbijanje marž samo po sebi pomeni zlorabo v smislu člena [102 PDEU]. Zbijanje marž je posledica razlike med cenami za veleprodajne storitve in cenami za maloprodajne storitve, ne pa posledica ravni teh cen kot takih. Tako zbijanje je lahko posledica ne le nenavadno nizke cene na maloprodajnem trgu, ampak tudi nenavadno visoke cene na veleprodajnem trgu. Za presojo zakonitosti cenovne politike podjetja s prevladujočim položajem je treba načeloma uporabiti cenovna merila, ki temeljijo na stroških, ki jih ima podjetje s prevladujočim položajem, in na njegovi strategiji. Še posebej v zvezi s prakso oblikovanja cen, ki vodi do zbijanja marž, uporaba takih meril za analizo omogoča preveritev, ali bi bilo to podjetje dovolj učinkovito, da bi te maloprodajne storitve končnim uporabnikom ponujalo drugače kot z izgubo, če bi moralo predhodno plačati svoje veleprodajne cene za posredniške storitve.

– Potencialni učinek na konkurenco

V tej zadevi je Splošno sodišče prav tako poudarilo, da za ugotovitev kršitve člena [102 PDEU] zadostuje dokazati, da je podjetje s prevladujočim položajem z ravnanjem, ki pomeni zlorabo, poskušalo omejiti konkurenco ali, z drugimi besedami, da ravnanje ima ali bi lahko imelo tak učinek. Tako mora imeti praksa oblikovanja cen protikonkurenčen učinek na trg, vendar ni treba, da je nujno dejanski, ker v zvezi s tem zadošča dokaz potencialnega protikonkurenčnega učinka,

zaradi katerega bi bili lahko izrinjeni vsaj tako učinkoviti konkurenti, kot je podjetje s prevladujočim položajem.

– Pojem kršitve, storjene naklepno ali iz malomarnosti

Zgoraj navedena sodba *Telefónica in Telefónica de España proti Komisiji* je Splošnemu sodišču omogočila, da v zvezi z vprašanjem, ali je bila kršitev storjena naklepno ali iz malomarnosti, pojasni, da je ta pogoj izpolnjen, če zadevno podjetje ne more prezreti, da je njegovo ravnanje protikonkurenčno, ne glede na to, ali se zaveda, da krši pravila o konkurenci iz Pogodbe. Podjetje se zaveda protikonkurenčne narave svojega ravnanja, ko se zaveda dejanskih elementov, ki upravičujejo ugotovitev obstoja prevladujočega položaja na zadevnem trgu in ugotovitev Komisije o zlorabi tega položaja.

V zvezi s tem preudarni gospodarski subjekt ne more dvomiti, da ima imetništvo velikih tržnih deležev velik pomen, ki ga mora nujno upoštevati v zvezi s svojim morebitnim ravnanjem na trgu. Prvotni operater in lastnik edine omembe vredne infrastrukture za zagotavljanje veleprodajnih produktov v telekomunikacijskem sektorju tako ne more prezreti, da ima prevladujoč položaj na upoštevni trgih. Iz tega izhaja, da veliki tržni deleži, ki jih ima tak operater na zadevnih trgih, pomenijo, da je njegovo prepričanje, da nima prevladujočega položaja na teh trgih, lahko le posledica bodisi nezadostne preučitve strukture trgov, na katerih deluje, bodisi neupoštevanja teh struktur.

– Interoperabilnost

V zadevi, v kateri je bila izdana zgoraj navedena sodba *Microsoft proti Komisiji*, je Splošno sodišče obravnavalo tožbo za razglasitev ničnosti odločbe Komisije, s katero je bila družbi Microsoft Corp. naložena globa, ker plačila, ki jih je ta družba zahtevala za omogočanje dostopa njenih konkurentov do informacij o interoperabilnosti med njenimi proizvodi in proizvodi navedenih konkurentov, niso bila razumna.

Splošno sodišče je presodilo, da načela ocenjevanja, ki jih je v izpodbijani odločbi uporabila Komisija, in zlasti merilo inovativnosti zadevnih tehnologij, lahko pokažejo, ali zneski plačil, ki jih zahteva družba Microsoft, odražajo lastno vrednost tehnologije in ne njene strateške vrednosti. Iz tega izhaja, da uporaba teh načel objektivno izpolnjuje potrebo po presoji, ali so zneski plačil, ki jih zahteva družba Microsoft, razumni. V okviru podelitve pravice do dostopa do informacij o interoperabilnosti in do njihove uporabe pod razumnimi in nediskriminatornimi pogoji brez plačila za strateško vrednost ima Komisija pravico presojati inovativnost teh tehnologij na podlagi njenih sestavnih delov, torej novosti in neočitnosti, pri čemer zadnjenavedena ustreza pojmu inventivna raven. Presoja inovativnosti tehnologij na podlagi novosti in inventivne ravni ne pomeni, da se na splošno izniči vrednost pravic intelektualne lastnine, poslovnih skrivnosti ali drugih zaupnih informacij niti *a fortiori*, da se inovativnost naloži kot pogoj, zato da je proizvod ali informacija zajeta s tako pravico ali da pomeni poslovno skrivnost.

4. Prispevek sodne prakse na področju koncentracij

V zadevi *Electrabel proti Komisiji* (sodba z dne 12. decembra 2012, T-332/09, še neobjavljena) je bila na Splošno sodišče vložena tožba belgijske družbe Electrabel zoper odločbo Komisije, s katero ji je bila naložena globa 20 milijonov EUR zaradi predčasne izvedbe koncentracije v nasprotju

s členom 7(1) Uredbe (EGS) št. 4064/89¹². Šlo je za pridobitev dejanskega izključnega nadzora s strani te družbe nad družbo Compagnie nationale du Rhône (CNR). Družba Electrabel, ki je 23. decembra 2003 pridobila delnice, ki so njeno udeležbo povečale na 49,95 odstotka kapitala in na 47,92 odstotka glasovalnih pravic družbe CNR, je šele 9. avgusta 2007 zadevo predložila Komisiji za pridobitev mnenja o pridobitvi takega nadzora. Ker je Komisija navedla, da je bil ta nadzor res pridobljen, je družba Electrabel formalno priglasila koncentracijo. Čeprav ji Komisija s prvo odločbo z dne 29. aprila 2008 ni nasprotovala in jo je razglasila za združljivo s skupnim trgom, je v tej odločbi pustila odprto vprašanje, kdaj natančno je družba Electrabel pridobila dejanski izključni nadzor nad družbo CNR. Ker je menila, da je v zvezi s tem upošteven datum 23. december 2003, pa je nato sprejela izpodbijano odločbo.

Splošno sodišče, ki je odločalo o veljavnosti analize Komisije glede obstoja koncentracije, je opozorilo, da je presoja okoliščin izvedbe koncentracije, ki jo opravi Komisija, predmet celovitega nadzora sodišča Unije. V zvezi s tem je spomnilo, da je v skladu s točko 14 obvestila o konceptu koncentracije¹³ mogoče za delničarja, celo manjšinskega, šteti, da ima izključni nadzor nad podjetjem, kadar je zelo verjetno, da bo na skupščini delničarjev navedenega podjetja pridobil večino, ker je lastništvo ostalih delnic zelo razpršeno. Pri presoji, ali ima izključni nadzor ali ne, se je treba opreti na prisotnost delničarjev v preteklih letih. Če ima na podlagi števila delničarjev, prisotnih na skupščini delničarjev, manjšinski delničar na tej skupščini zagotovljeno večino glasov, se šteje, da ima zadevni manjšinski delničar izključni nadzor nad podjetjem. Splošno sodišče je presodilo, da je bilo tako v obravnavanem primeru, saj tožeča stranka ni mogla izpodbiti ugotovitve Komisije, da je bilo 23. decembra 2003 zelo verjetno, da bo na skupščinah delničarjev pridobila večino, čeprav nima večine glasovalnih pravic.

Poleg tega je Splošno sodišče presodilo, da Komisija z uporabo petletnega zastaralnega roka ni storila napake, saj je kršitev, očitana tožeči stranki, to je predčasna izvedba koncentracije, kršitev, ki lahko bistveno spremeni pogoje konkurence in ki je ni mogoče šteti za zgolj formalno ali procesno v smislu člena 1(1)(a) Uredbe (EGS) št. 2988/74¹⁴.

Končno, glede določitve zneska globe je Splošno sodišče poudarilo, da Komisiji ni mogoče očitati, da pri določitvi zneska globe v obravnavanem primeru ni upoštevala načel in metod, določenih v smernicah o načinu določanja glob, naloženih zaradi kršitev členov [101 PDEU] in [102 PDEU]. Okvir njene analize je moral biti člen 14(3) Uredbe št. 4064/89, v skladu s katerim se pri določanju zneska globe upoštevata narava in teža kršitve.

Državne pomoči

1. Dopustnost

V sodbi z dne 20. septembra 2012 v zadevi *Francija proti Komisiji* (T-154/10, še neobjavljena, pod pritožbo) je Splošno sodišče presodilo, da zaradi dejstva, da je država članica odpravila ukrep, ki je bil s sklepom Komisije opredeljen za obstoječo pomoč, več mesecev pred sprejetjem tega

¹² Uredba Sveta (EGS) št. 4064/89 z dne 21. decembra 1989 o nadzoru koncentracij podjetij (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 1, str. 31).

¹³ Obvestilo Komisije o konceptu koncentracije v okviru Uredbe št. 4064/89 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 1, str. 195).

¹⁴ Uredba Sveta (EGS) št. 2988/74 z dne 26. novembra 1974 o rokih zastaranja v postopkih in izvajanju sankcij v transportnem pravu in pravu konkurence Evropske gospodarske skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 7, zvezek 1, str. 61).

sklepa, tožba zoper navedeni sklep ni nedopustna. Splošno sodišče je odločalo o tožbi zoper sklep Komisije, s katerim je bila pomoč, ki naj bi jo izvajala Francoska republika v obliki neomejenega implicitnega poročstva za podjetje La Poste zaradi njegovega statusa osebe javnega prava, razglašena za nezdružljivo z notranjim trgov.

Splošno sodišče je poudarilo, da sklep Komisije, s katerim je ugotovljen obstoj državne pomoči v korist podjetja v obliki neomejenega poročstva in je ta pomoč razglašena za nezdružljivo z notranjim trgov, nujno ustvarja zavezujoče pravne učinke in je zato izpodbojni akt v smislu člena 263 PDEU. Čeprav se je v obravnavanem primeru francoska vlada iz lastnih razlogov in brez vsakršne prisile s strani Komisije odločila, da ukrep, ki je bil s sklepom Komisije opredeljen za obstoječo pomoč, več mesecev pred sprejetjem izpodbijanega sklepa odpravi, je bila Francoska republika vseeno pravno zavezana k izvršitvi izpodbijanega sklepa. Splošno sodišče je presodilo, da dejstvo, da so morda pri izvršitvi tega sklepa interesi, ki jih zagovarja Komisija, in interesi te države članice sovpadali, zadnji ni moglo preprečiti, da zoper ta sklep vloži ničnostno tožbo. Če bi se ta preprečitev priznala, bi to vodilo do kaznovanja držav članic glede na to, ali so našle lasten interes za uskladiitev s sklepom Komisije ali ne, in bilo izredno subjektivno.

V zadevi *Ryanair proti Komisiji* (sodba z dne 28. marca 2012, T-123/09, še neobjavljena, pod pritožbo) je tožeča stranka Splošnemu sodišču predlagala razglasitev ničnosti dveh odločb Komisije o posojilu v višini 300 milijonov EUR, ki ga je leta 2008 italijanska država odobrila letalski družbi Alitalia – Compagnia Aerea Italiana SpA. S prvo od teh odločb, s katero je bil ta ukrep razglašen za nezdružljiv s skupnim trgov in je bila naložena vrnitev pomoči, ki je bila dana družbi Alitalia, se je končal formalni postopek preiskave, druga, s katero je Komisija zavrnila opredelitev prodaje sredstev navedene družbe kot pomoč pod pogojem spoštovanja nekaterih zavez, ki so jih prevzeli italijanski organi, v celoti, pa je bila sprejeta na podlagi člena 4(3) Uredbe (ES) št. 659/1999¹⁵ brez začetka formalnega postopka preiskave.

V zvezi z drugo odločbo je Splošno sodišče spomnilo, da je zakonitost odločbe o nenasprotovanju odvisna od tega, ali obstajajo dvomi o združljivosti pomoči s skupnim trgov, in poudarilo, da ker se mora ob obstoju takih dvomov začeti formalni postopek preiskave, v katerem lahko sodelujejo zainteresirane stranke iz člena 1(h) Uredbe št. 659/1999, je treba šteti, da taka odločba neposredno in posamično zadeva vsako zainteresirano stranko v smislu te določbe. Osebe, ki so upravičene do procesnih jamstev iz člena [108(2) PDEU] in člena 6(1) Uredbe št. 659/1999, lahko namreč spoštovanje teh jamstev dosežejo le, če imajo možnost odločbo o nenasprotovanju izpodbijati pred sodiščem Unije. Tako v skladu s to določbo zainteresirana stranka pomeni med drugim katero koli osebo, podjetje ali združenje podjetij, na katerih interese bi lahko dodelitev pomoči vplivala, torej predvsem podjetja, ki so konkurenti upravičenca do te pomoči.

Splošno sodišče je ob sklepanju na podlagi sodbe Sodišča z dne 24. maja 2011 v zadevi *Komisija proti Kronoply in Kronotex* (C-83/09 P, še neobjavljena) pojasnilo, da kadar tožeča stranka predlaga razglasitev ničnosti odločbe o nenasprotovanju, izpodbija predvsem to, da je Komisija odločbo glede zadevne pomoči sprejela, ne da bi začela formalni postopek preiskave, s čimer naj bi kršila njene procesne pravice. Tožeča stranka lahko, zato da bi bilo ugodeno njenemu predlogu za razglasitev ničnosti, navede kateri koli tožbeni razlog, ki kaže na to, da bi presoja informacij in elementov, s katerimi je Komisija razpolagala med predhodno fazo preučitve priglašenega ukrepa, morala porajati dvome o združljivosti tega ukrepa s skupnim trgov.

¹⁵ Uredba Sveta (ES) 659/1999 z dne 22. marca 1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena [88 ES] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 1, str. 339).

Rešitev pa je v zvezi z odločbo, s katero je bila pomoč razglašena za nezdružljivo s skupnim trgom, drugačna. Odločba, s katero se postopek na podlagi člena [108(2) PDEU] zaključí, posamično zadeva podjetja, ki so vložila pritožbo, na podlagi katere je bil ta postopek uveden, in ki so predložila pripombe, ki so vplivale na potek postopka, le če je ukrep pomoči, ki je predmet te odločbe, znatno prizadel njihov tržni položaj, ali če uspejo drugače – s sklicevanjem na posebne okoliščine, ki jih individualizirajo podobno, kot bi bil individualiziran naslovnik odločbe – dokazati, da jih zadevna odločba posamično zadeva. Čeprav je Splošno sodišče priznalo, da je v obravnavanem primeru tožeča stranka aktivno sodelovala v postopku, je ugotovilo, da je zadevna odločba ne zadeva posamično.

2. Vsebinska vprašanja

a) Pojem državne pomoči

V zgoraj navedeni sodbi *Francija proti Komisiji* je Splošno sodišče pojasnilo, da pomoč, dodeljena v obliki državnega poročstva brez protidajatve, na splošno pomeni podelitev prednosti upravičeni osebi, ker povzroči izboljšanje finančnega položaja upravičenca z zmanjšanjem običajnih obremenitev njegovega proračuna. V zvezi s tem je Splošno sodišče poudarilo, da je pojem pomoči splošnejši od pojma subvencije, ker zajema ne le aktivna ravnanja, kot so same subvencije, ampak tudi državne ukrepe, ki v različnih oblikah zmanjšujejo obremenitve, ki jih običajno nosijo podjetja, in ki so tako, ne da bi bili subvencije v strogem pomenu besede, enake narave in imajo enake učinke. Neomejeno državno poročstvo njegovemu upravičencu tako zlasti omogoča, da pridobi ugodnejše pogoje kreditiranja od tistih, ki bi jih pridobil zgolj na podlagi njegovih odlik, in zato zmanjšuje obremenitev njegovega proračuna. V tem okviru je Splošno sodišče presodilo, da se lahko Komisija za ugotovitev, da je oseba javnega prava pridobila ugodnejše pogoje kreditiranja in torej finančno prednost, sklicuje na stališča bonitetnih agencij, in natančneje, na najpomembnejše izmed njih. Ker je namreč dokazano, da trg upošteva bonitetno oceno najpomembnejših bonitetnih agencij za oceno posojila, ki ga odobri danemu podjetju, bonitetna ocena teh agencij, ki je boljša od tiste, ki bi bila dana, če ne bi obstajalo poročstvo, lahko da prednost osebi javnega prava.

V sodbi z dne 21. marca 2012 v združenih zadevah *Irska in drugi proti Komisiji* (T-50/06 RENV, T-56/06 RENV, T-60/06 RENV, T-62/06 RENV in T-69/06 RENV, še neobjavljena, pod pritožbo) je Splošno sodišče pojasnilo razmerje med pravili o državnih pomočeh in pravili iz direktive o usklajevanju v zvezi z oprostitvijo trošarin. V zvezi s tem je poudarilo, da imajo pravila na področju uskladitve nacionalnih davčnih zakonodaj, vključno s tistimi, ki se nanašajo na trošarine, ter pravila o državnih pomočeh isti cilj, in sicer spodbujanje pravičnega delovanja notranjega trga s tem, da so usmerjena zlasti zoper izkrivljanje konkurence. V zvezi z njihovim skupnim ciljem je treba v okviru doslednega izvajanja teh različnih pravil šteti, da ima pojem izkrivljanja konkurence enak obseg in pomen na področju uskladitve nacionalnih davčnih zakonodaj in področju državnih pomoči. Poleg tega so institucije Unije, in sicer Komisija, ki predlaga, in Svet, ki odloča, na podlagi pravil na področju usklajevanja nacionalnih davčnih zakonodaj, zlasti tistih, ki se nanašajo na trošarine, navedenih v členu [113 PDEU] in Direktivi 92/81/EGS¹⁶, izrecno odgovorne za presojo obstoja morebitnega izkrivljanja konkurence, da bi lahko državi članici odobrile ali zavrnile uporabo ali nadaljnjo uporabo oprostitve usklajene trošarine na podlagi člena 8(4) Direktive 92/81, ali obstoja morebitne nelojalne konkurence ali izkrivljanja delovanja notranjega trga, zaradi česar bi bila v skladu s členom 8(5) Direktive 92/81 upravičena ponovna preučitev že dodeljene odobritve na podlagi člena 8(4) te direktive.

¹⁶ Direktiva Sveta 92/81/EGS z dne 19. oktobra 1992 o uskladitvi trošarinskih struktur za mineralna olja (UL L 316, str. 12).

Splošno sodišče je kljub temu poudarilo, da je za opredelitev prednosti kot pomoči v smislu člena [107(1) PDEU] potrebno, da se jo pripiše avtonomni in enostranski odločitvi zadevne države članice. To pa ni veljajo v primeru spornih oprostitev trošarin, ki jih je bilo treba na podlagi odločb Sveta o odobritvi, izdanih na predlog Komisije v skladu z Direktivo 92/81, pripisati Uniji. Iz tega sledi, da Komisija, dokler so odločbe Sveta o odobritvi veljale in jih Svet ni spremenil, niti jih sodišče Unije ni razglasilo za nične, ni mogla navedenih oprostitev opredeliti za državne pomoči. Poleg tega, ker postopkovne obveznosti, navedene v členu [108 PDEU], izhajajo iz opredelitve zadevnih ukrepov za državne pomoči v smislu člena [107(1) PDEU], Komisija zadevnim državam članicam ni mogla očitati, da ji niso priglasile spornih oprostitev, ki so jih na podlagi odločb Sveta o odobritvi zagotovile. Splošno sodišče je ugotovilo, da izpodbijana odločba krši načeli pravne varnosti in domneve zakonitosti aktov iz prava Unije.

V zadevi *Francija proti Komisiji* (sodba z dne 27. septembra 2012, T-139/09, še neobjavljena) se je postavljalo vprašanje, ali je mogoče ukrepe za podporo francoskega trga sadja in zelenjave opredeliti za državne pomoči glede na to, da so se deloma financirali s prostovoljnimi prispevki gospodarskih subjektov iz tega sektorja. V zvezi s tem je Splošno sodišče navedlo, da je upošteveno merilo za ugotavljanje, ali so sredstva javna, ne glede na njihov prvotni izvor, pomembnost vloge javnih organov pri določanju zadevnih ukrepov in podrobnih pravil njihovega financiranja. Zgolj zaradi okoliščine, da so prispevki zadevnih gospodarskih subjektov, namenjeni delnemu financiranju zadevnih ukrepov, le prostovoljni in ne obvezni, to načelo ne more biti vprašljivo. Pomembnost vloge javnih organov v zvezi s temi prispevki je namreč lahko velika tudi, če ti prispevki niso obvezni. Splošno sodišče mora presojo vloge javnih organov pri določitvi ukrepov, ki jih financira oseba javnega prava in organizacije proizvajalcev iz prostovoljnih prispevkov, opraviti celovito brez razlik glede na način financiranja, ker so javni in zasebni prispevki skupaj nerazdružljivo dani v operativni sklad. V obravnavanem primeru je Splošno sodišče ob upoštevanju, da je bila za opredelitev spornih ukrepov in podrobnih pravil njihovega financiranja pristojna oseba javnega prava gospodarske in poslovne narave, ki jo nadzoruje država, upravičenci ukrepov pa so imeli s tem, da so sprejeli ali zavrnili vplačilo sektorskih prispevkov, ki jih je ta določila, zgolj možnost sodelovanja v tako določenem sistemu, ugotovilo, da so navedeni ukrepi državne pomoči v smislu člena [107(1) PDEU].

Nazadnje je imelo Splošno sodišče v sodbi z dne 7. marca 2012 v zadevi *British Aggregates proti Komisiji* (T-210/02 RENV, še neobjavljena, pod pritožbo) priložnost preučiti merila, v skladu s katerimi je treba presojati selektivnost državnega ukrepa. Splošno sodišče je v zvezi s tem spomnilo, da je treba za ugotovitev selektivnosti ukrepa preizkusiti, ali v okviru neke pravne ureditve ta ukrep daje prednost posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga v smislu člena [107(1) PDEU] v primerjavi z drugimi podjetji, ki so v primerljivem dejanskem in pravnem položaju glede cilja zadevnega ukrepa. Navedlo pa je, da tega pogoja ne izpolnjuje ukrep, ki je, čeprav z njim nastane ugodnost za njegovega upravičenca, utemeljen z naravo ali splošno sistematično davčnega sistema, v katerega spada. Za namen te presoje je treba razlikovati med zunanjimi cilji posebnega davčnega sistema in mehanizmi, lastnimi samemu davčnemu sistemu, ki so potrebni za uresničitev teh ciljev, pri čemer so ti cilji in mehanizmi kot temeljna ali usmerjevalna načela davčnega sistema lahko v podporo taki upravičenosti, kar pa mora dokazati država članica. Poleg tega ima za presojo selektivnosti prednosti, ki je bila dodeljena z zadevnim ukrepom, določitev referenčnega okvira poseben pomen pri davčnih ukrepih, ker je sam obstoj prednosti mogoče dokazati le, če se primerja s tako imenovanim „običajnim“ obdavčenjem. Da bi bilo mogoče nacionalni davčni ukrep opredeliti kot „selektiven“, je tako najprej treba predhodno ugotoviti in preučiti splošni ali „običajni“ davčni sistem, ki se uporablja v zadevni državi članici. Glede na ta splošni ali „običajni“ davčni sistem je treba nato presoditi in ugotoviti morebitno selektivnost prednosti, dodeljene z zadevnim davčnim ukrepom, pri čemer je treba dokazati, da ta ukrep odstopa od splošnega

sistema, ker uvaja razlikovanja med subjekti, ki so glede na cilj, določen za davčni sistem te države članice, v primerljivem dejanskem in pravnem položaju.

V obravnavanem primeru je Splošno sodišče navedlo, da je treba vprašanje, ali zadevna ureditev, s katero je bila uvedena okoljska dajatev na agregate iz Združenega kraljestva, določa ugodnejšo obravnavo za nekatera podjetja ali proizvodnjo posameznega blaga v primerjavi z drugimi podjetji ali proizvodnjami blaga, ki so v primerljivem dejanskem in pravnem položaju, presojati glede na okoljski cilj navedene ureditve. V tem okviru je ugotovilo, da vzpostavlja davčno diferenciacijo med materiali, ki so oproščeni dajatve, in nadomestljivimi agregati iz obdavčenih materialov. Te diferenciacije pa v skladu s presojo Splošnega sodišča ni mogoče upravičiti z naravo in splošno sistematiko zadevnega davčnega sistema, saj na eni strani očitno odstopa od logike običajne obdavčitve, na kateri temelji sporna dajatev, in na drugi strani lahko škodi okoljskemu cilju te dajatve.

b) Storitve splošnega gospodarskega pomena

V sodbi z dne 7. novembra 2012 v zadevi *CBI proti Komisiji* (T-137/10, še neobjavljena) je Splošno sodišče pojasnilo pogoje, pod katerimi je mogoče ukrepe, namenjene za nadomestilo za obveznosti javne službe, opredeliti za državne pomoči. Ta zadeva se je nanašala na subvencije, ki so jih belgijski organi dodelili petim splošnim javnim bolnišnicam regije Bruselj – glavno mesto (Belgija). Komisija, pri kateri sta tožeča stranka in neko drugo združenje vložila pritožbo glede domnevnih državnih pomoči, je po končani fazi predhodne preučitve iz člena [108(3) PDEU] odločila, da zadevnim ukrepom ne bo nasprotovala. Ta odločba je temeljila na sodbi Sodišča z dne 24. julija 2003 v zadevi *Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg*¹⁷, v skladu s katero nadomestilo, dodeljeno v zameno za opravljanje storitev v okviru izpolnjevanja obveznosti javne službe, ni državna pomoč, če so izpolnjena nekatera merila. Tožeča stranka, ki je združenje belgijskega prava, v okviru katerega deluje devet zasebnih bolnišnic, je poudarila, da bi morala imeti Komisija ob upoštevanju teh meril resne dvome o združljivosti preučenih ukrepov pomoči z notranjim trgov, in vložila tožbo za razglasitev ničnosti zoper to odločbo.

Splošno sodišče je najprej poudarilo, da je treba zlasti v zvezi z bolnišnično javno službo pri uporabi člena [106(2) PDEU] upoštevati neobstoje tržne razsežnosti, saj je njena opredelitev kot storitev splošnega gospodarskega pomena pojasnjena bolj z njenim učinkom na konkurenčni in tržni sektor kot pa z domnevno tržno razsežnostjo. Pri tej uporabi je torej treba spoštovati odgovornosti držav članic glede opredelitve njihove zdravstvene politike in organizacije ter zagotavljanja zdravstvenih storitev in zdravstvenega varstva. V skladu s temi preudarki organizirajo države članice nacionalni zdravstveni sistem v skladu z načeli, ki jih določijo. Kadar pa ustanova, ki zagotavlja zdravstvene storitve, v kateri odloča država članica, nalaga obveznosti javnih služb zasebnim gospodarskim subjektom, je treba to dejstvo upoštevati v okviru presoje sprejetih ukrepov pomoči v tem sektorju. Natančneje, kadar so za javne in zasebne subjekte, ki opravljajo enako javno službo, določene različne zahteve, morajo te razlike jasno izhajati iz njihovih pooblastitev, zlasti zato, da se omogoči preverjanje skladnosti subvencije z načelom enakega obravnavanja.

Splošno sodišče je nato poudarilo, da imajo države članice široko diskrecijsko pravico pri opredelitvi, kaj štejejo za storitve splošnega gospodarskega pomena, v to opredelitev pa lahko Komisija podvomi le pri očitni napaki. Nadzor, ki ga opravi sodišče Unije glede presoje Komisije v zvezi z obstojem naloge javne službe, se mora nanašati na izpolnjevanje določenih minimalnih meril, ki se nanašajo zlasti na obstoj oblastvenega akta, s katerim je zadevnemu gospodarskemu

¹⁷ C-280/00, Recueil, str. I-7747.

subjektu podeljena naloga opravljanja storitve splošnega gospodarskega pomena, ter na univerzalno in zavezujočo naravo te naloge. V zvezi s tem je Splošno sodišče spomnilo, da morajo biti, da bi se odločbe nekega subjekta lahko štejele za javne akte, njegovi organi sestavljeni iz oseb, ki opravljajo naloge v javnem interesu, javni organi pa morajo imeti dejansko pooblastilo za nadzor nad odločbami. To široko polje proste presoje zajema tudi določitev parametrov, na podlagi katerih se izračuna nadomestilo za nalogo opravljanja storitve splošnega gospodarskega pomena, ki pa morajo biti določeni tako, da se državam članicam prepreči vsaka zloraba pojma storitve splošnega gospodarskega pomena. Kadar država članica sprejme več ukrepov za nadomestilo in Komisija ne opravi ločene presoje parametrov financiranja v zvezi z enim od ukrepov, nepopolno preizkusi zadevni ukrep pomoči.

c) Pojem resnih težav

V zgoraj navedeni sodbi *Ryanair proti Komisiji* je Splošno sodišče spomnilo, da je pojem resnih težav, ki določa obveznost Komisije, da začne formalni postopek preiskave državnih pomoči, objektivni. Čeprav Komisija nima diskrecijske pravice pri odločanju, ali bo začela navedeni postopek, kadar ugotovi, da take težave obstajajo, ima vseeno nekaj polja proste presoje pri raziskavi in preučevanju okoliščin posameznega primera, da bi ugotovila, ali pomenijo resne težave. Komisija lahko v skladu s ciljem člena [108(3) PDEU] in svojo dolžnostjo dobrega upravljanja med drugim začne dialog z državo, ki je ukrep priglasila, ali tretjimi osebami, da bi med fazo predhodne preučitve rešila težave, na katere je morebiti naletela. Vendar se za to možnost predpostavlja, da lahko Komisija svoje stališče prilagodi glede na izid dialoga, ne da bi bilo treba vnaprej šteti, da ta prilagoditev pomeni obstoj resnih težav. Poleg tega nezadostna ali nepopolna preučitev, ki jo opravi Komisija v fazi predhodne preučitve, pomeni indic obstoja resnih težav.

d) Merilo zasebnega vlagatelja v tržnem gospodarstvu

V zadevi *Corsica Ferries France proti Komisiji* (sodba z dne 11. septembra 2012, T-565/08, še neobjavljena, pod pritožbo) je bila na Splošno sodišče vložena tožba zoper odločbo Komisije, s katero so bili ukrepi za prestrukturiranje družbe Société nationale maritime Corse-Méditerranée (SNCM), ki jih je leta 2002 uvedla Francoska republika, razglašeni za združljive s skupnim trgom in je bila zavrnjena opredelitev ukrepov iz načrta privatizacije tega podjetja, odobrenega leta 2006, za državne pomoči. Tožeča stranka je med drugim izpodbijala to, da je Komisija za privatizacijo te družbe po negativni prodajni ceni 158 milijonov EUR uporabila preizkus zasebnega vlagatelja. Zlasti je trdila, da Komisija v izračun hipotetičnih stroškov likvidacije družbe SNCM ne bi smela vključiti dodatnih odpravnin, ki presegajo stroge zakonske in pogodbene obveznosti, ker naj tak pristop ne bi bil tipičen za ravnanje zasebnega vlagatelja, ki ga vodijo dolgoročne perspektive donosnosti.

V zvezi s tem je Splošno sodišče spomnilo, da preudarni zasebni vlagatelj v tržnem gospodarstvu ne more zanemariti, po eni strani, svoje odgovornosti do vseh vpletenih v podjetju in, po drugi strani, razvoja socialnega, gospodarskega in okoljskega okvira, v katerem se razvija. V skladu s tem lahko izplačilo dodatnih odpravnin s strani zasebnega vlagatelja načeloma predstavlja legitimno in primerno prakso s ciljem spodbujanja mirnega socialnega dialoga in ohranitve ugleda družbe ali skupine družb. Vendar če ni nobene – niti dolgoročne – gospodarske racionalnosti, je treba upoštevanje stroškov, ki presegajo stroge zakonske in pogodbene obveznosti, šteti za državno pomoč v smislu člena [107(1) PDEU]. V zvezi s tem varstvo ugleda države članice kot globalnega vlagatelja v tržnem gospodarstvu ne sme pomeniti – če ne gre za posebne okoliščine in brez posebno prepričljive obrazložitve – zadostne utemeljitve za izkaz dolgoročne gospodarske racionalnosti prevzema dodatnih stroškov, kakršni so dodatne odpravnine.

Merilo zasebnega vlagatelja je bilo prav tako središče problematike v združenih zadevah *Nizozemska in ING Groep proti Komisiji* (sodba z dne 2. marca 2012, T-29/10 in T-33/10, še neobjavljena, pod pritožbo), v katerih se je izpodbijala odločba Komisije o združljivosti ukrepov pomoči, ki jih je v okviru finančne krize jeseni leta 2008 sprejela Kraljevina Nizozemska leta 2008 in 2009 v korist ING Groep NV, s skupnim trgom. Tožeči stranki sta Komisiji očitali, da je spremembo pogojev vračila kapitalskega vložka, ki izhaja iz izdaje ene milijarde vrednostnih papirjev ING Groep, ki jih je v celoti vpisala Kraljevina Nizozemska, štela za dodatno pomoč v višini 2 milijard EUR.

Splošno sodišče je presodilo, da se Komisija ni mogla omejiti le na ugotovitev, da je sprememba navedenih pogojev vračila *ipso facto* pomenila državno pomoč, ne da bi predhodno preučila, ali je družba ING Groep zaradi te spremembe pridobila ugodnost, ki je zasebni vlagatelj, postavljen v isti položaj kot nizozemska država, ne bi odobril. Šele po koncu take preučitve, ki predpostavlja zlasti primerjavo prvotnih pogojev vračila s spremenjenimi pogoji, lahko Komisija ugotovi, ali je šlo za dodelitev dodatne prednosti v smislu člena [107(1) PDEU] ali ne. Splošno sodišče je presodilo, da v obravnavanem primeru iz izpodbijane odločbe ni razvidno, da je Komisija izvedla tako analizo. Komisija je navedla le, da sprememba pogojev vračila za nizozemsko državo pomeni odpoved prihodkom, in ni preučila, zakaj donos med 15 in 22 odstotki v korist nizozemske države na podlagi spremembe pogojev vračila ni ustrezal temu, kar bi lahko razumno pričakoval zasebni vlagatelj v podobnem položaju. Splošno sodišče je poudarilo, da je Komisija s tem, da ni presodila, ali je nizozemska država s sprejetjem spremembe pogojev vračila ravnala tako, kot bi ravnal zasebni vlagatelj, zlasti zato, ker je lahko Nizozemska predčasno prejela vračila in je bila lahko v tem primeru veliko bolj prepričana, da bo ob upoštevanju tržnih pogojev prejela zadovoljivo izplačilo, napačno razlagala pojem pomoči, in izpodbijano odločbo razglasilo za nično.

V združenih zadevah *Land Burgenland in Avstrija proti Komisiji* (sodba z dne 28. februarja 2012, T-268/08 in T-281/08, še neobjavljena, pod pritožbo) se je Splošno sodišče izreklo o uporabi merila zasebnega vlagatelja v okviru privatizacije banke, opravljene s postopkom javnega razpisa. Sporna je bila izbira Land Burgenland (Avstrija), da v tem okviru avstrijsko banko Hypo Bank Burgenland AG dodeli dvema avstrijskima družbama, čeprav je bila nakupna cena, ki sta jo ti ponudili, precej nižja od cene avstrijsko-ukrajinskega konzorcija. Ta konzorcij je na Komisijo vložil pritožbo, ki je razliko v cenah iz dveh dokončnih ponudb, predloženih v postopku javnega razpisa, opredelila za pomoč, ki ni združljiva s skupnim trgom, saj je menila, da avstrijski organ ni ravnal kot prodajalec v tržnem gospodarstvu.

Splošno sodišče, na katerega sta tako Land Burgenland kot Republika Avstrija vložili tožbo zoper to odločbo, je potrdilo, da je ustrezno merilo za ugotovitev, ali je prodaja blaga s strani subjekta javnega prava osebi zasebnega prava državna pomoč, merilo zasebnega vlagatelja v tržnem gospodarstvu, katerega konkretna uporaba načeloma pomeni kompleksno ekonomsko presojo. Splošno sodišče je priznalo, da lahko prodajalec, ki posluje po načelih tržnega gospodarstva, izbere najnižjo ponudbo za nakup, če je jasno, da prodaja najboljšemu ponudniku ni izvedljiva, vendar je v obravnavanem primeru vseeno presodilo, da je Komisija lahko sklepala, da v primeru prodaje konzorciju niti negotov izid niti verjetno daljši postopek pred organom za nadzor finančnih trgov ne upravičujeta njegove izključitve. Splošno sodišče je v zvezi s tem poudarilo, da bi za to morala Land Burgenland predložiti konkretne dokaze za to, da bi v primeru prodaje konzorciju dolžina postopka pred organom za nadzor trgov močno ogrozila možnost privatizacije.

3. Postopkovna pravila

a) Kumulativni učinek pomoči in prejšnjih pomoči

Sodba z dne 14. februarja 2012 v združenih zadevah *Electrolux in Whirlpool Europe proti Komisiji* (T-115/09 in T-116/09, še neobjavljena) je bila izdana glede tožb za razglasitev ničnosti odločbe Komisije, s katero je bila pomoč za prestrukturiranje v višini 31 milijonov EUR, ki jo je Francoska republika dodelila družbi Fagor France SA (FagorBrandt), konkurentki tožečih strank, pod določenimi pogoji razglašena za združljivo s skupnim trgom. Izpodbijana odločba je bila izdana po prejšnji odločbi, s katero je bila davčna pomoč, ki jo je Italijanska republika dodelila hčerinski družbi te družbe, razglašena za nezdružljivo s skupnim trgom in je bilo naloženo njeno vračilo. Tožeči stranki sta med drugim trdili, da Komisija ni preučila kumulativnega učinka zadevne pomoči in nezdružljive italijanske pomoči.

Splošno sodišče je pojasnilo, da je iz sodbe Sodišča z dne 15. maja 1997 v zadevi *TWD proti Komisiji*¹⁸ ter iz točke 23 Smernic Skupnosti o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah¹⁹ razvidno, da mora Komisija v okviru preizkusa združljivosti pomoči za prestrukturiranje s skupnim trgom načeloma analizirati kumulativni učinek te pomoči in morebitnih prejšnjih pomoči, ki še niso bile izterjane. Tak preizkus je upravičen z dejstvom, da ima prednost, ki je posledica dodelitve prejšnjih nezdružljivih pomoči, ki še niso bile vrnjene, še vedno učinke na konkurenco. Vendar Komisija, kadar dodelitev načrtovane pomoči pogoji s predhodnim vračilom ene ali več prejšnjih pomoči, ni dolžna preizkusiti kumulativnega učinka teh pomoči na konkurenco. V tem primeru tako pogojevanje omogoča, da se prepreči, da bi se prednost, ki jo daje načrtovana pomoč, kumulirala s prednostjo, ki so jo dale prejšnje pomoči, saj so negativni učinki na konkurenco, ki so posledica prejšnjih pomoči, odpravljeni z vračilom njihovega zneska z obrestmi. Kadar pa Komisija dodelitve zadevne pomoči ne pogoji z vračilom nezdružljive pomoči, mora nujno analizirati kumulativni učinek teh dveh pomoči.

b) Učinkovitost upravnega postopka

V zgoraj navedeni sodbi z dne 27. septembra 2012 v zadevi *Francija proti Komisiji* je Splošno sodišče imelo priložnost spomniti, da ima država članica, ki dodeli ali želi dodeliti pomoči z odstopanjem od pravil Pogodbe, obveznost sodelovanja s Komisijo v okviru postopka, v katerem je udeležena. Dolžna je posredovati vse podatke, na podlagi katerih bo lahko ta institucija preverila, ali so izpolnjeni vsi pogoji za uporabo zaprosene izjeme. Zakonitost odločbe na področju državnih pomoči je torej treba presoditi glede na podatke, ki jih je Komisija imela na voljo, ko je odločbo izdala. Ker pojem državna pomoč ustreza objektivnemu stanju, ki se presoja na dan, ko Komisija sprejme odločbo, je treba pri tem sodnem nadzoru upoštevati presojo, ki se opravi na ta dan. Tako se lahko Komisija, kadar nima nasprotujočih si podatkov udeleženih strank, opre na dejstva, čeprav napačna, ki jih ima na voljo ob sprejetju končne odločbe, če je bilo upoštevno dejansko stanje predmet odredbe o predložitvi potrebnih podatkov, ki jo je Komisija naslovila na državo članico.

V tem okviru je Splošno sodišče prav tako poudarilo, da je enako razvidno iz člena 13(1) Uredbe št. 659/1999, v skladu s katerim Komisija po zaključku formalnega postopka preiskave v zvezi z nezakonito pomočjo sprejme odločbo na podlagi razpoložljivih informacij, med drugim tistih, ki jih predloži država članica v odgovoru na poziv Komisije, naj predloži informacije. V obravnavanem primeru tožeča država zato ob upoštevanju načela učinkovitosti upravnega postopka ni mogla

¹⁸ C-355/95 P, Recueil, str. I-2549.

¹⁹ UL 2004, C 244, str. 2.

v sodnem postopku prvič izpodbijati vsebine pripomb glede dejstev, ki jih je zainteresirana tretja oseba predložila v upravnem postopku in ki so ji bile posredovane.

c) Dokaz obstoja prednosti, ki pomeni državno pomoč

V zgoraj navedeni sodbi z dne 20. septembra 2012 v zadevi *Francija proti Komisiji* je Splošno sodišče poudarilo tudi, da Komisija ne more domnevati, da je bilo podjetje deležno prednosti, ki pomeni državno pomoč, le na podlagi negativne domneve, utemeljene s pomanjkanjem informacij, ki bi omogočale nasproten sklep. Zagotoviti mora vsaj, da podatki, ki jih ima, čeprav razdrobljeni in nepopolni, ustvarjajo zadostno podlago za sklep, da je bilo podjetje deležno prednosti, ki pomeni državno pomoč. Kar natančneje zadeva dokaz obstoja implicitnega državnega poročstva, o njem je mogoče sklepati iz sklopa dovolj zanesljivih in povezanih sovpadajočih elementov, ki med drugim izhajajo iz razlage upoštevni določb nacionalnega prava, in zlasti na podlagi pravnih učinkov, ki so posledica pravnega statusa upravičenega podjetja. Glede tega je pri dokazovanju, da je država odobrila implicitno finančno poročstvo, ki po definiciji v nacionalnem zakonu ni izrecno omenjeno, kot upoštevna mogoče šteti sporočila in razlagalne okrožnice.

Intelektualna lastnina

Po številu zadev so spori s področja intelektualne lastnine z 210 rešenimi zadevami in 238 novimi zadevami predstavljali pomemben vir za sodno prakso Splošnega sodišča, katere razvoj je v nadaljevanju podan le na kratko.

1. Znamka Skupnosti

a) Absolutni razlogi za zavrnitev

V sodbi z dne 14. februarja 2012 v zadevi *Peeters Landbouwmachines proti UUNT – Fors MW (BIGAB)* (T-33/11, še neobjavljena) je Splošno sodišče presodilo, da je treba obstoj slabe vere prijavitelja v smislu člena 52(1)(b) Uredbe št. 207/2009 o blagovni znamki Skupnosti – ki upravičuje zavrnitev registracije prijavljene znamke – presojati celovito, pri čemer se upoštevajo vsi upoštevni dejavniki v posameznem primeru. Med te dejavnike spadajo zlasti dejstvo, da prijavitelj ve ali mora vedeti, da tretja oseba vsaj v eni državi članici za enak oziroma podoben proizvod uporablja enak oziroma podoben znak, ki ga je mogoče zamenjati s prijavljenim znakom, namen prijavitelja preprečiti tej tretji osebi, da bi še naprej uporabljala tak znak, in stopnja zaščite, ki jo imata znak tretje osebe in prijavljeni znak. Pri celoviti analizi, opravljeni na podlagi člena 52(1)(b) Uredbe št. 207/2009, pa je mogoče upoštevati tudi izvor izpodbijanega znaka, njegovo uporabo od oblikovanja naprej in poslovno logiko, del katere je vložitev zahteve za registracijo tega znaka kot znamke Skupnosti. Poleg tega je Splošno sodišče poudarilo, da lahko namen preprečiti trženje proizvoda v nekaterih okoliščinah kaže na slabo vero prijavitelja. Tako je zlasti, če se pozneje izkaže, da je ta registriral znak kot znamko Skupnosti, ne da bi ga nameraval uporabljati, ampak zgolj z namenom, da tretji osebi prepreči vstop na trg.

Poleg tega je Splošno sodišče poudarilo, da okoliščina, da prijavitelj ve ali mora vedeti, da tretja oseba vsaj v eni državi članici za enak oziroma podoben proizvod že dolgo uporablja enak oziroma podoben znak, ki ga je mogoče zamenjati s prijavljenim znakom, sama po sebi ne zadošča za ugotovitev prijaviteljeve slabe vere. Tako ni mogoče izključiti, da prijavitelj, kadar na trgu več proizvajalcev za enake oziroma podobne proizvode uporablja enake oziroma podobne znake, ki jih je mogoče zamenjati s prijavljenim znakom, z registracijo tega znaka sledi legitimnemu cilju. To lahko med drugim velja v primeru, kadar prijavitelj ob vložitvi zahteve za registracijo ve, da tretje podjetje uporablja znamko, za katero se zahteva registracija, in pri svojih strankah ustvarja vtis, da

uradno distribuira proizvode, ki se tržijo pod to znamko, čeprav za to ni dobilo dovoljenja. Tako dobre vere prijavitelja znamke ne more omajati zgolj dejstvo, da je ta prijavitelj imetnik drugih znamk in da ni zahteval registracije teh znamk kot znamk Skupnosti. Nazadnje, Splošno sodišče je navedlo, da je mogoče za presojo obstoja slabe vere prijavitelja znamke upoštevati stopnjo prepoznavnosti znaka ob vložitvi prijave z namenom njegove registracije kot znamke Skupnosti, saj bi ravno taka stopnja prepoznavnosti lahko upravičila interes prijavitelja po zagotovitvi večje pravne zaščite njegovega znaka.

b) Relativni razlogi za zavrnitev

V zadevi *Dosenbach-Ochsner proti UUNT – Sisma (Prikaz slonov v pravokotniku)* (sodba z dne 7. februarja 2012, T-424/10, še neobjavljena) je bila na Splošno sodišče vložena tožba zoper odločbo četrtega odbora za pritožbe Urada za usklajevanje na notranjem trgu (znamke in modeli) (UUNT), s katero je bila zavrnjena zahteva za ugotovitev ničnosti, ki jo je vložil imetnik prejšnjih mednarodne in nacionalne figurativne znamke, ki prikazujeta slona, ter prejšnje nacionalne besedne znamke elefanten zoper figurativno znamko Skupnosti, ki prikazuje slone v pravokotniku.

Splošno sodišče je kot odgovor na tožbeni razlog, ki se je nanašal na fonetično podobnost zadevnih znakov, presodilo, da fonetična primerjava ni upoštevna v okviru preizkusa podobnosti figurativne znamke, ki nima besednih elementov, z drugo znamko. Figurativne znamke, ki nima besednih elementov, namreč po definiciji ni mogoče izgovoriti. Njeno vizualno ali pomensko vsebino je mogoče kvečjemu ustno opisati. Splošno sodišče je presodilo, da se tak opis nujno ujema z vizualno ali s pomensko zaznavo zadevne znamke. Zato ni treba samostojno preizkusiti fonetične zaznave figurativne znamke, ki nima besednih elementov, in je primerjati s fonetično zaznavo drugih znamk.

Poleg tega je v zadevi *You-Q proti UUNT – Apple Corps (BEATLE)* (sodba z dne 29. marca 2012, T-369/10, še neobjavljena, pod pritožbo) Splošno sodišče presojalo zakonitost odločbe v zvezi s postopkom z ugovorom glede registracije figurativne znamke Skupnosti BEATLE za naprave za premikanje za osebe z zmanjšano gibljivostjo. Apple Corps Ltd, podjetje, ki ga je ustanovila glasbena skupina The Beatles, je zahteval registracijo navedene znamke, ki jo je vložila družba You-Q BV (prej družba Handicare Holding BV), ugovarjala, pri čemer se je oprla na svoje različne prejšnje znamke Skupnosti in nacionalne znamke, med njimi besedno znamko BEATLES in več figurativnih znamk, sestavljenih iz besed „beatles“ ali „the beatles“. Ker je odbor za pritožbe ugotovil, da je zaradi podobnosti znakov, velikega ugleda, ki so ga prejšnje znamke pridobile že zdavnaj, in prekrivanja upoštevne javnosti verjetno, da bi družba You-Q z uporabo prijavljene znamke neupravičeno izkoriščala ugled in trajno prodajno moč prejšnjih znamk, je presodil, da obstaja resno tveganje posega v navedene znamke.

S sodbo Splošnega sodišča je bila ta analiza potrjena. Splošno sodišče je najprej potrdilo, da je odbor za pritožbe na podlagi predstavljenih elementov, zlasti glede prodaje plošč glasbene skupine The Beatles, lahko ugotovil, da prejšnji znamki BEATLES in THE BEATLES uživata velik ugled, kar zadeva zvočne in videozapise ter filme. Prav tako je lahko ugotovil ugled prejšnjih znamk, čeprav manjši, glede izvedenih proizvodov, kot so igrače in igre. Splošno sodišče je presodilo, da je odbor za pritožbe pravilno presodil tudi, da so si nasprotujoči si znaki, vizualno, fonetično in pomensko zelo podobni. Prav tako je pravilno navedel, da obstaja prekrivanje javnosti, na katere se nasprotujoči si znaki nanašajo, saj so osebe z zmanjšano gibljivostjo prav tako del širše javnosti, na katero se prejšnji znamki nanašata. Odbor za pritožbe je zato lahko iz teh elementov pravilno sklepal, da ne glede na razliko med zadevnimi proizvodi obstaja zveza med temi znaki. Zaradi obstoja te zveze bi upoštevna javnost, tudi ob neobstoju verjetnosti zmede, vrednost prejšnjih znamk prenesla na proizvode, na katerih bi bila prijavljena znamka, kar bi tožeči stranki omogočalo,

da to znamko uvede na trg, ne da bi se izpostavljala pomembnim tveganjem in ne da bi morala nositi stroške uvedbe novoustvarjene znamke. Zato je Splošno sodišče ugotovilo, da odbor za pritožbe ni storil napake s presojo, da je bilo verjetno, da bi tožeča stranka z uporabo sporne znamke neupravičeno izkoriščala ugled in trajno prodajno moč prejšnjih znamk.

c) Postopkovna vprašanja

V sodbi z dne 8. marca 2012 v zadevi *Arrieta D. Gross proti UUNT – International Biocentric Foundation in drugi (BIODANZA)* (T-298/10, neobjavljena) se je Splošno sodišče izreklo o tem, kaj storiti z zahtevo za registracijo znamke Skupnosti ob smrti njenega avtorja. Splošno sodišče je v zvezi s tem poudarilo, da je iz člena 5 Uredbe (ES) št. 207/2009²⁰ razvidno, da so imetniki znamk Skupnosti fizične ali pravne osebe. Tako znamka Skupnosti ne more biti registrirana na ime pokojne osebe. Poleg tega ni v navedeni uredbi nikjer določeno, da smrt avtorja zahteve za registracijo znamke Skupnosti pomeni neveljavnost te zahteve. Tak sklep bi bil namreč v nasprotju z značilnostjo predmeta lastnine, ki jo ima zahteva za registracijo. Splošno sodišče je presodilo, da iz tega sledi, da se ob smrti imetnika zahteve za registracijo znamke Skupnosti ta zahteva prenese na drugo osebo, ki jo je treba določiti v skladu z določbami dednega prava pristojne države članice. Za dober potek postopka pred UUNT mora novi imetnik zahteve svoj prenos pri tem uradu registrirati. Vendar je treba ne glede na trenutek, ko pride do te registracije, šteti, da je novi imetnik zahteve ta status pridobil ob smrti prvotnega prijavitelja.

Poleg tega je Splošno sodišče v sodbi z dne 21. marca 2012 v zadevi *Feng Shen Technology proti UUNT – Majtczak (FS)* (T-227/09, še neobjavljena, pod pritožbo) pojasnilo, da čeprav ureditev znamke Skupnosti temelji na načelu, da se izključna pravica podeli prvemu vlagatelju, iz člena 8(2) Uredbe (ES) št. 40/94²¹ (postal člen 8(2) Uredbe št. 207/2009), to načelo ni absolutno. Niansirano je med drugim s členom 51(1)(b) Uredbe št. 40/94, v skladu s katerim se znamka Skupnosti razglasi za nično na podlagi zahteve, vložene pri UUNT, ali na podlagi nasprotne tožbe v postopku zaradi kršitve pravic, če prijavitelj ob vložitvi prijave znamke ni ravnal v dobri veri, pri čemer mora to okoliščino dokazati vlagatelj zahteve za ugotovitev ničnosti.

Dalje, Splošno sodišče je v sodbi z dne 27. junija 2012 v zadevi *Interkobo proti UUNT – XXXLutz Marken (my baby)* (T-523/10, še neobjavljena) presodilo, da kadar so informacije in dokazi v utemeljitev ugovora, na katere se nanaša pravilo 19(1) in (2) Uredbe (ES) št. 2868/95²², predloženi v jeziku, ki ni jezik postopka, mora vlagatelj ugovora v fazi postopka z ugovorom v roku, določenem za predložitev teh informacij in dokazov, predložiti njihov prevod, ki mora zadostiti natančnim zahtevam glede oblike in vsebine. Tako se, prvič, prevod ene od informacij ali enega od dokazov iz pravila 19(1) in (2) Uredbe št. 2868/95 vložijo v določeni obliki, in sicer ne kot zgolj opombe v izvirnem dokumentu, temveč v enem ali več pisanjih, ki so ločena od izvirnega dokumenta. Če ta obličnostna zahteva ni spoštovana, omenjenih informacij in dokazov, ki jih predloži vlagatelj ugovora, ni mogoče upoštevati v postopku z ugovorom. Namen te obličnostne zahteve je na eni strani to, da lahko druga stranka v postopku z ugovorom in organi UUNT zlahka ločijo izvirno besedilo od njegovega prevoda, na drugi strani pa to, da je ta prevod dovolj jasen. Drugič, iz pravila 98(1) Uredbe št. 2868/95 je razvidno, da mora prevod, predložen v obliki ločenega pisnega akta, verodostojno podati vsebino izvirnega dokumenta. V primeru dvoma o njegovi

²⁰ Uredba Sveta (ES) št. 207/2009 z dne 26. februarja 2009 o blagovni znamki Skupnosti (UL L 78, str. 1).

²¹ Uredba Sveta (ES) št. 40/94 z dne 20. decembra 1993 o znamki Skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 146).

²² Uredba Komisije (ES) št. 2868/95 z dne 13. decembra 1995 za izvedbo Uredbe Sveta (ES) št. 40/94 o znamki Skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 189).

verodostojnosti lahko organi UUNT zahtevajo, da zadevna stranka predloži potrdilo o skladnosti prevoda z izvirnikom.

V zadevi *Aiello proti UUNT – Cantoni ITC (100 % Capri)* (sodba z dne 12. julija 2012, T-279/09, še neobjavljena) je Splošno sodišče imelo priložnost pojasniti pogoje, ki urejajo vročitev vloge vlagatelja ugovora pred odborom za pritožbe prijavitelju znamke. V zvezi s tem je Splošno sodišče poudarilo, da pravilo 67(1) Uredbe št. 2868/95 določa, da kadar je bil imenovan zastopnik ali če prvoimenovani prijavitelj v skupni prijavi velja za skupnega predstavnika, se obvestila naslovijo na tega imenovanega zastopnika ali skupnega predstavnika. Zato se UUNT ne more sklicevati na domnevno vročitev vloge vlagatelja ugovora tožeči stranki, da bi upravičil nevročitev zastopniku tožeče stranke.

Poleg tega je Splošno sodišče presodilo, da iz pravila 77 Uredbe št. 2868/95, po katerem ima vsako obvestilo, naslovljeno na zastopnika stranke, enak učinek, kot če bi bilo naslovljeno na zastopano osebo, ni mogoče izpeljati, da vročitev zastopanemu pomeni vročitev zastopniku, ker če bi bilo tako, bi bilo pravilo 67 navedene uredbe brez učinka.

Nazadnje, v sodbi z dne 21. septembra 2012 v zadevi *Wesergold Getränkeindustrie proti UUNT – Lidl Stiftung (WESTERN GOLD)* (T-278/10, še neobjavljena, pod pritožbo) je Splošno sodišče, ki je presojalo obseg preizkusa, ki ga je opravil eden od odborov za pritožbe UUNT v zvezi s pritožbo zoper odločbo oddelka za ugovore, spomnilo, da v skladu s členom 64(1) Uredbe št. 207/2009 odbor za pritožbe po preučitvi utemeljenosti pritožbe odloči o pritožbi, pri čemer lahko „izvršuje katerokoli pooblastilo v pristojnosti oddelka, ki je izdal izpodbijano odločbo“, kar pomeni, da se sam izreče glede ugovora, s tem da ga zavrne ali razglasi za utemeljenega, s čimer izpodbijano odločbo potrdi ali razveljavi. Tako dejstvo, da povečan razlikovalni učinek, pridobljen z uporabo, v odgovoru na pritožbo pred odborom za pritožbe ni bil izrecno navajan, ne vpliva na obveznost odbora za pritožbe, kadar sam odloči o ugovoru, da znova v celoti preuči pravno in dejansko utemeljenost ugovora. Obsega preizkusa, ki ga mora odbor za pritožbe izvesti glede odločbe, ki je predmet pritožbe, namreč načeloma ne določajo razlogi, ki jih navaja pritožnik. Obseg preizkusa odbora za pritožbe *a fortiori* ni omejen z nenatančnostjo nekaterih razlogov, navedenih v obrambo, ki so predloženi odboru za pritožbe.

d) Dokaz resne in dejanske uporabe

V zgoraj navedeni sodbi *BIODANZA* je Splošno sodišče presodilo, prvič, da je treba pri presoji resne in dejanske uporabe znamke upoštevati zlasti naravo proizvodov ali storitev, ki jih zajema navedena znamka, ter vrste uporabe, ki se v zadevnem gospodarskem sektorju štejejo za upravičene. V zvezi s tem zahteva, da resna in dejanska uporaba znamke ne more biti dokazana z verjetnostjo ali domnevami, temveč mora temeljiti na konkretnih in objektivnih dokazih, velja tudi za storitvene znamke. V tem primeru morajo biti zahtevani dokazi združljivi z vrsto storitev, na katere se znamka nanaša. Drugič, Splošno sodišče je poudarilo, da niti člen 42 niti nobena druga določba Uredbe št. 207/2009 ne določa izrecno, da se zahteva po dokazu o resni in dejanski uporabi prejšnje znamke zavrne v primeru slabe vere njenega avtorja. Takega pravila tudi ni mogoče implicitno izpeljati iz določb, ki veljajo na tem področju. Šteti, da je neobstoje slabe vere avtorja zahteve po dokazu o resni in dejanski uporabi prejšnje znamke pogoj za njeno dopustnost, bi po nepotrebnem otežilo postopek in bi bilo končno v nasprotju z *ratio legis* določb, ki se na to nanašajo.

V sodbi z dne 12. julija 2012 v zadevi *Rivella International proti UUNT – Baskaya di Baskaya Alim (BASKAYA)* (T-170/11, še neobjavljena, pod pritožbo) je Splošno sodišče presodilo, kar zadeva opredelitev ozemlja, na katerem je treba dokazati resno in dejansko uporabo prejšnje znamke, da so vprašanja v zvezi z dokazom, predloženim v utemeljitev razlogov za ugovor zoper zahtevo za

registracijo znamke Skupnosti, in vprašanja v zvezi z ozemeljskim vidikom uporabe znamk urejena z upoštevnimi določbami Uredbe št. 207/2009, ne da bi bila potrebna napotitev na katero koli določbo nacionalnega prava držav članic. V tem okviru dejstvo, da se je mogoče v utemeljitev ugovora zoper registracijo znamk Skupnosti sklicevati na prejšnje nacionalne in mednarodne znamke, ne pomeni, da je nacionalno pravo, ki se uporablja za prejšnjo znamko, navajano v postopku z ugovorom, upošteveno pravo za skupnostni postopek z ugovorom. Seveda je ob neobstoju upoštevnih določb v Uredbi št. 207/2009 ali, če gre za tak primer, v Direktivi 2008/95/ES²³ nacionalno pravo referenčna točka. Čeprav to velja za datum registracije prejšnje znamke, navajane v skupnostnem postopku z ugovorom, pa ne velja enako za opredelitev ozemlja, na katerem je treba dokazati uporabo prejšnje znamke. Uredba št. 207/2009 to vprašanje izčrpno ureja, ne da bi bila potrebna napotitev na nacionalno pravo. Iz nje je tako razvidno, da je treba za prejšnjo znamko, pa naj bo skupnostna, nacionalna ali mednarodna, dokazati resno in dejansko uporabo bodisi v Uniji bodisi v zadevni državi članici.

2. Modeli

V združenih zadevah *Antrax It proti UUNT – THC (Radiatorji za ogrevanje)* (sodba z dne 13. novembra 2012, T-83/11 in T-84/11, še neobjavljena) je imelo Splošno sodišče priložnost pojasniti merila za določitev stopnje svobode oblikovalca videza izdelka v okviru presoje individualnosti modela. Splošno sodišče je poudarilo, da je taka stopnja svobode med drugim opredeljena glede na omejitve, ki so povezane z značilnostmi, ki jih narekuje tehnično delovanje izdelka ali njegovega elementa, ali z zakonskimi predpisi, ki veljajo za izdelek, za katerega se bo uporabil videz. Te omejitve vodijo do standardizacije nekaterih značilnosti, ki tako postanejo skupne videzom, ki se uporabijo za zadevni izdelek. Zato večja ko je svoboda oblikovalca pri razvoju videza izdelka, manj je verjetno, da majhne razlike med primerjanim videzom izdelkov zadoščajo, da se pri seznanjenem uporabniku ustvari drugačen celotni vtis. Nasprotno pa, bolj ko je svoboda oblikovalca pri razvoju izpodbijanega videza izdelka omejena, bolj je verjetno, da manjše razlike med primerjanim videzom izdelkov zadoščajo, da se pri seznanjenem uporabniku ustvari drugačen celotni vtis. Tako večja stopnja svobode oblikovalca pri razvoju videza izdelka potrjuje ugotovitev, da primerjani modeli, med katerimi ni bistvenih razlik, pri seznanjenem uporabniku ustvarjajo enak celoten vtis. V tem okviru je morebitna nasičenost stanja tehnike, ki je posledica zatrjevanega obstoja drugih modelov z istimi splošnimi značilnostmi, kot jih imajo zadevni modeli, upoštevana, ker bi bil lahko zaradi nje seznanjeni uporabnik bolj pozoren na razlike v notranjih razmerjih med temi različnimi modeli.

3. Sorte rastlin

V združenih zadevah *Schröder proti USRS – Hansson (LEMON SYMPHONY in SUMOST 01)* (sodba z dne 18. septembra 2012, T-133/08, T-134/08, T-177/08 in T-242/09, še neobjavljena, pod pritožbo) se je Splošno sodišče izreklo o posledicah ugotovitve splošno znanega dejstva s strani odbora za pritožbe Urada Skupnosti za rastlinske sorte (USRS). Splošno sodišče je spomnilo, da v skladu s sodno prakso Sodišča na področju sporov glede znamke Skupnosti organom UUNT pri njihovih odločbah ni treba ugotavljati resničnosti splošno znanih dejstev, in odločilo, da je treba to načelo uporabiti za organe USRS. Poleg tega je poudarilo, da je iz sodne prakse Sodišča na tem področju prav tako razvidno, da je ugotovitev Splošnega sodišča, ali so dejstva, na podlagi katerih je odbor za pritožbe UUNT utemeljil odločbo, splošno znana ali ne, presoja dejanske narave, ki razen v primeru

²³ Direktiva 2008/95/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2008 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z blagovnimi znamkami (UL L 299, str. 25).

izkrivljanja ni predmet nadzora Sodišča v pritožbenem postopku, in presodilo, da je treba to rešitev prenesti na sodni nadzor, ki ga Splošno sodišče opravlja nad odločbami organov USRS.

Skupna zunanja in varnostna politika – Omejevalni ukrepi

V letu 2012 se je potrdilo, da imajo spori v zvezi z omejevalnimi ukrepi z 42 rešenimi zadevami in 60 novimi zadevami pomembno mesto med različnimi področji sporov, za katere je pristojno Splošno sodišče.

Zlasti je treba omeniti združeni zadevi *Fulmen in Mahmoudian proti Svetu* (sodba z dne 21. marca 2012, T-439/10 in T-440/10, še neobjavljena, pod pritožbo), v katerih je Splošno sodišče presojalo zakonitost omejevalnih ukrepov, naloženih iranski družbi, dejavni zlasti v sektorju električne opreme, ter predsedniku upravnega odbora te družbe. Ti ukrepi so spadali med omejevalne ukrepe, sprejete proti Islamski republiki Iran za preprečitev širjenja jedrskega orožja, in so temeljili na domnevnem sodelovanju navedene družbe pri vgradnji električne opreme na lokaciji Qom/Fordoo (Iran) v času pred njenim razkritjem. Tožeči stranki sta tako sodelovanje prerekali in trdili, da Svet svojih trditev v zvezi s tem ni dokazal. Svet pa je trdil, da takega dokaza od njega ni mogoče zahtevati, ker mora biti nadzor sodišča Unije omejen na preverjanje, ali so bili razlogi, navedeni v utemeljitev sprejetja omejevalnih ukrepov, „verjetni“, kar naj bi v obravnavanem primeru veljalo, saj je družba Fulmen že dolgo dejavna na iranskem trgu električne opreme.

Splošno sodišče je to argumentacijo zavrnilo in poudarilo, da sodni nadzor nad zakonitostjo akta, s katerim so bili proti subjektu sprejeti omejevalni ukrepi, zajema presojo dejstev in okoliščin, navedenih v njegovo utemeljitev, pa tudi preverjanje dokazov in informacij, na katerih temelji ta presoja. V primeru izpodbijanja mora Svet te dokaze predložiti, da jih sodišče Unije preveri. Tako nadzor nad zakonitostjo, ki ga je treba opraviti, ni omejen na preverjanje abstraktne „verjetnosti“ navedenih razlogov, temveč mora zajemati vprašanje, ali so ti razlogi pravno zadostno potrjeni s konkretnimi dokazi in informacijami. Splošno sodišče je poudarilo, da čeprav so bili zadevni omejevalni ukrepi sprejeti na predlog države članice v skladu s postopkom, določenim v členu 23(2) Sklepa 2010/413/SZVP²⁴, ta okoliščina nikakor ni mogla spremeniti tega, da je šlo pri aktih, izpodbijanih v obravnavanem primeru, za akte Sveta, ki se je moral zato prepričati, da je njihovo sprejetje utemeljeno, po potrebi tako, da zadevno državo članico zaprosi, naj mu predloži dokaze in informacije, potrebne za to. Poleg tega se Svet ni mogel sklicevati na to, da zadevni dokazi izvirajo iz zaupnih virov. Glede na bistveni pomen sodnega nadzora v kontekstu sprejemanja omejevalnih ukrepov mora biti sodišču Unije omogočen nadzor nad zakonitostjo in utemeljenostjo takih ukrepov, ne da bi bilo mogoče proti njemu uveljavljati tajnost ali zaupnost dokazov in informacij, ki jih je uporabil Svet. Poleg tega Svet nima pravice, da akt o sprejetju omejevalnih ukrepov utemelji na informacijah ali gradivu iz spisa, ki jih je posredovala država članica, če ta ne želi odobriti njihovega posredovanja sodišču Unije, ki nadzoruje zakonitost tega sklepa.

Dostop do dokumentov institucij

1. Obveznost institucij, da opravijo konkreten in posamičen preizkus dokumentov, na katere se prošnja nanaša

V zadevi *EnBW Energie Baden-Württemberg proti Komisiji* (sodba z dne 22. maja 2012, T-344/08, še neobjavljena, pod pritožbo) je bilo sporno to, da je Komisija na podlagi več izjem iz Uredbe

²⁴ Sklep Sveta 2010/413/SZVP z dne 26. julija 2010 o omejevalnih ukrepih proti Iranu in razveljavitvi Skupnega stališča 2007/140/SZVP (UL L 195, str. 39).

(ES) št. 1049/2001²⁵ zavrnila dostop do upravnega spisa iz postopka na področju omejevalnih sporazumov, ne da bi opravila konkreten in posamičen preizkus zadevnih dokumentov.

Splošno sodišče, na katerega je bila vložena tožba zoper zavrnilno odločbo, je pojasnilo, da čeprav se lahko v zvezi s prošnjo za dostop do dokumentov zadevna institucija, da bi tak dostop zavrnila, opre na splošne domneve, ki veljajo za posamezne kategorije dokumentov in ki lahko temeljijo na obstoju ureditve vpogleda v spis v določeni vrsti postopka, pa se take ureditve, naj bo to na področju državnih pomoči ali področju omejevalnih sporazumov, uporabljajo le med zadevnim postopkom in ne v položaju, v katerem je institucija že sprejela končno odločbo, s katero je bil spis, v katerega se je zaprosil vpogled, zaključen. Poleg tega, čeprav je treba upoštevati omejitve vpogleda v spis, ki obstajajo v okviru določenih vrst postopkov, kot so postopki na področju konkurence, tako upoštevanje ne omogoča domneve, da ker bi se v nasprotnem primeru poseglo v sposobnost Komisije, da preganja omejevalne sporazume, za vse dokumente iz njenih spisov na tem področju samodejno velja ena od izjem iz člena 4 Uredbe št. 1049/2001.

Splošno sodišče je poleg tega poudarilo, da je za dokumente, ki spadajo v isto kategorijo, zlasti če vsebujejo enakovrstne informacije, mogoče za zavrnitev takega dostopa uporabiti enako utemeljitev. V takih okoliščinah utemeljitev po skupinah dokumentov olajša ali poenostavi nalogo Komisije pri preizkusu prošnje in obrazložitvi svoje odločbe. Iz tega je razvidno, da je dejstvo, da je preizkus po kategorijah koristen za obravnavo prošnje za dostop, pogoj za zakonitost takega preizkusa in da je torej treba te kategorije opredeliti glede na merila, ki Komisiji omogočajo, da uporabi skupno razlogovanje za vse dokumente iz ene kategorije.

2. Varstvo mednarodnih odnosov

V sodbi z dne 4. maja 2012 v zadevi *In 't Veld proti Svetu* (T-529/09, še neobjavljena, pod pritožbo) je Splošno sodišče razložilo izjemo v zvezi z varstvom mednarodnih odnosov iz člena 4(1)(a), tretja alineja, Uredbe št. 1049/2001. V obravnavanem primeru je tožeča stranka, poslanka Evropskega parlamenta, zaprosila za dostop do mnenja pravne službe Sveta, ki se nanaša na priporočilo Komisije, ki ga je ta izdala zaradi sprejetja sklepa Sveta o odobritvi začetka pogajanj med Unijo in Združenimi državami Amerike za sklenitev mednarodnega sporazuma o posredovanju podatkov o finančnih transakcijah amerškemu ministrstvu za finance za preprečevanje terorizma.

Splošno sodišče je najprej navedlo, da lahko tak dokument, kot je zadeven, ki se nanaša na pravno podlago sklepa, ki ga bo sprejel Svet v zvezi z začetkom pogajanj z namenom podpisa mednarodnega sporazuma, glede na njegovo vsebino in okvir, v katerem je bil sestavljen, spada pod člen 4(1)(a), tretja alineja, Uredbe št. 1049/2001. Ker je bil namreč tak dokument napisan posebej za začetek pogajanj, ki naj bi privedla do sklenitve mednarodnega sporazuma, je analiza, ki jo je opravila pravna služba zadevne institucije, nujno povezana s specifičnimi okoliščinami predvidenega mednarodnega sporazuma, in to čeprav navedeni dokument obravnava vprašanje pravne podlage, ki je vprašanje notranjega prava Unije. Tako bi razkritje elementov, ki so povezani s cilji, ki jim sledi Unija pri pogajanjih, ker obravnavajo specifično vsebino predvidenega sporazuma, škodila vzdušju zaupanja pri pogajanjih.

Sklicevanje Sveta na oslabitev položaja Unije v okviru pogajanj, ki potekajo, pa ni bilo ustrezno. Splošno sodišče je namreč navedlo, da ker izbira pravne podlage temelji na objektivnih elementih

²⁵ Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1049/2001 z dne 30. maja 2001 o dostopu javnosti do dokumentov Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 1, zvezek 3, str. 331).

in ne spada v polje proste presoje institucije, se morebitnega razhajanja v mnenjih o tem vprašanju ne sme enačiti z razhajanjem institucij glede elementov v zvezi z vsebino sporazuma. Zato zgolj bojazen, da bo razkrito, da v institucijah obstaja različno stališče glede pravne podlage sklepa o odobritvi začetka pogajanj v imenu Unije, ne zadostuje za sklepanje o nevarnosti ogrožitve varovanega javnega interesa na področju mednarodnih odnosov.

Poleg tega je Splošno sodišče v sodbi z dne 3. oktobra 2012 v zadevi *Jurašinović proti Svetu* (T-465/09, še neobjavljena) presodilo, da je izjema v zvezi z varstvom javnega interesa, kar zadeva mednarodne odnose, upravičevala to, da je Svet zavrnil dostop do poročil opazovalcev Evropske unije, ki so bili na Hrvaškem na območju Knina navzoči od 1. do 31. avgusta 1995. Razkritje teh poročil bi namreč lahko ogrozilo cilje, ki jim Unija sledi v regiji Zahodni Balkan, in sicer prispevati k miru, stabilnosti in trajni regionalni spravi, zlasti zaradi okrepitve vključevanja držav iz te regije v Unijo, in tako mednarodne odnose. S tem bi bila razkrita stališča ali presoje opazovalne misije Evropske skupnosti o političnem, vojaškem in varnostnem položaju v odločilni fazi konflikta med hrvaškimi silami in jugoslovanskimi zveznimi silami. Razkritje teh elementov bi lahko vzbudilo ali povečalo sovraštvo ali napetost med različnimi skupnostmi iz držav, ki so bile stranke v konfliktih v nekdanji Jugoslaviji, ali med državami, ki so nastale na območju Jugoslavije, kar bi oslabilo zaupanje držav Zahodnega Balkana v ta proces integracije.

3. Varstvo sodnih postopkov in pravnih nasvetov

Splošno sodišče je v zadevi *Jurašinović proti Svetu* (sodba z dne 3. oktobra 2012, T-63/10, še neobjavljena) pojasnilo področje uporabe izjeme v zvezi z varstvom sodnih postopkov. V zvezi s tem je poudarilo, da razlage, po kateri je mogoče na podlagi izjeme iz določb člena 4(2), druga alineja, Uredbe št. 1049/2001 varovati samo sodne postopke, ki potekajo pred sodiščem Unije ali pred sodiščem države članice, ni mogoče sprejeti. Na podlagi nobene trditve v zvezi z besedilom tega člena namreč ni mogoče šteti, da so sodni postopki, na katere se nanaša odstavek 2, druga alineja, tega člena le tisti, ki potekajo pred sodišči Unije ali njenih držav članic, kar je podprto s celotnim besedilom Uredbe št. 1049/2001, ki določa zvezo z Unijo ali njenimi državami članicami le za določene vidike ureditve, ki jo določa. Splošno sodišče je presodilo, da iz tega sledi, da nič v navedeni uredbi ne nasprotuje temu, da sodni postopek, na katerega se nanaša izjema iz člena 4(2), druga alineja, poteka pred sodiščem, ki ne spada v pravni red Unije niti v pravne rede njenih držav članic, tako da je z navedeno izjemo mogoče varovati med drugim sodni postopek, ki poteka pred Mednarodnim kazenskim sodiščem za nekdanjo Jugoslavijo (v nadaljevanju: ICTY).

V zvezi z dokumenti, ki bi jih lahko obsegala izjema, je Splošno sodišče poudarilo, da varstvo javnega interesa nasprotuje razkritju vsebine dokumentov, sestavljenih samo za posamezen sodni postopek. Tako je mogoče pred razkritjem načeloma varovati dokumente, izmenjane med tožilcem oziroma prvim senatom prve stopnje ICTY na eni strani in visokim predstavnikom za skupno zunanjo in varnostno politiko Unije v okviru postopka pred navedenim sodiščem, kadar se nanašajo na vidik organizacije kazenskega postopka in razkrivajo način, kako so se sodni organi ICTY odločili voditi postopek, ter odzive obrambe in tretjega na ukrepe, ki so jih sprejeli navedeni organi, da bi pridobili dokaze, ki so potrebni za dober potek postopka. To pa ne velja za poročila opazovalcev Evropske unije, ki so bili na Hrvaškem navzoči od 1. do 31. avgusta 1995, ki so bila izmenjana med institucijami Unije in ICTY, za katera ni mogoče šteti, da so bila sestavljena samo za namene sodnega postopka, saj so bila sestavljena več kot deset let pred začetkom navedenega postopka.

Kar zadeva izjemo v zvezi z varstvom pravnih nasvetov, je Splošno sodišče v zgoraj navedeni sodbi *In 't Veld proti Svetu* ugotovilo, da se Svet v okviru izjeme iz člena 4(2), druga alineja, Uredbe št. 1049/2001, ki se nanaša na varstvo pravnih nasvetov, ni mogel sklicevati na splošen preudarek,

da se na občutljivem področju lahko domneva poseg v varovan javni interes, zlasti v zvezi s pravnimi mnenji, danimi v okviru postopka pogajanj o mednarodnem sporazumu. Konkretnega in predvidljivega posega v zadevni interes ravno tako ni mogoče izkazati zgolj z bojznijo, da bodo državljanom razkrita razhajanja med institucijami Unije v mnenjih glede pravne podlage za mednarodni ukrep Unije in da bo s tem povzročen dvom o zakonitosti tega ukrepa, tako da Svet ni dokazal nevarnosti posega v javni interes v zvezi z varstvom pravnih nasvetov.

Splošno sodišče je poleg tega presodilo, da vsekakor obstaja prevladujoč javni interes, ki upravičuje razkritje zadevnega dokumenta, ker bi to prispevalo k podelitvi večje legitimnosti institucijam in zvišalo zaupanje evropskih državljanov vanje, tako da bi omogočilo javno razpravo o vprašanih, glede katerih obstajajo različna mnenja. Ti preudarki naj bi bili še toliko bolj upoštevni, ker navedeni dokument obravnava pravno podlago za sporazum, ki bi po sprejetju vplival na temeljno pravico do varstva osebnih podatkov.

4. Varstvo namena inšpekcij, preiskav in revizij

V zgoraj navedeni sodbi *EnBW Energie Baden-Württemberg proti Komisiji* je Splošno sodišče spomnilo, da cilj izjeme v zvezi z varstvom namena inšpekcij, preiskav in revizij iz člena 4(2), tretja alineja, Uredbe št. 1049/2001 ni varstvo preiskav kot takih, temveč varstvo namena teh preiskav, ki je pri postopku na področju konkurence ta, da se preveri, ali je bila storjena kršitev člena [101 PDEU], in da se, če je tako, kaznujejo odgovorne družbe. Čeprav lahko deli spisa, ki se nanašajo na različna preiskovalna dejanja, ostanejo zajeti s to izjemo, dokler ta namen ni uresničen, tudi če je preiskava ali posebna inšpekcija, iz katere izhaja dokument, za dostop do katerega je zaproseno, končana, je treba za preiskavo v konkretni zadevi šteti, da se je končala s sprejetjem končne odločbe, ne glede na morebitno poznejšo razglasitev ničnosti te odločbe s strani sodišč, ker je zadevna institucija postopek tudi sama štela za končan v tem trenutku. Če bi se namreč dopustilo, da za različne dokumente, ki se nanašajo na preiskave, velja izjema iz člena 4(2), tretja alineja, Uredbe št. 1049/2001, dokler ni odločeno o vseh možnih posledicah zadevnega postopka, tudi kadar je pri Splošnem sodišču vložena tožba, ki bi morebiti pripeljala do ponovne uvedbe postopka pri Komisiji, bi bil dostop do navedenih dokumentov odvisen od nepredvidljivih dogodkov, in sicer od izida navedene tožbe in od posledic, ki bi jih iz njega lahko izvedla Komisija. Vsekakor bi šlo za prihodnje in negotove dogodke, ki bi bili odvisni od odločitev družb, naslovnice odločbe, s katero je bil sankcioniran omejevalni sporazum, in odločitev različnih zadevnih organov.

Okolje

V sodbi z dne 14. junija 2012 v zadevi *Vereniging Milieudefensie in Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht proti Komisiji* (T-396/09, še neobjavljena, pod pritožbo) se je Splošno sodišče izreklo o učinkih Aarhuške konvencije²⁶ v pravnem redu Unije ter o skladnosti Uredbe (ES) št. 1367/2006²⁷ z navedeno konvencijo. Ta sodba se nanaša na odločbo Komisije, s katero je bila kot nedopustna zavržena zahteva, ki sta jo vložili tožeči stranki, nevladni organizaciji s ciljem varstva okolja, naj Komisija opravi notranjo revizijo prej izdane odločbe, s katero je bilo Kraljevini Nizozemski

²⁶ Konvencija o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah, podpisana 25. junija 1998 v Aarhusu.

²⁷ Uredba (ES) št. 1367/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. septembra 2006 o uporabi določb Aarhuške konvencije o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah v institucijah in organih Skupnosti (UL L 264, str. 13).

dovoljeno začasno odstopanje od obveznosti iz Direktive 2008/50/ES²⁸. To zavrženje je temeljilo na okoliščini, da ker prej izdana odločba ni posamičen ukrep, se zahteva za notranjo revizijo ni nanašala na upravni akt v smislu člena 10(1) Uredbe št. 1367/2006 in torej ni bila dopustna. Tožeči stranki sta v tožbi med drugim trdili, da je ta določba v nasprotju z Aarhuško konvencijo, ker omejuje pojem dejanja iz člena 9(3) navedene konvencije na zgolj upravne akte, opredeljene v členu 2(1)(g) Uredbe št. 1367/2006 kot posamične ukrepe.

Splošno sodišče je poudarilo, da Aarhuška konvencija, ki ima prednost pred sekundarnimi akti Skupnosti, zavezuje institucije Unije, in ugotovilo, da lahko na veljavnost Uredbe št. 1367/2006, ki se nanaša na uporabo določb te konvencije za institucije in organe Evropske skupnosti, vpliva to, da ni v skladu z navedeno konvencijo. V primeru, ko je Skupnost nameravala izpolniti posamezno obveznost, ki jo je sprejela v mednarodnem sporazumu, ali v primeru, ko akt napotuje izrecno na točno določene določbe tega sporazuma, sodišče Unije nadzoruje zakonitost zadevnega akta glede na pravila tega sporazuma. Tako lahko sodišče Unije, kadar se z uredbo izvršuje obveznost, ki jo mednarodna pogodba nalaga institucijam Unije, opravi nadzor nad zakonitostjo te uredbe glede na to mednarodno pogodbo, ne da bi prej preverilo, ali temu ne nasprotujeta narava in sistematika mednarodne pogodbe in ali se določbe te pogodbe glede na svojo vsebino izkažejo za nepogojne in dovolj jasne. Ker je Splošno sodišče presodilo, da člena 9(3) Aarhuške konvencije ni mogoče razlagati tako, da se nanaša zgolj na posamične ukrepe, je ugotovilo, da je treba šteti, da člen 10(1) Uredbe št. 1367/2006, ker pojem izpodbojnih dejanj iz navedenega člena 9(3) omejuje zgolj na upravne akte, opredeljene kot posamične ukrepe, ni v skladu z navedeno določbo Aarhuške konvencije.

II. Pritožbe

Leta 2012 je bilo zoper odločbe Sodišča za uslužbence vloženih 10 pritožb, pritožbeni senat Splošnega sodišča pa je rešil 32 zadev, od katerih si posebno pozornost zasluži sodba z dne 27. aprila 2012 v zadevi *De Nicola proti EIB* (T-37/10 P, še neobjavljena).

V zgoraj navedeni sodbi *De Nicola proti EIB* je Splošno sodišče presodilo, da možnost – podeljena pritožbenemu odboru Evropske investicijske banke (EIB) s členom 6 sklepa z dne 27. junija 2006 o postopkovnih pravilih pred tem odborom – da razglasi „vsako trditev v ocenjevalnem obrazcu“ za neveljavno, pomeni, da lahko navedeni odbor ponovno oceni utemeljenost vsake od teh trditev, preden jo razveljavi. Obseg te pristojnosti tako jasno presega obseg zgolj pristojnosti za nadzor nad zakonitostjo in za odpravo izreka akta, ker zajema možnost razglasiti celo razloge, ki utemeljujejo sprejetje njegovega izreka, za neveljavne. Splošno sodišče je dodalo, da tudi če se šteje, da organ, pristojen za imenovanja, pri presoji pritožbe na podlagi člena 90(2) Kadrovskih predpisov za uradnike Evropske unije (v nadaljevanju: Kadrovski predpisi) ne opravi celovitega nadzora nad odločbo ocenjevalca, ta določba ne določa primerljivih in tako natančnih meril nadzora, kot so ta iz točke 6 sklepa z dne 27. junija 2006, niti možnosti oprave obravnave ali zaslišanja prič. Tako notranja ureditev EIB v zvezi s tem ni pomanjkljiva, zaradi česar je analogna uporaba pravil o pritožbenem postopku iz člena 90 Kadrovskih predpisov izključena.

Tako odpoved pritožbenega odbora takemu celovitemu nadzoru pomeni, da je zadevni osebi odvzeta nadzorna stopnja, določena z notranjo ureditvijo EIB, in torej pride do posega v njen položaj, tako da mora biti omogočeno, da prvostopenjsko sodišče opravi nadzor nad to odpovedjo.

²⁸ Direktiva 2008/50/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2008 o kakovosti zunanjega zraka in čistejšem zraku za Evropo (UL L 152, str. 1).

Glede na pristojnost celovitega nadzora, podeljeno pritožbenemu odboru s točko 6 sklepa z dne 27. junija 2006 glede presoje in dodeljenih ocen v spornem poročilu, mora prvostopenjsko sodišče nujno preveriti, in sicer v okviru svojega omejenega nadzora, ali in v kakšni meri je navedeni odbor izpolnil to dolžnost celovitega nadzora v skladu z veljavnimi pravili. Nazadnje, Splošno sodišče je presodilo, da zaradi posebne narave člena 41 Kadrovskih predpisov EIB, ki določa neobvezen pravni postopek, ne pa obvezen predhodni postopek kot člena 90 in 91 Kadrovskih predpisov, preprost prenos ureditve sporov iz Kadrovskih predpisov ni mogoč, saj navedeni člen 41 pomeni načeloma celovito notranjo ureditev EIB, katere narava in *ratio* sta precej drugačna kot narava in *ratio* Kadrovskih predpisov. Analogna uporaba Kadrovskih predpisov je prepovedana s samim obstojem te notranje ureditve, razen v primeru očitne praznine, ki je v nasprotju s hierarhično višjimi pravnimi pravili in ki jo je treba nujno zapolniti.

III. Predlogi za izdajo začasne odredbe

To leto je bilo na Splošno sodišče vloženih 21 predlogov za izdajo začasne odredbe, kar je precej manj kot leta 2011 (44). Sodnik začasne odredbe je leta 2012 rešil 23 zadev, leta 2011 pa 52. Predsednik Splošnega sodišča je ugodil štirim predlogom, in sicer s sklepom z dne 19. septembra 2012 v zadevi *Grčija proti Komisiji* (T-52/12 R, še neobjavljen) s področja državnih pomoči, sklepoma z dne 16. novembra 2012 v zadevi *Evonik Degussa proti Komisiji* (T-341/12 R, neobjavljen) ter v zadevi *Akzo Nobel in drugi proti Komisiji* (T-345/12 R, še neobjavljen) ter sklepom z dne 29. novembra 2012 v zadevi *Alstom proti Komisiji* (T-164/12 R, še neobjavljen), pri čemer so se vse zadeve nanašale na problematiko, povezano z razkritjem domnevno zaupnih informacij s strani Komisije.

Zgoraj navedena zadeva *Grčija proti Komisiji* se je nanašala na sklep z dne 7. decembra 2011, s katerim je Komisija 425 milijonov EUR, ki so jih grški organi izplačali grškemu kmetijskemu sektorju za nadomestilo škode zaradi slabih vremenskih pogojev, opredelila za državno pomoč, ki ni združljiva z notranjim trgovom, in naložila tem organom, da od prejemnikov izterjajo izplačane zneske. Helenska republika je po vložitvi ničnostne tožbe na Splošno sodišče vložila predlog za odlog izvršitve tega sklepa.

Predsednik Splošnega sodišča je v svojem sklepu navedel, da se v obravnavanem primeru postavlja vprašanje, ali je bil v posebnih okoliščinah, ki so značilne za gospodarski in finančni položaj Grčije od leta 2008, finančni vpliv spornih izplačil res tak, da lahko vpliva na trgovino med državami članicami in izkrivlja konkurenco v smislu člena 107(1) PDEU. Znesek 425 milijonov EUR, ki ga je določila Komisija, je bilo treba namreč močno znižati, ker so številni prejemniki spornih izplačil prejeli pomoči *de minimis*, tako da so bili oproščeni obveznosti vračila, in so bila ta izplačila delno financirana s prispevki grških kmetov (to je prejemnikov). Prav tako se je postavljalo vprašanje, ali je treba izpodbijati sklep šteti za pretiran, ker je za dan, ko je bilo treba doseči vračilo pomoči, določal 7. december 2011, čeprav se je izredno težak položaj grškega kmetijskega sektorja od njihove dodelitve še poslabšal. Predsednik Splošnega sodišča je menil, da odgovori na ta pravna vprašanja niso vnaprej jasni in da zahtevajo poglobljeno preučitev v postopku v glavni stvari, tako da so ta vprašanja na prvi pogled dovolj resna, da pomenijo *fumus boni juris*.

Predsednik Splošnega sodišča je v zvezi s pogojem nujnosti spomnil, da lahko države članice predlagajo izdajo začasnih odredb z zatrjevanjem, da bi lahko izpodbijani ukrep resno ogrozil izpolnjevanje njihovih državnih nalog in javni red. Helenska republika je torej lahko trdila, da bi takojšnja prisilna izterjava spornih zneskov od več sto tisoč kmetov s strani uslužbencev davčne uprave pomenila upravne težave, ki bi ji lahko povzročile resno in nepopravljivo škodo. Helenska republika je namreč legitimno nameravala osredotočiti svoja sredstva na oblikovanje uspešne

davčne uprave, ki bo sposobna ugotoviti in preganjati „velike davčne utajevalce“ in se boriti proti davčnim goljufijam, katerih obseg je bil z vidika izgube dohodka ocenjen na 20 milijard EUR. Navedena prisilna izterjava bi zahtevala obsežno ukrepanje uslužbencev grške davčne uprave, tako masovno prisilno pobiranje pa bi tej upravi preprečilo, da se posveti svoji prednostni nalogi, ki je boj proti davčnim utajam in pobiranje zneskov iz naslova neplačanih davkov, ki so približno petdesetkrat višji od spornih izplačil. Poleg tega je bila socialna klima v Grčiji zaznamovana z zmanjšanjem zaupanja v javne organe, splošnim nezadovoljstvom in občutkom nepravčnosti. Natančneje, nasilni protesti proti drastičnim varčevalnim ukrepom, ki so jih sprejeli grški javni organi, so se stalno povečevali. V teh okoliščinah nevarnost, da bi takojšnja izterjava spornih izplačil v celotnem kmetijskem sektorju lahko sprožila proteste, ki lahko prerastejo v nasilje, ni bila zgolj hipotetična niti teoretična ali negotova. Motenje javnega reda, ki ga sprožijo taki protesti in izgredi, do katerih lahko ti vodijo, kot so kazali nedavni dramatični dogodki, bi namreč lahko povzročilo resno in nepopravljivo škodo, na katero se je Helenska republika lahko legitimno sklicevala.

Nazadnje, v okviru tehtanja različnih prisotnih interesov je predsednik Splošnega sodišča priznal prevlado interesov, na katere se je sklicevala Helenska republika in ki so bili na eni strani ohranitev socialnega miru in preprečitev socialnih nemirov ter na drugi strani zmožnost osredotočenja zaposlenih v njeni davčni upravi na naloge, za katere je menila, da so za državo bistvene, ugoditev predlogu za odlog izvršitve pa bi interese Unije izpostavila le nevarnosti prestativte nacionalnih ukrepov izterjave na poznejši čas, ne da obstajali indici, da bi ta prenos sam po sebi škodoval možnosti uspeha teh ukrepov. Zato je bila izvršitev izpodbijanega sklepa v delu, v katerem je bila Helenski republiki naložena obveznost izterjave izplačanih zneskov od prejemnikov, odložena do zaključka postopka v glavni stvari.

Zadevi, v katerih sta bila izdana zgoraj navedena sklepa *Evonik Degussa proti Komisiji* ter *Akzo Nobel in drugi proti Komisiji*, sta se nanašali na podjetja, ki so sodelovala pri omejevalnem sporazumu in katerih protikonkurenčna ravnanja so bila leta 2006 predmet odločbe Komisije na podlagi člena 81 ES. Ker so priznala kršitev in predložila dokaze o njenem obstoju, je bila na podlagi obvestila o prizanesljivosti iz leta 2002 enemu od tožečih podjetij odobrena popolna imuniteta, drugim pa znatno znižanje glob, ki bi jim bile sicer naložene. Potem ko je Komisija upoštevala prošnje za zaupno obravnavo, ki so jih vložile tožeče stranke, je ta institucija septembra 2007 na svoji internetni strani objavila celotno nezaupno različico odločbe iz leta 2006. Komisija je novembra 2011 obvestila tožeče stranke, da namerava objaviti natančnejšo različico odločbe iz leta 2006. Ker so tožeče stranke menile, da ta različica vsebuje informacije, ki so jih predložile na podlagi obvestila o prizanesljivosti iz leta 2002 in ki zaradi zaupnosti niso bile objavljene septembra 2007, so nasprotovale predlogu Komisije, ker naj bi močno in nepopravljivo posegal v njihove interese in kršil načeli pravne varnosti in varstva legitimnih pričakovanj. Komisija je z odločbo z dne 24. maja 2012 zavrnila prošnjo tožečih strank za zaupno obravnavo. V njihovih predlogih za izdajo začasne odredbe, vloženih zoper to odločbo, so tožeče stranke predlagale, naj sodnik za začasne odredbe odloži njeno izvršitev in Komisiji naloži, naj ne objavi sporne različice. Predsednik Splošnega sodišča je v sklepih izdal predlagane začasne odredbe.

V zvezi s tehtanjem različnih interesov je predsednik Splošnega sodišča poudaril, da je cilj postopka za izdajo začasne odredbe zagotovitev polnega učinka prihodnje meritorne odločbe in da je narava tega postopka v celoti pomožna glede na postopek v glavni stvari, na katerega se navezuje, tako da mora biti odločitev, ki jo sprejme sodnik za začasne odredbe, začasna v smislu, da ne prejudicira smeri prihodnje meritorne odločbe niti da zaradi nje slednja ne postane iluzorna s tem, da ji prva odvzame polni učinek. Splošno sodišče bo v tem primeru v okviru spora o glavni stvari moralo odločiti, ali je treba odločbo, s katero je Komisija zavrnila prošnjo, da ne objavi spornih informacij, razglasiti za nično zlasti zaradi kršitve poklicne tajnosti, ki jo varuje člen 339 PDEU, in zaradi kršitve zaupnosti informacij, ki so ji jih tožeče stranke posredovale, zato da bi bile deležne

obravnavane na podlagi njenega obvestila o prizanesljivosti iz leta 2002. Za ohranitev polnega učinka sodbe, s katero bi bila ta odločba razglašena za nično, mora biti tožečim strankam omogočeno, da preprečijo, da Komisija objavi sporne informacije. Sodba, s katero bi bila razglašena ničnost, pa bi bila iluzorna in ne bi imela polnega učinka, če bi bil ta predlog za izdajo začasne odredbe zavrnjen, saj bi zaradi te zavrnitve Komisija lahko takoj objavila zadevne informacije in torej dejansko prejudicirala smer bodoče meritorne odločbe, in sicer zavrnitev ničnostne tožbe. Zato je nad interesom Komisije za zavrnitev predloga za izdajo začasne odredbe še toliko bolj prevladal interes tožečih strank, saj izdaja predlaganih začasnih odredb ne bi pomenila drugega, kot da se za omejeno obdobje ohrani *status quo*, ki je obstajal več let (od septembra 2007).

V zvezi z nujnostjo je Splošno sodišče ugotovilo, da bi v primeru zavrnitve predloga tožečih strank za izdajo začasne odredbe tem lahko nastala resna in nepopravljiva škoda. Če bi se v sporu o glavni stvari izkazalo, da se nameravana objava s strani Komisije nanaša na informacije, ki so zaupne in katerih razkritje je v nasprotju s poklicno tajnostjo iz člena 339 PDEU, bi se lahko namreč tožeče stranke za preprečitev te objave sklicevale na to določbo, ki jim daje temeljno pravico, varovano s členom 8 Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin in členom 7 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah. V primeru zavrnitve tega predloga za izdajo začasne odredbe bi se porajala skrb, da bi temeljna pravica tožečih strank do varstva poklicne tajnosti nepovratno izgubila ves smisel, kar zadeva navedene informacije. Prav tako bi bila lahko ogrožena njihova temeljna pravica do učinkovitega pravnega sredstva iz člena 6 Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin in člena 47 Listine o temeljnih pravicah, če bi Komisija lahko objavila zadevne informacije, preden bi Splošno sodišče razsodilo v sporu o glavni stvari.

Glede pogoja v zvezi z *fumus boni juris* je Splošno sodišče poudarilo, da se v zadevi postavlja več zapletenih vprašanj, ki jih je treba poglobljeno preučiti, kar spada v postopek v glavni stvari, in ki se nanašajo na težave v zvezi z zaupnostjo, ki jo je treba odobriti za prijave zaradi prizanesljivosti. Tako bo treba natančneje preučiti, ali so tožeče stranke marca 2003, ko so zadevne informacije prostovoljno posredovale Komisiji na podlagi njenega obvestila o prizanesljivosti, lahko računale – zlasti ob upoštevanju takratnega stališča Komisije – na dejstvo, da so te informacije kot informacije, ki so v bistvu zaupne, predmet trajnega varstva pred objavo. Predsednik Splošnega sodišča je torej priznal obstoj *fumus boni juris*. Ker so bili za to izpolnjeni vsi pogoji, je bilo predlogu za izdajo začasne odredbe iz izdajo začasnih odredb, ki Komisiji prepovedujejo sporno objavo, ugodeno.²⁹

²⁹ Podobno razlogovanje je bilo uporabljeno v zgoraj navedenem sklepu *Alstom proti Komisiji*, pri čemer je treba pojasniti, da je bila v zadevi, v kateri je bil izdan ta sklep, odločba, za katero je bil odrejen odlog izvršitve, odločba Komisije o ugoditvi prošnji High Court of Justice (England & Wales) (višje sodišče (Anglija in Wales)), da bi v okviru odškodninske tožbe, vložene zoper družbo Alstom, pridobilo domnevno zaupne podatke, ki jih je ta družba posredovala kot odgovor na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah v postopku s področja konkurence, ki ga je začela Komisija.

B – Sestava Splošnega sodišča

(Protokolarni vrstni red 8. oktobra 2012)

Prva vrsta, od leve proti desni:

predsedniki senatov L. Truchot, S. Papasavvas, O. Czúcz in J. Azizi; predsednik Splošnega sodišča M. Jaeger; predsednik senata N. J. Forwood; predsednica senata I. Pelikánová; predsednika senatov A. Dittrich in H. Kanninen.

Druga vrsta, od leve proti desni:

sodnika S. Frimodt Nielsen in M. Prek; sodnica I. Labucka; sodnika V. Vadapalas in F. Dehousse; sodnice M. E. Martins Ribeiro, I. Wiszniewska-Białicka in K. Jürimäe; sodnika N. Wahl in S. Soldevila Fragoso.

Tretja vrsta, od leve proti desni:

sodnik E. Buttigieg; sodnica M. Kančeva; sodniki D. Gratsias, J. Schwarcz, K. O'Higgins, M. Van der Woude, A. Popescu in G. Berardis; sodni tajnik E. Coulon.

1. Člani Splošnega sodišča

(po vrstnem redu nastopa funkcije)

Marc Jaeger

Rojen leta 1954; diploma iz prava z univerze Robert Schuman v Strasbourgu; študij na Collège d'Europe; sprejem v luksemburško odvetniško zbornico (1981); svetovalec pri generalnem tožilcu, Luxembourg (1983); sodnik na okrožnem sodišču v Luxembourg (1984); strokovni sodelavec na Sodišču Evropskih skupnosti (1986–1996); predsednik Institut universitaire international de Luxembourg (IUIL); sodnik na Splošnem sodišču od 11. julija 1996; predsednik Splošnega sodišča od 17. septembra 2007.

Josef Azizi

Rojen leta 1948; doktorat iz pravnih znanosti ter magisterij iz sociologije in ekonomije z univerze na Dunaju; predavatelj na ekonomski univerzi na Dunaju, na pravni fakulteti univerze na Dunaju in na več drugih univerzah; častni profesor na pravni fakulteti univerze na Dunaju; ministrski svetnik in predstojnik oddelka v uradu zveznega kanclerja; član usmerjevalnega odbora za pravno sodelovanje Sveta Evrope (CDCJ); zastopnik pred Verfassungsgesichtshof (ustavno sodišče) v postopkih presoje ustavnosti zveznih zakonov; koordinator, pristojen za prilagoditev avstrijskega zveznega prava pravu Skupnosti; sodnik na Splošnem sodišču od 18. januarja 1995.

Nicholas James Forwood

Rojen leta 1948; diploma z univerze v Cambridgeu (BA 1969, MA 1973) (strojne znanosti in pravo); od leta 1970 vpisan v angleško odvetniško zbornico, odvetnik v Londonu (1971–1999) in v Bruslju (1979–1999); od leta 1981 vpisan v irsko odvetniško zbornico; leta 1987 pridobil naziv Queen's Counsel; leta 1998 imenovan za člana uprave (bencher) Middle Temple; zastopnik angleške in valižanske odvetniške zbornice pri svetu odvetniških združenj Evropske unije (CCBE) in predsednik stalne delegacije CCBE pri Sodišču (1995–1999); član vodstvenega organa World Trade Law Association in European Maritime Law Organisation (1993–2002); sodnik na Splošnem sodišču od 15. decembra 1999.

Maria Eugénia Martins de Nazaré Ribeiro

Rojena leta 1956; študij v Lizboni, Bruslju in Strasbourg; odvetnica na Portugalskem in v Bruslju; svobodna raziskovalka na Institut d'études européennes de l'université libre de Bruxelles; strokovna sodelavka pri J. C. Moitinho de Almeidi, portugalskem sodniku na Sodišču (1986–2000), nato pri predsedniku Splošnega sodišča B. Vesterdorfu (2000–2003); sodnica na Splošnem sodišču od 31. marca 2003.

Franklin Dehousse

Rojen leta 1959; diploma iz prava (univerza v Liègeu, 1981); sodelavec (Fonds national de la recherche scientifique, 1985–1989); pravni svetovalec v poslanski zbornici (1981–1990); doktor pravnih znanosti (univerza v Strasbourg, 1990); profesor (univerzi v Liègeu in Strasbourg, Collège d'Europe, Institut royal supérieur de Défense, univerza Montesquieu v Bordeaux; Collège Michel Servet univerz v Parizu; fakultete Notre-Dame de la Paix v Namurju); posebni predstavnik ministrstva za zunanje zadeve (1995–1999); direktor evropskih študij na Institut royal des relations internationales (1998–2003); sodnik prisednik na Conseil d'État (2001–2003); svetovalec Evropske komisije (1990–2003); član Observatoire Internet (2001–2003); sodnik na Splošnem sodišču od 7. oktobra 2003.

Ena Cremona

Rojena leta 1936; diploma iz jezikov s kraljeve univerze na Malti (1955); doktorat iz pravnih znanosti s kraljeve univerze na Malti (1958); odvetnica, vpisana v imenik odvetniške zbornice Malte od leta 1959; pravna svetovalka pri nacionalnem svetu za ženske (1964–1979); članica komisije za javne uslužbenke (1987–1989); članica upravnega odbora Lombard Bank (Malta) Ltd, predstavnica države kot delničarke (1987–1993); članica volilne komisije od leta 1993; članica komisije za doktorate na pravni fakulteti kraljeve univerze na Malti; članica Evropske komisije proti rasizmu in netolerantnosti (ECRI) (2003–2004); sodnica na Splošnem sodišču od 12. maja 2004 do 22. marca 2012.

Ottó Czúcz

Rojen leta 1946; doktorat iz pravnih znanosti z univerze v Szegedu (1971); referent na ministrstvu za delo (1971–1974); predavatelj in profesor (1974–1989), dekan pravne fakultete (1989–1990), prorektor (1992–1997) univerze v Szegedu; odvetnik; član uprave nacionalne pokojninske zavarovalnice; podpredsednik evropskega inštituta za socialno varnost (1998–2002); član znanstvenega sveta mednarodnega združenja za socialno varnost; sodnik na ustavnem sodišču (1998–2004); sodnik na Splošnem sodišču od 12. maja 2004.

Irena Wiszniewska-Białecka

Rojena leta 1947; diploma iz prava z univerze v Varšavi (1965–1969); raziskovalka (asistentka, docentka, profesorica) na inštitutu pravnih znanosti poljske akademije znanosti (1969–2004); raziskovalka na Inštitutu Max Planck za tuje in mednarodno patentno, avtorsko in konkurenčno pravo v Münchnu (štipendija Foundation AvH; 1985–1986); odvetnica (1992–2000); sodnica na vrhovnem upravnem sodišču (2001–2004); sodnica na Splošnem sodišču od 12. maja 2004.

Irena Pelikánová

Rojena leta 1949; doktorica pravnih znanosti, asistentka za gospodarsko pravo (pred 1989), nato doktorica znanosti, profesorica gospodarskega prava (od l. 1993) na pravni fakulteti Karlove univerze v Pragi; članica vodilnega organa komisije za vrednostne papirje (1999–2002); odvetnica; članica zakonodajnega sveta češke vlade (1998–2004); sodnica na Splošnem sodišču od 12. maja 2004.

Vilėnas Vadapalas

Rojen leta 1954; doktor pravnih znanosti (univerza v Moskvi); habilitacija iz pravnih znanosti (univerza v Varšavi); profesor na univerzi v Vilni: mednarodno pravo (od l. 1981), človekove pravice (od l. 1991) in pravo Skupnosti (od l. 2000); svetovalec vlade za zunanje zadeve (1991–1993); član koordinacijske skupine delegacije za pogajanja za pristop k Evropski uniji; generalni direktor oddelka vlade za evropsko pravo (1997–2004); profesor evropskega prava na univerzi v Vilni, nosilec katedre Jean Monnet; predsednik litovskega društva za študije o Evropski uniji; poročevalec parlamentarne delovne skupine za ustavno reformo, povezano s pristopom Litve; član mednarodne komisije pravnikov (april 2003); sodnik na Splošnem sodišču od 12. maja 2004.

K llike Jürimäe

Rojena leta 1962; diploma iz prava z univerze v Tartuju (1981–1986); namestnica državnega tožilca v Talinu (1986–1991); diploma estonske diplomatske šole (1991–1992); pravna svetovalka (1991–1993) in generalna svetovalka pri trgovinski in industrijski zbornici (1992–1993); sodnica na višjem sodišču v Talinu (1993–2004); European Master na področju človekovih pravic in demokratizacije na univerzi v Padovi in univerzi v Nottinghamu (2002–2003); sodnica na Splošnem sodišču od 12. maja 2004.

Ingrida Labucka

Rojena leta 1963; diploma iz prava z univerze v Latviji (1986); inšpektorica na ministrstvu za notranje zadeve za regijo Kirov in mesto Riga (1986–1989); sodnica na sodišču prve stopnje v Rigi (1990–1994); odvetnica (1994–1998 in julij 1999–maj 2000); ministrica za pravosodje (november 1998–julij 1999 in maj 2000–oktober 2002); članica Stalnega arbitražnega sodišča v Haagu (2001–2004); poslanka (2002–2004); sodnica na Splošnem sodišču od 12. maja 2004.

Savvas S. Papasavvas

Rojen leta 1969; študij na univerzi v Atenah (Ptychion leta 1991); podiplomski študij na univerzi Paris II (magistrski študij javnega prava leta 1992) in na univerzi Aix-Marseille III (doktorat iz pravnih znanosti leta 1995); vpisan v imenik ciprske odvetniške zbornice, član odvetniške zbornice v Nikoziji od leta 1993; predavatelj na univerzi na Cipru (1997–2002), docent za ustavno pravo od septembra 2002; raziskovalec na evropskem centru za javno pravo (2001–2002); sodnik na Splošnem sodišču od 12. maja 2004.

Nils Wahl

Rojen leta 1961; magister prava, univerza v Stockholmu (1987); doktor pravnih znanosti, univerza v Stockholmu (1995); izredni profesor (docent) in nosilec katedre Jean Monet za evropsko pravo (1995); profesor za evropsko pravo na univerzi v Stockholmu (2001); odvetniški kandidat (1987–1989); generalni direktor izobraževalne ustanove (1993–2004); predsednik Nätverket för europarättslig forskning (švedsko združenje za študije evropskega prava) (2001–2006); član Rådet för konkurrensfrågor (svet za konkurenčno pravo) (2001–2006); sodnik na Hovrätten över Skåne och Blekinge (drugostopenjsko sodišče) (2005); sodnik na Splošnem sodišču od 7. oktobra 2006 do 28. novembra 2012.

Miro Prek

Rojen leta 1965; diploma iz prava (1989); pravniški državni izpit (1994); različne naloge in položaji v javni upravi, zlasti v Službi Vlade RS za zakonodajo (državni podsekretar in namestnik direktorja ter vodja oddelka za evropsko in primerjalno pravo) in v Službi Vlade RS za evropske zadeve (državni podsekretar); član pogajalske skupine za pridružitveni sporazum (1994–1996) in za pristop k Evropski uniji (1998–2003), odgovoren za pravne zadeve; odvetnik; vodja projektov za prilagoditev evropski zakonodaji in za evropsko integracijo, zlasti na Zahodnem Balkanu; vodja oddelka na Sodišču Evropskih skupnosti (2004–2006); sodnik na Splošnem sodišču od 7. oktobra 2006.

Alfred Dittrich

Rojen leta 1950; študij prava na univerzi Erlangen-Nürnberg (1970–1975); pravnik pripravnik na območju višjega regionalnega sodišča v Nürnbergu (1975–1978); referent na zveznem ministrstvu za gospodarstvo (1978–1982); referent na stalnem predstavništvu Zvezne republike Nemčije pri Evropskih skupnostih (1982); referent na zveznem ministrstvu za gospodarstvo, pristojen za vprašanja prava Skupnosti in konkurence (1983–1992); vodja oddelka „Pravo Evropske unije“ (1992–2007) na ministrstvu za pravosodje; vodja nemške delegacije v okviru delovne skupine „Sodišče“ pri Svetu; zastopnik nemške vlade v številnih zadevah pred Sodiščem Evropskih skupnosti; sodnik na Splošnem sodišču od 17. septembra 2007.

Santiago Soldevila Frago

Rojen leta 1960; diploma iz prava z Universidad Autónoma de Barcelona (1983); sodnik (1985); od l. 1992 sodnik, specializiran za upravne spore, na višjem sodišču na Kanarskih otokih, Santa Cruz de Tenerife (1992 in 1993) in na Audiencia Nacional (Madrid, maj 1998–avgust 2007), kjer je odločal o pravnih sredstvih v davčnih sporih (DDV), o pravnih sredstvih, vloženih zoper določbe predpisov ministrstva za gospodarstvo in njegove odločbe o državnih pomočeh ali premoženjski odgovornosti državne uprave, ter o pravnih sredstvih, vloženih zoper vse sporazume osrednjih gospodarskih regulatorjev na področju bančništva, borznih poslov, energetike, zavarovalništva in varstva konkurence; strokovni sodelavec na ustavnem sodišču (1993–1998); sodnik na Splošnem sodišču od 17. septembra 2007.

Laurent Truchot

Rojen leta 1962; diploma z Institut d'études politiques de Paris (1984); študent École nationale de la magistrature (1986–1988); sodnik na tribunal de grande instance v Marseillu (januar 1988–januar 1990); sodni uradnik oddelka za civilne zadeve na ministrstvu za pravosodje (januar 1990–junij 1992); namestnik vodje in nato vodja splošnega oddelka za konkurenco, potrošnike in preprečevanje goljufij na ministrstvu za gospodarstvo, finance in industrijo (junij 1992–september 1994); tehnični svetovalec ministra za pravosodje (september 1994–maj 1995); sodnik na tribunal de grande instance v Nîmesu (maj 1995–maj 1996); strokovni sodelavec pri generalnem pravobranilcu P. Légerju na Sodišču (maj 1996–december 2001); strokovni svetovalec na Cour de cassation (december 2001–avgust 2007); sodnik na Splošnem sodišču od 17. septembra 2007.

Sten Frimodt Nielsen

Rojen leta 1963; diploma iz prava z univerze v Københavnu (1988); uradnik na ministrstvu za zunanje zadeve (1988–1991); predavatelj mednarodnega in evropskega prava na univerzi v Københavnu (1988–1991); sekretar veleposlaništva pri stalnem predstavništvu Danske pri Združenih narodih v New Yorku (1991–1994); uradnik v pravni službi ministrstva za zunanje zadeve (1994–1995); izredni profesor na univerzi v Københavnu (1995); svetovalec in nato glavni svetovalec službe predsednika vlade (1995–1998); minister svetovalec stalnega predstavništva Danske pri Evropski uniji (1998–2001); posebni svetovalec službe predsednika vlade za pravna vprašanja (2001–2002); vodja oddelka in pravni svetovalec službe predsednika vlade (marec 2002–julij 2004); državni podsekretar in pravni svetovalec službe predsednika vlade (avgust 2004–avgust 2007); sodnik na Splošnem sodišču od 17. septembra 2007.

Kevin O'Higgins

Rojen leta 1946; študij na Crescent College v Limericku, Clongowes Wood College, University College Dublin (B.A. degree in diploma iz evropskega prava) in na Kings Inns; vpisan v irsko odvetniško zbornico od leta 1968; barrister (1968–1982); Senior Counsel (Inner Bar of Ireland, 1982–1986); sodnik na Circuit court (1986–1997); sodnik na irskem High Court (1997–2008); bencher of Kings Inns; predstavnik Irske pri posvetovalnem svetu evropskih sodnikov (2000–2008); sodnik na Splošnem sodišču od 15. septembra 2008.

Heikki Kanninen

Rojen leta 1952; diploma šole za visoke poslovne študije v Helsinkih in pravne fakultete univerze v Helsinkih; strokovni sodelavec na vrhovnem upravnem sodišču Finske; generalni sekretar odbora za reformo pravnega varstva v javni upravi; glavni administrator na vrhovnem upravnem sodišču; generalni sekretar pri odboru za reformo upravnega spora, svetovalec direktorata za zakonodajo ministrstva za pravosodje; namestnik sodnega tajnika Sodišča EFTE; strokovni sodelavec na Sodišču Evropskih skupnosti; sodnik na vrhovnem upravnem sodišču (1998–2005); član odbora za pritožbe beguncev; podpredsednik odbora za razvoj finskih sodnih institucij; sodnik na Sodišču za javne uslužbence (6. oktober 2005–6. oktober 2009); sodnik na Splošnem sodišču od 7. oktobra 2009.

Juraj Schwarcz

Rojen leta 1952; doktor pravnih znanosti (univerza Comenius v Bratislavi, 1979); pravni svetovalec v podjetju (1975–1990); sodni tajnik za trgovinski register na okrožnem sodišču v Košicah (1991); sodnik na okrožnem sodišču v Košicah (januar–oktober 1992); sodnik in predsednik senata regionalnega sodišča v Košicah (november 1992–2009); sodnik, dodeljen na vrhovno sodišče Slovaške republike, oddelek za gospodarsko pravo (oktober 2004–september 2005); predsednik senata za gospodarsko pravo regionalnega sodišča v Košicah (oktober 2005–september 2009); zunanji član oddelka za trgovinsko in gospodarsko pravo univerze P. J. Šafárik v Košicah (1997–2009); zunanji član predavateljskega zbora pravne akademije (2005–2009); sodnik na Splošnem sodišču od 7. oktobra 2009.

Marc van der Woude

Rojen leta 1960; študij prava (univerza v Groninguenu, 1983); študij na Collège d'Europe (1983–1984); asistent na Collège d'Europe (1984–1986); predavatelj na univerzi v Leidnu (1986–1987); poročevalec pri generalnem direktoratu Komisije Evropskih skupnosti za konkurenco (1987–1989); strokovni sodelavec na Sodišču Evropskih skupnosti (1989–1992); politični koordinator pri generalnem direktoratu Komisije Evropskih skupnosti za konkurenco (1992–1993); član pravne službe Komisije Evropskih skupnosti (1993–1995); odvetnik, član odvetniške zbornice v Bruslju od leta 1995; profesor na univerzi Érasme de Rotterdam od leta 2000; avtor številnih strokovnih del; sodnik na Splošnem sodišču od 13. septembra 2010.

Dimitrios Gratsias

Rojen leta 1957; diploma iz prava z univerze v Atenah (1980); magisterij iz javnega prava z univerze Paris I, Panthéon-Sorbonne (1981); diploma univerzitetnega centra za skupnostne in evropske študije (univerza Paris I) (1982); strokovni sodelavec pri državnem svetu (1985–1992); višji strokovni sodelavec pri državnem svetu (1992–2005); strokovni sodelavec na Sodišču Evropskih skupnosti (1994–1996); nadomestni član grškega vrhovnega sodišča posebne pristojnosti (1998 in 1999); član državnega sveta (2005); član posebnega sodišča za obravnavo disciplinskih zadev v zvezi s sodniki (2006); član vrhovnega upravnosodnega sveta (2008); inšpektor za upravna sodišča (2009 in 2010); sodnik na Splošnem sodišču od 25. oktobra 2010.

Andrei Popescu

Rojen leta 1948; diploma iz prava z univerze v Bukarešti (1971); podiplomski študij mednarodnega delovnega prava in evropskega socialnega prava, univerza v Ženevi (1973–1974); doktorat iz pravnih znanosti z univerze v Bukarešti (1980); asistent pripravnik (1971–1973), asistent (1974–1985) in nato predavatelj delovnega prava na univerzi v Bukarešti (1985–1990); glavni raziskovalec na inštitutu za znanstvene raziskave na področju dela in socialne varnosti (1990–1991); namestnik generalnega direktorja (1991–1992), nato direktor (1992–1996) na ministrstvu za delo in socialno varnost; docent (1997), nato profesor na nacionalni šoli za politične in upravne študije v Bukarešti (2000); državni sekretar na ministrstvu za evropsko integracijo (2001–2005); vodja oddelka na zakonodajnem svetu Romunije (1996–2001 in 2005–2009); direktor in ustanovitelj romunske revije za evropsko pravo; predsednik romunskega društva za evropsko pravo (2009–2010); zastopnik romunske vlade pred sodišči Evropske unije (2009–2010); sodnik na Splošnem sodišču od 26. novembra 2010.

Marijana Kančeva

Rojena leta 1958; diploma iz prava z univerze v Sofiji (1979–1984); dodatni magisterij iz evropskega prava z Institut d'études européennes de l'université libre de Bruxelles (2008–2009); specializaciji iz gospodarskega prava in prava intelektualne lastnine; sodnica pripravnica na regionalnem sodišču v Sofiji (1985–1986); pravna svetovalka (1986–1988); odvetnica pri odvetniški zbornici v Sofiji (1988–1992); generalna direktorica urada za diplomatski zbor pri ministrstvu za zunanje zadeve (1992–1994); opravljanje odvetniškega poklica v Sofiji (1994–2011) in Bruslju (2007–2011); arbitrica v Sofiji v okviru reševanja gospodarskih sporov; udeležba pri redakciji različnih zakonodajnih besedil kot pravna svetovalka v bolgarskem parlamentu; sodnica na Splošnem sodišču od 19. septembra 2011.

Guido Berardis

Rojen leta 1950; diploma iz prava (univerza La Sapienza v Rimu, 1973), podiplomski študij evropskega prava na Collège d'Europe (Brugge, 1974/1975), uradnik Komisije Evropskih skupnosti (direktorat „Mednarodne zadeve“ pri generalnem direktoratu za kmetijstvo, 1975–1976); član pravne službe Komisije Evropskih skupnosti (1976–1991 in 1994–1995); predstavnik pravne službe Komisije Evropskih skupnosti v Luxembourg (1990–1991); strokovni sodelavec pri sodniku G. F. Manciniju na Sodišču Evropskih skupnosti (1991–1994); pravni svetovalac članov Komisije Evropskih skupnosti M. Montija (1995–1997) in F. Bolkesteina (2000–2002); direktor direktorata „Javna naročila“ (2002–2003), direktorata „Storitve, intelektualna in industrijska lastnina, mediji in varstvo podatkov“ (2003–2005) in direktorata „Storitve“ (2005–2011) pri generalnem direktoratu Komisije Evropskih skupnosti za notranji trg; glavni pravni svetovalac in vodja skupine „Pravica, svoboda in varnost, civilno in kazensko pravo“ v pravni službi Evropske komisije (2011–2012); sodnik na Splošnem sodišču od 17. septembra 2012.

Eugène Buttigieg

Rojen leta 1961; doktor prava (univerza na Malti); magisterij iz evropskega prava (univerza v Exetru); doktorat iz konkurenčnega prava (univerza v Londonu); pravnik na ministrstvu za pravosodje (1987–1990); vodja pravne službe na ministrstvu za zunanje zadeve (1990–1994); član Copyright Board (odbor za avtorsko pravo) (1994–2005); pravnik revizor na ministrstvu za pravosodje in lokalne skupnosti (2001–2002); referent pri Malta Resources Authority (malteški organ za upravljanje virov) (2001–2009); svetovalec na področju evropskega prava (od l. 1994); pravni svetovalec na področju konkurenčnega in potrošniškega prava na ministrstvu za finance, gospodarstvo in investicije (2000–2010); svetovalec na področju konkurenčnega in potrošniškega prava pri predsedniku vlade (2010–2011), svetovalec pri Malta Competition and Consumer Affairs Authority (malteški organ za konkurenco in potrošništvo) (2012); asistent (1994–2001), docent (2001–2006), nato izredni profesor (od l. 2007) in predstojnik katedre Jean Monnet za evropsko pravo (od l. 2009) na univerzi na Malti; soustanovitelj in podpredsednik Maltese Association for European Law (malteško združenje za evropsko pravo); sodnik na Splošnem sodišču od 8. oktobra 2012.

Emmanuel Coulon

Rojen leta 1968; študij prava (univerza Panthéon-Assas, Pariz); študij managementa (univerza Paris-Dauphine); Collège d'Europe (1992); sprejemni izpit za regionalni center za izobraževanje za odvetniški poklic v Parizu; potrdilo odvetniške zbornice v Bruslju o sposobnosti za opravljanje odvetniškega poklica; opravljanje odvetniškega poklica v Bruslju; uspešno opravljen natečaj Komisije Evropskih skupnosti; strokovni sodelavec na Splošnem sodišču (kabinet predsednika A. Saggia, 1996–1998; kabinet predsednika B. Vesterdorfa, 1998–2002); vodja kabineta predsednika Splošnega sodišča (2003–2005); sodni tajnik na Splošnem sodišču od 6. oktobra 2005.

2. Spremembe v sestavi Splošnega sodišča leta 2012

Slavnostna seja 17. septembra 2012

Po odstopu Enza Moavera Milaneseja so predstavniki vlad držav članic Evropske unije s sklepom z dne 5. septembra 2012 za sodnika Splošnega sodišča Evropske unije imenovali Guida Berardisa, in sicer za preostanek mandata, to je za obdobje do 31. avgusta 2013.

Slavnostna seja 8. oktobra 2012

S sklepom z dne 20. septembra 2012 je bil za sodnika Splošnega sodišča za obdobje od 22. septembra 2012 do 31. avgusta 2013 kot zamenjava za Eno Cremono imenovan Eugène Buttigieg.

3. Protokolarni vrstni red

od 1. januarja 2012 do 22. marca 2012

M. JAEGER, predsednik Splošnega sodišča
J. AZIZI, predsednik senata
N. J. FORWOOD, predsednik senata
O. CZÚCZ, predsednik senata
I. PELIKÁNOVÁ, predsednica senata
S. PAPASAVVAS, predsednik senata
A. DITTRICH, predsednik senata
L. TRUCHOT, predsednik senata
H. KANNINEN, predsednik senata
M. E. MARTINS RIBEIRO, sodnica
F. DEHOUSSE, sodnik
E. CREMONA, sodnica
I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA, sodnica
V. VADAPALAS, sodnik
K. JÜRIMÄE, sodnica
I. LABUCKA, sodnica
N. WAHL, sodnik
M. PREK, sodnik
S. SOLDEVILA FRAGOSO, sodnik
S. FRIMODT NIELSEN, sodnik
K. O'HIGGINS, sodnik
J. SCHWARCZ, sodnik
M. VAN DER WOUDE, sodnik
D. GRATSIAS, sodnik
A. POPESCU, sodnik
M. KANČEVA, sodnica

E. COULON, sodni tajnik

od 23. marca 2012 do 16. septembra 2012

M. JAEGER, predsednik Splošnega sodišča
J. AZIZI, predsednik senata
N. J. FORWOOD, predsednik senata
O. CZÚCZ, predsednik senata
I. PELIKÁNOVÁ, predsednica senata
S. PAPASAVVAS, predsednik senata
A. DITTRICH, predsednik senata
L. TRUCHOT, predsednik senata
H. KANNINEN, predsednik senata
M. E. MARTINS RIBEIRO, sodnica
F. DEHOUSSE, sodnik
I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA, sodnica
V. VADAPALAS, sodnik
K. JÜRIMÄE, sodnica
I. LABUCKA, sodnica
N. WAHL, sodnik
M. PREK, sodnik
S. SOLDEVILA FRAGOSO, sodnik
S. FRIMODT NIELSEN, sodnik
K. O'HIGGINS, sodnik
J. SCHWARCZ, sodnik
M. VAN DER WOUDE, sodnik
D. GRATSIAS, sodnik
A. POPESCU, sodnik
M. KANČEVA, sodnica

E. COULON, sodni tajnik

od 17. septembra 2012 do 7. oktobra 2012

M. JAEGER, predsednik Splošnega sodišča
J. AZIZI, predsednik senata
N. J. FORWOOD, predsednik senata
O. CZÚCZ, predsednik senata
I. PELIKÁNOVÁ, predsednica senata
S. PAPASAVVAS, predsednik senata
A. DITTRICH, predsednik senata
L. TRUCHOT, predsednik senata
H. KANNINEN, predsednik senata
M. E. MARTINS RIBEIRO, sodnica
F. DEHOUSSE, sodnik
I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA, sodnica
V. VADAPALAS, sodnik
K. JÜRIMÄE, sodnica
I. LABUCKA, sodnica
N. WAHL, sodnik
M. PREK, sodnik
S. SOLDEVILA FRAGOSO, sodnik
S. FRIMODT NIELSEN, sodnik
K. O'HIGGINS, sodnik
J. SCHWARCZ, sodnik
M. VAN DER WOUDE, sodnik
D. GRATSIAS, sodnik
A. POPESCU, sodnik
M. KANČEVA, sodnica
G. BERARDIS, sodnik

E. COULON, sodni tajnik

od 8. oktobra 2012 do 28. novembra 2012

M. JAEGER, predsednik Splošnega sodišča
J. AZIZI, predsednik senata
N. J. FORWOOD, predsednik senata
O. CZÚCZ, predsednik senata
I. PELIKÁNOVÁ, predsednica senata
S. PAPASAVVAS, predsednik senata
A. DITTRICH, predsednik senata
L. TRUCHOT, predsednik senata
H. KANNINEN, predsednik senata
M. E. MARTINS RIBEIRO, sodnica
F. DEHOUSSE, sodnik
I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA, sodnica
V. VADAPALAS, sodnik
K. JÜRIMÄE, sodnica
I. LABUCKA, sodnica
N. WAHL, sodnik
M. PREK, sodnik
S. SOLDEVILA FRAGOSO, sodnik
S. FRIMODT NIELSEN, sodnik
K. O'HIGGINS, sodnik
J. SCHWARCZ, sodnik
M. VAN DER WOUDE, sodnik
D. GRATSIAS, sodnik
A. POPESCU, sodnik
M. KANČEVA, sodnica
G. BERARDIS, sodnik
E. BUTTIGIEG, sodnik

E. COULON, sodni tajnik

od 29. novembra 2012 do 31. decembra 2012

M. JAEGER, predsednik Splošnega sodišča

J. AZIZI, predsednik senata

N. J. FORWOOD, predsednik senata

O. CZÚCZ, predsednik senata

I. PELIKÁNOVÁ, predsednica senata

S. PAPASAVVAS, predsednik senata

A. DITTRICH, predsednik senata

L. TRUCHOT, predsednik senata

H. KANNINEN, predsednik senata

M. E. MARTINS RIBEIRO, sodnica

F. DEHOUSSE, sodnik

I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA, sodnica

V. VADAPALAS, sodnik

K. JÜRIMÄE, sodnica

I. LABUCKA, sodnica

M. PREK, sodnik

S. SOLDEVILA FRAGOSO, sodnik

S. FRIMODT NIELSEN, sodnik

K. O'HIGGINS, sodnik

J. SCHWARCZ, sodnik

M. VAN DER WOUDE, sodnik

D. GRATSIAS, sodnik

A. POPESCU, sodnik

M. KANČEVA, sodnica

G. BERARDIS, sodnik

E. BUTTIGIEG, sodnik

E. COULON, sodni tajnik

4. Nekdanji člani Splošnega sodišča

Edward David Alexander Ogilvy (1989–1992)
Christos Yeraris (1989–1992)
José Luis Da Cruz Vilaça (1989–1995), predsednik od 1989. do 1995.
Jacques Biancarelli (1989–1995)
Donal Patrick Michael Barrington (1989–1996)
Romain Alphonse Schintgen (1989–1996)
Heinrich Kirschner (1989–1997)
Antonio Saggio (1989–1998), predsednik od 1995. do 1998.
Cornelis Paulus Briët (1989–1998)
Koen Lenaerts (1989–2003)
Bo Vesterdorf (1989–2007), predsednik od 1998. do 2007.
Rafael García-Valdecasas y Fernández (1989–2007)
Andreas Kalogeropoulos (1992–1998)
Christopher William Bellamy (1992–1999)
André Potocki (1995–2001)
Rui Manuel Gens de Moura Ramos (1995–2003)
Pernilla Lindh (1995–2006)
Virpi Tiili (1995–2009)
John D. Cooke (1996–2008)
Jörg Pirrung (1997–2007)
Paolo Mengozzi (1998–2006)
Arjen W. H. Meij (1998–2010)
Mihalis Vilaras (1998–2010)
Hubert Legal (2001–2007)
Verica Trstenjak (2004–2006)
Daniel Šváby (2004–2009)
Ena Cremona (2004–2012)
Enzo Moavero Milanesi (2006–2011)
Nils Wahl (2006–2012)
Teodor Čipev (2007–2010)
Valeriu M. Ciucă (2007–2010)

Predsedniki

José Luis Da Cruz Vilaça (1989–1995)
Antonio Saggio (1995–1998)
Bo Vesterdorf (1998–2007)

Sodni tajnik

Hans Jung (1989–2005)

C – Sodna statistika Splošnega sodišča

Splošna dejavnost Splošnega sodišča

1. Vložene zadeve, končane zadeve, nerešene zadeve (2008–2012)

Vložene zadeve

2. Vrste postopkov (2008–2012)
3. Vrsta pravnega sredstva (2008–2012)
4. Predmet pravnega sredstva (2008–2012)

Končane zadeve

5. Vrste postopkov (2008–2012)
6. Predmet pravnega sredstva (2012)
7. Predmet pravnega sredstva (2008–2012) (sodbe in sklepi)
8. Sestava (2008–2012)
9. Trajanje postopkov v mesecih (2008–2012) (sodbe in sklepi)

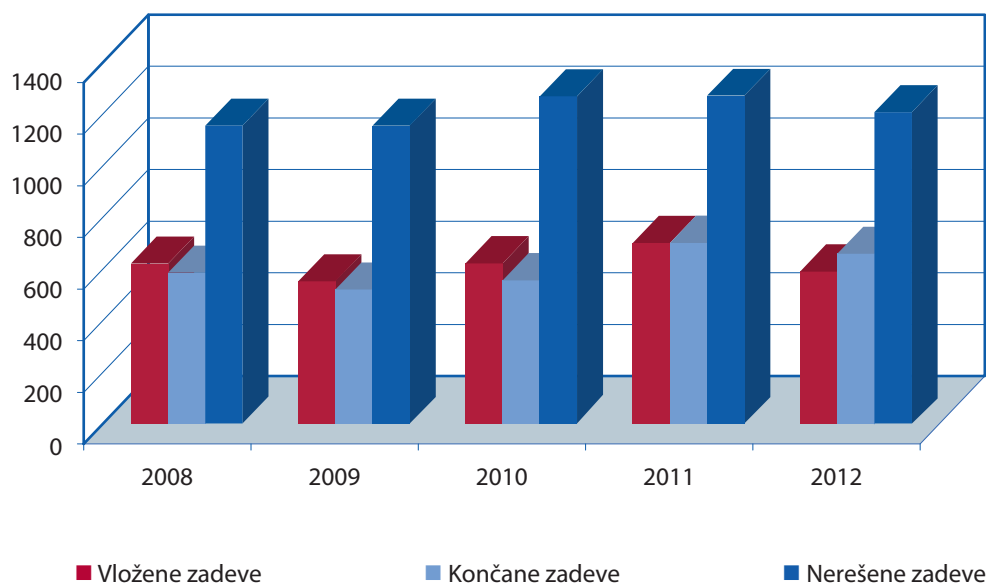
Nerešene zadeve 31. decembra

10. Vrste postopkov (2008–2012)
11. Predmet pravnega sredstva (2008–2012)
12. Sestava (2008–2012)

Razno

13. Začasne odredbe (2008–2012)
14. Hitri postopki (2008–2012)
15. Odločbe Splošnega sodišča, zoper katere je bila pri Sodišču vložena pritožba (1990–2012)
16. Porazdelitev pritožb, predloženih Sodišču, glede na vrsto postopka (2008–2012)
17. Izidi pritožbenih postopkov pred Sodiščem (2012) (sodbe in sklepi)
18. Izidi pritožbenih postopkov pred Sodiščem (2008–2012) (sodbe in sklepi)
19. Splošni razvoj (1989–2012) (vložene zadeve, končane zadeve, nerešene zadeve)

1. *Splošna dejavnost Splošnega sodišča – Vložene zadeve, končane zadeve, nerešene zadeve (2008–2012)*^{1 2}

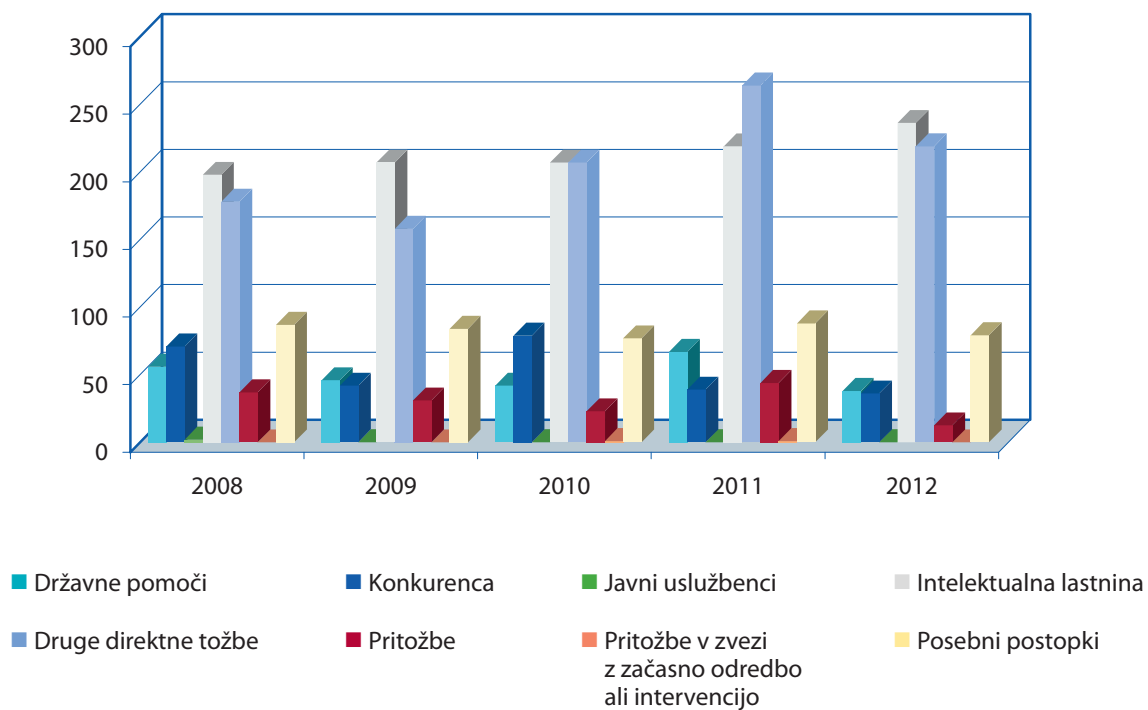
	2008	2009	2010	2011	2012
Vložene zadeve	629	568	636	722	617
Končane zadeve	605	555	527	714	688
Nerešene zadeve	1178	1191	1300	1308	1237

¹ Če ni drugače označeno, so v tej in naslednjih tabelah upoštevani posebni postopki.

Za „posebne postopke“ se štejejo: ugovor zoper sodbo (člen 41 Statuta Sodišča; člen 122 Poslovnika Splošnega sodišča); ugovor tretjega (člen 42 Statuta Sodišča; člen 123 Poslovnika Splošnega sodišča); obnova postopka (člen 44 Statuta Sodišča; člen 125 Poslovnika Splošnega sodišča); razlaga sodbe (člen 43 Statuta Sodišča; člen 129 Poslovnika Splošnega sodišča); odmera stroškov (člen 92 Poslovnika Splošnega sodišča); pravna pomoč (člen 96 Poslovnika Splošnega sodišča) in poprava sodbe (člen 84 Poslovnika Splošnega sodišča).

² Če ni drugače označeno, se v tej in naslednjih tabelah ne upoštevajo postopki za izdajo začasne odredbe.

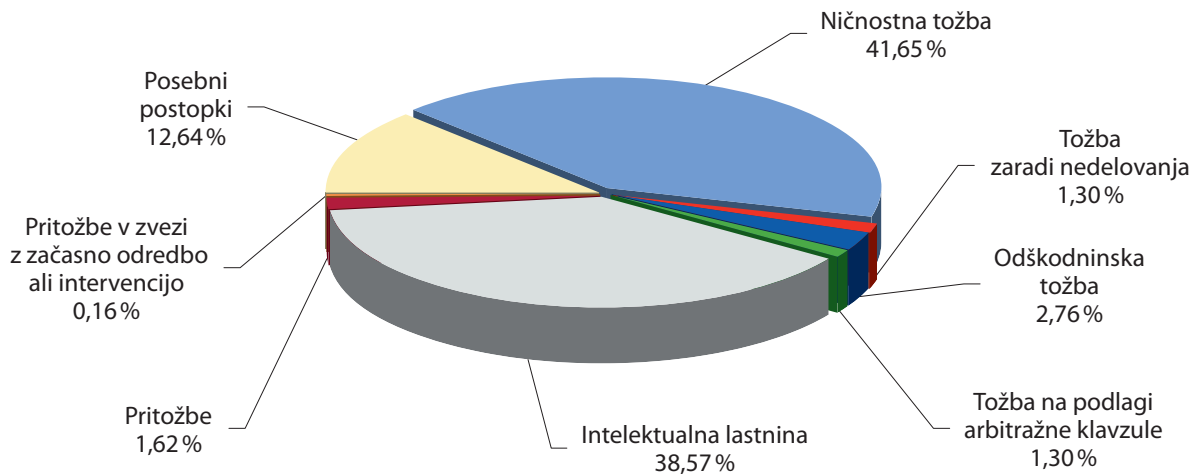
2. Vložene zadeve – Vrste postopkov (2008–2012)

	2008	2009	2010	2011	2012
Državne pomoči	56	46	42	67	36
Konkurenca	71	42	79	39	34
Javni uslužbenci	2				
Intellectualna lastnina	198	207	207	219	238
Druge direktne tožbe	178	158	207	264	220
Pritožbe	37	31	23	44	10
Pritožbe v zvezi z začasno odredbo ali intervencijo			1	1	1
Posebni postopki	87	84	77	88	78
Skupaj	629	568	636	722	617

3. Vložene zadeve – Vrsta pravnega sredstva (2008–2012)

Porazdelitev v letu 2012

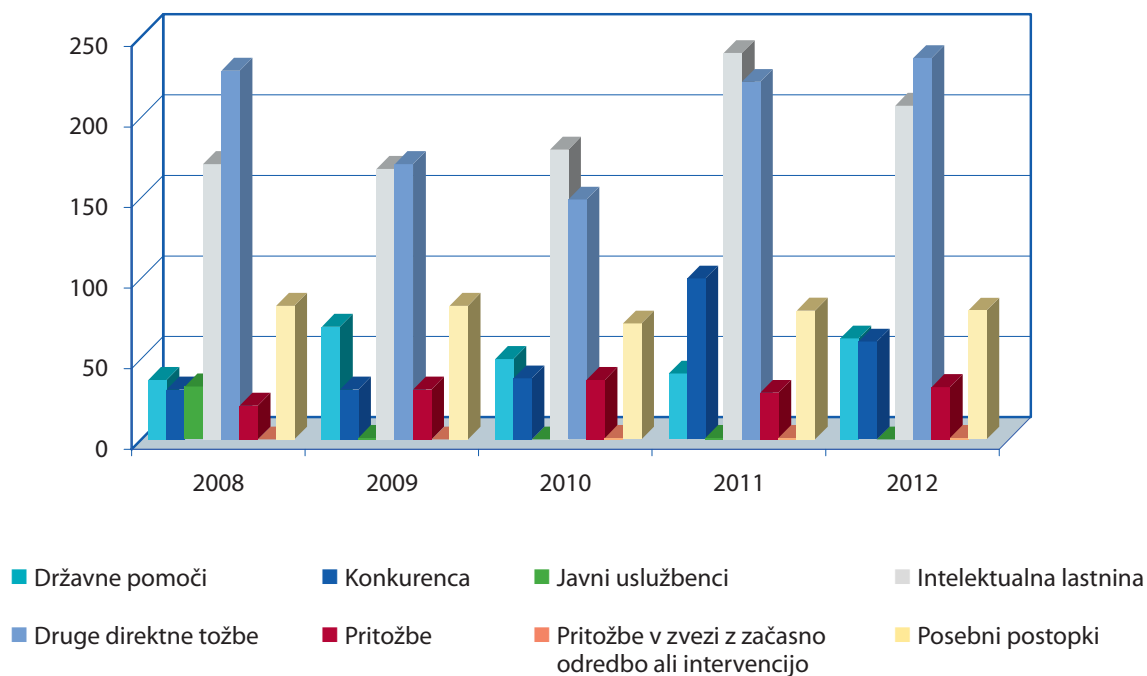
	2008	2009	2010	2011	2012
Ničnostna tožba	269	214	304	341	257
Tožba zaradi nedelovanja	9	7	7	8	8
Odškodninska tožba	15	13	8	16	17
Tožba na podlagi arbitražne klavzule	12	12	9	5	8
Intelaktualna lastnina	198	207	207	219	238
Javni uslužbenci	2				
Pritožbe	37	31	23	44	10
Pritožbe v zvezi z začasno odredbo ali intervencijo			1	1	1
Posebni postopki	87	84	77	88	78
Skupaj	629	568	636	722	617

4. Vložene zadeve – Predmet pravnega sredstva (2008–2012)¹

	2008	2009	2010	2011	2012
Arbitražna klavzula	12	12	9	5	8
Carinska unija in skupna carinska tarifa	1	5	4	10	6
Dostop do dokumentov	22	15	19	21	18
Državne pomoči	55	46	42	67	36
Ekonomska in monetarna politika			4	4	3
Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija	6	6	24	3	4
Energija		2		1	
Finančne določbe (proračun, finančni okvir, lastna sredstva, boj proti goljufijam)		1			1
Intelektualna in industrijska lastnina	198	207	207	219	238
Izobraževanje, poklicno usposabljanje, mladina in šport				2	1
Javna naročila	31	19	15	18	23
Javno zdravje	2	2	4	2	12
Kmetijstvo	14	19	24	22	11
Konkurenca	71	42	79	39	34
Kultura		1			
Obdavčitev			1	1	1
Območje svobode, varnosti in pravice	3	2		1	
Okolje	7	4	15	6	3
Omejevalni ukrepi (zunanje delovanje)	7	7	21	93	60
Podjetniško pravo		1			
Pravica do ustanavljanja	1				
Pravo institucij	23	32	17	44	40
Pristop novih držav		1			
Promet	1		1	1	
Prosti pretok blaga	1	1			
Prosto gibanje oseb	1	1	1		
Raziskave, tehnološki razvoj in veselje		6	3	4	3
Registracija, evalvacija, avtorizacija in omejevanje kemikalij (Uredba REACH)			8	3	2
Skupna ribiška politika	23	1	19	3	
Skupna varnostna in zunanja politika			1		
Socialna politika	6	2	4	5	1
Svoboda opravljanja storitev	3	4	1		1
Trgovinska politika	10	8	9	11	20
Varstvo potrošnikov	2				
Zunanje delovanje Evropske unije	2	5	1	2	1
Skupaj Pogodba ES/PDEU	502	452	533	587	527
Skupaj Pogodba PJ	1				
Skupaj Pogodba AE			1		
Kadrovski predpisi za uradnike	39	32	25	47	12
Posebni postopki	87	84	77	88	78
SKUPAJ	629	568	636	722	617

¹ Zaradi začetka veljavnosti Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) 1. decembra 2009 je postala nujna sprememba predstavitve predmeta pravnega sredstva. Podatki za obdobje 2008–2009 so bili zato obdelani.

5. Končane zadeve – Vrste postopkov (2008–2012)

	2008	2009	2010	2011	2012
Državne pomoči	37	70	50	41	63
Konkurenca	31	31	38	100	61
Javni uslužbenci	33	1		1	
Intelaktualna lastnina	171	168	180	240	210
Druge direktne tožbe	229	171	149	222	240
Pritožbe	21	31	37	29	32
Pritožbe v zvezi z začasno odredbo ali intervencijo			1	1	1
Posebni postopki	83	83	72	80	81
Skupaj	605	555	527	714	688

6. Končane zadeve – Predmet pravnega sredstva (2012)

	Sodbe	Sklepi	Skupaj
Arbitražna klavzula	9	2	11
Carinska unija in skupna carinska tarifa	2	4	6
Dostop do dokumentov	9	12	21
Državne pomoči	30	33	63
Ekonomska in monetarna politika		2	2
Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija	10	2	12
Finančne določbe (proračun, finančni okvir, lastna sredstva, boj proti goljufijam)		2	2
Intelektualna in industrijska lastnina	160	50	210
Izobraževanje, poklicno usposabljanje, mladina in šport		1	1
Javna naročila	13	11	24
Javno zdravje	1	1	2
Kmetijstvo	23	9	32
Konkurenca	49	12	61
Obdavčitev		2	2
Območje svobode, varnosti in pravice	1	1	2
Okolje	3	5	8
Omejevalni ukrepi (zunanje delovanje)	7	35	42
Pravo institucij	4	37	41
Promet	1		1
Prosto gibanje oseb		1	1
Raziskave, tehnološki razvoj in vesolje	1	2	3
Registracija, evalvacija, avtorizacija in omejevanje kemikalij (Uredba REACH)		1	1
Skupna ribiška politika	3	6	9
Socialna politika		1	1
Svoboda opravljanja storitev		2	2
Trgovinska politika	11	3	14
Skupaj Pogodba ES/PDEU	337	237	574
Kadrovski predpisi za uradnike	17	16	33
Posebni postopki		81	81
SKUPAJ	354	334	688

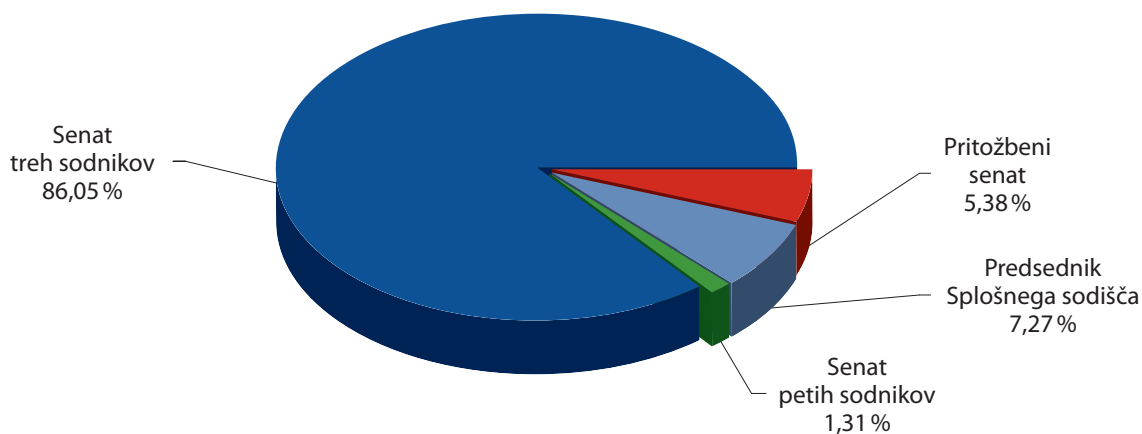
7. Končane zadeve – Predmet pravnega sredstva (2008–2012)¹ (sodbe in sklepi)

	2008	2009	2010	2011	2012
Arbitražna klavzula	9	10	12	6	11
Carinska unija in skupna carinska tarifa	6	10	4	1	6
Dostop do dokumentov	15	6	21	23	21
Državne pomoči	37	70	50	41	63
Ekonomska in monetarna politika	1		2	3	2
Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija	42	3	2	9	12
Energija			2		
Finančne določbe (proračun, finančni okvir, lastna sredstva, boj proti goljufijam)	2	2			2
Intelektualna in industrijska lastnina	171	169	180	240	210
Izobraževanje, poklicno usposabljanje, mladina in šport			1	1	1
Javna naročila	26	12	16	15	24
Javno zdravje	1	1	2	3	2
Kmetijstvo	48	46	16	26	32
Konkurenca	31	31	38	100	61
Kultura	1	2			
Obdavčitev	2		1		2
Območje svobode, varnosti in pravice	1	3			2
Okolje	17	9	6	22	8
Omejevalni ukrepi (zunanje delovanje)	6	8	10	32	42
Podjetniško pravo			1		
Pravica do ustanavljanja	1				
Pravo institucij	22	20	26	36	41
Približevanje zakonodaj	1				
Pristop novih držav		1			
Promet	3		2	1	1
Prosti pretok blaga	2	3			
Prosto gibanje oseb	2	1		2	1
Raziskave, tehnološki razvoj in vesolje	1	1	3	5	3
Registracija, evalvacija, avtorizacija in omejevanje kemikalij (Uredba REACH)				4	1
Skupna ribiška politika	4	17		5	9
Socialna politika	2	6	6	5	1
Svoboda opravljanja storitev		2	2	3	2
Trgovinska politika	12	6	8	10	14
Varstvo potrošnikov			2	1	
Zunanje delovanje Evropske unije	2		4	5	
Skupaj Pogodba ES/PDEU	468	439	417	599	574
Skupaj Pogodba AE		1		1	
Kadrovski predpisi za uradnike	54	32	38	34	33
Posebni postopki	83	83	72	80	81
SKUPAJ	605	555	527	714	688

¹ Zaradi začetka veljavnosti Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) 1. decembra 2009 je postala nujna sprememba predstavitve predmeta pravnega sredstva. Podatki za obdobje 2008–2009 so bili zato obdelani.

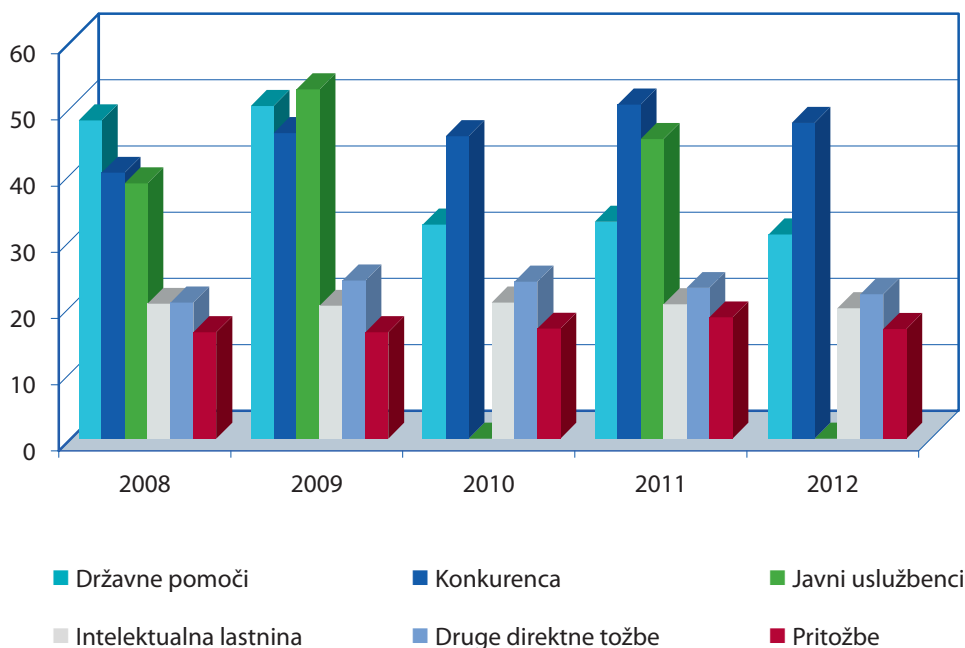
8. Končane zadeve – Sestava (2008–2012)

Porazdelitev v letu 2012

	2008			2009			2010			2011			2012		
	Sodbe	Sklepi	Skupaj	Sodbe	Sklepi	Skupaj	Sodbe	Sklepi	Skupaj	Sodbe	Sklepi	Skupaj	Sodbe	Sklepi	Skupaj
Veliki senat							2	2							
Pritožbeni senat	16	10	26	20	11	31	22	15	37	15	14	29	17	20	37
Predsednik Splošnega sodišča		52	52		50	50		54	54		56	56		50	50
Senat petih sodnikov	15	2	17	27	2	29	8		8	19	6	25	9		9
Senat treh sodnikov	228	282	510	245	200	445	255	168	423	359	245	604	328	264	592
Sodnik posameznik							3		3						
Skupaj	259	346	605	292	263	555	288	239	527	393	321	714	354	334	688

9. Končane zadeve – Trajanje postopkov v mesecih (2008–2012)¹ (sodbe in sklepi)

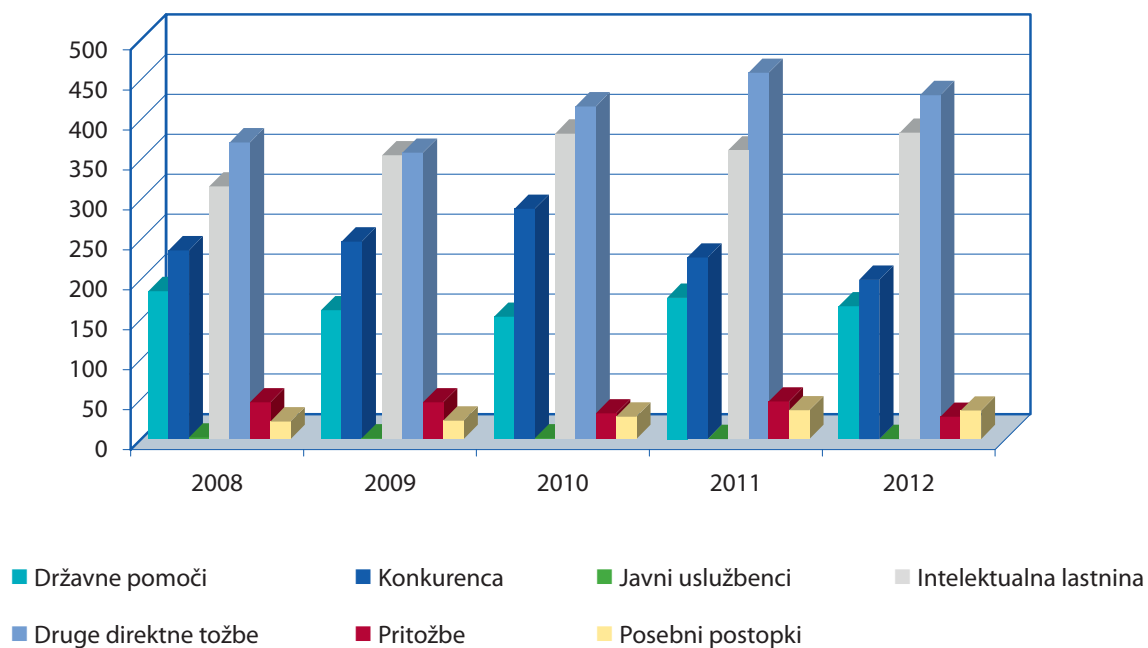

	2008	2009	2010	2011	2012
Državne pomoči	48,1	50,3	32,4	32,8	31,5
Konkurenca	40,2	46,2	45,7	50,5	48,4
Javni uslužbenci	38,6	52,8		45,3	
Intelktualna lastnina	20,4	20,1	20,6	20,3	20,3
Druge direktne tožbe	20,6	23,9	23,7	22,8	22,2
Pritožbe	16,1	16,1	16,6	18,3	16,8

¹ Pri izračunu povprečnega trajanja postopkov se ne upoštevajo: zadeve, v katerih je izdana vmesna sodba; posebni postopki; pritožbe v zvezi z začasno odredbo ali intervencijo; zadeve, ki jih je Sodišče odstopilo po spremembi porazdelitve pristojnosti med Sodiščem in Splošnim sodiščem; zadeve, ki jih je Splošno sodišče odstopilo po prevzemu funkcij Sodišča za uslužbenice.

Trajanje je izraženo v mesecih in desetinah mesecev.

10. Nerešene zadeve 31. decembra – Vrste postopkov (2008–2012)

	2008	2009	2010	2011	2012
Državne pomoči	185	161	153	179	152
Konkurenca	236	247	288	227	200
Javni uslužbenci	2	1	1		
Intelektualna lastnina	316	355	382	361	389
Druge direktne tožbe	371	358	416	458	438
Pritožbe	46	46	32	47	25
Posebni postopki	22	23	28	36	33
Skupaj	1178	1191	1300	1308	1237

11. Nerešene zadeve 31. decembra – Predmet pravnega sredstva (2008–2012)¹

	2008	2009	2010	2011	2012
Arbitražna klavzula	20	22	19	18	15
Carinska unija in skupna carinska tarifa	11	6	6	15	15
Dostop do dokumentov	35	44	42	40	37
Državne pomoči	184	160	152	178	151
Ekonomska in monetarna politika			2	3	4
Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija	13	16	38	32	24
Energija		2		1	1
Finančne določbe (proračun, finančni okvir, lastna sredstva, boj proti goljufijam)	3	2	2	2	1
Intelektualna in industrijska lastnina	317	355	382	361	389
Izobraževanje, poklicno usposabljanje, mladina in šport	1	1		1	1
Javna naročila	34	41	40	43	42
Javno zdravje	3	4	6	5	15
Kmetijstvo	84	57	65	61	40
Konkurenca	236	247	288	227	200
Kultura	1				
Obdavčitev				1	
Območje svobode, varnosti in pravice	3	2	2	3	1
Okolje	30	25	34	18	13
Omejevalni ukrepi (zunanje delovanje)	19	18	29	90	108
Podjetniško pravo		1			
Pravo institucij	29	41	32	40	39
Promet	2	2	1	1	
Prosti pretok blaga	2				
Prosto gibanje oseb	2	2	3	1	
Raziskave, tehnološki razvoj in veselje	3	8	8	7	7
Registracija, evalvacija, avtorizacija in omejevanje kemikalij (Uredba REACH)			8	7	8
Skupna ribiška politika	24	8	27	25	16
Skupna varnostna in zunanja politika			1	1	1
Socialna politika	10	6	4	4	4
Svoboda opravljanja storitev	3	5	4	1	
Trgovinska politika	31	33	34	35	41
Varstvo potrošnikov	3	3	1		
Zunanje delovanje Evropske unije	3	8	5	2	3
Skupaj Pogodba ES/PDEU	1106	1119	1235	1223	1176
Skupaj Pogodba PJ	1	1	1	1	1
Skupaj Pogodba AE	1		1		
Kadrovski predpisi za uradnike	48	48	35	48	27
Posebni postopki	22	23	28	36	33
SKUPAJ	1178	1191	1300	1308	1237

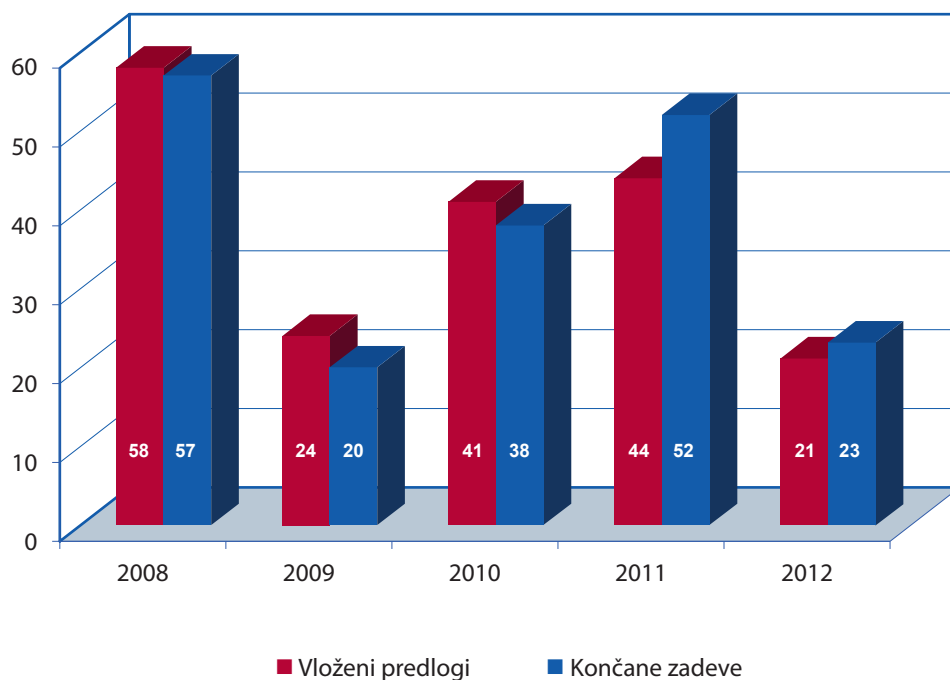
¹ Zaradi začetka veljavnosti Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) 1. decembra 2009 je postala nujna sprememba predstavitve predmeta pravnega sredstva. Podatki za obdobje 2008–2009 so bili zato obdelani.

12. Nerešene zadeve 31. decembra – Sestava (2008–2012)

	2008	2009	2010	2011	2012
Pritožbeni senat	46	46	32	51	38
Predsednik Splošnega sodišča			3	3	3
Senat petih sodnikov	67	49	58	16	10
Senat treh sodnikov	975	1019	1132	1134	1123
Sodnik posameznik		2			
Nedodeljeno	90	75	75	104	63
Skupaj	1178	1191	1300	1308	1237

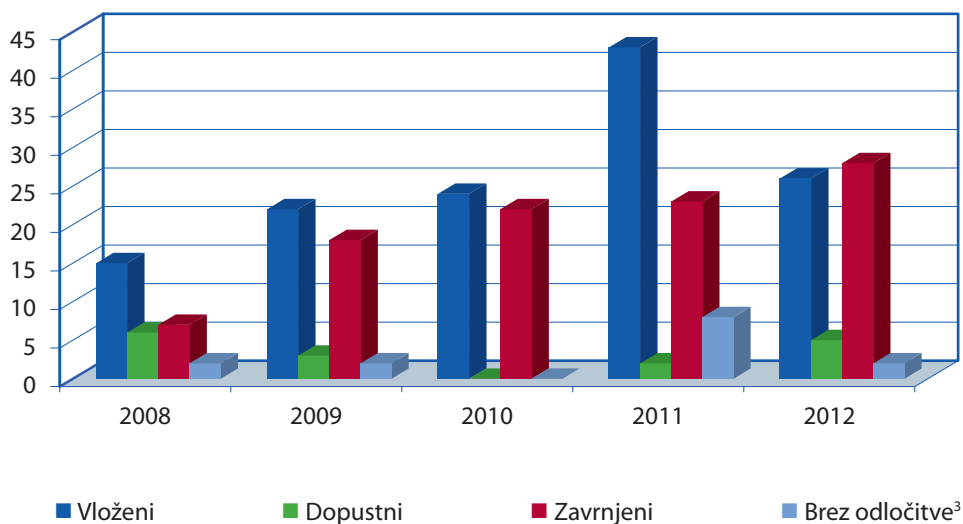
13. Razno – Začasne odredbe (2008–2012)

Porazdelitev v letu 2012

	Vloženi predlogi za izdajo začasne odredbe	Končani postopki za izdajo začasne odredbe	Vrsta odločitve		
			Ugodeno	Izbris zadeve/ustavitev postopka	Zavrnjeno
Arbitražna klavzula	1	1		1	
Dostop do dokumentov		1			1
Državne pomoči	3	3	1	1	1
Javna naročila	4	5		2	3
Kadrovski predpisi za uradnike	1	1			1
Konkurenca	6	5	3	1	1
Omejevalni ukrepi (zunanje delovanje)	4	6		2	4
Raziskave, tehnološki razvoj in veselje	1	1			1
Registracija, evalvacija, avtorizacija in omejevanje kemikalij (Uredba REACH)	1				
Skupaj	21	23	4	7	12

14. Razno – Hitri postopki (2008–2012)^{1 2}

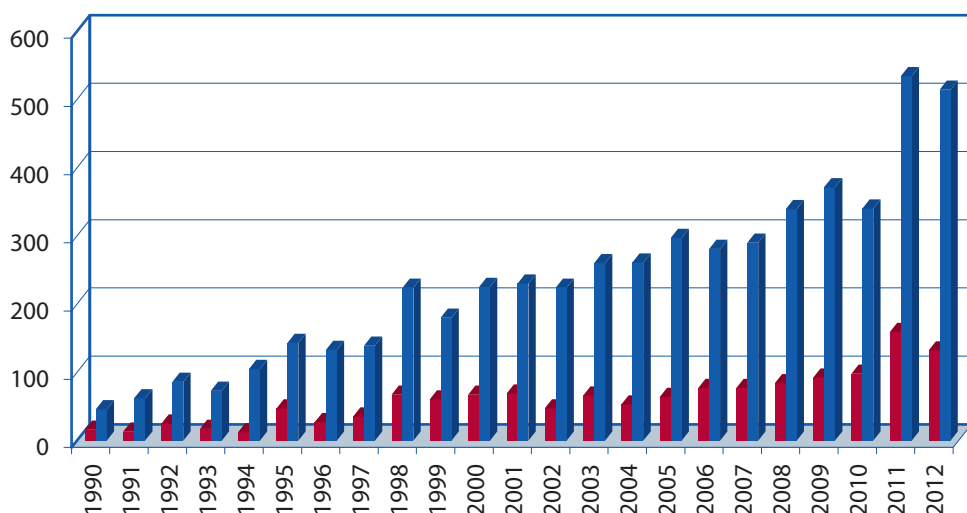
	2008				2009				2010				2011				2012			
	Vloženi	Vrsta odločitve			Vloženi	Vrsta odločitve			Vloženi	Vrsta odločitve			Vloženi	Vrsta odločitve			Vloženi	Vrsta odločitve		
		Dopustni	Zavrnjeni	Brez odločitve³		Dopustni	Zavrnjeni	Brez odločitve³		Dopustni	Zavrnjeni	Brez odločitve³		Dopustni	Zavrnjeni	Brez odločitve³		Dopustni	Zavrnjeni	Brez odločitve³
Arbitražna klavzula	1			1													1		1	
Carinska unija in skupna carinska tarifa																				
Dostop do dokumentov	2	2			4	4							2	1			1	2		
Državne pomoči	1	1							7	5				2			2		2	
Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija									1	1							1	1		
Javna naročila	3	1	3		2	2			2	2										
Javno zdravje					1	1											5	1	3	
Kadrovski predpisi za uradnike	1				1															
Kmetijstvo	1				2	3														
Konkurenca	1	1			2	2			3	3			4	4			2	2		
Okolje					1		1						2	2						
Omejevalni ukrepi (zunanje delovanje)	4	4			5	1	2	1	10	10			30	2	12	7	11	4	17	
Postopek					1	1														
Pravo institucij	1			1	1	1							1		1					
Socialna politika													1		1					
Svoboda opravljanja storitev					1	1														
Trgovinska politika		1			2	2							3	2			3	2		
Zunanje delovanje Evropske unije									1	1										
Skupaj	15	6	7	2	22	3	18	2	24	22	43	2	23	9	26	5	28	2		

¹ Hitro obravnavanje zadeve pred Splošnim sodiščem je mogoče na podlagi člena 76a Poslovnika. Ta določba velja od 1. februarja 2001.

² Zaradi začetka veljavnosti Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) 1. decembra 2009 je postala nujna sprememba predstavitve predmeta pravnega sredstva. Podatki za obdobje 2008–2009 so bili zato obdelani.

³ V kategorijo „brez odločitve“ spadajo ti primeri: umik predloga, odstop in primeri, v katerih je postopek končan s sklepom, preden je odločeno o zahtevi za hitri postopek.

15. Razno – Odločbe Splošnega sodišča, zoper katere je bila pri Sodišču vložena pritožba (1990–2012)

■ Število odločb, zoper katere je bila vložena pritožba

■ Skupno število izpodbojnih odločb¹

	Število odločb, zoper katere je bila vložena pritožba	Skupno število izpodbojnih odločb ¹	Odstotek odločb, zoper katere je bila vložena pritožba
1990	16	46	35 %
1991	13	62	21 %
1992	25	86	29 %
1993	17	73	23 %
1994	12	105	11 %
1995	47	143	33 %
1996	27	133	20 %
1997	35	139	25 %
1998	67	224	30 %
1999	60	180	33 %
2000	67	225	30 %
2001	69	230	30 %
2002	47	224	21 %
2003	66	260	25 %
2004	53	261	20 %
2005	64	297	22 %
2006	77	281	27 %
2007	78	290	27 %
2008	84	339	25 %
2009	92	371	25 %
2010	98	338	29 %
2011	158	532	30 %
2012	132	514	26 %

¹ Skupno število izpodbojnih odločb – sodbe,časne odredbe in sklepi o zavrnitvi intervencije ter vsi sklepi, s katerimi se postopek konča, razen sklepov o izbrisu zadeve in prenosu – za katere se je rok za vložitev pritožbe iztekel ali zoper katere je bila vložena pritožba.

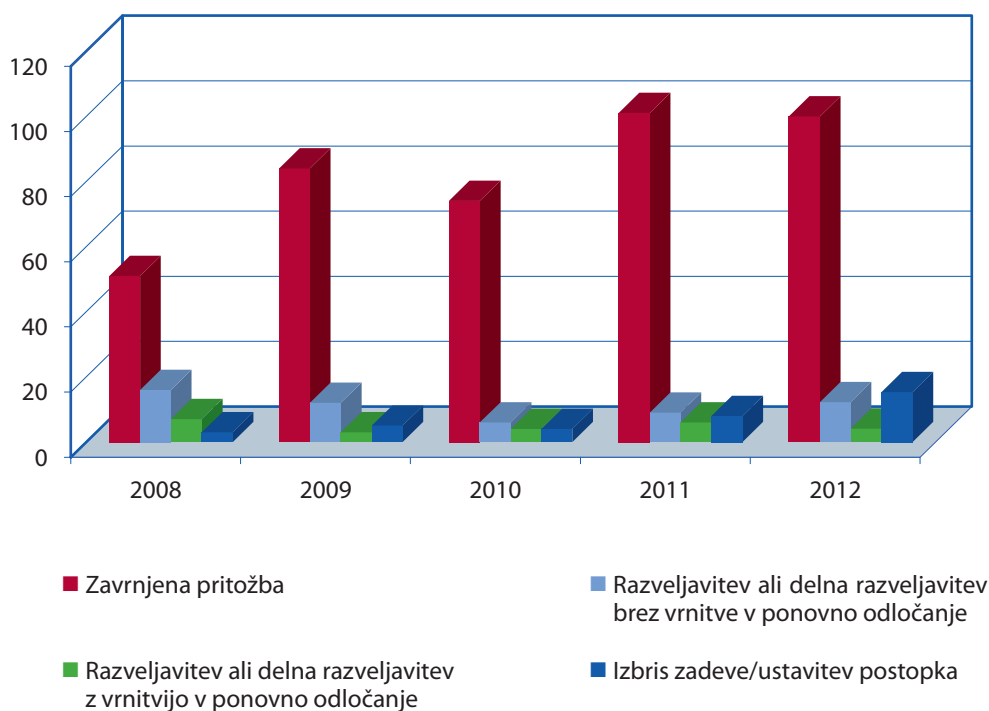
16. Razno – Porazdelitev pritožb, predloženih Sodišču, glede na vrsto postopka (2008–2012)

	2008			2009			2010			2011			2012		
	Odločbe, zoper katere je bila vložena pritožba	Izpodbrojne odločbe	Pritožbe v %	Odločbe, zoper katere je bila vložena pritožba	Izpodbrojne odločbe	Pritožbe v %	Odločbe, zoper katere je bila vložena pritožba	Izpodbrojne odločbe	Pritožbe v %	Odločbe, zoper katere je bila vložena pritožba	Izpodbrojne odločbe	Pritožbe v %	Odločbe, zoper katere je bila vložena pritožba	Izpodbrojne odločbe	Pritožbe v %
Državne pomoči	4	19	21 %	23	51	45 %	17	34	50 %	10	37	27 %	18	52	35 %
Konkurenca	7	26	27 %	11	45	24 %	15	33	45 %	49	90	54 %	24	60	40 %
Javni uslužbenci	9	31	29 %	1	3	33 %				1	1	100 %			
Intelektualna lastnina	24	105	23 %	25	153	16 %	32	140	23 %	39	201	19 %	41	190	22 %
Druge direktne tožbe	40	158	25 %	32	119	27 %	34	131	26 %	59	203	29 %	47	208	23 %
Pritožbe														2	0 %
Posebni postopki													2	2	100 %
Skupaj	84	339	25 %	92	371	25 %	98	338	29 %	158	532	30 %	132	514	26 %

17. Razno – Izidi pritožbenih postopkov pred Sodiščem (2012) (sodbe in sklepi)

	Zavržena pritožba	Razveljavitev ali delna razveljavitev brez vrnitve v ponovno odločanje	Razveljavitev ali delna razveljavitev z vrnitvijo v ponovno odločanje	Izbris zadeve/ustavitve postopka	Skupaj
Carinska unija in skupna carinska tarifa	1				1
Dostop do dokumentov	2	2	1		5
Državne pomoči	5	1		3	9
Ekonomska in monetarna politika	2				2
Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija	1				1
Intelektualna in industrijska lastnina	25		2	5	32
Javna naročila	3				3
Kmetijstvo	4		1		5
Konkurenca	23	1		6	30
Načela prava Unije		1			1
Okolje	4				4
Pravo institucij	16	1			17
Skupna varnostna in zunanja politika	4	4			8
Socialna politika	1				1
Svoboda opravljanja storitev	2				2
Trgovinska politika	4	2		1	7
Zunanje delovanje Evropske unije	1				1
Skupaj	98	12	4	15	129

18. Razno – Izidi pritožbenih postopkov pred Sodiščem (2008–2012) (sodbe in sklepi)

	2008	2009	2010	2011	2012
Zavrnjena pritožba	51	84	73	101	98
Razveljavitev ali delna razveljavitev brez vrnitve v ponovno odločanje	16	12	6	9	12
Razveljavitev ali delna razveljavitev z vrnitvijo v ponovno odločanje	7	3	5	6	4
Izbris zadeve/ustavitev postopka	3	5	4	8	15
Skupaj	77	104	88	124	129

19. Razno – Splošni razvoj (1989–2012)

Vložene zadeve, končane zadeve, nerešene zadeve

	Vložene zadeve ¹	Končane zadeve ²	Nerešene zadeve na dan 31. decembra
1989	169	1	168
1990	59	82	145
1991	95	67	173
1992	123	125	171
1993	596	106	661
1994	409	442	628
1995	253	265	616
1996	229	186	659
1997	644	186	1117
1998	238	348	1007
1999	384	659	732
2000	398	343	787
2001	345	340	792
2002	411	331	872
2003	466	339	999
2004	536	361	1174
2005	469	610	1033
2006	432	436	1029
2007	522	397	1154
2008	629	605	1178
2009	568	555	1191
2010	636	527	1300
2011	722	714	1308
2012	617	688	1237
Skupaj	9950	8713	

¹ 1989: Sodišče je 153 zadev odstopilo v odločanje novoustanovljenemu Splošnemu sodišču.

1993: Sodišče je 451 zadev odstopilo zaradi prve širitve pristojnosti Splošnega sodišča.

1994: Sodišče je 14 zadev odstopilo zaradi druge širitve pristojnosti Splošnega sodišča.

2004–2005: Sodišče je 25 zadev odstopilo zaradi tretje širitve pristojnosti Splošnega sodišča.

² 2005–2006: Splošno sodišče je 118 zadev odstopilo v odločanje novoustanovljenemu Sodišču za uslužbenke.

Poglavje III

Sodišče za uslužbence

A – Dejavnost Sodišča za uslužbence leta 2012

Sean Van Raepenbusch, predsednik

1. Leto 2012 je prvo polno leto delovanja Sodišča za uslužbence v novi sestavi, saj so bili 6. oktobra 2011 zamenjani trije člani.

2. Iz sodnih statistik Sodišča za uslužbence je razvidno, da se je leta 2012 spet povečalo število vloženih zadev (178) v primerjavi s prejšnjim letom (159). To število tako od leta 2008 (111) stalno narašča.

Število končanih zadev (121) je precej manjše od števila končanih zadev v prejšnjem letu (166), ki je količinsko res pomenilo najboljši dosežek Sodišča za uslužbence od njegove ustanovitve. To zmanjšanje števila končanih zadev je posledica spremembe sestave Sodišča za uslužbence leta 2011. Sodnik, ki se mu mandat izteče, se namreč že dolgo pred iztekom mandata osredotoči na to, da pred svojim odhodom zaključi zadeve, ki jih je v tem času mogoče končati, in s tem pusti v obravnavanju zadeve, ki jih do takrat ni mogoče končati, medtem ko novo imenovani sodnik načeloma doseže stopnjo polne učinkovitosti šele v nekaj mesecih opravljanja funkcije, ker je potreben čas za izvedbo pripravljalnih ukrepov, obravnav in izdajo sodb glede pravnih sredstev. Težave postanejo še posebej resne, ko – kot v tem primeru – obnovitev mandatov zadeva skoraj polovico članov sodišča.

Iz zgoraj navedenega je razvidno, da se je število zadev, ki potekajo pred Sodiščem za uslužbence, znatno povečalo glede na prejšnje leto (235 31. decembra 2012 v primerjavi s 178 31. decembra 2011). Povprečno trajanje postopka pa se ni veliko spremenilo (14,8 meseca leta 2012 v primerjavi s 14,2 meseca leta 2011)¹.

Poleg tega je predsednik Sodišča za uslužbence leta 2012 sprejel 11 sklepov o začasni odredbi, leta 2011 pa 7.

Leta 2012 je bilo pri Splošnem sodišču Evropske unije vloženih 11 pritožb zoper odločbe Sodišča za uslužbence, leta 2011 pa 44. Poleg tega je bilo od 33 pritožb, obravnavanih leta 2012, 28 zavrženih in le štirim je bilo v celoti ali deloma ugodeno; 2 zadevi, v katerih sta bili sodni odločbi razveljavljeni, sta bili poleg tega vrnjeni v razsojanje temu sodišču.

Nazadnje, 4 zadeve so se končale z mirno rešitvijo spora na podlagi člena 69 Poslovnika.

3. Leta 2012 je bila sprejeta tudi Uredba (EU, Euratom) št. 741/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. avgusta 2012 o spremembi Protokola o statutu Sodišča Evropske unije in Priloge I k Protokolu². Na podlagi te spremembe se za nadomeščanje odsotnosti sodnikov, ki sicer niso v stanju invalidnosti, ki se šteje za popolno, vendar dolgotrajno ne morejo sodelovati pri reševanju zadev, lahko imenujejo začasni sodniki. Namen te spremembe je izognitev temu, da bi bilo Sodišče za uslužbence zaradi take odsotnosti postavljeno v težak položaj, ko bi bilo ovirano nadaljevanje izvajanja njegove sodne funkcije. Na podlagi Uredbe št. 741/2012 sta Evropski parlament in Svet

¹ Trajanje morebitnih prekinitev ni vključeno.

² UL L 228, str. 1.

25. oktobra 2012 sprejela Uredbo (EU, Euratom) št. 979/2012 o začasnih sodnikih Sodišča za uslužbence Evropske unije³. V tej uredbi je določen status teh sodnikov.

4. V nadaljevanju bodo opisane najpomembnejše odločbe Sodišča za uslužbence.

I. Postopkovna vprašanja

Pogoji dopustnosti

1. Akt, ki posega v položaj

Sodišče za uslužbence je v sodbi z dne 23. oktobra 2012 v zadevi *Eklund proti Komisiji* (F-57/11) spomnilo, da je ponudba za zaposlitev, poslana kandidatu, da bi bil imenovan za uradnika, le izjava o nameri, saj je lahko uradnik imenovan le v obliki in pod pogoji, ki so določeni v Kadrovskih predpisih za uradnike Evropske unije (v nadaljevanju: Kadrovski predpisi). V obravnavani zadevi je bilo razsojeno, da umika ponudbe za zaposlitev ni mogoče izpodbijati z ničnostno tožbo. Vendar je Sodišče za uslužbence v isti sodbi poudarilo, da odločba o nenadaljevanju postopka v zvezi s ponudbo za zaposlitev in o umiku te ponudbe, čeprav jo je tožeča stranka že sprejela, pomeni akt, ki posega v položaj.

2. Interes za tožbo

Sodišče za uslužbence je v sodbi z dne 11. decembra 2012 v zadevi *Ntouvas proti ECDC* (F-107/11) po tem, ko je spomnilo na sodno prakso, v skladu s katero lahko tožeča stranka vztraja pri tožbi za razglasitev ničnosti odločbe le, če po vložitvi tožbe ohrani oseben, obstoječ in dejanski interes za razglasitev ničnosti, presodilo, da tožeča stranka ne izgubi pravnega interesa za izpodbijanje ocenjevalnega poročila zato, ker ni več zaposlena pri Agenciji, ki jo je ocenila, in ker bo to poročilo ostalo zaupno. Sodišče za uslužbence se je ob tem oprlo na to, da je ocenjevalno poročilo pisni in formalni dokaz o kakovosti dela zadevne osebe in presoja osebnih odlik, ki jih je ocenjena oseba prikazala pri opravljanju poklicne dejavnosti.

3. Upoštevanje predhodnega postopka

Sodišče za uslužbence je v dveh sodbah z dne 20. junija 2012 v združenih zadevah *Cristina proti Komisiji* (F-66/11 in F-83/11) spomnilo, da se pravno sredstvo zoper odločbo natečajne komisije običajno vloži pri sodišču Unije, brez predhodne pritožbe. Zato je štelo, da kandidatu natečaja, ki je pritožbo zoper tako odločbo kljub temu vložil pri organu, pristojnem za imenovanja (v nadaljevanju: OPI), pred vložitvijo tožbe na sodišču ni treba počakati, da OPI sprejme odločbo v zvezi s to pritožbo. Nasprotno, zainteresirani osebi zaradi vložitve pritožbe zoper odločbo natečajne komisije ni mogoče odreči pravice do vložitve tožbe neposredno pri pristojnem sodišču. Vendar mora biti ta tožba vložena v roku treh mesecev in deset dni od uradnega obvestila o odločbi, ki posega v položaj.

³ UL L 303, str. 83.

Sodni postopek

1. Imuniteta zastopnikov strank

Sodišče za uslužbence je moralo na podlagi predloga tožeče stranke za odvzem imunitete zastopnikom tožene stranke za na obravnavi izrečeno in napisano besedo v sodbi z dne 23. oktobra 2012 v zadevi *Strack proti Komisiji* (F-44/05 RENV) podati razlago člena 30 svojega poslovnika, na podlagi katerega lahko odvzame to imuniteto. Po tem, ko je ugotovilo, da ta člen zagotavlja varstvo zastopnikov strank pred morebitnim pregonom, da ne določa, da lahko predlog za odvzem imunitete vloži ena od strank in da svoboda izražanja navedenih zastopnikov prispeva k pravičnemu sojenju, je Sodišče za uslužbence presodilo, da lahko predlog za odvzem imunitete vloži le sodišče ali pristojni nacionalni organ, ne pa stranka.

2. Stroški

Ker pravo Unije ne vsebuje tarifne določbe v zvezi z nagradami, ki jih je mogoče povrniti, je sodišče pristojno za oceno zneska teh nagrad. Sodišče za uslužbence je v zvezi s tem v sklepu z dne 22. marca 2012 v zadevi *Brune proti Komisiji* (F-5/08 DEP) presodilo, da urne postavke, ki jo je treba uporabiti, ni mogoče določiti glede na povprečno urno postavko, ki jo uporablja odvetnik, vključen v odvetniško zbornico v Bruslju, ker bi taka rešitev tožeče stranke spodbujala, da si izberejo odvetnika, ki je član te odvetniške zbornice, in bi vplivala na svobodo opravljanja storitev. Lahko pa je urna postavka, ki jo je treba uporabiti, urna postavka specializiranega odvetnika, če se spor po mnenju razumno obveščene stranke nanaša na posebej zahtevna pravna vprašanja ali če je za to stranko spor posebej pomemben.

II. Vsebinska presoja

Splošni pogoji za veljavnost aktov

1. Kršitev postopka

Sodišče za uslužbence je v zgoraj navedeni sodbi *Strack proti Komisiji* spomnilo, da je izpodbijano odločbo mogoče razglasiti za nično zaradi kršitve postopka le, če bi ob neobstoju te kršitve postopek lahko vodil do drugačnega izida. Ob tej priložnosti je poudarilo, da za to, da pride do razglasitve ničnosti zaradi kršitve postopka, tožeči stranki ni treba dokazati, da bi bila izpodbijana odločba nujno drugačna, če ne bi prišlo do zadevne kršitve postopka, temveč da zadošča, da ni popolnoma izključeno, da bi uprava lahko sprejela drugačno odločbo.

2. Pravica do obrambe in pravica do sodelovanja v postopku

Sodišče za uslužbence se je, da ne bi upravi naložilo nerazumnega bremena pred sprejetjem vsakega akta, ki posega v položaj, oprlo na svojo prejšnjo sodno prakso in v sodbi z dne 18. aprila 2012 v zadevi *Buxton proti Parlamentu* (F-50/11) presodilo, da pravica do obrambe ne velja v postopku podelitve točk za delovno uspešnost uradniku, ker tega postopka, ki je del napredovalnega obdobja, ni v nobenem primeru mogoče enačiti s postopkom, ki je uveden proti temu uradniku. Poleg tega je v sodbi z dne 16. maja 2012 v zadevi *Skareby proti Komisiji* (F-42/10) presodilo, da se domnevna žrtev psihičnega nadlegovanja ne more sklicevati na pravico do obrambe, ker preiskave, ki je bila uvedena na podlagi njene prošnje za pomoč, ni mogoče enačiti s preiskavo, ki je uvedena zoper njo. Nazadnje je v sodbi z dne 6. novembra 2012 v zadevi *Marcuccio*

proti Komisiji (F-41/06 RENV) presodilo, da delo invalidske komisije tudi ni postopek, ki je uveden proti zadevnemu uradniku, in da ga zato ta komisija ni dolžna zaslišati na podlagi pravice do obrambe.

Sodišče za uslužbence pa je v zgoraj navedeni sodbi *Skareby proti Komisiji* ob upoštevanju splošnega načela dobrega upravljanja, ki ga določa člen 41 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, dodalo, da se domnevna žrtev nadlegovanja lahko sklicuje na procesne pravice, ki se razlikujejo od pravice do obrambe in ki so manj obsežne kot navedena pravica. Sodišče za uslužbence je v zgoraj navedeni sodbi *Marcuccio proti Komisiji* v bistvu povzelo to sodno prakso.

Sodišče za uslužbence je v navedeni sodbi *Skareby proti Komisiji* konkretno presodilo, da tožeča stranka, ki ji je bilo omogočeno podati argumente, na podlagi zgoraj navedenih procesnih pravic ni mogla niti zahtevati dostopa do končnega poročila, ki je bilo pripravljeno po preiskavi, in do dokazov, pridobljenih med to preiskavo, niti da se jo pred sprejetjem odločbe o zavrnitvi pomoči zasliši glede vsebine teh dokumentov. V zgoraj navedeni sodbi *Marcuccio proti Komisiji* je presodilo, da so v okviru postopka pred invalidsko komisijo procesne pravice uradnika spoštovane, ker so njegovi interesi varovani s tem, da je v tej komisiji zdravnik, ki ga zastopa, s tem, da se s skupnim soglasjem dveh članov komisije, ki ju imenujeta stranki, ali, če ni soglasja, predsednik Sodišča, imenuje tretji zdravnik, kar zagotavlja nepristranskost, in s tem, da zadevni uradnik lahko invalidski komisiji predloži poročila in dokazila zdravnikov, ki so opravili pregled.

3. Nepristranskost

Sodišče za uslužbence je razglasilo ničnost odločbe o zavrnitvi prošnje za pomoč zaradi psihičnega nadlegovanja, pri tem pa se je oprlo na dejstvo, da oseba, ki je vodila preiskavo, na kateri temelji navedena odločba, ni bila objektivno nepristranska. Sodišče za uslužbence je v sodbi z dne 18. septembra 2012 v zadevi *Allgeier proti FRA* (F-58/10) namreč ugotovilo, da je oseba, ki je vodila preiskavo, predsedovala odboru inštituta, ki je s toženo stranko sklenilo pomembno pogodbo, ki bi lahko bila zaporedoma podaljšana, iz tega pa je sklepalo, da bi zaradi pomembnosti tega poslovnega odnosa tožečo stranko lahko upravičeno skrbelo, da bi oseba, ki je vodila preiskavo in ki si je želela ohraniti ta poslovni odnos, ne imela namena poskrbeti, da agencija ohrani svoj ugled.

4. Obveznost spoštovanja razumnega roka

V skladu z načelom dobrega upravljanja mora uprava pri vodenju vseh upravnih postopkov spoštovati razumen rok. Sodišče za uslužbence je v zvezi s tem v zgoraj navedeni sodbi *Strack proti Komisiji* presodilo, da predhodni postopek, ki je urejen v členih 90 in 91 Kadrovskih predpisov, praviloma ne sme biti predolg, saj zaradi rokov, ki jih določata ti določbi, ne sme presegati 14 mesecev in 10 dni, če se postopek začne na podlagi zahteve, in 10 mesecev in 10 dni, če se postopek začne na podlagi pritožbe.

5. Obveznost opustitve uporabe nezakonite določbe

Sodišče za uslužbence je v sodbi z dne 8. februarja 2012 v zadevi *Bouillez in drugi proti Svetu* (F-11/11) presodilo, da mora institucija, če je sprejela splošno odločbo, ki nezakonito spreminja hierarhično višje določbe, opustiti uporabo te splošne odločbe. Tako je zlasti, če se mora institucija opredeliti do posamičnega položaja uradnika in če se ob tem sooči s splošno izvedbeno določbo, ki je v nasprotju s hierarhično višjim pravilom. V tem primeru se mora institucija izreči o posamičnem položaju zadevne osebe, ob tem pa opustiti uporabo nezakonite splošne izvedbene določbe.

6. Več razlogov

Sodišče za uslužbence je v sodbi z dne 28. marca 2012 v zadevi *BD proti Komisiji* (F-36/11) spomnilo, da izpodbijane odločbe, ki temelji na več razlogih, ni mogoče razglasiti za nično zato, ker je eden od razlogov napačen, če preostali razlogi zagotavljajo zadostno utemeljitev.

7. Umik aktov

Sodišče za uslužbence je imelo v okviru tožbe, na podlagi katere je bila izdana sodba z dne 5. decembra 2012 v zadevi *Lebedef in drugi proti Komisiji* (F-110/11), priložnost navesti, da mora vsak zakonodajni organ stalno ali vsaj občasno preverjati, ali pravila, ki jih je določil, še vedno ustrezajo namenu, za katerega so bila sprejeta, in spremeniti ali celo razveljaviti pravila, ki niso več utemeljena in niso več v skladu z novimi okoliščinami, v katerih morajo učinkovati. Po mnenju Sodišča za uslužbence je treba tako preverjanje opraviti še posebej ob posodobitvi korekcijskih količnikov.

Sodišče za uslužbence je v zgoraj navedeni sodbi *Eklund proti Komisiji* po tem, ko je spomnilo na to, da je treba v skladu s teorijo o umiku razlikovati med akti, s katerimi se ustvarjajo pravice, in akti, s katerimi se pravice ne ustvarjajo, štelo, da je ponudba za zaposlitev, poslana kandidatu, da bi bil imenovan za uradnika, le izjava o nameri in ne ustvarja pravic, tako da jo uprava lahko kadarkoli umakne. Poudarilo je tudi, da to, da zainteresirana oseba to ponudbo sprejme, ne pomeni *ipso facto* nastanka akta, ki ustvarja pravice, v smislu navedene teorije. Kot je bilo navedeno zgoraj, se lahko namreč imenovanje izvede le v obliki in pod pogoji, ki so določeni v Kadrovskih predpisih.

8. Izvršitev sodbe o razglasitvi ničnosti

Sodišče za uslužbence je menilo, da uprava lahko poišče pravično rešitev v posebnem primeru, ko je bil kandidat nezakonito izključen iz splošnega natečaja, in je v sodbi z dne 13. decembra 2012 v zadevi *Honnefelder proti Komisiji* (F-42/11) presodilo, da če je bila odločba o neuvrstitvi kandidata na rezervni seznam razglašena za nično zaradi kršitve, ki je bila storjena v zvezi s celotnim natečajem, odločba o ponovnem odprtju natečajnega postopka le za tega kandidata omogoča polno izvršitev sodbe o razglasitvi ničnosti, čeprav ne more popolnoma odpraviti ugotovljene kršitve.

Kariera uradnikov in uslužbencev

1. Natečaj

Sodišče za uslužbence je v sodbi z dne 1. februarja 2012 v zadevi *Bancale in Buccheri proti Komisiji* (F-123/10) presodilo, da je zahteva po delovnih izkušnjah, pridobljenih po pridobitvi diplome, ki je pogoj za pristop k natečaju, primerno sredstvo, s katerim uprava pridobi uradnike, ki imajo lastnosti, opisane v členu 27, prvi odstavek, Kadrovskih predpisov, in s tem zagotovi interes službe. Delovne izkušnje, pridobljene po pridobitvi diplome in v zvezi z njo, zagotavljajo zadevnemu kandidatu boljši vpogled v uporabo znanstvenih pristopov k praktičnim problemom, kot pa delovne izkušnje, pridobljene pred pridobitvijo diplome. Iz tega izhaja, da lahko OPI na podlagi svoje široke diskrecijske pravice zakonito odloči, da bo omejil dostop do natečaja na kandidate, ki imajo delovne izkušnje, ki so bolj pomembne, ker so bile pridobljene po pridobitvi univerzitetne diplome in v zvezi z navedeno diplomom.

Sodišče za uslužbence je v sodbi z dne 18. septembra 2012 v zadevi *Cuallado Martorell proti Komisiji* (F-96/09) menilo, da je postopek, ki je določen v obvestilu o natečaju, v skladu s katerim lahko

kandidati v roku enega meseca od uradnega obvestila o rezultatih natečaja vložijo prošnjo za pridobitev dodatnih informacij in v skladu s katerim mora uprava odgovoriti v enem mesecu, postopek, katerega cilj je, da se kandidatom omogoči izvrševanje posebne pravice do dostopa do nekaterih informacij, ki se nanje neposredno in posamično nanašajo. Sodišče za uslužbence je zato menilo, da je dosledno spoštovanje te posebne pravice s strani uprave – tako glede vsebine te pravice kot glede roka za odgovor – ena od obveznosti, ki izhajajo iz načela dobrega upravljanja, iz pravice do dostopa javnosti do dokumentov in iz pravice do učinkovitega pravnega sredstva, v skladu s členi 41, 42 in 47 Listine. Zato neupoštevanje te pravice – poleg tega, da bi zato izločeni kandidati lahko vlagali tožbe in pritožbe, ne da bi imeli na voljo zadostne podatke – lahko pomeni nepravilno ravnanje organa, ki bi lahko vodilo v plačilo odškodnine.

Sodišče za uslužbence je v sodbi z dne 5. decembra 2012 v zadevi *BA proti Komisiji* (F-29/11) tožbo tožeče stranke z romunskim državljanstvom, vendar madžarsko govoreče, podalo podrobnejša pojasnila glede znanja jezika, ki se lahko zahteva v natečaju za zaposlitev v okviru širitve. Čeprav je Sodišče za uslužbence priznalo, da bi obveznost opravljanja pisnega preizkusa v romunščini tožečo stranko lahko postavila v manj ugoden položaj glede na kandidate, katerih materni jezik je romunščina, je presodilo, da taka postavitev v manj ugoden položaj – ob predpostavki, da je dokazana – ne bi pomenila kršitve načela enakega obravnavanja. Ker ob upoštevanju potreb službe uprava lahko določi jezik ali jezike, katerih temeljito ali zadovoljivo znanje se zahteva, je Sodišče za uslužbence presodilo, da je treba odločitev, da se en preizkus opravi v romunščini, v obravnavanem primeru šteti za zakonito, ker jo upravičujejo višje zahteve, ki izhajajo prav iz pristopa Romunije, ki je kot uradni jezik izbrala le romunščino. Poleg tega je bilo različno obravnavanje sorazmerno z želenim ciljem, ker je potekalo v prehodnem obdobju, ki sledi pristopu, in ker je bilo znanje romunščine koristno, celo nujno, ker bi tako izbrani administratorji opravljali različne naloge v institucijah in po potrebi v odnosih z ekonomskimi in socialnimi akterji držav članic. Sporna zahteva torej ni kršila načela enakosti. Vendar je Sodišče za uslužbence pridržalo položaj, ko bi zadevna država članica kot jezik Unije v zvezi z njenim sodelovanjem pri dejavnostih institucij priznala jezik manjšine, ki se uporablja na njenem ozemlju, čeprav ta jezik ne bi bil eden od uradnih jezikov v tej državi članici.

2. Ocenjevanje

Uradnik v okviru ocenjevanja ne more biti kaznovan zaradi upravičenih odsotnosti. Vendar to ne pomeni, da ocenjevalci v nobenem primeru ne smejo upoštevati upravičenih odsotnosti zaradi bolezni, ko presojujejo učinkovitost zainteresiranih oseb. Sodišče za uslužbence je v sodbi z dne 2. oktobra 2012 v zadevi *Q proti Komisiji* (F-52/05 RENV) pojasnilo, da je mogoče oceno za učinkovitost uradnika, ki je dosegel svoje cilje, povečati, tako da se upošteva, da je zaradi take odsotnosti imel na voljo manj časa. Prav tako morajo ocenjevalci, preden podelijo slabo oceno za učinkovitost, upoštevati, da je na učinkovitost uradnika vplivala upravičena odsotnost zaradi bolezni.

3. Napredovanje

Sodišče za uslužbence je v sodbi z dne 8. februarja 2012 v zadevi *AY proti Svetu* (F-23/11, zoper katero je bila pri Splošnem sodišču Evropske unije vložena pritožba) menilo, da potrjevanje uradnikov iz funkcionalne skupine AST spada v okvir dodatnega izobraževanja in usposabljanja uradnikov v smislu člena 24a Kadrovskih predpisov, ki jih mora OPI upoštevati pri razvoju kariere zainteresiranih oseb. Ta obveznost se mora odražati v vsebini ocenjevalnih poročil. Ker so ocenjevalna poročila v skladu s členom 45(1) Kadrovskih predpisov eden od elementov, ki jih je treba upoštevati pri primerjalni oceni uspešnosti zaradi napredovanja in ker je napredovanje eden od elementov razvoja kariere uradnikov, je Sodišče za uslužbence menilo, da OPI ne more,

ne da bi kršil zgoraj navedeni člen 45, ne upoštevati potrjevanja uradnikov, ko opravlja primerjalno oceno uspešnosti zaradi napredovanja. Zato je bilo tudi razsojeno, da OPI ob primerjalni oceni uspešnosti uradnikov, ki bi lahko napredovali, ne sme prezreti, da je bil uradnik izbran za vključitev v izobraževalni program, da bi bil potrjen, in da je opravil preizkuse, ki dokazujejo, da je uspešno opravil ta izobraževalni program.

Pravice in obveznosti uradnikov in uslužbencev

1. Enako obravnavanje moških in žensk

Sodišče za uslužbence je v sodbi z dne 17. julija 2012 v zadevi *BG proti Evropskemu varuhu človekovih pravic* (F-54/11) po tem, ko je spomnilo, da člen 1e(2) Kadrovskih predpisov določa, da se aktivno zaposlenim uradnikom zagotovijo delovni pogoji, skladni z ustreznimi standardi zdravja in varnosti, ki morajo biti vsaj enakovredni minimalnim zahtevam, veljavnim v skladu z ukrepi, sprejetimi na teh področjih na podlagi Pogodb, menilo, da je cilj Direktive 92/85⁴ ravno izboljšanje delovnega okolja z okrepitvijo zaščite zdravja in varnosti nosečih delavk. Zato je presodilo, da ta direktiva zavezuje institucije in da morajo torej institucije zagotoviti nosečim uradnicam in uslužbenkam raven varstva, ki ustreza minimalnemu varstvu, ki ga določa ta direktiva. Vendar čeprav Direktiva 92/85 prepoveduje odpoved pogodbe o zaposlitvi s strani delodajalca noseči delavki, se ta prepoved ne nanaša na primer, ko razlogi za odpoved pogodbe o zaposlitvi s strani delodajalca niso vezani na nosečnost in jih dopušča zakonodaja in/ali praksa. Sodišče za uslužbence je v zvezi s tem presodilo, da čeprav Kadrovski predpisi ne vsebujejo določbe, ki bi izrecno določala izjemo od prepovedi odpovedi pogodbe o zaposlitvi s strani delodajalca nosečim delavkam, je treba Kadrovske predpise razlagati tako, da je člen 47, točka (e), taka izjema, ker določa povsem izjemno možnost dokončnega prenehanja funkcije uradnika, če je bila na podlagi disciplinskega postopka sprejeta odločba o odpoklicu.

2. Preprečevanje navzkrižja interesov

Iz zgoraj navedene sodbe *BD proti Komisiji* izhaja, da je cilj člena 11a Kadrovskih predpisov zagotoviti neodvisnost, integriteto in nepristranskost uradnikov ter posledično institucij, za katere delajo, s tem, da je zainteresiranim osebam naložena obveznost preventivne obvestitve uprave, katere namen je upravi omogočiti, da, če je to potrebno, sprejme ustrezne ukrepe. Splošno sodišče je ob upoštevanju, da sta cilja zagotovitve neodvisnosti in integritete, ki se uresničujeta s to določbo, temeljna in da je obveznost, ki je naložena uradnikom, splošna, menilo, da je treba priznati, da je področje uporabe člena 11a široko in da pod to področje spadajo vsi položaji, v katerih bi morala zainteresirana oseba glede na naloge, ki jih opravlja, in glede na okoliščine razumeti, da gre za tak položaj, ki bi ga tretje osebe lahko razumele kot možen vzrok za odmik od neodvisnosti. Poleg tega je pojasnilo, da se neodvisnosti uradnikov v razmerju do tretjih oseb ne sme presojati le s subjektivnega vidika. Pomeni tudi, da se je treba izogibati – zlasti pri upravljanju s sredstvi Unije – vsakemu ravnanju, ki bi objektivno škodilo ugledu institucij in bi spodkopavalo zaupanje javnosti v te institucije.

⁴ Direktiva Sveta 92/85/EGS z dne 19. oktobra 1992 o uvedbi ukrepov za spodbujanje izboljšav na področju varnosti in zdravja pri delu nosečih delavk in delavk, ki so pred kratkim rodile ali dojijo (deseta posebna direktiva v smislu člena 16(1) Direktive 89/391/EGS) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 2, str. 110).

3. Zunanja dejavnost

Glede na to, da člen 12b Kadrovskih predpisov uradniku, ki se želi vključiti v zunanjo dejavnost, plačano ali neplačano, nalaga, da zaprosi za dovoljenje, je Sodišče za uslužbence v zgoraj navedeni sodbi *BD proti Komisiji* spomnilo, da je ta obveznost splošna, ne da bi se razlikovalo glede na vrsto ali pomembnost dejavnosti. Na podlagi tega je menilo, da se obveznost zaprositi za tako dovoljenje ne nanaša le na uradnike, ki nameravajo v času poklicne kariere opravljati tako dejavnost, temveč tudi na novo zaposlene osebe, ki želijo nadaljevati z dejavnostjo, ki so jo opravljale pred zaposlitvijo in ki je z nastopom funkcije postala „zunanja dejavnost“.

4. Psihično nadlegovanje

Sodišče za uslužbence je v sodbi z dne 9. decembra 2008 v zadevi *Q proti Komisiji* (F-52/05, delno razveljavljena s sodbo Splošnega sodišča Evropske unije z dne 12. julija 2011 v zadevi *Komisija proti Q*, T-80/09 P) presodilo, da morajo ravnanja za to, da jih je mogoče opredeliti kot nadlegovanje, „objektivno povzročiti posledice“, ki se kažejo v diskreditaciji žrtve ali poslabšanju njenih delovnih razmer. V že navedeni zadevi *Skareby proti Komisiji* je pojasnilo, da je pogoj za opredelitev nadlegovanja to, da je bilo to, da je zadevno ravnanje pomenilo zlorabo, objektivno dovolj resnično, tako da bi nepristranski, razumen in običajno občutljiv opazovalec, ki bi se znašel v enakih okoliščinah, menil, da je tako ravnanje pretirano in nesprejemljivo. Iz tega sledi, da se za priznanje obstoja nadlegovanja predpostavlja, da so bili zadevno fizično vedenje, govorjen ali pisan jezik, geste ali druga dejanja namerni, ne da bi se zahteval dokaz, da so bili storjeni z namenom razvrednotiti osebnost, dostojanstvo ali fizično ali psihično integriteto osebe, vendar pod pogojem, da so v zgoraj navedenem smislu objektivno povzročili posledice, ki se kažejo v diskreditaciji žrtve ali poslabšanju njenih delovnih razmer.

Sodišče za uslužbence je v sodbi z dne 15. februarja 2012 v zadevi *AT proti EACEA* (F-113/10) v zvezi z odpovedjo pogodbe s strani delodajalca zaradi poklicne nesposobnosti poleg tega presodilo, da uslužbenec lahko upravičeno navaja, da delovnih obveznosti ni mogel zadovoljivo izvajati zaradi psihičnega nadlegovanja in da je bila zato v zvezi z razlogom poklicne nesposobnosti, na katerem temelji odločba, ki jo izpodbija, storjena očitna napaka pri presoji. Natančneje, obstoj psihičnega nadlegovanja se lahko upošteva pri ugotovitvi, da je bila odločba o odpovedi pogodbe o zaposlitvi s strani delodajalca sprejeta s ciljem škodovati uslužbencu, če je storilec psihičnega nasilja sodeloval pri ocenjevanju, na podlagi katerega je bilo odločeno o odpovedi pogodbe o zaposlitvi s strani delodajalca, ali pa je podpisnik te odločbe.

5. Pravica do razkritja

Člen 22a(3) Kadrovskih predpisov določa, da uradnik, ki je, ko je izvedel za dejstva iz člena 22a(1) Kadrovskih predpisov, to je dejstva, na podlagi katerih je mogoča domneva o obstoju možne nezakonite dejavnosti, „vključno z goljufijo ali korupcijo, ki škodi interesom [Unije], ali hude kršitve obveznosti uradnikov, o tem nemudoma obvestil nadrejene ali neposredno OLAF, „ne utrpi nobenih škodljivih posledic, pod pogojem, da je ravnal v dobri veri“.

Sodišče za uslužbence je v sodbi z dne 25. septembra 2012 v zadevi *Bermejo Garde proti EESO* (F-41/10) podrobneje določilo pogoje, na podlagi katerih je mogoče šteti, da je uradnik, ki je podal take informacije, ravnal v „dobri veri“ v smislu člena 22a Kadrovskih predpisov.

Prvič, razkrite nepravilnosti morajo biti, tudi če so bile dejansko storjene, očitno hude. Drugič, obtožbe morajo temeljiti na resničnih dejstvih ali vsaj temeljiti na „zadostni dejanski osnovi“. Ob uresničevanju svobode izražanja, kamor spada možnost uradnika, da razkrije psihično

nadlegovanje, ali obstoj nezakonitih ravnanj, ali hude kršitve obveznosti uradnikov, je namreč treba spoštovati obveznosti in odgovornosti in kdor koli se odloči, da bo razkril take informacije, mora skrbno preveriti, kolikor to okoliščine dopuščajo, ali so te informacije resnične in verodostojne. Tretjič, uradnik mora uporabiti primerna sredstva za razkritje in se mora zlasti obrniti na pristojne organe, in sicer „svojega neposredno nadrejenega, ali svoj generalni direktorat ali, če sem mu zdi to koristno, generalnega sekretarja, ali osebe na enakovrednih položajih, ali neposredno [OLAF]“. Četrty in zadnjič, razkritja, ki temelji na osebem očitku, na osebni nenaklonjenosti ali na pridobitvi osebne koristi, zlasti finančne, ni mogoče obravnavati kot razkritja v dobri veri.

6. Dolžnost skrbnega ravnanja

Čeprav v skladu z ustaljeno sodno prakso začasni uslužbenec, imetnik pogodbe za določen čas, načeloma nima nobene pravice do podaljšanja pogodbe, ampak je to podaljšanje samo možnost, za katero velja pogoj, da je v skladu z interesom službe, je Sodišče za uslužbence v sodbi z dne 13. junija 2012 v zadevi *Macchia proti Komisiji* (F-63/11, zoper katero je bila pri Splošnem sodišču Evropske unije vložena pritožba) natančneje pojasnilo, da mora organ, pooblaščen za sklepanje pogodb, preden zavrne uslužbencu nadaljevanje delovnega razmerja v upravi, na podlagi dolžnosti skrbnega ravnanja preučiti, ali obstaja drugo delovno mesto začasnega uslužbenca, za katerega bi lahko bila pogodba zadevne osebe v interesu službe zakonito podaljšana. V obravnavani zadevi se je Komisija namerno vzdržala vsakršne presoje v zvezi s tem, ker je želela „osvežiti“ znanja svojega osebja in se s tem izogniti vsakemu podaljšanju pogodbe ali nadaljevanju delovnega razmerja, ki bi sčasoma privedlo do sklenitve pogodb za nedoločen čas.

Prejemki in socialne ugodnosti uradnikov

Iz člena 12(2) Priloge VIII h Kadrovskim predpisom je razvidno, da ima uradnik ali uslužbenec, ki mu po tem, ko je bil vsaj eno leto zaposlen, delovno razmerje dokončno ni prenehalo zaradi smrti ali invalidnosti, ki ne izpolnjuje pogojev za takoj izplačljivo ali odloženo starostno pokojnino in ki je mlajši od 63 let, pravico do odpravnine pod pogojem, da je od začetka dela zaradi vzpostavitve ali ohranitve pokojninskih pravic vplačeval v nacionalni pokojninski sistem, zasebno zavarovalno shemo ali pokojninski sklad po lastni izbiri, ki izpolnjuje pogoje iz člena 12(1) te priloge. Sodišče za uslužbence je v sodbi z dne 22. maja 2012 v zadevi *AU proti Komisiji* (F-109/10) pojasnilo, da zainteresirana oseba zgolj na podlagi tega, da je – tudi če ni vplačevala prispevkov v nacionalni pokojninski sklad – še naprej prejela pokojnino v svoji državi, ne pridobi pravice do odpravnine. Poleg tega na podlagi sklenitve zasebnega zavarovanja zaradi vzpostavitve pokojninskih pravic, ki ga je mogoče predčasno prekiniti in pridobiti denarno izplačilo vplačanih zneskov, ni mogoče pridobiti pravice do odpravnine, kajti v skladu s členom 12(1)(b) Priloge VIII h Kadrovskim predpisom imajo to pravico le tisti, ki so sklenili zasebno zavarovanje, ki izpolnjuje več pogojev, katerih namen je ravno zagotoviti, da zainteresirane osebe ne bodo upravičene do takega povračila.

Sodišče za uslužbence je v zgoraj navedeni sodbi *Marcuccio proti Komisiji* presodilo, da je treba odločbo o predložitvi zadeve invalidski komisiji razlikovati od posamičnih odločb, ki se nanašajo na sestavo te komisije, ki se lahko, če je to nujno, spremeni. Tako zaradi postopne zamenjave enega ali več članov invalidske komisije njen mandat ne postane avtomatično neveljaven. Poleg tega novim članom invalidske komisije, ki zastopajo institucijo oziroma zainteresiranega uradnika, ni mogoče odvzeti pristojnosti, da na podlagi skupnega soglasja imenujejo novega tretjega zdravnika, in to kljub temu, da ga je predsednik Sodišča pred tem določil po uradni dolžnosti. Ta rešitev je utemeljena zlasti z dejstvom, da je namen možnosti, ki jo imata zdravnik institucije in zdravnik zainteresiranega uradnika, da na podlagi skupnega soglasja imenujeta tretjega zdravnika, to, da je omogočena izbira zdravnika, čigar medicinsko znanje ustreza strokovnim zahtevam, za katere menita, da so potrebne, in da je zagotovljeno njuno zaupanje v tega tretjega zdravnika.

Nazadnje, v skladu z ustaljeno sodno prakso novo pravilo, razen izjem, velja takoj za položaje, ki bodo šele nastali, kot tudi za prihodnje učinke položajev, ki so nastali – niso pa še bili v celoti vzpostavljeni – na podlagi prejšnjega pravila. Sodišče za uslužbence je v sodbi z dne 13. junija 2012 v zadevi *Guittet proti Komisiji* (F-31/10) v zvezi z zavarovanjem za primer nesreče in poklicne bolezni in, natančneje, za uporabo ocenjevalne lestvice telesne in duševne okvare (v nadaljevanju: TDO) presodilo, da je položaj zavarovanca v celoti vzpostavljen šele ob stabilizaciji njegovih poškodb. Zato je Sodišče za uslužbence menilo, da se člen 30 novih pravil o zavarovanju – ker določa, da se za zavarovance, ki se jim je zgodila nesreča ali imajo poklicno bolezen in katerih poškodbe so se stabilizirale pred datumom njihovega začetka veljavnosti, uporablja lestvica, priložena k tem pravilom – v zvezi s temi zavarovanci nanaša na položaje, ki so bili v celoti vzpostavljeni po ocenjevalni lestvici TDO, priloženi k starim pravilom o zavarovanju, tako da ta člen daje lestvici, ki je priložena novim pravilom, retroaktivni učinek. Na podlagi tega je Sodišče za uslužbence spomnilo, da načelo varnosti pravnih položajev nasprotuje temu, da bi akt Unije kot izhodišče za svojo časovno uporabo določal datum pred začetkom njegove veljavnosti, razen izjemoma, kadar to zahteva cilj, ki se ga želi uresničiti, in kadar je ustrezno spoštovano zaupanje zadevnih oseb v pravo. V obravnavani zadevi je presodilo, da ti pogoji niso izpolnjeni.

Disciplinska ureditev

Člen 25 Priloge IX h Kadrovskim predpisom določa načelo, v skladu s katerim „kazenski pregon“ zadrži disciplinski postopek, če oba potekata v zvezi z istimi dejanji. Sodišče za uslužbence je glede na to, da pojem kazenskega pregona v Kadrovskih predpisih ni opredeljen in da je zakonodajalec Unije v zvezi s tem na več mestih izrecno ali implicitno napotil na nacionalno pravo, v zgoraj navedeni sodbi *BG proti Evropskemu varuhu človekovih pravic* presodilo, da ne more podati avtonomne opredelitve tega koncepta in da se mora pri uporabi zgoraj navedenega člena 25 opreti na pravo držav članic, natančneje, na pravo tiste države članice, katere organi kazenskega pregona so se izrekli za pristojne za obravnavo dejanj, ki se očitajo uradniku, zoper katerega je bil uveden disciplinski postopek.

V isti sodbi je Sodišče za uslužbence navedlo, da načelo učinkovitega sodnega varstva, določeno v členu 47 Listine, ne izključuje možnosti, da sankcijo najprej naloži upravni organ, vendar pod pogojem, da nadzor nad odločbo tega organa pozneje opravi sodni organ, ki ima neomejeno sodno pristojnost. Poleg tega je spomnilo, da mora biti organ, da bi se ga lahko označilo kot organ z neomejeno sodno pristojnostjo, pristojen zlasti za to, da preuči vsa pravna in dejanska vprašanja, ki so upoštevana za spor, ki mu je predložen v obravnavo, kar v zvezi z disciplinsko sankcijo pomeni, da lahko oceni sorazmernost med krivdo in sankcijo, ne da bi se omejil na iskanje očitnih napak pri presoji ali zlorabo pooblastil.

Spori v zvezi s pogodbami

Sodišče za uslužbence je v sodbi z dne 27. novembra 2012 v zadevi *Sipos proti UUNT* (F-59/11) spomnilo, da je iz člena 1a(1) Kadrovskih predpisov v povezavi s členi od 2 do 5 Pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev (v nadaljevanju: PZDU) razvidno, da stalna delovna mesta v institucijah zasedajo uradniki in da so lahko drugi uslužbenci na teh delovnih mestih le izjemoma zaposleni na podlagi pogodbe. Tako čeprav člen 2(b) PZDU izrecno določa, da se uslužbenec lahko zaposli na stalnem delovnem mestu, je v tem členu določeno, da je to lahko le za določen čas. Poleg tega člen 8, drugi odstavek, PZDU določa, da se lahko pogodba o zaposlitvi začasnega uslužbenca sklene za največ štiri leta, in se lahko podaljša le enkrat za največ dve leti. Po koncu tega obdobja je treba prekiniti delovno razmerje z začasnim uslužbencem, bodisi zaradi prenehanja pogodbe o zaposlitvi bodisi zaradi imenovanja za uradnika, ob pogojih, določenih v Kadrovskih predpisih.

B – Sestava Sodišča za uslužbence

(Protokolarni vrstni red 1. januarja 2012)

Od leve proti desni:

sodnik R. Barents; sodnica I. Boruta; predsednik senata H. Kreppel; predsednik S. Van Raepenbusch; predsednica senata M. I. Rofes i Pujol; sodnika E. Perillo in K. Bradley; sodna tajnica W. Hakenberg.

1. Člani Sodišča za uslužbence

(po vrstnem redu nastopa funkcije)

Sean Van Raepenbusch

Rojen leta 1956; diploma iz prava (Université libre de Bruxelles, 1979); specializacija iz mednarodnega prava (Bruselj, 1980); doktor pravnih znanosti (1989); odgovorni pravne službe Société anonyme du canal et des installations maritimes de Bruxelles (1979–1984); uradnik na Komisiji Evropskih skupnosti (generalni direktorat za socialne zadeve 1984–1988); član pravne službe Komisije Evropskih skupnosti (1988–1994); strokovni sodelavec na Sodišču Evropskih skupnosti (1994–2005); predavatelj na Centre universitaire de Charleroi (mednarodno in evropsko socialno pravo, 1989–1991), na univerzi v Mons-Hainautu (evropsko pravo, 1991–1997), na univerzi v Liègeu (pravo evropskih uslužbencev, 1989–1991; pravo institucij Evropske unije, 1995–2005; evropsko socialno pravo, 2004–2005) in od leta 2006 na Université libre de Bruxelles (pravo institucij Evropske unije); avtor številnih strokovnih del o evropskem socialnem pravu in pravu institucij Evropske unije; sodnik na Sodišču za uslužbence od 6. oktobra 2005; predsednik Sodišča za uslužbence od 7. oktobra 2011.

Horstpeter Kreppel

Rojen leta 1945; univerzitetni študij v Berlinu, Münchnu, Frankfurtu na Majni (1966–1972); prvi državni izpit (1972); sodnik pripravnik v Frankfurtu na Majni (1972–1973 in 1974–1975); Collège d'Europe v Bruggeju (1973–1974); drugi državni izpit (Frankfurt na Majni, 1976); uslužbenec zveznega urada za delo in odvetnik (1976); sodnik na delovnem sodišču (zvezna dežela Hessen, 1977–1993); nosilec predmeta na Fachhochschule für Sozialarbeit v Frankfurtu na Majni in na Verwaltungsfachhochschule v Wiesbadnu (1979–1990); nacionalni strokovnjak v pravni službi Komisije Evropskih skupnosti (1993–1996 in 2001–2005); ataše za socialne zadeve na veleposlaništvu Zvezne republike Nemčije v Madridu (1996–2001); sodnik na delovnem sodišču v Frankfurtu na Majni (februar–september 2005); sodnik na Sodišču za uslužbence od 6. oktobra 2005.

Irena Boruta

Rojena leta 1950; diploma iz prava z univerze v Vroclavu (1972), doktorica pravnih znanosti (Lodž, 1982); odvetnica v odvetniški zbornici Republike Poljske (od leta 1977); gostujoča raziskovalka (univerza Paris X, 1987–1988; univerza v Nantesu, 1993–1994); strokovnjakinja „Solidarność“ (1995–2000); profesorica delovnega in evropskega socialnega prava na univerzi v Lodžu (1997–1998 in 2001–2005), redna profesorica na visoki ekonomski šoli v Varšavi (2002), profesorica delovnega in socialnega prava na univerzi Cardinal Stefan Wyszyński v Varšavi (2002–2005); namestnica ministra za delo in socialne zadeve (1998–2001); članica pogajalskega odbora za pristop Republike Poljske k Evropski uniji (1998–2001); predstavnica poljske vlade pri Mednarodni organizaciji dela (1998–2001); avtorica več del o delovnem pravu in evropskem socialnem pravu; sodnica na Sodišču za uslužbenke od 6. oktobra 2005.

Maria Isabel Rofes i Pujol

Rojena leta 1956; študij prava (licenciatura en derecho, Universidad de Barcelona, 1981); specializacija s področja mednarodne trgovine (Mehika, 1983); študije evropskih integracij (gospodarska zbornica v Barceloni, 1985) in prava Skupnosti (Escola d'Administració Pública de Catalunya, 1986); javna uslužbenka na Generalitat de Catalunya (članica pravne službe ministrstva za industrijo in energijo, april 1984–avgust 1986); članica odvetniške zbornice v Barceloni (1985–1987); administratorica, nato glavna administratorica v oddelku za raziskave in dokumentacijo Sodišča Evropskih skupnosti (1986–1994); strokovna sodelavka na Sodišču (kabinet generalnega pravobranilca D. Ruiz-Jaraboja Colomerja, januar 1995–april 2004; kabinet sodnika U. Löhmuša, maj 2004–avgust 2009); predavateljica sodnega postopka v pravu Skupnosti na pravni fakulteti (Universitat Autònoma de Barcelona, 1993–2000); številne publikacije in predavanja o evropskem pravu socialne varnosti; članica odbora za pritožbe Urada Skupnosti za rastlinske sorte (2006–2009); sodnica na Sodišču za javne uslužbenke od 7. oktobra 2009.

Ezio Perillo

Rojen leta 1950; doktor prava in odvetnik, član odvetniške zbornice v Padovi; asistent in nato potrjeni raziskovalec na področju civilnega in primerjalnega prava na pravni fakulteti univerze v Padovi (1977–1982); predavatelj prava Skupnosti na Collegio Europeo di Parma (1990–1998) in na pravnih fakultetah univerze v Padovi (1985–1987), univerze v Macerati (1991–1994), univerze v Neaplju (1995) in študijske univerze v Milanu (2000–2001); član znanstvenega odbora „Master in European integration“ univerze v Padovi; uradnik na Sodišču, direktorat za knjižnico, raziskave in dokumentacijo (1982–1984); strokovni sodelavec pri generalnem pravobranilcu G. F. Manciniju (1984–1988); pravni svetovalec generalnega sekretarja Evropskega parlamenta Enrica Vincija (1988–1993); v tej instituciji tudi: vodja oddelka pravne službe (1995–1999); direktor za zakonodajne zadeve in poravnave, medinstitucionalne odnose ter za odnose z nacionalnimi parlamenti (1999–2004); direktor za zunanje odnose (2004–2006); direktor za zakonodajne zadeve v pravni službi (2006–2011); avtor več objav s področja italijanskega civilnega prava in prava Evropske unije; sodnik Sodišča za uslužbence od 6. oktobra 2011.

René Barents

Rojen leta 1951; diploma iz prava, specializacija iz ekonomije (univerza Erasmus, Rotterdam, 1973); doktor prava (univerza v Utrechtu, 1981); raziskovalec na področju evropskega prava in mednarodnega gospodarskega prava (1973–1974) ter docent evropskega prava in gospodarskega prava na inštitutu Europa univerze v Utrechtu (1974–1979) in na univerzi v Leidnu (1979–1981); strokovni sodelavec na Sodišču Evropskih skupnosti (1981–1986), nato vodja oddelka za pravice na podlagi Kadrovskih predpisov Sodišča (1986–1987); član pravne službe Komisije Evropskih skupnosti (1987–1991); strokovni sodelavec na Sodišču (1991–2000); vodja oddelka (2000–2009), nato direktor direktorata za raziskave in dokumentacijo Sodišča Evropske unije (2009–2011); redni profesor (1988–2003) in zaslužni profesor (od leta 2003) evropskega prava na univerzi v Maastrichtu; svetovalec pritožbenega sodišča v 's-Hertogenboschu (1993–2011); član kraljeve akademije znanosti Nizozemske (od leta 1993); številne objave na področju evropskega prava; sodnik Sodišča za uslužbence od 6. oktobra 2011.

Kieran Bradley

Rojen leta 1957; diploma iz prava (Trinity College, Dublin, 1975–1979); pomočnik raziskovalec senatorke Mary Robinson (1978/79 in 1980); štipendija „Pádraig Pearse“ za študij na Collège d’Europe (1979); podiplomski študij evropskega prava na Collège d’Europe (1979–1980); magisterij iz prava z univerze v Cambridgeu (1980–1981); pripravnik v Evropskem parlamentu (Luxembourg, 1981); strokovni sodelavec v tajništvu pravne komisije Evropskega parlamenta (Luxembourg, 1981–1988); član pravne službe Evropskega parlamenta (Bruselj, 1988–1995); strokovni sodelavec na Sodišču (1995–2000); docent za evropsko pravo na Harvard Law School (2000); član pravne službe Evropskega parlamenta (2000–2003), nato vodja oddelka (2003–2011) in direktor (2011); avtor številnih objav; sodnik na Sodišču za uslužbence od 6. oktobra 2011.

Waltraud Hakenberg

Rojena leta 1955; študij prava v Ratisbonnu in Ženevi (1974–1979); prvi državni izpit (1979); podiplomski študij prava Skupnosti na Collège d’Europe v Bruggeju (1979–1980); sodnica pripravnica v Ratisbonnu (1980–1983); doktorica pravnih znanosti (1982); drugi državni izpit (1983); odvetnica v Münchnu in Parizu (1983–1989); uradnica na Sodišču Evropskih skupnosti (1990–2005); strokovna sodelavka na Sodišču Evropskih skupnosti (kabinet sodnika Janna, 1995–2005); poučevanje na več univerzah v Nemčiji, Avstriji, Švici in Rusiji; častna profesorica na univerzi Saarland (od 1999); članica različnih odborov, združenj in pravnih komisij; številne objave o pravu in sodni praksi Skupnosti; sodna tajnica Sodišča za uslužbence od 30. novembra 2005.

2. Spremembe v sestavi Sodišča za uslužbence leta 2012

V sestavi Sodišča za uslužbence v letu 2012 ni bilo sprememb.

3. Protokolarni vrstni red

od 1. januarja 2012 do 31. decembra 2012

S. VAN RAEPENBUSCH, predsednik Sodišča za uslužbence

H. KREPPEL, predsednik senata

M. I. ROFES i PUJOL, predsednica senata

I. BORUTA, sodnica

E. PERILLO, sodnik

R. BARENTS, sodnik

K. BRADLEY, sodnik

W. HAKENBERG, sodna tajnica

4. Nekdanji člani Sodišča za uslužbence

Heikki Kanninen (2005–2009)

Haris Tagaras (2005–2011)

Stéphane Gervasoni (2005–2011)

Predsednik

Paul J. Mahoney (2005–2011)

C – Sodna statistika Sodišča za uslužbence

Splošna dejavnost Sodišča za uslužbence

1. Vložene zadeve, končane zadeve, nerešene zadeve (2008–2012)

Vložene zadeve

2. Odstotna porazdelitev zadev glede na toženo institucijo (2008–2012)
3. Jezik postopka (2008–2012)

Končane zadeve

4. Sodbe in sklepi – sestava (2012)
5. Izid postopka (2012)
6. Začasne odredbe (2008–2012)
7. Trajanje postopkov v mesecih (2012)

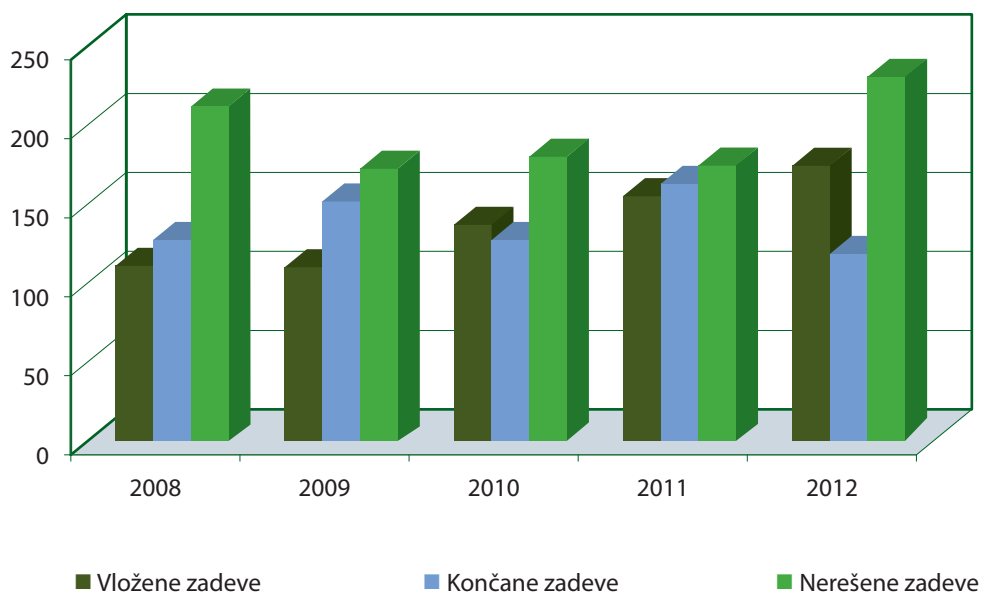
Nerešene zadeve na dan 31. decembra

8. Sestava (2008–2012)
9. Število tožečih strank (2012)

Razno

10. Odločbe Sodišča za uslužbence, zoper katere je bila vložena pritožba pri Splošnem sodišču (2008–2012)
11. Izidi pritožbenih postopkov pri Splošnem sodišču (2008–2012)

1. *Splošna dejavnost Sodišča za uslužbence – Vložene zadeve, končane zadeve, nerešene zadeve (2008–2012)*

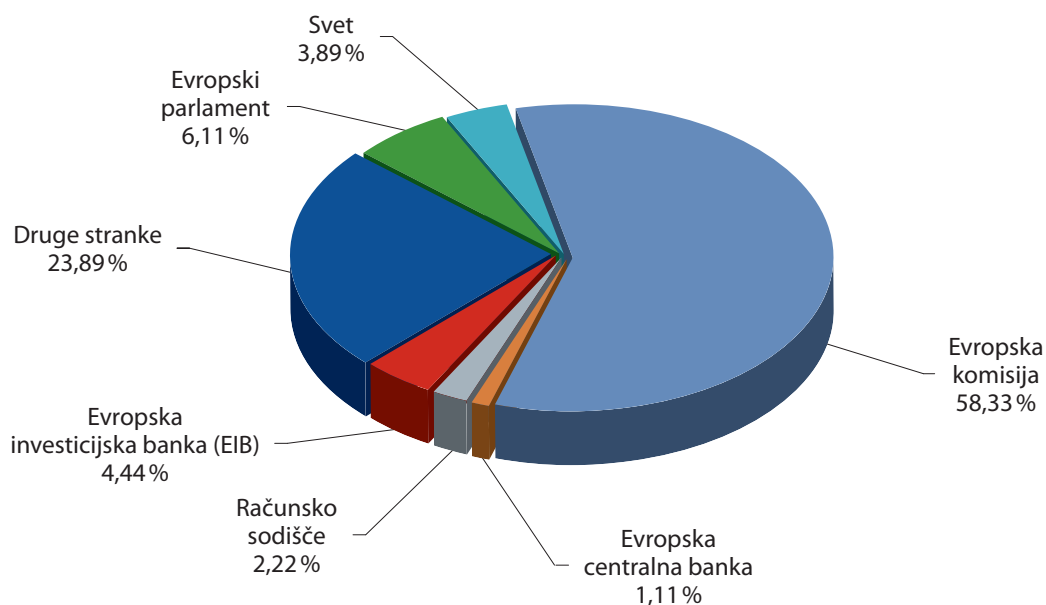
	2008	2009	2010	2011	2012
Vložene zadeve	111	113	139	159	178
Končane zadeve	129	155	129	166	121
Nerešene zadeve	217	175	185	178	235 ¹

Navedene številke (bruto številke) označujejo skupno število zadev, ne glede na združitve zaradi povezanosti (ena številka zadeve = ena zadeva).

¹ Od katerih je bil postopek prekinjen v 25 zadevah.

2. Vložene zadeve – Odstotna porazdelitev zadev glede na toženo institucijo (2008–2012)

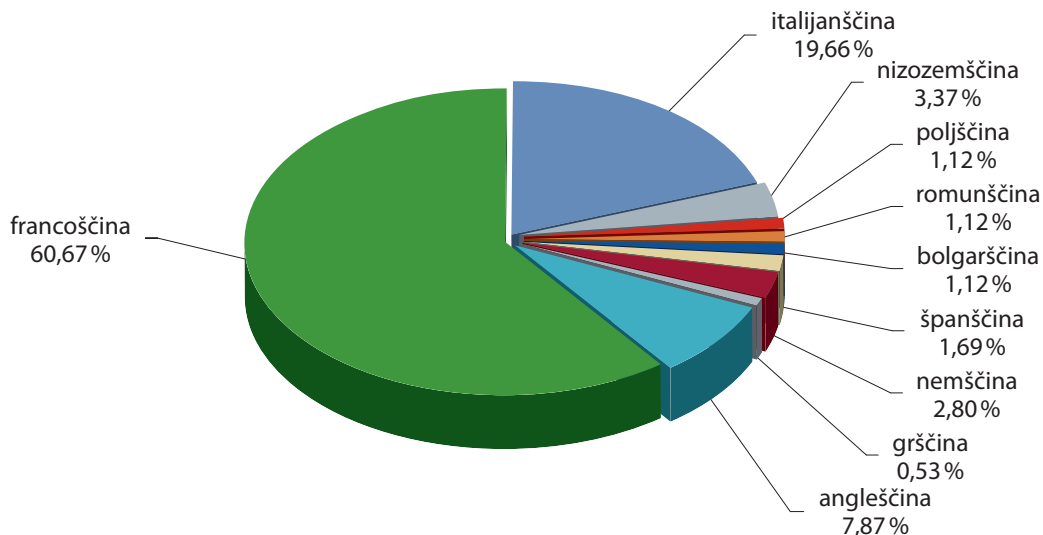
Odstotek števila zadev, vloženih leta 2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Evropski parlament	14,41 %	8,85 %	9,35 %	6,29 %	6,11 %
Svet	4,50 %	11,50 %	6,47 %	6,92 %	3,89 %
Evropska komisija	54,95 %	47,79 %	58,99 %	66,67 %	58,33 %
Sodišče Evropske unije		2,65 %	5,04 %	1,26 %	
Evropska centralna banka	2,70 %	4,42 %	2,88 %	2,52 %	1,11 %
Računsko sodišče	5,41 %	0,88 %		0,63 %	2,22 %
Evropska investicijska banka (EIB)	1,80 %	0,88 %	5,76 %	4,32 %	4,44 %
Druge stranke	16,21 %	23,01 %	11,51 %	11,40 %	23,89 %
Skupaj	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

3. Vložene zadeve – Jezik postopka (2008–2012)

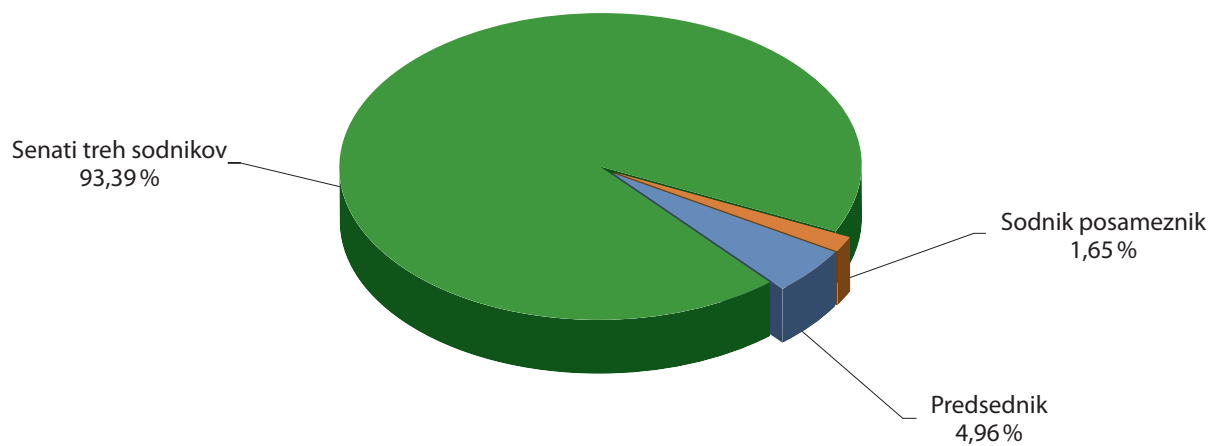
Porazdelitev leta 2012

Jezik postopka	2008	2009	2010	2011	2012
bolgarščina					2
španščina	1	1	2	2	3
češčina		1			
nemščina	10	9	6	10	5
grščina	3	3	2	4	1
angleščina	5	8	9	23	14
francoščina	73	63	105	87	108
italijanščina	6	13	13	29	35
litovščina	2				
madžarščina	1			1	
nizozemščina	8	15	2	1	6
poljščina	1			1	2
portugalščina	1				
romunščina					2
slovaščina				1	
Skupaj	111	113	139	159	178

Jezik postopka je jezik, v katerem je bila zadeva vložena, in ne materni jezik ali jezik državljanstva tožeče stranke.

4. Končane zadeve – Sodbe in sklepi – Sestava (2012)

	Sodbe	Sklepi o izbrisu na podlagi mirne rešitve spora ¹	Drugi sklepi, s katerimi se postopek konča	Skupaj
Občna seja				
Predsednik			6	6
Senati treh sodnikov	62	4	47	113
Sodnik posameznik			2	2
Skupaj	62	4	55	121

¹ Leta 2012 je bilo 18 drugih poskusov mirne rešitve spora na pobudo Sodišča za uslužbence, ki pa niso bili uspešni.

5. Končane zadeve – Izid postopka (2012)

	Sodbe			Sklepi				
	Tožbe, ki jim je bilo v celoti ugodeno	Tožbe, ki jim je bilo delno ugodeno	V celoti zavrnjene tožbe, ustavitel postopka	(Očitno) nedopustne ali neutemeljene tožbe/predlogi	Mirne rešitve sporov po posredovanju sodišča	Izbris iz drugega razloga, ustavitel postopka ali vrnitev v ponovno odločanje	V celoti ali delno sprejeti predlogi (posebni postopki)	
Razporeditev/prerazporeditev	1		2			1		4
Natečaji			13	3	1	5		22
Delovni pogoji/dopusti	1							1
Ocenjevanje/napredovanje		1	5	4	2	8		20
Pokojnine in invalidnine		1	1	1		1		4
Disciplinski postopki			4					4
Zaposlovanje/imenovanje/ razvrstitev v naziv	2	1	4	1	1	1		10
Plača in dodatki	1		5	2		2		10
Odpoved ali nepodaljšanje pogodbe uslužbenca		1	5	2		4		12
Socialna varnost/poklicna bolezen/ nesreče		2	4			1		7
Drugo		1	7	7		7	5	27
Skupaj	5	7	50	20	4	30	5	121

6. Začasne odredbe (2008–2012)

Končani postopki za izdajo začasne odredbe		Izid postopka		
		Popolno ali delno sprejetje	Zavrnitev	Izbris
2008	4		4	
2009	1	1		
2010	6		4	2
2011	7		4	3
2012	11		10	1
Skupaj	29	1	22	6

7. Končane zadeve – Trajanje postopkov v mesecih (2012)

Vložene zadeve		Povprečno trajanje	
		Trajanje celotnega postopka	Trajanje postopka brez trajanja morebitne prekinitve postopka
Sodbe	62	19,4	19,3
Sklepi	59	12,3	10,1
Skupaj	121	15,9	14,8

Trajanje je izraženo v mesecih in v desetinah meseca.

8. Nerešene zadeve na dan 31. decembra – Sestava (2008–2012)

	2008	2009	2010	2011	2012
Občna seja	5	6	1		1
Predsednik	2	1	1	1	
Senati treh sodnikov	199	160	179	156	205
Sodnik posameznik				2	8
Zadeve, ki še niso bile dodeljene	11	8	4	19	21
Skupaj	217	175	185	178	235

9. Nerešene zadeve na dan 31. decembra – Število tožečih strank (2008–2012)

Nerešene zadeve z največjim številom tožečih strank leta 2012

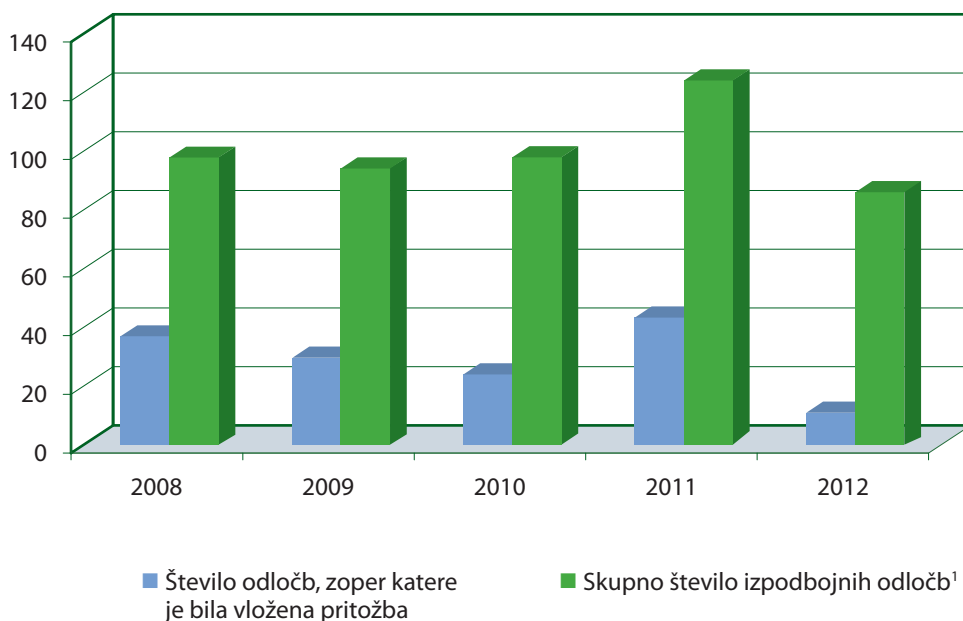
Število tožečih strank	Področja
535 (2 zadevi)	Kadrovski predpisi – Osebni prejemki – Letna prilagoditev plač in pokojnin uradnikov in drugih uslužbencev – Členi 64, 65, 65a Kadrovskih predpisov in Priloga XI h Kadrovskim predpisom – Uredba Sveta (EU) št. 1239/2010 z dne 20. decembra 2010 – Korekcijski količnik – Uradniki, napoteni v Ispro
169	Kadrovski predpisi – Osebe ECB – Reforma pokojninskega sistema
37 (26 zadev)	Kadrovski predpisi – Pokojnine – Člen 11(2) in (3), Priloge VIII h Kadrovskim predpisom, ki se nanaša na prenos pokojninskih pravic
33	Kadrovski predpisi – EIB – Pokojnine – Reforma pokojninskega sistema
25	Kadrovski predpisi – Napredovanje – Napredovalni obdobji 2010 in 2011 – Določitev pragov za napredovanje
19	Kadrovski predpisi – Odbor uslužbencev Parlamenta – Volitve – Nepravilnosti pri volilnem procesu
16 (3 zadeve)	Kadrovski predpisi – Osebni prejemki – Družinski dodatki – Dodatek za šolanje – Pogoji za dodelitev
13	Kadrovski predpisi – Pomožni uslužbenec – Začasni uslužbenec – Pogoji za zaposlitev – Trajanje pogodbe
10	Kadrovski predpisi – Pogodbeni uslužbenec – Začasni uslužbenec – Pogoji za zaposlitev – Trajanje pogodbe
10 (2 zadevi)	Kadrovski predpisi – Javni natečaj – Obvestilo o natečaju EPSO/AD/204/10 – Nepripustitev k naslednji fazi natečaja zaradi rezultata, doseženega pri izbiri na podlagi kvalifikacij
10 (10 zadev)	Kadrovski predpisi – Postopki – Odmera stroškov

V nadaljevanju izraz „Kadrovski predpisi“ pomeni Kadrovske predpise za uradnike Evropske unije in pogoje za zaposlitev drugih uslužbencev Unije.

Skupno število tožečih strank v vseh nerešenih zadevah (2008–2012)

	Skupno število tožečih strank	Skupno število nerešenih zadev
2008	1161	217
2009	461	175
2010	812	185
2011	1006	178
2012	1086	235

10. Razno – Odločbe Sodišča za uslužbence, zoper katere je bila vložena pritožba pri Splošnem sodišču (2008–2012)

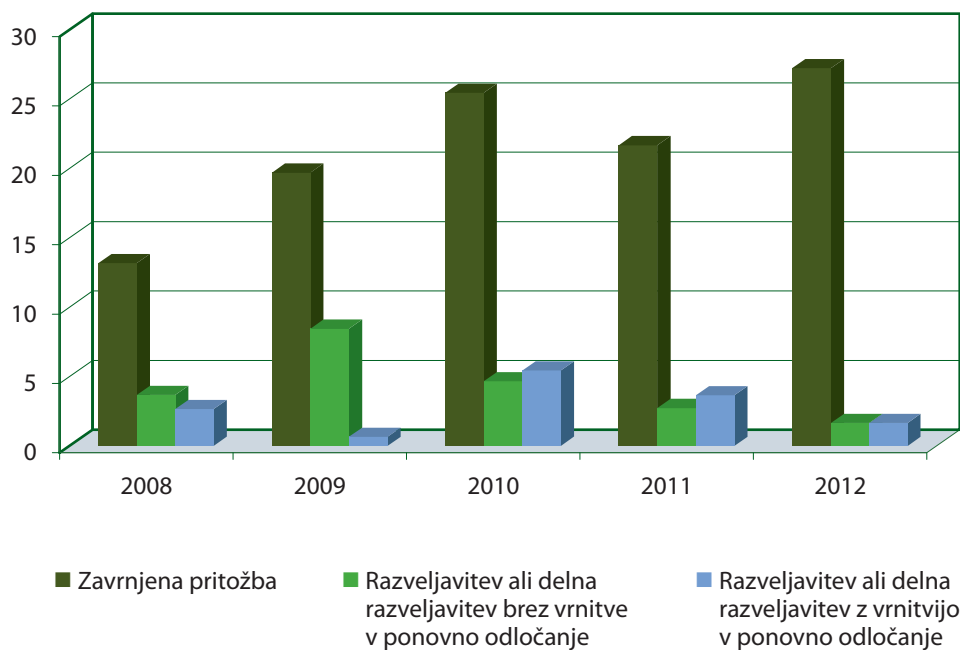

	Število odločb, zoper katere je bila vložena pritožba	Skupno število izpodbojnih odločb ¹	Odstotek odločb, zoper katere je bila vložena pritožba ²
2008	37	99	37,37 %
2009	30	95	31,58 %
2010	24	99	24,24 %
2011	44	126	34,92 %
2012	11	87	12,64 %

¹ Sodbe, sklepi, s katerimi je bila tožba razglašena za nedopustno, očitno nedopustno ali očitno neutemeljeno, sklepi o izdaji začasne odredbe, o ustavitvi postopka in o zavrnitvi intervencije, razglašeni ali sprejeti med referenčnim letom.

² Mogoče je, da ta odstotek za dano leto ne ustreza odločbam, zoper katere je mogoča pritožba in ki so bile izdane v referenčnem letu, ker lahko rok za pritožbo sega v drugo koledarsko leto.

11. Razno – Izidi pritožbenih postopkov pred Splošnim sodiščem (2008–2012)

	2008	2009	2010	2011	2012
Zavrnjena pritožba	14	21	27	23	29
Razveljavitev ali delna razveljavitev brez vrnitve v ponovno odločanje	4	9	4	3	2
Razveljavitev ali delna razveljavitev z vrnitvijo v ponovno odločanje	3	1	6	4	2
Skupaj	21	31	37	30	33

Poglavje IV

Srečanja in obiski

A – Uradni obiski in prireditve na Sodišču Evropske unije, Splošnem sodišču Evropske unije in Sodišču za uslužbence Evropske unije leta 2012

Sodišče

12. januar	R. D. Iftimie, veleposlanica Romunije v Luksemburgu
31. januar	J. Peumans, predsednik flamskega parlamenta, z delegacijo članov flamskega parlamenta
6. februar	R. Montgomery, stalni predstavnik Irske pri Evropski uniji
9. februar	Obisk ob regionalnem srečanju veleposlanikov Francoske republike na območju Evrope
9. februar	H. M. Szpunar, državni podsekretar na ministrstvu Republike Poljske za zunanje zadeve
9. februar	D. Reynders, podpredsednik vlade ter minister Kraljevine Belgije za zunanje zadeve, zunanjo trgovino in evropske zadeve
12.–14. februar	Delegacije najvišjih sodišč nemško govorečih držav („Sechser-Treffen“)
16. februar	M. Němcová, predsednica poslanske zbornice parlamenta Češke republike
16. februar	M. Schulz, predsednik Evropskega parlamenta
27. februar	V. A. Čižov, stalni predstavnik Ruske federacije pri Evropski uniji
1. marec	D. Christofias, predsednik Republike Ciper
5. marec	A. Dastis Quecedo, stalni predstavnik Kraljevine Španije pri Evropski uniji
7. marec	A. Avello Díez del Corral, veleposlanik Kraljevine Španije v Luksemburgu
14. marec	P. Kaukoranta, generalna direktorica pravne službe ministrstva Republike Finske za zunanje zadeve
22. in 23. marec	Delegacija vrhovnega upravnega sodišča Kraljevine Švedske
29. marec	L. Teirlinck, veleposlanik Kraljevine Belgije v Luksemburgu, in J.-F. Terral, veleposlanik Francoske republike v Luksemburgu
23. in 24. april	Delegacija vrhovnega sodišča Češke republike
23.–25. april	Delegacije sodišča Ekonomske in monetarne skupnosti centralne Afrike (CEMAC), sodišča Gospodarske skupnosti zahodnoafriških držav (CEDEAO) in sodišča Zahodnoafriške ekonomske in monetarne unije (UEMOA)
27. april	D. Teixeira de Abreu Fezas Vital, stalni predstavnik Portugalske republike pri Evropski uniji
3. maj	K. Mesimov, predsednik vlade Republike Kazahstan
3. maj	X. Bettel, župan Luxembourg
14. maj	W. Hoyer, predsednik Evropske investicijske banke
30. maj	S. Day O'Connor, nekdanja sodnica vrhovnega sodišča Združenih držav Amerike
6. junij	D. Gros, župan Metza
11. junij	D. Vaughan, poročevalec odbora Evropskega parlamenta za proračun

15. in 16. junij	Konferenca društva strokovnih sodelavcev in nekdanjih strokovnih sodelavcev Sodišča Evropske unije
25. junij	Slovesnost ob uradni izročitvi slike J. Birkemoseja, ki jo je Sodišču posodila Kraljevina Danska, ob udeležbi ministra Kraljevine Danske za evropske zadeve
25.–27. junij	Delegacija sodišča Gospodarske skupnosti zahodnoafriških držav (CEDEAO)
11. julij	J.-U. Hahn, namestnik ministrskega predsednika in minister za pravosodje, integracijo in evropske zadeve zvezne dežele Hessen (Nemčija)
16. julij	O. Miljenić, minister Republike Hrvaške za pravosodje, B. Hrvatin, predsednik vrhovnega sodišča Republike Hrvaške, in S. Petrović, profesor na pravni fakulteti univerze v Zagrebu
14. september	Ciprski člani Evropskega parlamenta
24. in 25. september	Obisk sodnikov in profesorjev iz Združenega kraljestva in Irske
25. september	A. Seban, predsednik Centre Pompidou
2. oktober	C. Gläser, veleposlanica Zvezne republike Nemčije v Luksemburgu
25. oktober	F. Mulholland, Lord Advocate of Scotland
7. november	Delegacija sodnikov najvišjih sodišč jugovzhodne Evrope
12. in 13. november	6. Luxemburger Expertenforum zur Entwicklung des Unionsrechts
26. november	Delegacija Evropskega sodišča za človekove pravice
30. november	N. Stefanović, predsednik narodne skupščine Republike Srbije
3. in 4. december	Forum sodnikov
4. december	Izdaja spominske znamke ob 60. obletnici ustanovitve Sodišča s strani Entreprise des Postes et télécommunications luxembourgeoise
12. december	M. Entin, veleposlanik Ruske federacije v Luksemburgu

Splošno sodišče

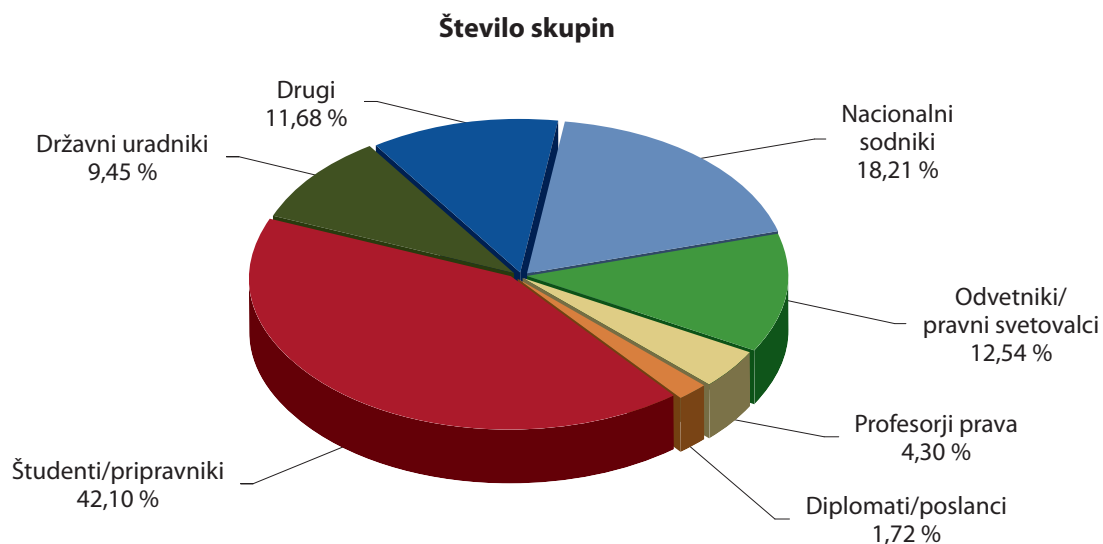
24. januar	Obisk belgijske delegacije za učinkovitost sodišč
3. februar	Obisk delegacije ministrstva Velikega vojvodstva Luksemburg za zunanje zadeve
11. maj	Obisk delegacije ministrstva Republike Hrvaške za pravosodje
6. junij	Obisk delegacije „Public Law Discussion Forum“
23. oktober	Obisk „delovne skupine RELEX – sankcije“, ki jo sestavljajo uslužbenci držav članic, ESZD in pravnih služb Komisije in Sveta

Sodišče za uslužbence

12. september	Obisk M. de Sola Domingo, mediatorke Evropske komisije
26. september	Obisk P. N. Diamandourosa, evropskega varuha človekovih pravic

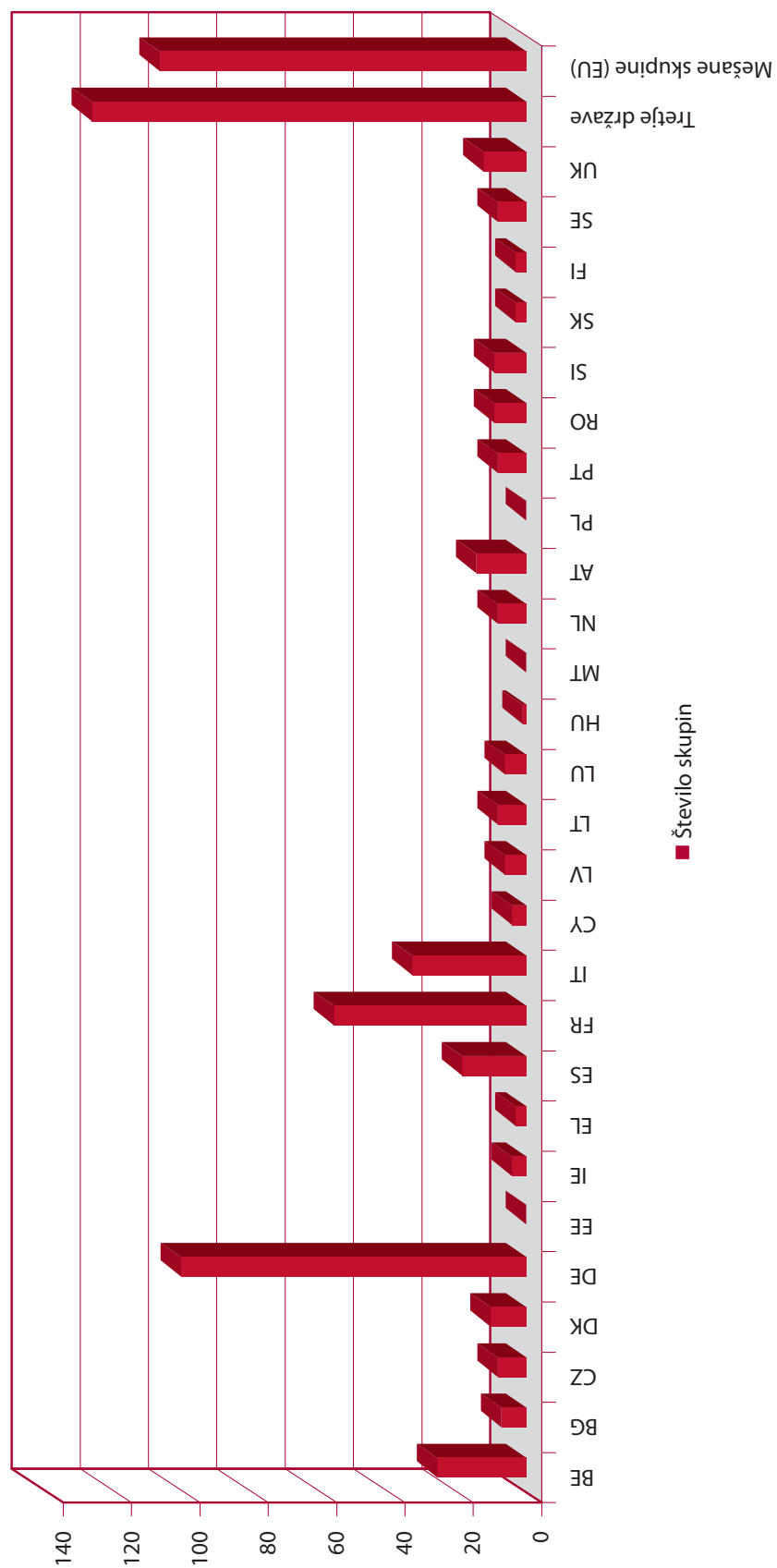
B – Izobraževalni obiski

1. Porazdelitev po vrsti skupin (2012)

	Nacionalni sodniki	Odbetniki/ pravni svetovalci	Profesorji prava	Diplomati/ poslanci	Študenti/ pripravniki	Državni uradniki	Drugi	Skupaj
Število skupin	106	73	25	10	245	55	68	582

2. Porazdelitev po državah članicah (2012)

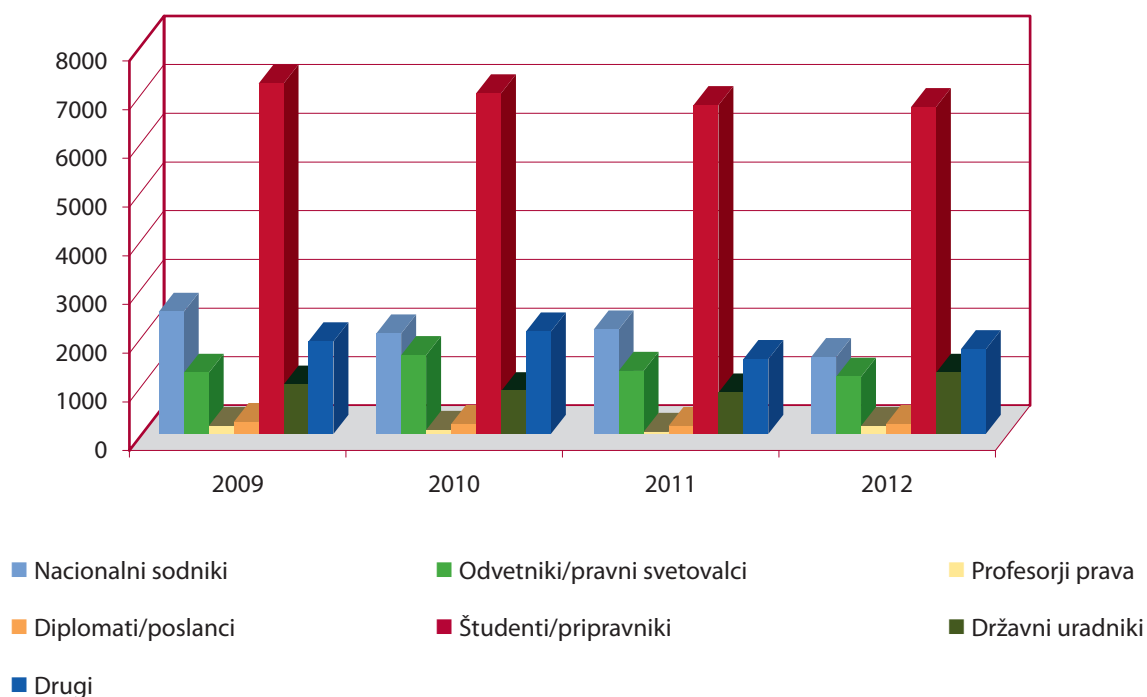
	Število obiskovalcev								Število skupin
	Nacionalni sodniki	Odvetniki/ pravni svetovalci	Profesorji prava	Diplomati/ poslanci	Študenti/ pripravniki	Državni uradniki	Drugi	Skupaj	
BE	12	72	28		628		84	824	25
BG	28	52				18	5	103	7
CZ	4				86	60		150	8
DK	75	50		13	51	16	23	228	10
DE	295	191		43	861	172	1037	2599	97
EE									
IE	4				45			49	4
EL	10				28			38	3
ES	25	95			132		10	262	18
FR	186			25	743	49	275	1278	54
IT		20	18		390			428	32
CY	6				16			22	4
LV		3			15			18	6
LT	8				8			16	8
LU	14	15		19	55		12	115	6
HU					44			44	1
MT									
NL		24		40	109	11		184	8
AT	34	17		48	207		24	330	14
PL									
PT		48			145			193	8
RO	10	21			10	16		57	9
SI			5		128		32	165	9
SK					45			45	3
FI	24	6					20	50	3
SE	85	20	52		49			206	8
UK	36	32			46		9	123	12
Tretje države	436	73	79	33	1169	96	98	815	122
Mešane skupine (EU)	246	434			1556	793	89	3118	103
Skupaj	1538	1173	182	221	6566	1231	1718	12.629	582

3. Forum sodnikov in državnih tožilcev

BE	6	DK	3	IE	2	FR	8	LV	3	HU	3	AT	3	RO	4	FI	3
BG	2	DE	8	EL	5	IT	3	LT	3	MT	1	PL	5	SI	2	SE	0
CZ	2	EE	1	ES	5	CY	2	LU	2	NL	7	PT	4	SK	3	UK	5

Skupaj | 95

4. Spreminjanje števila in kategorij obiskovalcev (2009–2012)

Število obiskovalcev

	Nacionalni sodniki	Odvetniki/ pravni svetovalci	Profesorji prava	Diplomati/ poslanci	Študenti/ pripravniki	Državni uradniki	Drugi	Skupaj
2009	2463	1219	156	262	7053	1016	1854	14.023
2010	2037	1586	84	193	6867	870	2078	13.715
2011	2087	1288	47	146	6607	830	1507	12.512
2012	1538	1173	182	221	6566	1231	1718	12.629

C – Slavnostne seje

14. maj	Slavnostna seja ob delni zamenjavi članov Evropskega računskega sodišča
17. september	Slavnostna seja ob nastopu funkcije G. Berardisa kot sodnika Splošnega sodišča
8. oktober	Slavnostna seja ob delni zamenjavi članov Sodišča s prenehanjem funkcije in odhodom predsednika senata J. N. Cunha Rodriguesa, prvega generalnega pravobranilca J. Mazáka, sodnika K. Schiemanna in E. Cremone ter nastopom funkcije J. L. da Cruz Vilaçe kot sodnika, M. Watheleta kot generalnega pravobranilca, C. Vajde kot sodnika in E. Buttigiega kot sodnika Splošnega sodišča
28. november	Slavnostna seja ob prenehanju funkcije in odhodu generalne pravobranilke V. Trstenjak in nastopu funkcije N. Wahla kot generalnega pravobranilca na Sodišču
4. december	Slavnostna seja ob 60. obletnici ustanovitve Sodišča

D – Obiski ali udeležba na uradnih prireditvah

Sodišče

1. januar	Zastopanje Sodišča na novoletnem sprejemu v Valletti na povabilo predsednika Republike Malte
3. januar	Zastopanje Sodišča na novoletnem sprejemu v Bruslju, ki ga je priredilo belgijsko kasacijsko sodišče
9. januar	Zastopanje Sodišča na slavnostni seji kasacijskega sodišča Republike Francije v Parizu
11. januar	Zastopanje Sodišča na novoletnem sprejemu v Luxembourg, ki ga je priredil Njegova kraljeva visokost veliki vojvoda
12. januar	Zastopanje Sodišča na novoletnem sprejemu v Berlinu, ki ga je priredil predsednik Zvezne republike Nemčije
19. januar	Zastopanje Sodišča na novoletnem sprejemu v Bruslju, ki ga je priredilo stalno predstavništvo Kraljevine Belgije pri Evropski uniji
20. januar	Zastopanje Sodišča na uradni slovesnosti ob nastopu funkcije R. Mellinghoffa kot predsednika zveznega finančnega sodišča v Münchnu
24. januar	Zastopanje Sodišča na večerji v Bruslju, ki jo je priredilo dansko predsedstvo Evropske unije
26. januar	Zastopanje Sodišča na slovesnosti ob začetku sodnega leta vrhovnega kasacijskega sodišča v Rimu
27. januar	Udeležba delegacije Sodišča na slavnostni seji in seminarju „Comment assurer une plus grande implication des juridictions nationales dans le système de la Convention“ v Strasbourgu, ki ga je priredilo Evropsko sodišče za človekove pravice
30. januar	Zastopanje Sodišča na slovesnosti ob podelitvi častnega doktorata iz mednarodnih odnosov G. Napolitanu, predsedniku Italijanske republike, v Bologni na povabilo univerze v Bologni
8. februar	Zastopanje Sodišča na sprejemu „Rechtspolitischer Neujahrsempfang“ v Berlinu na povabilo ministra Zvezne republike Nemčije za pravosodje
1. marec	Zastopanje Sodišča na slovesnostih ob nastopu funkcije novega predsednika Republike Finske S. Niinistöja v Helsinkih
15. in 16. marec	Zastopanje Sodišča na seminarju v Københavnu, ki ga je v okviru danskega predsedstva priredilo dansko ministrstvo za pravosodje na temo „The Practical Application of the EU Charter of Fundamental Rights“
22. marec	Udeležba predsednika Sodišča na okrogli mizi na temo „L'Europe après la crise“, prirejeni na univerzi v Luxembourg ob državniskem obisku kraljice Kraljevine Nizozemske
2.–6. april	Uradni obisk delegacije Sodišča v Ruski federaciji
4. april	Zastopanje Sodišča v Varšavi na upravni seji ustavnega sodišča in govor na temo „Les questions préjudicielles de la Cour constitutionnelle“
16.–19. maj	Zastopanje Sodišča na forumu „Second Petersburg International Legal Forum“ v Sankt Peterburgu

16.–20. maj	Uradni obisk delegacije Sodišča v Romuniji
17.–19. maj	Zastopanje Sodišča na konferenci „The 9th Ibero-American Conference on Constitutional Justice“ v Cádizu
22. in 23. maj	Zastopanje Sodišča in nastop v Nikoziji na temo „Développements récents dans la jurisprudence de la Cour en matière de fiscalité directe à l'égard des citoyens“ v okviru programa Fiscalis, ki ga organizirata generalni direktorat Evropske komisije za obdavčenje in carinsko unijo ter ciprsko ministrstvo za finance
30. maj–2. junij	Udeležba delegacije Sodišča na 25. kongresu FIDE v Talinu
1. junij	Zastopanje Sodišča na slovesnosti v Rimu, prirejeni ob državnem prazniku, na povabilo predsednika Italijanske republike
25. in 26. junij	Zastopanje Sodišča na 23. simpoziju združenja državnih svetov in vrhovnih upravnih sodišč Evropske unije v Madridu
5. julij	Zastopanje Sodišča na slovesnosti v Limasolu ob začetku ciprskega predsedovanja Evropski uniji na povabilo predsednika Republike Ciper
24. julij	Udeležba predsednika Sodišča na sprejemu v Atenah, ki ga je priredil predsednik Helenske republike ob obletnici ponovne vzpostavitve republike
1.–4. september	Uradni obisk delegacije Sodišča v Republiki Ciper
4.–7. september	Zastopanje Sodišča na simpoziju „16th Symposium of European Patent Judges“ v Dublinu
21. september	Udeležba delegacije Sodišča na slovesnosti „69. Deutscher Juristentag“ v Münchnu
28. september	Udeležba predsednika Sodišča na konferenci European Law Institute in zaključni govor v Bruslju
1. oktober	Zastopanje Sodišča na slovesnosti „Opening of the Legal Year“ v Londonu
1. oktober	Zastopanje Sodišča na slovesnosti „Verfassungstag“ na Dunaju
2. oktober	Zastopanje Sodišča na konferenci v Nikoziji na temo „Effective enforcement of the competition rules in the EU“, ki jo je priredil urad za varstvo konkurence Republike Ciper
3. oktober	Zastopanje Sodišča na slovesnostih v Münchnu, prirejenih v okviru praznika „Tag der Deutschen Einheit“
26. oktober	Zastopanje Sodišča na 5. simpoziju mreže predsednikov vrhovnih sodišč Evropske unije v Parizu na temo „Nomination des juges à la cour suprême, à la Cour de justice de l'Union européenne et à la Cour européenne des droits de l'homme“
9. november	Zastopanje Sodišča na okrogli mizi „Roundtable discussion on leading asylum cases“ na Evropskem sodišču za človekove pravice v Strasbourgu
15. in 16. november	Zastopanje Sodišča na simpoziju „Fundamental rights in the EU; three years after Lisbon“ na Collège d'Europe v Bruggeju na povabilo ciprskega predsedstva Sveta Evropske unije in govor na temo „Fundamental rights in the EU – The Luxembourg perspective“

23. november	Zastopanje Sodišča na seminarju na temo „Accès des citoyens à la justice et organisations juridictionnelles en matière d'environnement – Spécificités nationales et influences du droit de l'Union européenne“ v Bruslju, ki ga je priredilo združenje državnih svetov in vrhovnih upravnih sodišč Evropske unije
29. november	Zastopanje Sodišča na slovesnosti ob romunskem državnem prazniku v Bruslju
6. december	Zastopanje Sodišča na letnem sprejemu v Helsinkih ob prazniku neodvisnosti na povabilo predsednika Republike Finske
20. december	Zastopanje Sodišča na sprejemu v Ljubljani ob državnem prazniku Republike Slovenije na povabilo predsednika ustavnega sodišča

Splošno sodišče

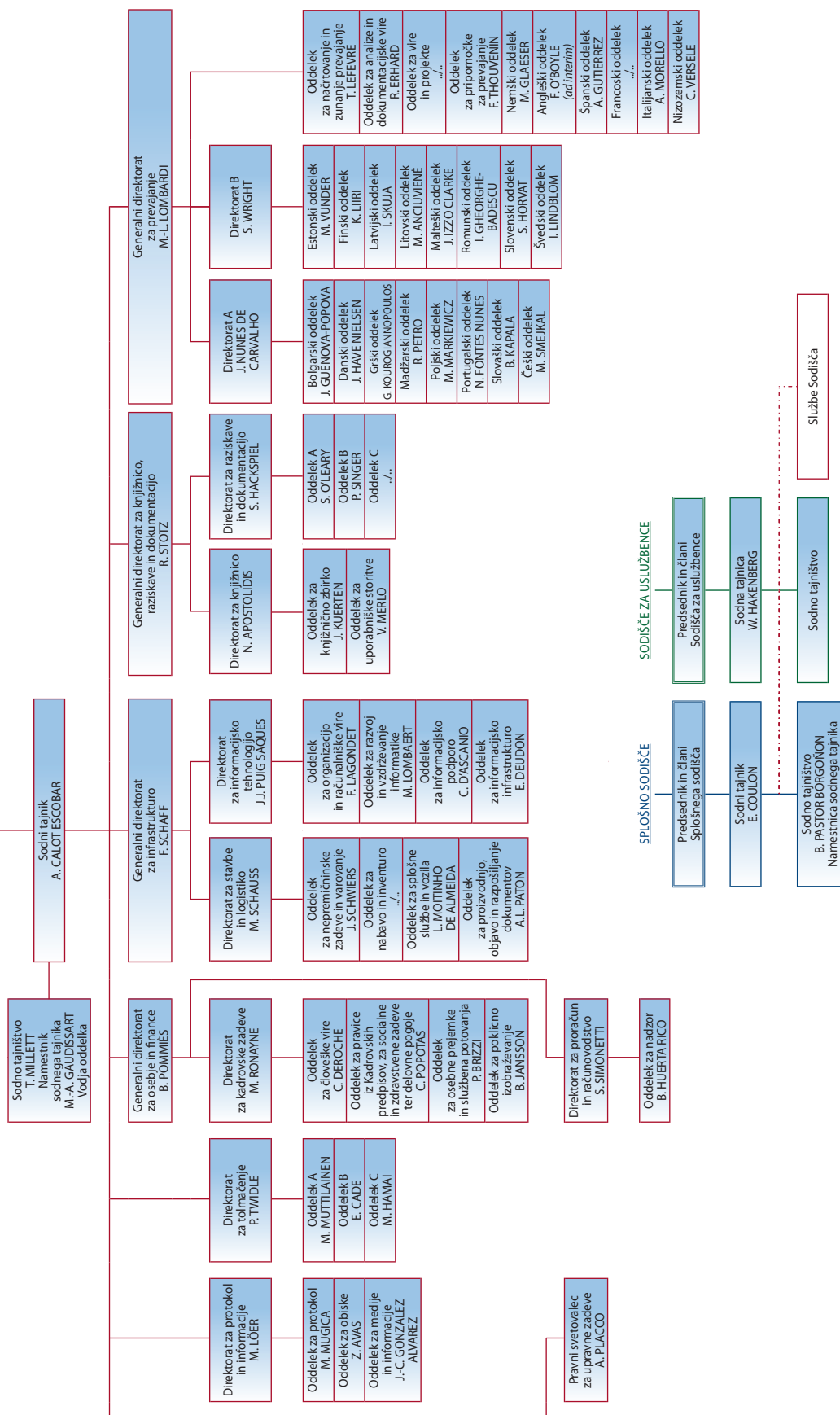
8. februar	Zastopanje Splošnega sodišča na sprejemu „Rechtspolitischer Neujahrsempfang 2012“ zveznega ministrstva za pravosodje v Berlinu
8. marec	Zastopanje Splošnega sodišča na veleposlaništvu Združenega kraljestva v Luksemburgu ob obisku državnega sekretarja za pravosodje
22. maj	Zastopanje Splošnega sodišča na prireditvi „Queen's Royal Garden Party“ v Buckinghamski palači
27.–29. maj	Zastopanje Splošnega sodišča na uradnem obisku v Vilni na povabilo predsednika Republike Litve
30. maj–2. junij	Zastopanje Splošnega sodišča na 25. kongresu FIDE v Talinu v Estoniji
23. junij	Zastopanje Splošnega sodišča ob luksemburškem državnem prazniku, slovesnost Te Deum, nato sprejem na dvoru velikega vojvode
8.–10. julij	Zastopanje Splošnega sodišča na izobraževalnem obisku francoskega državnega sveta v Parizu
1. oktober	Zastopanje Splošnega sodišča na slovesnosti ob 92. obletnici ustave Republike Avstrije na Dunaju
1. oktober	Zastopanje Splošnega sodišča na slovesnosti ob začetku sodnega leta v Westminsteri opatiji v Londonu
3. oktober	Zastopanje Splošnega sodišča na sprejemu pri predsedniku Zvezne republike Nemčije ob državnem prazniku
29.–31. oktober	Zastopanje Splošnega sodišča na uradnem obisku v Sofiji na povabilo podpredsednice Republike Bolgarije
6. december	Zastopanje Splošnega sodišča na uradnem sprejemu predsednika Republike Finske v Helsinkih ob prazniku neodvisnosti
20. december	Zastopanje Splošnega sodišča na prireditvi ob dnevu ustavnosti na povabilo predsednika Ustavnega sodišča Republike Slovenije

Sodišče za uslužbence

29. in 30. oktober	Obisk na državnem svetu Italijanske republike v Rimu
--------------------	--

Strnjeni organigram

Sodišče Evropske unije

**Letno poročilo 2012 – Pregled dela Sodišča, Splošnega sodišča in Sodišča za uslužbence
Evropske unije**

Luxembourg: Urad za publikacije Evropske unije

2013 – 244 str. – 21 x 29,7 cm

Kataloška številka: QD-AG-13-001-SL-C

ISBN 978-92-829-1281-2

doi:10.2862/88808

ISSN 1831-8576

■ Urad za publikacije

ISBN 978-92-829-1281-2

9 789282 912812

KAKO DO PUBLIKACIJ EVROPSKE UNIJE

Brezplačne publikacije:

- na spletni strani EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- na predstavništvih ali delegacijah Evropske unije. Njihovi kontaktni podatki so na voljo na spletni strani <http://ec.europa.eu> ali po faksu +352 2929-42758.

Publikacije, ki so naprodaj:

- na spletni strani EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Plačljive naročnine (na primer na *Uradni list Evropske unije* ali zbirke odločb sodne prakse Sodišča Evropske unije):

- pri prodajnih zastopnikih Urada za publikacije Evropske unije (http://publications.europa.eu/others/agents/index_sl.htm).

